

Grants Europe
consulting

SVF Kft.

SOPRON MEGYEI JOGÚ VÁROS

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2014-2020

Készült

a NYDOP-3.1.1/F-13 kódszámú

Fenntartható városfejlesztési programok előkészítése

című pályázati konstrukció keretében

2014. július – **TÁRSADALMASÍTÁSI VÁLTOZAT**

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	4
1. Módszertani bevezető	15
1.1. A tervezés feltételrendszere	15
1.2. Fejlesztéspolitika - az ITS megvalósulásának finanszírozása	16
1.3. Partnerségi egyeztetési terv készítése és megvalósítása	18
2. A Megalapozó vizsgálat főbb megállapításai	26
2.1. Társadalom	26
2.2. Köznevelés, oktatás	29
2.3. Egészségügy	34
2.4. Szociális, családsegítő és gyermekjóléti ellátórendszer	36
2.5. Kultúra	42
2.6. Sport, rekreáció	43
2.7. Gazdaság	44
2.8. Turizmus.....	48
2.9. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere	50
2.10. Településhálózati összefüggések.....	52
2.11. Közlekedés	52
2.12. Közműhálózat	55
2.13. Táj- és természeti adottságok, zöldfelületi rendszer	57
2.14. Épített környezet	60
2.15. Környezetvédelem, városi klíma.....	61
3. A 2008-as IVS megvalósulásának értékelése	64
3.1. A 2008-as IVS-ben tervezett projektek megvalósulása	64
3.2. További támogatott projektek.....	69
4. Középtávú célok és azok összefüggései	77
4.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása	77
4.2. A tematikus és területi célok közötti összefüggések bemutatása	80
5. A megvalósítást szolgáló beruházások	86
5.1. Projektek rendszerének bemutatása: stratégiai célok és projektek összefüggése	87
5.2. Kulcsprojektek bemutatása	89
5.3. Akcióterületi projektek bemutatása	100
5.3.1. Belváros	100
5.3.2. Kurucdomb	109
5.3.3. Lőverek	115
5.4. Hálózatos/tematikus projektcsomagok bemutatása.....	120
5.4.1. Aktív, innovatív gazdaságfejlesztés	120
5.4.2. Fenntartható közlekedésfejlesztés.....	125

5.4.3.	Differenciált turisztikai és kulturális fejlesztések	138
5.4.4.	Helyi közszolgáltatások infrastrukturális és tartalmi fejlesztései	151
5.4.5.	Klímváltozás hatásainak mérséklése	163
5.4.6.	Antiszegregációs program	167
5.5.	A fejlesztések ütemezése.....	168
5.6.	A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve	170
6.	Antiszegregációs program	172
6.1.	A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések	172
6.1.1.	Aktualizált antiszegregációs helyzetfeltárás: 2008-2013	172
6.1.2.	Antiszegregációs program 2014-2020	185
6.2.	A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések.....	192
6.3.	A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések.....	193
7.	A stratégia külső és belső összefüggései	196
7.1.	Külső összefüggések	196
7.2.	Belső összefüggések	204
8.	A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai.....	205
9.	A megvalósítás eszközei és nyomon követése	208
9.1.	A célok elérését szolgáló nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek	208
9.1.1.	Szabályozási környezet	208
9.1.2.	Stratégiaalkotás, projekt-előkészítés.....	209
9.1.3.	Gazdaságfejlesztés.....	209
9.1.4.	Városmarketing	210
9.2.	Az ITS megvalósításának szervezeti keretei.....	211
9.2.1.	A jelenlegi struktúra bemutatása	211
9.2.2.	2014-2020-as változások ismertetése	214
9.3.	A településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok.....	215
9.4.	Monitoring rendszer kialakítása	217

Vezetői összefoglaló

Tervezési keretek

A 2014-2020-as EU-s programozási időszak tervezési keretrendszere országos és települési szinten is jelentősen megváltozott az előző ciklushoz képest. A tervezést szabályozó alapdokumentum a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, mely egységes szerkezetben írja elő a Településfejlesztési Konceptió (TK) és az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) kidolgozását, valamint a két dokumentum közös megalapozó vizsgálatának elkészítését.

Sopron MJV Önkormányzata a stratégiaalkotási folyamat megalapozásaként kidolgozta Partnerségi egyeztetési szabályzatát, melyet a Közgyűlés 273/2013. (IX. 26.) Kgy. határozatával elfogadott. A partnerségi egyeztetés fő célja az, hogy Sopron széleskörű társadalmi elfogadottsággal rendelkező jövőképet és városi célrendszert fogalmazzon meg, és az ebben foglaltak elérése érdekében olyan középtávú beavatkozási stratégiát, ITS-t alkosson, amely megvalósítható, és társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból egyaránt fenntartható. A partnerségi egyeztetési folyamat fő célcsoportjai az érintett államigazgatási szervek; a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat; a funkcionális várostérség településeinek önkormányzatai; a városban működő kisebbségi önkormányzatok, érdekképviseleti szervezetek, kamarák, gazdálkodó szervezetek, egyházak és civil szervezetek; a soproni és Sopron térségében élő lakosság.

Jelen stratégiai dokumentum - maximálisan illeszkedve a Településfejlesztési Konceptióban bemutatott jövőképhez és az annak elérését szolgáló célrendszerhez – rögzíti a város középtávú, 2014-2020-as időszakra vonatkozó fejlesztési céljait, valamint részletezi a célok elérése érdekében megvalósítani tervezett, projektszintű fejlesztési elképzeléseket. A 2008-ban készült Integrált Városfejlesztési Stratégiához képest változás, hogy a 2014-2020-as ITS nemcsak Sopron MJV Önkormányzatának fejlesztési elképzeléseit tartalmazza, hanem a széleskörű projektgyűjtés eredményeként a városban más szereplők által megvalósítani tervezett, már ismert jelentősebb projekteket is számba veszi. Ezzel együtt sem reális, hogy a következő időszak minden egyes fejlesztési elképzelése szerepeljen az ITS-ben, ugyanakkor a város fejlődése szempontjából legfontosabb irányok és ötletek becsatornázódtak a projektstruktúrába.

A 2014-2020-as tervezés hazai fejlesztési alapelveit az 1/2014. (I. 3.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) foglalja rendszerbe. Az OFTK rögzíti és összehangolja az ágazati fejlesztési és a területfejlesztési célokat, a gazdasági válság utáni világ kihívásaihoz igazodó új fejlesztéspolitikai törekvéseket és elveket fogalmaz meg, miközben megerősíti és összeköti velük a továbbra is követendő fejlesztési irányokat.

Az OFTK alapján elkészült és 2014. március 7-én benyújtásra került a Partnerségi Megállapodás (PM), mely az EU-s források felhasználásának tagállami feltételrendszerét határozza meg: a fejlesztési programokat Magyarország tervezi meg, és az EU Bizottságával való egyeztetést követően indulhat a végrehajtásuk. A PM azonosítja Magyarország legfontosabb kihívásait, és kitűzi fő fejlesztési prioritásait a 2014-2020 közötti időszakra. A PM elfogadását követően kerülhet sor az Operatív Programok (OP) EU Bizottságához való benyújtására.

A jelenleg folyamatban lévő OP-tervezés a kevésbé fejlett régiókban a városfejlesztés témakörét döntően Terület- és településfejlesztési Operatív Program (TOP) hatókörébe sorolja. A 2014–2020 közötti időszakban az 1298/2014. (V. 5.) Korm. határozat a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat tervezési jogkörében készülő megyei szintű fejlesztési programokhoz 16.827.200.000 Ft indikatív forrást rendel, míg Sopron MJV dedikált fejlesztési forráskerete 10.182.400.000 Ft. Ezen források tehát a korábbiakkal ellentétben nem pályázati eljárásrend keretében, hanem programalapon lesznek lehívhatók - felhasználásuk részleteiről folyamatosan zajlanak az egyeztetések az érintett helyi és térségi tervezők, valamint a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal Területi és Egyedi Ágazati Fejlesztési Főosztálya között. A TOP gazdaságfejlesztési prioritása alá tartozó programcsomag a megyei jogú városok területén megvalósuló releváns beruházási és „szoft” projekteket is tartalmazza, ezzel növelve azok fejlesztési mozgásterét – látni kell ugyanakkor, hogy a dedikált forrás csak részben fedezi a városban tervezett TOP-típusú projekteket.

Az ágazati operatív programok forrásallokációja nagyjából továbbra is pályázati rendszerű projektkiválasztás útján történik. A Sopron MJV Önkormányzata által megvalósítani tervezett, nem a TOP hatálya alá tartozó projektek várhatóan az alábbi operatív programokból finanszírozhatók:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP);
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP);
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP);
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP).

Az előző stratégia megvalósulásának értékelése

A 2014-2020-as tervezési időszak reális célrendszerének kialakításához fontos az előző, 2007-2013-as ciklus projektjeinek számbavétele és értékelése. Ez alapján egyfelől megállapítható, hogy a 2007-2008-ban készült Integrált Városfejlesztési Stratégia operatív fejezetében részletesen bemutatott, leginkább előkészített fejlesztések megvalósultak, illetve megvalósításuk folyamatban van. A már befejeződött projektek közé tartozik a Városközpont megújításának I. üteme, a Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK) létrehozása, továbbá Sopron MJV Önkormányzatának szervezetfejlesztése keretében a szolgáltató önkormányzat erősítése. Jelenleg is futó, megvalósítás alatt álló jelentősebb projekt többek között a Várkerület értékmegőrző megújításának I. üteme, a kurucdombi szociális városrehabilitáció, a fertőrákosi Barlangszínház rekonstrukciója, továbbá a Sopron és Térsége Hulladékgazdálkodási Rendszer kiépítése.

Az is látható azonban, hogy a tervezett projektek/projektkezdemények jelentős hányada forráshiány miatt nem tudott realizálódni. A forráshiány mögött EU-s pályázati források és hazai költségvetési források hiánya, önerőhiány, valamint a gazdasági válság okozta magán-erős fejlesztések elmaradása áll.

Mindemellett meg kell jegyezni, hogy Sopronban az elmúlt években nagy számban valósultak és valósulnak meg olyan projektek, melyek a korábbi stratégia operatív fejezetrésztében nem szerepeltek. Ilyenek a közlekedési- és közműinfrastruktúra fejlesztésére irányuló projektek, oktatási-nevelési-egészségügyi infrastruktúra fejlesztése és korszerűsítése, valamint a sportlétesítmények fejlesztései. Szintén jelentősnek mondható Sopron MJV Önkormányzatának nemzetközi projekteken való, több esetben vezető szerepű részvétele. A korábbi tervezés során kimaradt projektek jelentős számát figyelembe véve a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan több területet (ágazatot) érintünk a stratégiai jelentőségű projektek tervezésekor – ezek nagyarányú megvalósulása ugyanakkor a még csak formálódó operatív programok kialakulatlansága és a folyamatosan változó támogatásstruktúra miatt jelenleg nem garantálható.

A stratégia célrendszere

Sopron MJV stratégiai célrendszere a városra kijelölt elvárásokat és kívánatos változásokat tartalmazó célok koherens, egymásra épülő rendszere, amely rögzíti a célok egymáshoz való hierarchikus viszonyát és egyéb kapcsolatait, összefüggéseit, és amelynek elemei az alapvető, a stratégiai, a tematikus, a területi és a horizontális célok.

A célrendszer hierarchiájának legfelső szintjén kapott helyet a Koncepció jövőképeinek elérésére kitűzött alapvető cél – Sopron a Fertő-térség központi városa –, amely stratégiai célok, tematikus célok és részcélok meghatározásával közelít a megvalósíthatóság irányába.

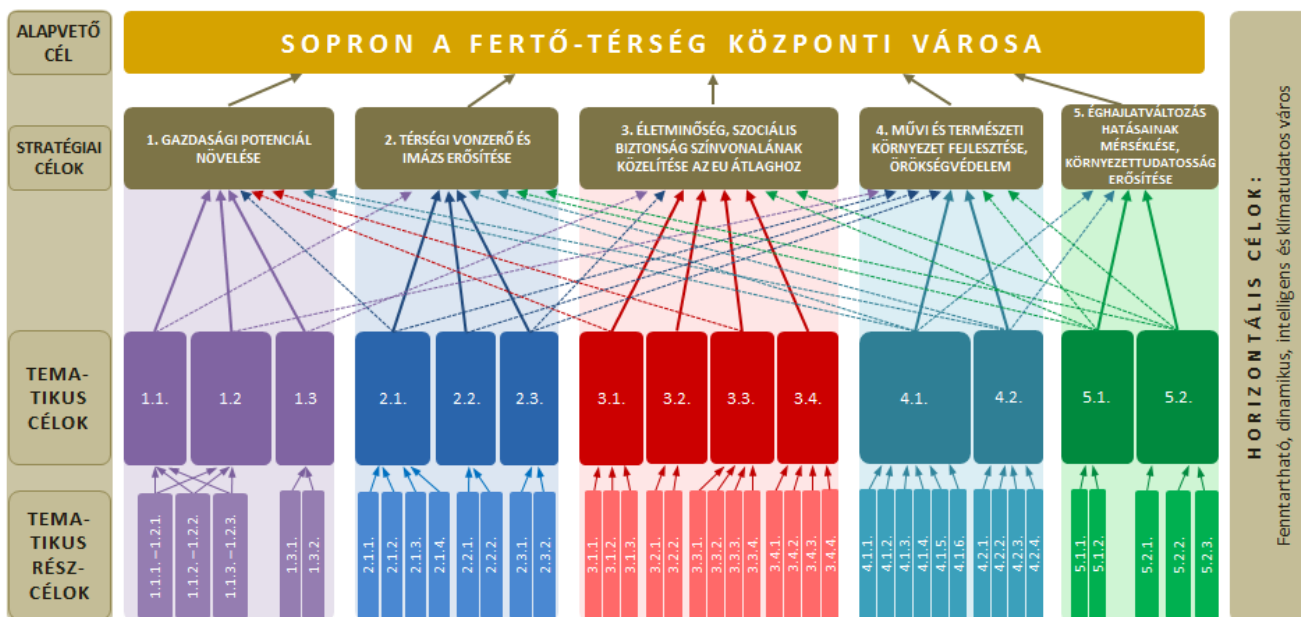
A helyzetfeltárás során bebizonyosodott, hogy Sopron környezetéből kiemelkedő vonzáscentrum szerepet tölt be. Egyik legnagyobb erőssége, hogy lezárt határ menti helyzetűvé válása, határon átvezető útjainak elvágása ellenére, egy mesterségesen gátolt közegben is megőrizte térségszervező erejét; elérhetőségének javítását követően a város jelentős fejlődés előtt áll. Sopron természetföldrajzi pozíciója, térségének városhálózata, történelmi hagyományai, települési adottságai egyaránt határon átnyúló térségi központ szerepkörre determinálják.

A következő szinten a stratégiai célok találhatók. Ezek általános és komplex, hosszú távú célkitűzések, melyek egyértelműen megjelenítik a jövőkép felé való kívánatos fejlődést, egyben a közép-, illetve rövid távú célok kijelölésének alapjait adják.

Sopron MJV stratégiai fejlesztési céljai:

- Gazdasági potenciál növelése;
- Térségi vonzerő és imázs erősítése;
- Életminőség, szociális biztonság színvonalának közelítése az EU átlaghoz;
- Művi és természeti környezet fejlesztése, örökségvédelem;
- Éghajlatváltozás hatásainak mérséklése, környezettudatosság erősítése.

Az 5 stratégiai cél megvalósulását 14 középtávú tematikus cél, valamint a tematikus célok alá-, illetve kibontását, konkretizálását jelentő 40 rész cél segíti, melyek belső összefüggéseit célfa teszi áttekinthetővé.

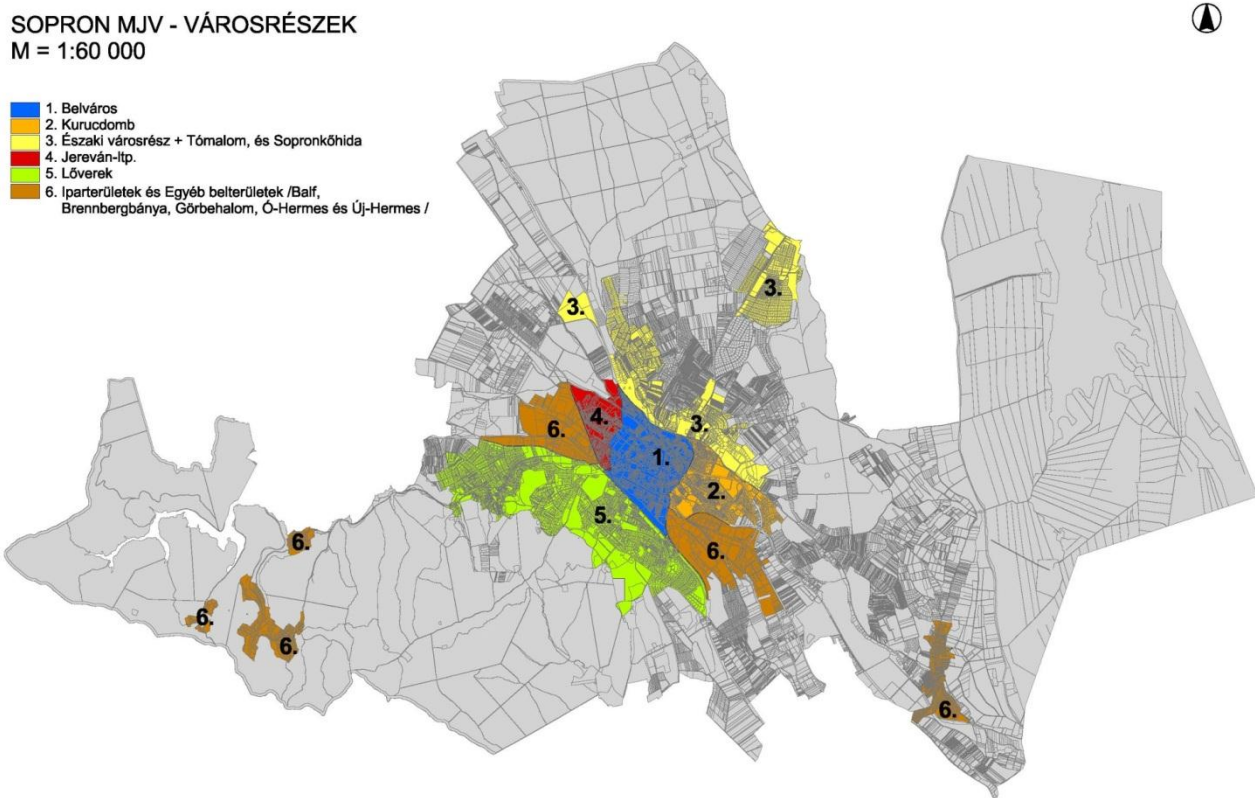
A célrendszer a horizontális célokkal válik teljessé. A horizontális célok a város fejlesztésének és tervezésének egészét meghatározó alapvető megfontolások, elvárások és kritériumok összessége, melyeket a célrendszer egészének meghatározásánál, a megvalósítást szolgáló eszközök és intézkedések kialakításánál, ezek végrehajtásánál egyaránt következetesen érvényesíteni kell. Sopron MJV horizontális célja, hogy erőforrásainak fenntarthatóságára építő, dinamikus, intelligens és klímatudatos várossá váljon.

A Megalapozó vizsgálat Helyzetértékelő fejezetében a történetileg kialakult városi területek adottságainak részletes elemzése alapján az alábbi városrészek kerültek lehatárolásra:

- Belváros;
- Kurucdomb;
- Északi városrész + Tómalom és Sopronkőhida;
- Jereván lakótelep;
- Lőverek;
- Iparterületek és Egyéb belterületek (Balf, Brennbergbánya, Görbehalom, Ó- és Új-hermes).

Sopron stratégiai és operatív (tematikus) célrendszere a település mind a hat városrészének jövőbeni fejlődésére hatást gyakorol – e célok hatékony elérése érdekében három városrész (Belváros, Kurucdomb, Lőverek) akcióterületként is nevesítésre került.

SOPRON MJV - VÁROSRESZEK
M = 1:60 000

-
- 1. Belváros
  - 2. Kurucdomb
  - 3. Északi városrész + Tómalom, és Sopronkőhida
  - 4. Jereván-ltp.
  - 5. Lőverek
  - 6. Iparterületek és Egyéb belterületek /Balf, Brennbergbánya, Görbehalom, Ó-Hermes és Új-Hermes /

A városi célok illeszkedése mind az európai, mind a magyarországi, mind a megyei területfejlesztési elképzelésekkel teljes körűen megvalósul. A Konceptió és a Stratégia környezetének elvárásait betartva, sajátos igényeit figyelembe véve fogalmazza meg a város távlatos elképzeléseit.

A megvalósítást szolgáló beruházások

Az ITS – operatív jellegű stratégiai dokumentumként – azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozásokat tartalmazza, melyek a városi stratégiai és tematikus célok eléréséhez rövid és középtávon – egyes nagyprojektek esetében hosszú távon – szükségesek. A projektek döntő többsége szorosan kapcsolódik az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap (ESZA) és Kohéziós Alap (KA) beruházási prioritásaihoz, így európai uniós forrásból való elvi finanszírozhatóságuk biztosított. Fontos elv volt annak szem előtt tartása, hogy a stratégia céljaihoz kapcsolódóan a megvalósítás fázisában reális lehetőség legyen konkrét projektek megvalósítására; valamint hogy az előkészítettség különböző fázisában lévő projektelképzelések egymáshoz optimálisan illeszkedve a lehető leghatékonyabban szolgálják a stratégia céljainak elérését.

A stratégia készítése során beazonosított projektötleteket három fő kategóriába soroltuk:

- kulcsprojektek: viszonylag nagyléptékű, tervbe vett fejlesztések, amelyek alapvető feltételét jelentik valamely – egy vagy akár több – középtávú tematikus városi cél elérésének;
- akcióterületi projektek: olyan térben koncentrált és összehangolt projektek, amelyek egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra, továbbá volumenük, így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idézzenek elő az akcióterületen;
- hálózatos/tematikus projektcsomagok: több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből állnak, a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjednek és/vagy hatást gyakorolnak, továbbá a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezhetik.

Kulcsprojektek

M85 gyorsforgalmi út kiépítése

A Győrt és a soproni határátkelőt összekötő M85 gyorsforgalmi út fejlesztése a Győr – Csorna szakaszon már megkezdődött, illetve folyamatban van; az elkövetkező években ezt a Csorna – Pereszteg és a Pereszteg – Sopron országhatár szakaszoknak kell követnie. A Sopron szempontjából legnagyobb jelentőséggel bíró Pereszteg – Sopron országhatár szakaszra több nyomvonalváltozat vizsgálata is folyamatban van. A 2x2 forgalmi sávós gyorsforgalmi út jelzett szakaszának hossza 26-28 km (a végleges nyomvonal függvényében), várhatóan 4 soproni csomóponttal. A fejlesztés Sopron és térsége számára kiemelt jelentőséggel bír, nagymértékben javítva Magyarország központi és távolabbi részeinek elérhetőségét, ami komoly gazdaságfejlesztő hatást indukálhat – különösen a kiváló fekvésű délkeleti iparterületen.

Integrált közösségi közlekedési csomópont kiépítése

A projekt keretében a vasútállomás déli oldalán, annak területe és a Felsőbüki Nagy Pál utca közötti területen kiépül az új autóbusz pályaudvar és az intermodális csomóponthoz kapcsolódó P+R parkoló. A fejlesztés közúthálózati elemeket is érintő változásai – körforgalmú csomópont, vasútterület alatti aluljáró kiépítése – a közúti alaphálózat elérését teljessé teszi, javítva a Lőverek és a Belváros közlekedési kapcsolatát. A fejlesztés nyomán a belvárost terhelő autóbuszállások megszűnnek, a terület minőségi

közterületté válik. A fejlesztés eredményeként javuló szolgáltatási színvonal és csökkenő utazási idő miatt a közösségi közlekedést használók száma emelkedik, a városi levegő- és zajszennyezettség csökken.

A Várkerület értékmegőrző megújítása – II. ütem

A fejlesztés a 2014-2015-ben megvalósuló „A Várkerület értékmegőrző megújítása – I. ütem” c. projekt szerves folytatása. Mivel a fejlesztés szakaszolása kizárólag a rendelkezésre álló forrás hiánya miatt történt, a II. ütem megvalósítása is szükséges a fejlesztés jótékony hatásainak maximalizálása érdekében. A II. ütem a Várkerület Torna utcától a Széchenyi térig tartó szakaszának megújításával és a Kisvárkerület rehabilitációjával foglalkozik: a kialakuló új térszerkezet megnyugtatóan és funkciót bővítő módon biztosítja a Várkerület mentén elhelyezkedő és elhelyezendő intézmények, vendéglátó, szolgáltató, kereskedelmi vállalkozások organikus működését. A térszerkezet a Várkerület jelenlegi, közlekedési csatorna-rendszer jellegét megszüntetve elősegíti az egykori köztér-jelleg visszaállítását, gyalogos és kerékpáros dominanciájú, klasszikus vegyes forgalmú közterület létrejöttét. A térszerkezet kertépítészeti elemek beiktatásával növeli a zöldfelületeket és javítja a tér mikroklímáját. A fejlesztés a Széchenyi tér térszerkezetének és zöldfelületeinek megújításával is kiegészül. A Várkerület forgalomcsillapításával párhuzamosan szükséges a belvárosi forgalmi gyűrű (Külkerület) hiányzó nyugati szakaszának kiépítése a kieső kapacitás hosszú távú pótlása érdekében.

Gazdasági területek szolgáltatásainak és infrastrukturális hátterének fejlesztése

A projekt során megvalósul a Dél-Keleti Ipari Park leromlott állapotú belső útjainak korszerűsítése, új feltáró és szervizutak építése, a terület közműhálózatának és környezeti állapotának fejlesztése. Az Ipari Parkban modern technológiai és K+F+I centrum jön létre, mely tőkeerős, innovatív nagyvállalatok bevonására is alkalmas a helyi KKV-szektor erősítése mellett.

Akcióterületi projektek

Belváros Akcióterület

A Belváros Akcióterület már a 2008-as IVS-ben is mint fő fejlesztési célterület jelent meg, a megkezdett beavatkozások ellenére még mindig ez a legtöbb fejlesztést igénylő városi terület. Az akcióterület a következő utcákkal határolható le: Bécsi út - Bástya utca - Storno F. utca - Híd utca - Fapiac u. - Kőfaragó tér - Magyar utca - Kőszegi út – 8. sz. vasúti fővonal - Frankenburg utca - Vörösmarty utca - Táncsics utca - Faraktár utca - Höflányi utca - Lackner utca.

A Belváros Akcióterületen elsődleges cél a jelenleg elsősorban szociális lakófunkciójú történelmi Belváros kulturális funkciójának erősítése, a kereskedelmi, gazdasági és vendéglátó funkció megtelepedése feltételeinek kialakítása, ezáltal a mára élettelené vált belváros revitalizációja, a hagyományos belvárosi mag bevonása a városi életbe. Ezzel párhuzamosan hozzájárulás a hátrányos helyzetű lakosság életminőségének javításához, társadalmi integrációjához.

A Belvároson belül kiemelt jelentőségű a jelenleg főleg közlekedési és szolgáltató funkciójú Várkerület eredeti közösségi funkciójának helyreállítása és a gazdasági funkció erősítése, ezáltal a történelmi negyed és a közösségi élet tereinek funkcionális összefoglalása, az üzleti negyed közösségi funkciókkal való kombinálása, valamint az élhetőség középpontba állításával új közösségi terek kialakítása.

Az akcióterületi fejlesztések eredményeként megvalósul a történelmi belváros újjáélesztése és a belső várfal övén kívüli területek megújulása, megtörténik a Paprét zöldfelületének és térszerkezetének megújítása és a Papréti Zsinagóga funkcióbővítő felújítása. Az antiszegregációs beavatkozások eredményeként megújulnak a leromlott belvárosi lakóterületek, barnamezős fejlesztésként pedig megvalósul a volt Laktanya tömbjének rehabilitációja.

Kurucdomb Akcióterület

A Kurucdomb Akcióterület lehatárolása: Kőszegi út – Kőfaragó tér – Fapiac utca – Híd utca – Kőrösi Csoma Sándor utca – Balfi út – városhatár – 8. sz. vasúti fővonal – Lóki sor – Csengery utca.

A Kurucdomb akcióterület fejlesztésének fő célja a városrész funkcionális gazdagítása, a leromlott területek rehabilitációja, hozzájárulás a hátrányos helyzetű lakosság életminőségének javításához, társadalmi integrációjához, valamint az épített örökség védelméhez, a közösségi terek fejlesztéséhez.

A kurucdombi fejlesztés központi eleme a Szélmalom turisztikai és közösségi célú hasznosítása. A különleges adottságú városképi elem hasznosításának, újraértelmezésének célja első ütemben a malomtorony kilátópontként – mint turisztikai attrakció – történő kialakítása; második ütemben az udvargyűri szociális bérlakásainak megszüntetése/kiváltása, a lakók integrált elhelyezése a város más részeiben; a lakófunkció helyett szabadidő és sport központ létrehozása. Hosszú távú cél a nagyudvar helyén szórakoztató központ vagy szálláshely-szolgáltatás létrehozása.

A kurucdombi beavatkozások másik alappillére az Anger réti barnamezős terület rehabilitációja, majd egy új, multifunkcionális csarnok megépítése, amely a város gazdaságfejlesztése szempontjából is alapvetően fontos. Az Anger réti sporttelep nagy kiterjedésű, jó közlekedési pozícióban lévő – önkormányzati tulajdonú - terület, amely a csarnok megépültével rendszeresen megszervezésre kerülő vásárok, kiállítások, koncertek és sportrendezvények helyszínéül szolgál majd.

Lőverek Akcióterület

A Lőverek Akcióterületet a következő utcák határolják: Ágfalvi út – Bánfalvi út – Kossuth L. utca – 8. sz. vasútvonal – 15. sz. vasútvonal – városhatár.

A Lőverek Akcióterület fejlesztésének fő célja a természeti környezet javításával a szabadidős funkció erősítése; komplex, rekreációs célú beavatkozások a természeti értékek, a táji jellemzők és az eredeti arculat megőrzése; valamint az egyetem és város kapcsolatának fejlesztésével a humán szolgáltató funkció javítása.

A Lőverek komplex, rekreációs célú fejlesztése a városrész környezeti – döntően zöldfelületi – minőségének fejlesztését, valamint a fürdőkultúra erősítését foglalja magában. A Lőver fürdő fejlesztése a véleményezés alatt álló tervek alapján a mostani fedett uszoda és meglévő védett kültéri medence kiszolgáló épület közé helyezett épülettömb révén valósul meg; a középső épületnek oldalra kinyúló karokkal lehetősége kínálkozik a teljes létesítmény összefogására, mint az eddigi fejlesztések legnagyobb eleme. A Lőverek komplex fejlesztését a város legnagyobb közparkját jelentő Erzsébet-park rehabilitációja egészíti ki, melynek során a kert korábbi, közlekedésileg kevésbé terhelte állapota kerül visszaállításra a növényállomány frissítése mellett.

Hálózatos/tematikus projektcsomagok

Aktív, innovatív gazdaságfejlesztés

A projektcsomag keretében megvalósul

- a Piac és Vásárcsarnok épületének fejlesztése, a 21. századi követelményeknek megfelelően;
- a kis- és középvállalkozások térségileg és ágazati szempontból is fókuszált támogatása a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat közreműködésével – Sopron MJV prioritásként kezeli a területén működő vállalkozások foglalkoztatás képességének erősítését, az innovatív vállalkozások fejlesztését, valamint kiemelten a turisztikai szereplők helyzetének javítását, szolgáltatásaik fejlesztését;
- a helyi és térségi gazdaságfejlesztési tevékenységhez illeszkedő képzések és átképzések támogatása, lebonyolítása (TISZK), humán erőforrás és vállalati háttér felmérése és elemzése, valamint inkubátor szolgáltatás fejlesztés a KKV-k részére;
- a helyi gazdaságfejlesztési projektek támogatása, a munkavállalói mobilitás elősegítése.

Fenntartható közlekedésfejlesztés

A közlekedésfejlesztési projektcsomag részei

- a Győr – Sopron országhatár vasútvonal fejlesztése: a vonal kétvágányúsítása és műszaki paramétereinek korszerűsítése három ütemben;
- a Grenzbahn (határvasút) projekt, mely a Győr – Sopron országhatár vasútvonal korszerűsítésének folytatásaként a 8. számú, Ebenfurt felé kapcsolatot biztosító vonal korszerűsítését, valamint a bécsújhelyi és ebenfurti vonalak Sopronból való közös kivezetését foglalja magában – a jelenlegi bécsújhelyi nyomvonal mentén;
- M9 (M84) várostérséget érintő szakaszának előkészítése;
- ÉNY-i összekötő út és déli tehermentesítő forgalmi gyűrű kiépítése az ÉNY-i iparterület közúti megközelíthetőségének javítása, a városon átmenő (teher)forgalom csökkentése, az érzékeny területek tehermentesítése, valamint a tehermentesítő útvonal mellett található területek feltárása érdekében;
- a munkavállalók számára a munkába járással érintett, kiemelten fontos alacsonyabb rendű Sopron - Balf, Sopron - Fertőrákos és Sopron - Harka közutak felújítása, fejlesztése;
- a korábban térségi jelentőséggel bíró, magyar-osztrák határt metsző településközi közutak és kerékpárutak kiépítése: Sopron - Schattendorf (Somfalva); Brennbérgbánya (Sopron) - Ritzing (Récény); Sopronkőhida (Sopron) - Sankt Margarethen (Szentmargitbánya), településközi korlátozott forgalmú közúti kapcsolatok kiépítése, fejlesztése;
- a Balf – Sopron és a Harka – Sopron kerékpárutak kiépítése, valamint a Fertőrákos – Sopron kerékpárút felújítása;
- lakóövezetek forgalomcsillapítása különféle technikai és forgalomszervezési eszközök segítségével.

Differenciált turisztikai és kulturális fejlesztések

A projektcsomag tartalmi elemei:

- a Páneurópai Piknik Emlékhely fesztiválközponttá fejlesztése, ennek keretében a hely szellemiségének megőrzését segítő kisléptékű fejlesztések mellett középtávon a VOLT fesztivál fogadására is alkalmas alapvető infrastruktúra kiépítése;
- a Fertő tavi vízitelep, mint kedvelt sport és rekreációs helyszín fejlesztése, a vitorlás kikötő átépítése;
- egységes turisztikai arculat és információs rendszer, valamint tematikus turisztikai termékcsomagok kidolgozása, fejlesztése az egészségturizmus, a kulturális és örökségturizmus, a bor- és gasztroturizmus, valamint az aktív, öko- és kerékpáros turizmus területén;
- Soproni helytörténeti tartalomfejlesztések 21. századi eszközökkel, a Soproni Múzeum, a Soproni Levéltár és a Németh László Városi Könyvtár közreműködésével;
- Városi-egyetemi közös könyvtár kialakítása a Pázmány Péter utcai tömbbelsőben;
- a Balfi Gyógyfürdőkórház és környezetének fejlesztése: az intézmény modernizációja során a meglévő infrastruktúra fejlesztése és a gyógyulást és rekreációt szolgáló létesítmények kiépítése;
- a Várisi úti Rehabilitációs Intézet fejlesztése a város gyógyturisztikai kínálatának bővítése érdekében.

Helyi közszolgáltatások infrastrukturális és tartalmi fejlesztései

A projektcsomag részét képezi

- az önkormányzat által működtetett intézményállomány energia-hatékonyság központú rehabilitációja (kazánházak felújítása, hőtermelők cseréje korszerű, nagy hatásfokú berendezésekre), illetve az épületek hőszigetelésének javítása és külső nyílászáróinak cseréje;
- az önkormányzati közszolgáltatások egyenlő esélyű, akadálymentes hozzáféréseinek biztosítása és családbarát funkciók kialakítása;
- az önkormányzati bérlakás- és egyéb helyiségállomány korszerűsítése;
- a középtávon várhatóan jelentkező többletigényeknek megfelelően a bölcsődék és óvodák kapacitásfejlesztése és a meglévő épületek modernizálása;
- az EU-szabványoknak nem megfelelő közterületi játszóterek korszerűsítése;
- az egészségügyi alapellátás infrastruktúrájának fejlesztéseként a Lenkey u. 1-3. sz. alatti rendelőintézet épületének energiahatékony felújítása, emellett a szolgáltatások színvonalának és a munkafeltételek minőségének javítása;
- prevenció célú, egészségmegőrző „szoft” projektek, melyek célja a klasszikus szűrések mellett nemek, korcsoportok és életmódbeli-foglalkozási veszélyeztetettség szerint komplex életmódprogramok kidolgozása és megvalósítása;
- aktív és minőségi időskor támogatása mennyiségi és minőségi fejlesztésekkel;
- könnyen megközelíthető, komplexen akadálymentesített, széles spektrumú szociális és egyes egészségügyi szolgáltatásokat is ellátó, komplex időügyi (gerontológiai) központ létrehozása;
- a hajléktalan-ellátás infrastrukturális javítása a jelenlegi intézményi telephelyek kiváltásával.

Klímaváltozás hatásainak mérséklése

A projektcsomag keretében megtörténik

- az önkormányzat Fenntartható Energia Akciótervének (SEAP) elkészítése;
- az Ikva és Sós patakon záportározók létesítése és a patakok mederendezése, az újonnan létrejövő vízfelületek rekreációs célú hasznosítása;
- a Jereván lakótelep még nem korszerűsített lakóépületeinek energiahatékony felújítása.

Antiszegregációs program

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) Népszámlálási Főosztályának írásos összegzése szerint a vizsgált, 2011-es népszámlálási adatok alapján Sopron Megyei Jogú Városban nem található olyan terület, mely a szegregációs mutató alapján megfelelne a tényleges szegregátum, vagy a szegregáció szempontjából veszélyeztetett terület feltételeinek. Bár a szegregációs térkép négy területet (tömböt) 50% feletti szegregációs mutatóval jelöl, ezek valójában nem szegregátumok, hanem bentlakásos szociális intézményi telephelyek.

Az általánosan kedvező helyzet ellenére Sopronban is találunk olyan leromlott lakóterületeket, melyeket a KSH módszertana nem tudott kimutatni, az önkormányzat adatai alapján azonban rosszabb státuszú lakókörnyezetnek tekinthetők. Ezek közül is kiemelkedik a kurucdombi Szélmalom tömbje (benne 48 db alacsony komfortfokozatú önkormányzati bérlakással), valamint a Belváros leromlottabb lakóterületei: a Szent Mihály domb – Poncichter negyed; a Szélmalom utca – Rózsa utca; a Magyar – Pócsi – Fapiac utcák által határolt tömb; valamint a Hátulsó utca – Petőfi tér – Rákóczi út által határolt terület. Az említett belvárosi területek két fő sajátossága, hogy egyrészt elszórtan, nem egy tömbben található, és általában csak egy-egy többlakásos házat foglalnak magukban; másrészt műemléki védettségű az érintett épületek döntő többsége, ami nagymértékben növeli a felújítási költségeket. A leromlott kurucdombi és belvárosi lakóterületek megújítása a tematikus projektcsomagok részét képezi.

A megvalósítás eszközei

A célok elérését szolgáló nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Az ITS célrendszerében megjelenő stratégiai és tematikus célok megvalósulásához a beruházási típusú projektek mellett az ún. fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek is nagyban hozzájárulnak. Ezek közé tartozik a stabil, befektetés-támogató szabályozási környezet biztosítása, a fejlesztési elképzelések előre lefektetett stratégiai irányok és programok mentén történő megvalósítása. A befektetők városba vonzása korszerű gazdasági szolgáltatások biztosításával, helyi adókedvezményekkel és az egyablakos ügyintézés továbbfejlesztésével egyaránt támogatható. Az önkormányzat a beruházási projektek előkészítésében szintén kiemelt szereppel bír: a projektek megalapozásának első lépését számos esetben tanulmány-, koncepció- vagy programterv kidolgozása, más esetekben építészeti terv- vagy ötletpályázat jelenti.

Az önkormányzathoz kapcsolható gazdaságfejlesztési tevékenységek között megemlíthető a Gazdasági Fórum működtetése, a legnagyobb adózók közterhek viselésében vállalt szerepét elismerő Lackner-ünnepség, a belvárosi Portál Program, vagy egyedülálló helyi kezdeményezésként a Kékfrank, mint regionális pénzhelyettesítő utalvány kibocsátása. A városmarketinggel foglalkozó szakemberek kiemelt feladata a városban működő vállalkozásfejlesztő és vállalati érdekképviseleti szervezetekkel, az ipari parkokkal egyeztetett marketing eszközök kialakítása és működtetése.

Az ITS megvalósításának szervezeti keretei

A 2014-2020-as időszakra a városfejlesztési projektek megvalósításának módszertana és szervezeti keretei jelenleg kidolgozás alatt állnak – az előző ciklushoz képest várhatóan nagymértékben módosulnak. A jelenlegi soproni önkormányzati struktúrában a városfejlesztés témája a Városfejlesztési Bizottság kompetenciájába tartozik, melynek munkáját a Városfejlesztési Osztály támogatja, szoros együttműködésben a Soproni Városfejlesztési Kft.-vel (SVF Kft.), melynek fő feladatköre a városi építési projektek szervezése és a rehabilitációs projektek menedzselése. Ez a hármas tagolódás a jövőben sem fog változni, a stratégiai menedzsment azonban az eddiginél jóval nagyobb szerephez jut. Ezt a feladatot továbbra is Polgármesteri Hivatal szervezeti keretein, szakapparátusán belül, a Városfejlesztési Osztály vezetésével szükséges ellátni – nevesített, intézményesített keretek között. A különböző szereplők közti állandó koordinációt igénylő, összetett feladatok ellátása érdekében a szervezet létszámfejlesztése javasolt, ugyanis az új, kibővülő szerepkör (folyamatos programmenedzsment) ellátására a már jelenleg is szűkösen rendelkezésre álló kapacitás nem elégséges. A stratégiai menedzsmentnek folyamatosan együtt kell működnie a döntéshozatalért felelős vezetőkkel, az operatív menedzsment szervezettel, a terület- és gazdaságfejlesztésben érintett helyi, térségi, megyei és országos szereplőkkel. A stratégiai menedzsment szervezet kiemelt szerepet játszik még a projektek előkészítésében és értékelésében, továbbá a partnerségi/egyeztetési feladatok ellátásában. Az operatív menedzsmentet, vagyis a megvalósítással kapcsolatos pénzügyi, adminisztratív és egyéb műszaki-szakmai feladatokat továbbra is az SVF Kft. látja el.

A településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

A 2014-2020-as időszakban tervezett főbb beavatkozásokat részletező, a Fenntartható Városfejlesztési Program részét képező Integrált Településfejlesztési Stratégia egyik fontos alapkövetelménye, hogy a korábbi IVS-ekkel szemben a tervezés lépjen túl a városok közigazgatási határain, és azokat a fejlesztési szükségleteket is tartalmazza, melyek a környező, vonzáskörzetükhöz tartozó térségeket is érintik, ill. jelentős mértékben kihatnak az ott élők mindennapjaira. Az önkormányzat ennek megfelelően a Sopron MJV közigazgatási területére vonatkozóan zajló tervezés mellett a megyei gazdaságfejlesztési Integrált Területi Program (ITP), valamint a járási projektcsomag kidolgozásához kapcsolódóan is folyamatos kapcsolatot tart fenn a várostérségével.

1. Módszertani bevezető

1.1. A tervezés feltételrendszere

Sopron MJV Önkormányzata 2008. május 29-én fogadta el a 2007-2013-as időszakra szóló Integrált Városfejlesztési Stratégiáját (a 154/2008. (V.29.) Kgy. határozattal), amelynek felülvizsgálata aktuálissá vált. Egyrészt a város a tervezési időszak végére ért, a stratégiában foglalt beavatkozások áttekintése, a megvalósulás vizsgálata fontos lépés. Másrészt a 2014-2020-as időszak tervezése már EU-s és országos szinten is előrehaladott: az Európai Bizottság 2011 októberétől látja el információkkal a tagállamokat, míg a hazai tervezési folyamat 2012 végén indult el a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal és a Nemzetgazdasági Minisztérium Tervezéskoordinációért Felelős Államtitkárságának közreműködésével.

EU-s szinten a 2014-2020-as programozási ciklus stratégiai alapidokumentuma az Európa 2020 stratégia, mely célul tűzte ki az intelligens, fenntartható és befogadó Európa megvalósítását. Az EU 2020 stratégia sikeres megvalósításában kiemelkedő szerep jut a városoknak, várostérségeknek. Ennek érdekében az EU kohéziós politikája integrált városspolitika alkalmazását ösztönzi, amely a fenntartható városfejlesztés megvalósításán keresztül erősíti a városok kohéziós politikában betöltött szerepét. Alapvetően fogalmazódik meg, hogy a fenntartható városfejlődés érdekében olyan integrált stratégiákra van szükség, melyek célul tűzik ki a várostérségeket érintő gazdasági, környezeti és társadalmi jellemzőkkel összefüggő problémák kezelését. Az elv jelentése kétszeres: egyrészt kimondja, hogy a forrásokat integrált módon kell koncentrálni a városfejlesztési kihívásokkal küzdő területekre, másrészt, hogy az ERFA által támogatott városfejlesztési projekteket integrálni kell az operatív programok tágabb céljai közé.

A 2014-2020-as tervezési időszak tervezési keretrendszere országos és helyi szinten is megváltozott az előző ciklushoz képest. A tervezést szabályozó alapidokumentum „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet és „a várostérségi integrált programok tervezési térségeinek lehatárolásával kapcsolatos irányelvekről” szóló 1181/2013. (IV.5.) Korm. határozat, melyeket a Belügyminisztérium Területrendezési, Építésügyi és Örökségvédelmi Helyettes Államtitkársága által kiadott módszertani útmutató egészített ki. A fenti dokumentumokban nem szabályozott kérdésekben továbbra is a Városfejlesztési Kézikönyv (2. javított kiadás NFGM, 2009) ajánlásai az irányadók. A megyei jogú városok tervezési dokumentumainak elkészítését, aktualizálását a Fenntartható városfejlesztési programok előkészítése c. pályázati konstrukció 100%-os támogatás intenzitással finanszírozza: a pályázati feltételeknek való megfelelést a pályázati felhíváshoz mellékelte Tervezési segédlet támogatja.

A 314/2012. (XI.8.). Korm. rendelet alapján minden megyei jogú városban három dokumentum készül egységes szerkezetben:

- Településfejlesztési Koncepció (TK);
- Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS);
- valamint a fenti dokumentumok közös Megalapozó vizsgálata.

Jelen stratégiai dokumentum - maximálisan illeszkedve a Településfejlesztési Konceptióban bemutatott jövőképhez és az annak elérését szolgáló célrendszerhez – rögzíti a város középtávú, 2014-2020-as időszakra vonatkozó fejlesztési céljait, valamint részletezi a célok elérése érdekében megvalósítani tervezett, projektszintű fejlesztési elképzeléseket. A 2008-as Integrált Városfejlesztési Stratégiához képest változás, hogy a 2014-2020-as ITS nemcsak Sopron MJV Önkormányzatának fejlesztési elképzeléseit tartalmazza, hanem a széleskörű projektgyűjtés eredményeként a városban más szereplők által megvalósítani tervezett, már ismert jelentősebb projekteket is számba veszi. Ezzel együtt sem reális, hogy a következő időszak minden egyes fejlesztési elképzelése szerepeljen az ITS-ben, de a város fejlődése szempontjából legfontosabb irányok és ötletek becsatornázódtak a projektstruktúrába.

Az ITS tartalomjegyzékének vázát a 314/2012. (XI.8.). Korm. rendelet 2. melléklete határozza meg, amelyet a bevezető fejezeten kívül a Megalapozó vizsgálat főbb megállapításainak összefoglalásával, valamint a 2008-as IVS megvalósulásának értékelésével egészítettünk ki. A tervezési folyamatban a korábbiakhoz képest jóval nagyobb szerepet kaptak a széles körű partnerségi együttműködéshez kapcsolódó egyeztetések – ennek elemeit az 1.3 alpontban mutatjuk be részletesen.

1.2. Fejlesztéspolitika - az ITS megvalósulásának finanszírozása

A 2014-2020-as tervezés hazai fejlesztési alapelveit az 1/2014. (I. 3.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) foglalja rendszerbe. Az OFTK rögzíti és összehangolja az ágazati fejlesztési és a területfejlesztési célokat, a gazdasági válság utáni világ kihívásaihoz igazodó új fejlesztéspolitikai irányokat és elveket fogalmaz meg, miközben megerősíti és összeköti velük a továbbra is követendő fejlesztési irányokat.

Az OFTK alapján elkészült és az EU felé 2014. március 7-én benyújtásra került a Partnerségi Megállapodás (PM), mely az EU-s források felhasználásának tagállami feltételrendszerét határozza meg: a fejlesztési programokat Magyarország tervezi meg, és az EU Bizottságával való egyeztetést követően indulhat a végrehajtásuk. A PM azonosítja Magyarország legfontosabb kihívásait, és kitűzi fő fejlesztési prioritásait a 2014-2020 közötti időszakra. A stratégiai keretdokumentum az eddigiekhez (Nemzeti Fejlesztési Terv 2004-2006, Új Magyarország Fejlesztési Terv 2007-2013) képest nagyobb fokú integrációt jelenít meg, ugyanis egyaránt magában foglalja az EU Kohéziós Politikájának pénzügyi alapjai (Strukturális Alapok és Kohéziós Alap – SA/KA) által finanszírozott operatív programokat (OP), valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) és az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) hazai felhasználásáról szóló programokat. Emellett a PM összhangot teremt a magyar tagállami programok és az EU Európai Területi Együttműködési programjai között is (pl. a határ menti programok és a Duna térség transznacionális programja), és kitekint egyéb uniós forrásokra és kezdeményezésekre is. A PM egyeztetése jelenleg is zajlik Magyarország és az Bizottság között – ennek véglegesítését követően kerülhetnek benyújtásra az operatív programok.

Az operatív programok közül a - Közép-magyarországi régió kívüli - városfejlesztés témaköre döntően Terület- és településfejlesztési Operatív Program (TOP) hatókörébe tartozik – a tervezés során ennek 5.0 változatát (2014. május 9.) tudtuk felhasználni. A 2014–2020 közötti időszakban „a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, valamint az operatív programhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról” szóló 1298/2014. (V. 5.) Korm. határozat a Győr-Moson-Sopron Megyei

Önkormányzat tervezési jogkörében készülő megyei szintű fejlesztési programokhoz 16.827.200.000 Ft indikatív forrást rendel, míg Sopron MJV dedikált fejlesztési forráskerete 10.182.400.000 Ft. Ezen források tehát a korábbiakkal ellentétben nem pályázati eljárásrend keretében, hanem programalapon lesznek lehívhatók - felhasználásuk részleteiről folyamatosan zajlanak az egyeztetések az érintett helyi és térségi tervezők, valamint a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal Területi és Egyedi Ágazati Fejlesztési Főosztálya között. A TOP gazdaságfejlesztési prioritása alá tartozó programcsomag a megyei jogú városok területén megvalósuló releváns beruházási és „szoft” projekteket is tartalmazza, ezzel növelve azok fejlesztési mozgásterét – látni kell ugyanakkor, hogy a dedikált forrás csak részben fedezi a városban tervezett TOP-típusú projekteket.

Az ágazati operatív programok forrásallokációja nagyjából továbbra is pályázati projektkiválasztás útján történik. A Sopron MJV Önkormányzata által megvalósítani tervezett, nem a TOP hatálya alá tartozó projektek várhatóan az alábbi operatív programokból finanszírozhatók:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP);
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP);
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP);
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP).

Mindezek figyelembe vételével a stratégiában igyekeztünk tehát minden, a város számára fontos projektet összegyűjteni (*a projektgyűjtés 2014. május 30-án zárult*). Az operatív programok jelenleg kidolgozási, ill. egyeztetési fázisban vannak, folyamatosan módosulnak, így azok alapján jelen pillanatban számos projektötlet vagy beavatkozási javaslat esetében:

- nem egyértelmű a támogathatóság;
- kérdéses a támogatás intenzitás, vagyis a város szempontjából a szükséges önrész mértéke;
- nem végleges a TOP keretében a városnak és a megyének dedikált forráskeret ITP-n belüli arányainak megkötöttsége;
- kialakulatlan a megvalósítás feltétel- és keretrendszere (*a jelenleg ismert lebonyolítási rendszerről lásd még a 9.2.2. alpontot!*).

Lényeges szempont, hogy a hazai szervezetrendszer által kezelt, az operatív programok struktúrájába becsatornázott EU-s források mellett a közvetlen brüsszeli finanszírozású partnerségi projektek is megalapozhatnak egy-egy fejlesztést, továbbá lehetővé teszik más országokban már kialakult szervezeti és működési struktúrák, jó gyakorlatok megismerését és átvételét. Az európai nagyrégiók területi együttműködési programjai és az EU szakapparátusai által irányított partnerségi programok mellett Sopronban kiemelt jelentőséggel bír még az Ausztria-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program (AT-HU CBC). Sopron MJV Önkormányzata számára ez már nem ismeretlen terület: a város a 2007-2013-as tervezési időszakban több partnerségi projektben is részt vett (*tételeselem lásd a 3.2 alfejezetben!*), már vezető partnerként is komoly tapasztalattal rendelkezik – ezt a stratégiai kiemelt tematikus területeken a következő ciklusban is érdemes folytatni.

1.3. Partnerségi egyeztetési terv készítése és megvalósítása

A partnerségi egyeztetés folyamata

A partnerségi egyeztetés fő célja az, hogy Sopron széleskörű társadalmi elfogadottsággal rendelkező jövőképet és városi célrendszert fogalmazzon meg, és az ebben foglaltak elérése érdekében olyan középtávú beavatkozási stratégiát, ITS-t alkosson, amely megvalósítható, és társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból egyaránt fenntartható.

A partnerségi egyeztetés folyamatának közvetlen céljai tehát, hogy Sopron:

- feltárja az érintettek igényeit, szükségleteit, problémáit és megismerje az érintettek ötleteit, javaslatait;
- bevonja az érintetteket a város jövőképeinek és céljainak megfogalmazásába;
- megismerje és összehangolja az érintettek fejlesztési érdekeit a város terveivel, továbbá segítse és ösztönözze az érintetteket arra, hogy saját tevékenységeikkel, ill. fejlesztéseikkel segítsék elő a stratégia megvalósulását;
- érintett szereplői a stratégia tervezése és megvalósítása során kölcsönösen segítsék és informálják egymást tevékenységükről.

Első lépésben Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata kidolgozta Partnerségi egyeztetési szabályzatát a tervezés megindításához, melyet Közgyűlés a 2013. szeptember 26-i ülésen fogadott el.

A Partnerségi egyeztetési szabályzat kitér az alábbiakra:

- az egyeztetésekben résztvevő érintettek (partnerek) tájékoztatásának módja és eszközei;
- a javaslatok, vélemények dokumentálásának módja, nyilvántartásának módja, eszközei;
- az el nem fogadott javaslatok, vélemények indoklásnak módja, a dokumentálásuk, nyilvántartásuk rendje;
- az elfogadott koncepció, stratégia – és településrendezési eszközök - nyilvánosságát biztosító intézkedések.

Az egyeztetési eljárások 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet szerinti lefolytatása az ágazati felelősökkel azonban nem helyettesíti a széles körű, különösen a helyi társadalmi és gazdasági szereplőkkel történő partneri egyeztetések folyamatát. Nemcsak a tervezett fejlesztések szakmai egyeztetése a feladat, hanem az érintettek lehető legszélesebb körének bevonása a stratégia egészének tervezési és végrehajtási folyamatába.

A Fenntartható Városfejlesztési Programok elkészítésére elnyert pályázat keretében a fenti rendeletben meghatározottakon túl, kiemelten széles körű, részvételi alapú, a korábbi IVS társadalmasításhoz képest aktívabb, kezdeményezőbb partnerségi egyeztetési elvárások is megfogalmazódtak. Sopron városa törekedett egy olyan jól megtervezett, nyitott és sokszínű partnerségi kommunikációs folyamatot kialakítani, mely biztosítja, hogy a projekt végrehajtása során folyamatos és aktív kapcsolatban legyen mind a szűkebb szakmai, szakmapolitikai és helyi döntéshozói, mind pedig a széles nyilvánosságot jelentő működési környezetével. Ennek szolgálatában készült el 2013 novemberében a Partnerségi terv.

Továbbá készült egy, az uniós társfinanszírozású projektek esetében kötelező, külön Kommunikációs terv (III. kommunikációs csomag követelményei alapján) is, mely rögzítette, hogy mely célcsoportot milyen eszközökkel kívánja a város elérni. A Partnerségi terv ezzel a Kommunikációs tervvel összehangoltan született; ez utóbbiban foglalt tevékenységek megvalósítását a Soproni Városfejlesztési Kft. menedzseli és hajtja végre.

A partnerség érintett fő célcsoportjai

Sopron MJV Önkormányzata partnerségi egyeztetési, kommunikációs tevékenységével minden kötelezően meghatározott államigazgatási szereplőt, valamint soproni és funkcionális várostérségben érintett, releváns szervezetet, és minden magánszemélyt el kívánt érni – differenciált kommunikációs eszközökkel.

Ennek a széles célcsoportnak főbb tagjai:

1. Államigazgatási szervek (a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet 9. melléklet szerint):

- Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Építésügyi Hivatalának Állami Főépítészé;
- Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség;
- Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság;
- Nemzeti Környezetügyi Intézet Észak-Dunántúli Kirendeltség;
- Országos Vízügyi Főigazgatóság és Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság;
- Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság;
- Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve;
- Nemzeti Közlekedési Hatóság Útügyi, Vasúti és Hajózási Hivatala;
- Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelősége;
- Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ;
- Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Soproni Járási Hivatal Járási Építésügyi Hivatala / Győri Járási Hivatal Járási Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala Soproni Kirendeltsége;
- Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Földhivatala;
- Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága;
- Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Növény- És Talajvédelmi Igazgatósága;
- Honvédelmi Minisztérium Hatósági Hivatal Vezetője;
- Győr-Moson-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság;
- Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Veszprémi Bányakapitánysága;
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Hivatala.

2. Érintett megyei önkormányzat:

- Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat.

3. Érintett szervezetek:

- funkcionális várostérség településeinek önkormányzatai;
- a városban működő kisebbségi önkormányzatok;

- érintett, a városban vagy funkcionális várostérségben működő érdekképviselői szervezetek és kamarák;
- érintett, a városban vagy funkcionális várostérségben működő gazdálkodó szervezetek;
- valamennyi a városban és a funkcionális várostérségben bejegyzett civil szervezet – különös tekintettel a sérülékeny társadalmi csoportokat (idős emberek, fogyatékosokkal élők, gyermekes családok, alacsony iskolázottságú 45+ korosztály stb.) képviselő szervezetekre;
- érintett, a városban vagy funkcionális várostérségben működő, hivatalosan elismert, bejegyzett egyházak, illetve egyházi karitatív szervezetek.

4. Lakosság:

- Sopron közigazgatási területén állandó bejelentett lakcímmel vagy ingatlan tulajdonnal rendelkező lakos;
- Sopron funkcionális várostérségében szereplő településen állandó bejelentett lakcímmel vagy ingatlan tulajdonnal rendelkező lakos.

Az érintettek konkrét beazonosítása a Sopron MJV Önkormányzata által korábban összehívott Településfejlesztési Tanács és az egyes projektekhez kapcsolódó akciócsoportok tagjaira építve történt meg. A listát az önkormányzat célzott módon tovább bővítette az érintetti elemzés (stakeholder analízis) módszert alkalmazva.

Sopron törekedett arra, hogy a különböző - magas, illetve alacsony, illetve ezek kombinációja - érdekérvényesítési és befolyásolási lehetőséggel bíró érintetti körök megfelelő arányban reprezentálják magukat már a tervezés kezdetétől.

A partnerségi egyeztetések lehetséges módszerei, eszközei

A tervdokumentumok készítésének négy fő szakaszát különböztethetjük meg:

- Tervezési fázis;
- Véleményezési/elfogadási fázis;
- Megvalósítási fázis;
- Fenntartási fázis.

A társadalmi egyeztetésnek két fő módszerét alkalmazták:

- A leggyakrabban alkalmazott módszer az ún. nyílt egyeztetés. Ennek napjainkban már a legismertebb formája az elektronikus, online kommunikáció, a társadalmi egyeztetés számára fenntartott menüpontban a www.sopron.hu honlapon. Itt a társadalmisításra bocsátott dokumentumok elérhetők a széles nyilvánosság (helyi lakosság és az őket képviselő szervezetek) számára, és lehetőség van a hozzászólásra e-mailen keresztül is. Azon – szűkebb - társadalmi csoportok számára, akik nem rendelkeznek kellő IKT jártassággal/elérhetőséggel a hagyományos - papír alapú – elérési módokat biztosítja a város (ingyenes helyi újságban pl. Helyi Téma, helyi

kábelcsatornán, közfunkciót ellátó intézmények faliújságjain, ötlet/vélemény ládák kihelyezésével, plakátokon stb.).

- A másik fő módozat, az ún. zárt egyeztetés, mely során csak a tervezésben részt vevő, előre meghatározott szakmai munkacsoportokkal folyik egyeztetés, írásos (elektronikus vagy nyomtatott), vagy szóbeli formában.

A tervezés folyamatának ütemezése

A Partnerségi terv Sopron MJV 2014-2020 közötti Településfejlesztési koncepciója és Integrált Településfejlesztési Stratégiája készítésének és fenntartásának teljes folyamatára vonatkozik.

A Partnerségi terv elkészítésének négy szakasza és fő mérföldkövei:

1. Előkészítés szakasz: 2013.07.01. - 2013.11.30.
  - Partnerségi terv elkészítése (tervezői javaslat, egyeztetés alapján véglegesítés);
  - A szükséges testületi döntések előkészítése, jóváhagyása;
  - Mintadokumentumok előkészítése: levelek, jegyzőkönyvek, stb. (folyamatosan, a tervező közreműködésével).
2. Véleményezési szakasz: 2013.10.01. - 2014.05.31.
  - Meghirdetés, dokumentumok megküldése, közzététele;
  - Rendezvények lebonyolítása;
  - Összegyűjtött, rendszerezett vélemények, állásfoglalásokról, ajánlásokról készült jegyzőkönyvek megküldése a tervezőnek.
3. Visszacsatolás (megvalósítási) szakasz: 2013.11.01. - 2014.08.31.
  - Megküldött vélemények, állásfoglalások, ajánlások dokumentálása;
  - Tervezői válaszok és a terven történő átvezetésre vonatkozó tervezői javaslat elkészítése, egyeztetés, véglegesítés.
4. Nyomon követés (fenntartási szakasz): 2014.08.01. - 2014.09.30.
  - Munkanyagok, vélemények, állásfoglalások beépítése, végleges tervdokumentum eljuttatása az előírt szerveknek;
  - Hírek, információk a rendezvényekről, eseményekről, utólagos beszámoló;
  - Elektronikus és írott helyi sajtó előzetes és utólagos tájékoztatása, interjúk;
  - Más célú rendezvényeken való megjelenés.

A partnerségi egyeztetések szintjei és folyamata

A partnerségi egyeztetések folyamata illeszkedik a Helyzetfeltárás, a Koncepció és az ITS elkészítésének ütemezéséhez, az érintettek bevonása előre tervezett módon és strukturáltan, több szakaszban történt.

Az alábbi ábra összesíti a partnerségi egyeztetések során bevont, különböző kompetenciájú és felelősségű szereplőket, a tervezés különböző szintjeit a teljes folyamatban.

Három fő szintet különböztetünk meg:

- tervezés;
- irányítás és döntés előkészítés;
- döntéshozás.

A tervezés szintje magában foglalta a legszélesebb körű helyi nyilvánosság bevonását éppen úgy, mint a vonatkozó jogszabályok által, kötelezően rögzített érintettek körét, valamint a szakmai szereplők körét.

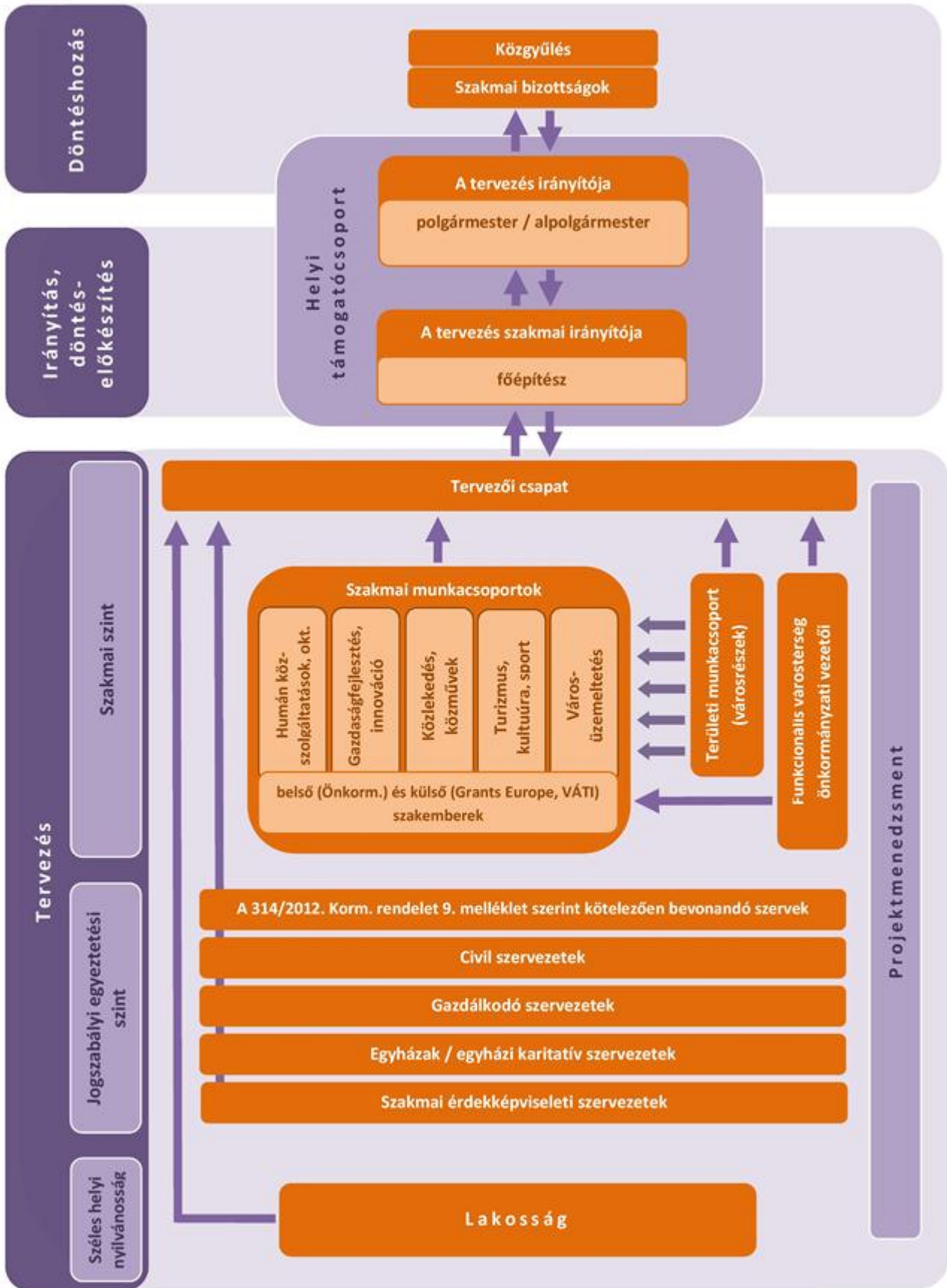
A tervezés irányítója a polgármester az adott területért/ágazatért felelős alpolgármester bevonásával. A tervezés szakmai irányítója a főépítész, operatív irányítója a PH Városfejlesztési Osztály vezetője.

A tervező munka a következő 5 szakmai munkacsoportban folyt, ezek nevesítve:

- Humán közszolgáltatások, oktatás;
- Gazdaságfejlesztés, innováció;
- Közlekedés, közművek;
- Turizmus, kultúra, sport;
- Városüzemeltetés.

A 2013. november és 2014. május között megtartott 6 interaktív műhelytalálkozót (workshopot) 13 mélyinterjú egészítette ki az adott ágazat fő szakmai felelőseivel, illetve egy kerekasztal-beszélgetés a stratégia tervezésért felelős helyi döntéshozókkal.

A munkacsoportok által elkészített, vonatkozó tervezési dokumentumokat, melyek magukban foglalják már a lakossági észrevételeket, javaslatokat is, első körben a Helyi Támogató Csoport (TCS) véleményezte, hagyta jóvá. A TCS vezetője és egyúttal a tervezés irányítója is Sopron MJV polgármestere. Ezen a szinten kapcsolódott össze az irányítás, a döntés-előkészítés a tervezéssel. Az elkészített szakmai dokumentumokat a különböző, érintett önkormányzati szakbizottságok véleményezik, ill. hagyják jóvá, és ezt követően kerül a legfőbb döntéshozó szervezet, a Közgyűlés elé határozat-hozatalra. *Lásd még az alábbi összegző ábra!*

A partnerségi egyeztetések szintjei, folyamata Sopronban

Helyi Támogató Csoport (TCS) felállítása

2013. szeptember 19-én megalakult a Helyi Támogató Csoport 16 fővel, mely a tervezés kezdetétől végigköveti a teljes folyamatot. A tervezők az egyes dokumentumok munkaközi anyagainak elkészültekor prezentációt, ill. műhelybeszélgetést tartanak a helyi döntéshozók, ill. a TCS tagjai számára, akiknek véleményezési és jóváhagyási szerepköre van 2013. szeptember és 2014. június között. A TCS a korábbi városrehabilitációs projektekben is aktívan tevékenykedő tagokat foglalja magában.

A TCS az ágazati és városrészi workshopok lebonyolításakor további, elsősorban aktív civil szervezeti tagokkal bővült a tervezés előrehaladása során. A TCS egyes tagjai részt vesznek az ágazati és a területi szakmai tervezőmunkában, így döntő többségük folyamatosan naprakész információval rendelkezik az előrehaladról, és az ITS véglegesítésében is fontos véleményező szerepük van.

Területi munkacsoportok felállítása és működtetése

Hat soproni városrész területi képviselője vezetésével, Sopron teljes lakosságának területi lefedésével alakult meg a területi munkacsoport, mely a városrészekkel megegyező számú, 6 almunckacsoportból állt. Ennek keretében interaktív lakossági műhelytalálkozókra gyűjtötték össze a helyiek városfejlesztési elképzeléseit, ötleteit, javaslatait 2013. december folyamán. A területi almunckacsoportok vezetői a polgármester irányítása alatt tevékenykedtek városrészükben.

A területi almunckacsoportok részvételi alapon szervezetter, döntően lakossági workshopok keretében működtek a tervezési szakaszban a Soproni Városfejlesztési Kft. által kidolgozott módszertan alapján. Az adott városrészben aktívan tevékenykedő civil és egyházi karitatív vagy egyéb társadalmi célú szervezet mellett alanyi jogon bárki részt vehetett a műhelytalálkozókra. A meghirdetés a város honlapján (<http://www.sopron.hu>), valamint a helyi ingyenesen elérhető médiumokban, illetve a közszolgáltatásokat végző önkormányzati intézmények faliújságjain történt.

A területi munkacsoport működtetése szorosan összekapcsolódik a projekt keretében megvalósuló, a széles helyi nyilvánosság bevonását célzó kommunikációs feladatokkal, melyeket az alábbiakban részletezzük.

A széles helyi nyilvánosságot, a lakosságot bevonó partnerségi események

A lakosság bevonását célzó partnerségi események

	Dátum	Esemény	Felelős/lebonyolító
1.	2013. november 22.	Projektindítás: - Polgármesteri tájékoztató az ITS projekt indításáról a városfejlesztési tanácsstagok részére – médianyilvános esemény, sajtóközlemény kiadása	Sopron MJV Önkormányzata - Polgármesteri részvétellel
2.	2013. december 7.	Átkötés - „Falakon belül”: - 1 napos szabadtéri kiállítás és jövőképalkotó műhelytalálkozó a helyi lakosság számára Sopron belvárosában mesterképzős egyetemi hallgatók szervezésében	NYME Alkalmazott Művészeti Intézet (AMI) - Soproni Városfejlesztési Kft. és a helyi városszépítő civil egyesület közreműködésével
3.	2013. december 16.	Polgármesteri konzultáció a Helyi Támogatócsoport tagjai részére az ITS tervezés elindításáról, a tervezési folyamatról	Sopron MJV Önkormányzata - Polgármesteri részvétellel

	Dátum	Esemény	Felelős/lebonyolító
4.	2013. december 1-17. között	6 városrészben lebonyolított lakossági műhelytalálkozó (workshop): - A lakossági városfejlesztési elképzelések interaktív műhelye problémák és intézkedések azonosítása	Sopron MJV Önkormányzata - lebonyolítók: önkormányzati területi képviselők, - koordináció: Soproni Városfejlesztési Kft.
5.	2014. július 15-31. között	Ünnepélyes projektzárás: – Médianyilvános esemény, széles körű (szakmai, civil/lakossági) 2-300 fő meghívotti kör részvételével	Sopron MJV Önkormányzata - Polgármester és a tervezésben részt vevő szakemberek részvételével

Funkcionális várostérségi egyeztetések

A partnerségi egyeztetések fontos részét képező, funkcionális várostérséghez tartozó települések azonosítását és bevonását részletesen az ITS 9.3. A településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok alfejezete mutatja be.

2. A Megalapozó vizsgálat főbb megállapításai

Annak érdekében, hogy az ITS a több mint 500 oldal terjedelmű Megalapozó vizsgálat nélkül, önmagában is egységet alkotó, komplex tanulmányt képezzen, a következő oldalakon újra bemutatjuk a helyzetelemzés- és értékelés legfontosabb megállapításait. A tématerületek sorrendje kismértékben eltér a Megalapozó vizsgálat rendeltetileg kötött felépítésétől: előbb a társadalmi-gazdasági fejezetek főbb megállapításai kerülnek bemutatásra, majd a város térbeli/helyzeti sajátosságai, a természeti és művi környezet jellemzői következnek.

2.1. Társadalom

Demográfia, népesség

Sopron népességszáma a második világháború befejeződése óta folyamatosan emelkedik – időszakonként eltérő dinamikával. A bővülés üteme az országos folyamatokkal szemben 2001 és 2011 között kifejezetten nagy volt (a két népszámlálás között 7%), a megyei jogú városok közül kizárólag a fővárosból nagy számban kiköltözők népességnövelő hatásának kitett Érd lakossága bővült a sopronit meghaladó mértékben. A növekedés összetevőit vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a gyarapodás nem a természetes szaporodásnak köszönhető, ugyanis a halálozások aránya évi két ezrelékkal meghaladja a születéseket, vagyis inkább természetes fogyásról beszélhetünk. A negatív természetes egyenleget ugyanakkor határozottan ellensúlyozza az osztrák munkaerőpiac földrajzi közelsége gerjesztette magas vándorlási többlet, melynek eredményeként Sopron lakónépességének száma még úgy is majd 4 ezer fővel emelkedett (2011-ben 59.631 fő), hogy számottevő szuburbanizációs folyamat is észlelhető volt: Harka, Ágfalva, Fertőhomok, Hegykő, Hidegség és Kópháza lakosságának száma a Sopronból kiköltözők miatt duzzadt fel.

A döntően a keleti országrészek felől érkező migráció a népszámlálás óta fokozódott: az önkormányzati népesség-nyilvántartás adatai szerint 2013. év végén Sopron lakónépessége (állandó lakhellyel és tartózkodási hellyel rendelkezők összesen) meghaladta a 64 ezer főt.

Az újonnan beköltözők jellemzően fiatal felnőttek és családok, melynek köszönhetően a korábban súlyos problémaforrásként prognosztizált előregedési folyamat számottevően lassult. A 15 év alatti lakosság népességén belüli aránya (14%) országosan jónak tekinthető, amely a szintén átlagosnál magasabb 60 év felettiek arányával (23,4%) együtt azt mutatja, hogy a gazdaságilag aktív népesség relatív alacsony súllyal bír a helyi társadalomban. Sopron lakosságának nemek szerinti összetételében az országos jegyek rajzolódni látnak ki: a fiatalabb korcsoportokban (0-29 éves korúak) egyértelmű férfitöbblet tapasztalható, a 30-49 évesek csoportjában a nemek közel azonos súllyal reprezentáltak, majd 50 éves kor felett a női korcsoportok mind nagyobb túlsúlyt figyelhetők meg.

A lakosságszámot városrészek szerint vizsgálva megállapítható, hogy bár a Belváros Sopron népességének még most is közel egyharmadát adja (18.243 fő), a Jereván lakótelephez (9.850 fő) hasonlóan olyan idősödő korszerkezetű városrész, amely 2001 és 2011 között abszolút számban is veszített népességéből. Ezzel szemben minden más városrész jelentős, 10%-ot meghaladó mértékű lakosságszám-bővülést könyvelhetett el (a népesebbek közül a Lőverek 16,3%-os növekedéssel 15.658 főre, Kurucdomb 19,2%-os bővüléssel 6.416 főre nőtt). Az Északi városrész lakosságszáma még drasztikusabban változott: a 2011-ben számlált

4.090 fő a 10 évvel korábbi érték közel 2,5-szerese – ez egyben a legfiatalosabb korösszetételű városrészé is vált.

Képzettség

Sopron lakossága egyértelműen magasan iskolázottnak tekinthető: a szinte teljes körűvé vált általános iskolai végzettség mellett 2001 és 2011 között 10,1 százalékponttal nőtt a közép- és 5,4 százalékponttal a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya. 2011-ben így Sopron 18 év feletti lakosságának 56,7%-a rendelkezett érettségivel, míg a 25 év feletti népességből a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya 21,2%-ra emelkedett. Az országos átlaghoz viszonyítva mindkét érték kiváló, a régión belül azonban Győr, Szombathely és Zalaegerszeg is megelőzi Sopront ezen a téren.

Az összességében kedvező általánosan magas szintet némileg árnyalják a városon belül kirajzolódó, részben az eltérő korstruktúrából is adódó különbségek. A Lőverek lakói igen magas felsőfokú végzettségi arányával (a megfelelő korú népesség 29%-a) szemben áll a Jereván ltp., ahol fele akkora a felsőfokú végzettségűek, de kétszer akkora, 11,4% a legfeljebb általános iskolát végzettek aránya (ez utóbbi az aktív korúak arányában számított érték).

Foglalkoztatottság

A város foglalkoztatottsági statisztikai adatait vizsgálva felemás képet kapunk. 2011-ben a gazdaságilag aktív népesség teljes lakosságon belüli aránya 47,6% volt, amely minimálisan meghaladja ugyan az országos átlagot, a három legfejlettebb magyarországi régió (Közép-Magyarország, Nyugat-Dunántúl, Közép-Dunántúl) nagyobb városai közül azonban kizárólag Dunaújvárost előzi meg.

A foglalkozásban állók döntő többségének a szolgáltatások és a szellemi tevékenységek ágazata biztosít megélhetést, az ipar szerepe csupán 25%-os. A legutóbbi népszámlálás szerint Sopront nagyon kedvező, mindössze 6,5%-os munkanélküliség jellemzi a gazdaságilag aktív népességén belül. A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat által nyilvántartott, regisztrált álláskeresők száma 2013 októberében 538 fő volt – az aktív korúak 1,6%-a. A tartós munkanélküliség mutatószáma még ennél is kedvezőbb: az egy éven túl állást keresők csak minimális, 0,2%-át alkotják a munkavállalási korúaknak, amellyel a város nagyságrendekkel megelőzi a megyei jogú városok többségét, még az ugyancsak kimagaslóan jó értékekkel rendelkező Érdet, Szombathelyt, Győrt, de a fővárost is. Sopronban nem figyelhető meg az ország más területein gondot okozó akut munkanélküliség, a város munkaerő-piaci szerkezete stabil. Fontos azonban látni, hogy ez a kedvező állapot döntően nem a helyben rendelkezésre álló munkahelyek nagy számának, hanem az osztrák munkaerőpiac megnyílásának, illetve földrajzi közelségének köszönhető. És noha a Nyugat-dunántúli régió – és ezen belül Sopron – foglalkoztatottsági mutatói belföldi viszonylatban kifejezetten jónak tekinthetők, a térség az elmúlt évek lassú felzárkózása ellenére is jelentősen kedvezőtlenebb társadalmi-foglalkoztatási szerkezettel rendelkezik pl. a szomszédos Burgenland tartományhoz képest.

Életminőség, jövedelmi viszonyok, lakáskörülmények

Sopronban az ezer lakosra jutó adózók száma 454 fő, amellyel a megyei jogú városok rangsorának mindössze 15. helyét foglalja el, az elmúlt tíz évben bekövetkezett 5,5%-os csökkenés eredményeként. Még kedvezőtlenebb a kép, ha az egy adófizetőre jutó adóalapot képező jövedelemátlagot vizsgáljuk, melynek értéke Sopronban 2011-ben 1.634.386 Ft volt – ennél alacsonyabb értéket a megyei jogú városok közül

kizárólag Salgótarján és Hódmezővásárhely esetében regisztrált az Adóhivatal. 2001 és 2011 között az SZJA alap a megyei jogú városok közül Sopronban nőtt a legkisebb mértékben, mindössze 62,9%-kal (nominálértéken), szemben a legmagasabb jövedelmekkel rendelkező városok 80% körüli emelkedésével. Ennek egyik oka a fejlett, innovatív ipari nagyvállalatok hiánya, de emellett nagyon jelentős szerepet tulajdoníthatunk annak is, hogy a határ túloldalán munkát vállaló, általánosságban jóval magasabb keresettel rendelkező több ezer soproni lakos bérjévedelme nem Magyarországon realizálódik.

Az alacsony SZJA alap által jelzett lakossági szegénységnek ellentmond, hogy az ezer főre jutó személygépjárművek számát tekintve Sopron a megyei jogú városi rangsor élén áll 366 db-bal. A látványosan magas érték a relatív jólét mellett visszavezethető a városból a szomszédos Burgenland tartományba ingázók saját gépjármű-használatának szükségességére. További magyarázó faktor a nem természetes személyek tulajdonában álló személygépjárművek viszonylag magas aránya.

A KSH 2011-es adatai szerint Sopronban 26.876 lakás található: az ezer lakosra jutó 418 db lakás országos viszonylatban alacsony értéknek tekinthető. A lakások átlagos alapterülete 70 m², 3,9%-uk alacsony komfortfokozatú: ezek jellemzően a második világháború előtt épült, Sopron történelmi városrészeiben található lakások. Az arány 10 év alatti jelentős javulása (2001-ben még az összes lakás 9,7%-a alacsony komfortfokozatú volt) részben a relatíve magas lakásépítési kedvnek, másfelől pedig az alacsonyabb komfortfokozatú lakások komfortosításának, ill. több esetben azok megszüntetésének köszönhető.

Sopronban 2001 és 2011 között 4.852 db lakás épült (nagyobb részük az évtized első felében) – ezek a jelenlegi lakásállomány 18,1%-át teszik ki. A nagyszámú lakásépítés ellenére még mindig jelentős lakáshiány jellemzi Sopront. Az eladó lakások átlagára és különösen a kiadó lakások bérleti díjai nemcsak az országos átlagnál magasabbak, de mostanra több esetben már a Budapest belső kerületeiben jellemző értékeket is meghaladják. A lakások iránti egyre növekvő igényt a külsőbb városrészekben megvalósuló zöldmezős ingatlanfejlesztések próbálják kielégíteni. Az elmúlt 10 év virágvölgyi és aranyhegyi fejlesztéseinek hatására az Északi városrészben a lakások száma a 2001-es 637-ről közel háromszorosára, 1.785-re nőtt. Kurucdomb lakásállományának növekedését legnagyobb mértékben a Pihenőkereszt és Apácakert lakóparkok gerjesztették, míg a Lőverek városrészben az Ágfalvi úti lakópark kiépülése eredményezett jelentős többletet.

Közbiztonság, közrend

A sokáig példás közbiztonsági helyzettel rendelkező Sopron bűnügyi helyzete az elmúlt évek társadalmi folyamatainak, a gazdasági migránsok nagyszámú beköltözésének eredményeként a rendőrség erőfeszítései ellenére is kismértékben romlott. A 2012. évi KSH adatok alapján az összes regisztrált (2.268 db) és a kiemelt bűncselekmények (1.117 db) száma egyaránt emelkedett – a 2013-as előzetes adatok ugyanakkor újra javulást jeleznek.

Különösen szembetűnő volt az elmúlt években a személy elleni bűncselekmények (142 db) és a kábítószerrel való visszaélések (119 db) számának emelkedése. A vagyon elleni bűncselekmények száma az intenzív megelőző intézkedések és a gyakoribb, célzott járőrözés hatására csökkent – ezek elkövetői gyakran utazó bűnözők. Az azonosított bűnelkövetők között egyre emelkedik a fiatalabb korcsoportok aránya (egyharmaduk 24 évnél fiatalabb), és Sopronban viszonylag újkeletű problémaként megjelent a megélhetési bűnözés és a prostitúció. Országos viszonylatban ugyanakkor Sopron közbiztonsági helyzete még az említett kisebb problémák ellenére is kitűnőnek mondható.

Társadalmi konfliktusok

Az előbbieken részletezett változások jelentős része azért következett be, mert a gazdasági célú belső migráció mértéke az utóbbi néhány évben elérte a 10 ezer főt, mely lépték felkészületlenül érte a hazai átlagnál jobb helyzetben levő, lokálpatrióta, közepméretű várost. Olyan társadalmi-szociális problémákkal kellett szembenézni, mely eddig ismeretlen volt a soproniak számára: megnövekedett a helyi szociális és lakhatási támogatásokra szorulóknak száma, egyre több óvodai és iskolai férőhely kellett, megnövekedett a garázda és egyéb bűncselekmények száma, nőtt a hajléktalanok és az illegális lakáskiadók száma. Olyan két világháború közötti megoldások jelentek meg a városban, mint pl. az ágybérlet, megosztott szobabérlet. A lakhatási túligény miatt szinte minden helyiség kiadható Sopronban, ráadásul ezek közül kevesen fizetnek adót. Sokan ideiglenesen és illegálisan települnek le – általában a külföldi továbbköltözés reményében -, semmiféle nyilvántartásban nem követhetők nyomon.

Megnövekedett a hajléktalanok száma, akik régóta egy belvárosi műemléképületben vannak elhelyezve, a Kossuth utca 10. szám alatt. A környék lakói nehezen fogadják el a hajléktalanok jelenlétét, ezért állandósultak a panaszok. Az önkormányzat több megoldást is fontolóra vett a hajléktalanellátó elhelyezésére, de minden alkalommal lakossági tiltakozás kísérte az új helyszín kiválasztását.

Sokan helytelenítik Sopronban, hogy az Ausztriában dolgozó soproniak oda is fizetnek adót (ami megfelel a jogszabályoknak), ez által a város sem közvetlenül, sem az állami újraelosztás útján nem részesül abból. Ugyanakkor a közszolgáltatásokat (bölcsőde, óvoda, iskola, egészségügyi és szociális ellátások) Sopronban kívánják igénybe venni, melyeket a városnak kell működtetni, fenntartani - ezt sokan igazságtalannak érzik.

A helyzetfeltárás során azonosított főbb társadalmi problémák

- A város elöregedése a főleg fiatal beköltözőknek köszönhetően lassult, hosszú távon azonban Sopron számára is kezelendő problémát jelent.
- Az elmúlt évek rohamos gazdasági migrációja mind súlyosabb társadalmi-szociális konfliktusforrásként jelenik meg a városban.
- Az Ausztriában dolgozó soproniak külföldön adóznak, ezért a város oktatási, egészségügyi, városüzemeltetési stb. költségeihez nem járulnak hozzá az elvárt mértékben.
- Az alacsony munkanélküliségi ráta ellenére a kevés helyi munkahely és alacsony az adófizetők aránya.
- Jelentős lakáshiány alakult ki, a kiadó lakások átlagos bérleti díja irreálisan megemelkedett.
- A Belvárosban még mindig számottevő az alacsony komfortfokozatú lakások aránya, melyek modernizálását a szigorú műemlékvédelmi előírások is hátráltatják.

2.2. Köznevelés, oktatás

Demográfiai jellemzők

A megyei jogú városok nagy részénél megfigyelhető fogyó népesség Sopronra nem jellemző, ellenkezőleg: a város lakónépessége az utóbbi két népszámlálás (2001, 2011) adatait tekintve 7%-os növekedést mutat.

A demográfiai adatokból az is kitűnik, hogy a növekedést nem a soproni gyermekszületések számának emelkedése okozza, hanem a belső, döntően gazdasági migráció. Az ideiglenesen itt tartózkodó lakosságra jellemző, hogy gyermekeik Sopronban veszik igénybe az alapfokú közoktatást.

2012-ben a lakónépesség és az állandó népesség közötti 3% körüli eltérés már olyan arányú, hogy hatást gyakorol a közszolgáltatások kapacitás-tervezésére a szociális és egészségügyi ellátórendszer mellett az alapfokú közoktatásra is.

Az utóbbi évek jogszabályi változásai

Az elmúlt 3 évben országos szinten jelentősen átalakult a közoktatási feladatellátás rendszere az időközben megjelent jogszabályi változások – elsősorban a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, röviden Nkntv. – miatt, melyek értelmében az alapfokú köznevelés feladatait 2013. jan. 1-jétől Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata működtetőként látja el, míg korábban az önkormányzat fenntartásában működtek. Kivételek alól az óvodák egy része, melyek döntő hányadát továbbra is Sopron MJV Önkormányzata működteti. Ezen kívül vannak egyházi, alapítványi és egyetemi fenntartású óvodák is.

A korábban önkormányzati fenntartású, 5 általános iskola 2013-tól a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) Soproni Tankerület fenntartásába, míg a középiskolák egy része a KLIK Soproni Tankerülethez, bizonyos intézmények pedig a Győri KLIK-hez kerültek.

A Nyugat-magyarországi Egyetem fenntartásában két óvoda és egy szakközépiskola működik.

A Soproni KLIK a fenntartója továbbá a Tóth Antal Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (továbbiakban EGYMI), a Doborjáni Ferenc EGYMI és a Kozmutza Flóra EGYMI, valamint a Horváth József Alapfokú Művészetoktatási Intézménynek.

Óvodai nevelés

2012-ben összesen 22 feladatellátási helyen működik Sopronban óvoda, melyből 3 óvoda összesen 11 tagóvodával tartozik Sopron MJV Önkormányzata fenntartásába. Az intézményekbe beírt gyermekek száma 2012-ben 2.088 fő (forrás: KSH).

Megállapítható, hogy a fenntartói háttér 2013. évi változásával Sopron arányaiban óvodái működtetésére költi a legtöbb saját forrást. Az óvodák teljes kapacitás-kihasználtsággal működnek, de a férőhelyek száma szűkös volt, melyet döntő részben a magas migráció okozott. A város folyamatosan törekszik a férőhelyek bővítésére. 2013-ban a Rozália u. 3. sz. alatti kurucdombi óvoda 1 csoporttal, illetve a Gesztenyés körüli tagóvoda 2 csoporttal, összesen plusz 75 férőhellyel bővült. A 2014-ben megvalósuló projekt keretében, a Bánfalvi Óvoda - Kindergarten Wandorf bővítésével a szakemberek szerint rövidtávon megoldottá válik a kapacitás-probléma, azonban az eddigiekhez hasonló arányú migráció esetén már néhány éven belül ismét bővítés lehet szükséges.

Alapfokú oktatás

A KSH adatai alapján a soproni általános iskolai feladatellátási helyek száma 2012-ben 13 (2001-ben 15 volt). 2001-ben 217, 2012-ben már csak 190 iskolai osztály működött. Az intézmények nappali oktatásban részt vevő tanulóinak létszáma 2012-ben 4.242 fő, amely a 2007-es adatnál közel 3%-kal több. Sopronban 2001-2012 között a 8. évfolyamosok számának 14,6%-os csökkenése és az első évfolyamosok 13,5%-os

gyarapodása történt. A demográfiai hullámvölgy hatását a betelepülő családok száma ellensúlyozza az alapfokú oktatásban.

Az általános iskolai elhelyezés mind a városban, mind pedig a kistérségben megoldott. A KLIK és az érintett szervezetek biztosítják a gyermekek/tanulók igényeinek megfelelő oktatáshoz jutás szervezeti, ill. tárgyi feltételeit a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően. A helyi szakemberek véleménye szerint Sopronban fejlett az alap- és középfokú oktatási intézményrendszer, a helyi iskolákban eredményes szakmai munka folyik jól képzett pedagógusokkal.

A helyi köznevelési intézményekre nehezedő, az eseti jelleg miatt előre nehezen tervezhető többletterhelés mellett további probléma, hogy a hivatalos statisztikákban meg nem jelenő „árnyéklakosok” számát – és így a jövőbeli ellátórendszerrel kapcsolatos igényeket is – csak becsülni lehet, mely megnehezíti az előre tervezést.

Középfokú oktatás

Míg 2001-ben 18 feladatellátási helyen, addig 2012-ben már csak 15 helyen folyt a városban középiskolai oktatás. A középiskolai tanulók száma 2010-től a 14-17 éves korcsoport számának mérséklődése következtében szintén csökken: 2012-ben 4.525 fő (forrás: KSH). A középiskolák térségi, regionális beiskolázással bírnak, sok a más településekről bejáró tanuló. A faipari képzésre (Handler SZKI) még szélesebb, dunántúli hatókörű.

Országos és soproni probléma is a jelenleg 10-12 év alatti népesség jelentős fogyása. 10 év múlva mintegy 30%-kal kevesebb lesz a 15-25 éves korosztály létszamaránya, mely tendencia negatívan érinti a közép-és felsőfokú oktatási intézményeket: férőhelycsökkentést, de intézmények bezárását is eredményezheti.

A város középiskoláiban a tanulói létszám vegyes képet mutat: a gimnáziumokban mérsékelt növekedés, a szakközépiskolában mérsékelt csökkenés, míg a szakiskolákban hullámzó létszám mutatkozik.

Az 5 KLIK által fenntartott középfokú intézmény mellett a Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Szakképző Iskola, az Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola, valamint a Szent Orsolya Római Katolikus Általános Iskola és Gimnázium egyházi; a Lippai János Kertészti Szakképző Iskola és Kollégium a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, a Roth Gyula Gyakorló Szakközépiskola és Kollégium pedig a Nyugat-magyarországi Egyetem fenntartásában működik. A Danubius Hotels is működtet Szakképző Iskolát és Kollégiumot. Továbbá, egy önálló, 250 fő befogadására képes, koedukált Középiskolai Kollégium is működik, mely jól kihasznál.

Három intézményben működik speciális szakképzés azon diákok számára, akik szakértői vélemény alapján integrált formában nem nevelhetők.

Városrészi elhelyezkedés

Városrészi elhelyezkedésüket tekintve a soproni köznevelési, oktatási intézmények a lakosság eloszlásához igazodva a Belvárosban összpontosulnak, de a különböző típusú intézmények – bölcsődék, óvodák, általános iskolák és középiskolák – a másik két legsűrűbben lakott városrészben (Jereván ltp. és Lőverek) is megtalálhatók lakónépesség-arányosan. A nevesített városrészekon kívül, Sopron közigazgatási határán belüli területeken (Brennbergbánya, Sopronkőhida-Tómalomfürdő, Balf) van még 4 óvodai telephely, és 3 általános iskolai tagintézmény. A Doborjáni Ferenc Nevelési-Oktatási Központ Bánfalva és Brennbergbánya között félúton található.

Fejlesztési szükségletek

Az utóbbi évek fokozatosan megvalósuló korszerűsítései mellett további olyan köznevelési intézmények található Sopronban, melyek infrastrukturális fejlesztése időszerű. Az akadálymentesítés – ezen belül különösen a komplex, info-kommunikációs - hiánya és az oktatást segítő eszközállomány folyamatos bővítésének igénye szinte minden intézményben aktuális; legalább projektarányosan. Emellett az épületek egy részének modernizáló, energiahatékony rekonstrukciója, valamint a 21. századi korszerű technológiák (IKT) fogadására alkalmas intézményi környezet kialakítása is időszerű még. Ezeket a szükségleteket a fenntartók – a korlátozott saját források és a fejlesztési költségeket növelő műemléki környezet miatt – várhatóan csak a 2014-2020 európai uniós (társ)finanszírozású regionális operatív program(ok) akciótervei szerint, a pályázati körökhöz igazított ütemezéssel, fokozatosan tudják csak orvosolni.

Szakképzés

A helyi szakemberek szerint a szakképzés tág spektrumú és magas színvonalú Sopronban, de mégsem lehet megfelelő helyi szakembereket találni. A sajátos határközeli elhelyezkedés miatt, főleg a szolgáltatásban (szakács, pincér, fodrász stb.) és építőiparban (ács-állványozó, burkoló, villanyszerelő stb.) szakképzett-séggel rendelkező soproni fiatalok jelentős része Ausztriában vállal munkát – akár háromszoros bérért - és ingázik, többnyire napi szinten. Pontos számokról jelenleg még nem állnak rendelkezésre KSH-adatok.

Sopronban 2012-ben 8 feladatellátási helyen működött szakiskolai oktatás. A tanulók száma – különösen az elmúlt években – jelentős fluktuációt mutat: a 2006 óta folyamatosan növekvő tanulólétszám 2011 és 2012 között 11%-kal (125 fővel) csökkent, melynek hatására 8 osztály szűnt meg.

A TÁMOP 2.2.3. pályázat keretében, 2008-tól került sor a TISZK rendszer továbbfejlesztésére.

A SOPRONTISZK (székhelye:9400 Sopron Ferenczy János u. 60.) partneriskolái:

- Fáy András Közgazdasági, Üzleti és Postai Szakközépiskola;
- Handler Nándor Szakközépiskola;
- Soproni Idegenforgalmi, Kereskedelmi és Vendéglátó Szakképző Iskola;
- Vas- és Villamossági Szakképző iskola és Gimnázium;
- Kozmutza Flóra EGYMI, Általános Iskola és Speciális Szakiskola;
- NYME Roth Gyula Gyakorló Szakközépiskola és Kollégium;
- Danubius Hotels Szakképző Iskola és Kollégium.

A soproni szakképzés 6 fő szakmacsoportot fed le: vendéglátás-idegenforgalom, mezőgazdaság (borászat, kertészet), faipar, gépészet-automatizálás, közgazdasági, egyéb szolgáltatások (fodrász stb.).

Felsőoktatás: Nyugat-magyarországi Egyetem

Képzési szerkezet, hallgatói létszám

A Nyugat-magyarországi Egyetemen 2013 augusztusa óta 9 kar működik, melyből 4 kar található Sopronban: Erdőmérnöki Kar (965 fő), Faipari Mérnöki Kar (942 fő) Közgazdaságtudományi Kar (1.258 fő), Benedek Elek Pedagógiai Kar (1.166 fő). A soproni karok összesen az egyetem teljes hallgatói létszámának

32%-át adják. A Sopronban működő felsőoktatási intézetekben 2012-ben összesen 3.627 hallgató tanult, 46%-kal kevesebb, mint a csúcsnak számító 2004. évben.

A Nyugat-magyarországi Egyetem karainak általános vonzáskörzetét a telephelyenkénti közvetlen megyék és a határoló megyék jelentik (ilyen pl. a soproni közgazdász és óvodapedagógus), az unikális képzések, szakok (pl. erdészeti és faipari mérnöki) esetében viszont országos a beiskolázás.

Idegen nyelvű képzések is működnek Sopronban, és számuk az elmúlt években szaporodott, azonban ez a terület további lehetőségeket rejt pl. a faipari és erdőmérnöki alap- és mesterképzések terén. A NYME soproni karainak nemzetközi szerepvállalása, hallgatók beiskolázása (pl. Ausztriából) lényegileg nem erősödött meg.

Az egyetem városi szerepe

Az egyetem központi épülete a Lőverekben található, az újabb intézetek a Belvárosban kaptak helyet, mely szempont elősegíthetné az egyetem, a diákok jobb városi integrációját, ennek mértéke azonban napjainkban is javítható még. Az autonóm egyetem szakmai együttműködése a gazdasági szereplőkkel még sok kiaknázatlan lehetőséget rejt magában. Különösen a műszaki karokra érvényes, hogy a gazdaság igényeihez kapcsolódva alkalmazott kutatásaikkal a K+F+I folyamatban aktívabban részt vállalhatnak.

Az Alkalmazott Művészeti Intézet (AMI) - szakmai profiljából adódóan is - részt vett a 2008-2013 közötti funkcióbővítő városrehabilitációs fejlesztésekben (pl. a Portál Programban), és jelen tervezési folyamatnak is aktív részesei kreatív, a város lakosságát is megmozgató programjaikkal. Ezen kívül környezetvédelmi területeken is van együttműködés az önkormányzat és az egyetem között. Mindazonáltal, kölcsönös szándékok esetén a kooperációs lehetőségek spektruma tovább bővíthető.

A helyzetfeltárás során azonosított, főbb köznevelési, oktatási problémák

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény és egyéb szakpolitikai változások miatt jelentősen átalakult az intézményhálózat: mind a fenntartói háttérben, mind a működtetésben lényegi változások történtek, az új rendszer még nem stabilizálódott, az átalakulás még nem zárult le.
- 2012-ben a lakónépesség és az állandó népesség közötti 3% körüli eltérés – mely a belső migrációból adódott – nagysága miatt hatást gyakorol a közszolgáltatások kapacitás-tervezésére, különös tekintettel az óvodai és általános iskola alsó tagozatos férőhely-igényre.
- Az ideiglenesen Sopronba költöző gyermekes családok megjelenése a köznevelési intézményekben előre nehezen kalkulálható mind a létszámok, mind pedig a tartózkodás időtartama tekintetében.
- A jelenleg 10-12 év alatti népesség jelentős fogyása miatt 10 év múlva mintegy 30%-kal kevesebb lesz a 15-25 éves korosztály létszámaránya, mely tendencia negatívan érintheti a közép- és felsőfokú oktatási intézményeket: férőhelycsökkentést, de intézmények bezárását is eredményezheti.
- A Sopronban működő 4 felsőoktatási karon 2012-ben 46%-kal kevesebb diák tanult, mint 2004-ben.
- A NYME és Sopron város együttműködésében még számos kiaknázatlan önkormányzati, gazdasági, kulturális, közösségi stb. lehetőség van; az egyetem nemzetközi vonzereje jelenleg csekély.

2.3. Egészségügy

Az ÁNTSZ adatai szerint a soproni férfiak átlagosan 71,3 évet, míg a nők 80 évet élnek. Ez mindkét nem esetében hosszabb élettartamot jelent a magyarországi átlaghoz képest, mely a férfiaknál 70 év, míg a nők esetében 78,3 év. Az Európai Unió tagországainak átlagához viszonyítva már jóval kedvezőtlenebb a kép: az Unióban a férfiak 5,1 évvel, míg a nők 2,3 évvel élnek várhatóan hosszabb ideig, mint a soproniak.

A 65 év alattiak körében elhalálozást a leggyakrabban valamilyen rosszindulatú daganatos megbetegedés okoz. A helyi férfiak közel harmada, a nők majdnem fele emiatt halt meg. Kiemelve, hogy a nők körében a bőr rosszindulatú betegsége miatti mortalitás Sopronban az országos átlagot meghaladó, míg a férfiaknál az alkoholos májbetegség vezet a negatív statisztikát. Emellett a vezető halálokok között a keringési és az emésztési rendszer betegségei szerepelnek előkelő helyen.

A prevencióval megelőzhető betegségek miatti halálozást vizsgálva a férfiak dohányzással összefüggésbe hozható korai halálozása 41%-os, a nőké 29%-os csökkenést mutat Sopronban. A járási csecsemőhalálozás a vizsgált másfél évtized alatt a felére csökkent, jelenleg a hazai átlag alatti.

Sopronban jelenleg is szervezett népegészségügyi prevenció és szűrőprogramok működnek (pl. mammográfiás emlővizsgálat, méhnyak-szűrés, vastagbél-szűrés stb.), melyekbe a háziorvosi rendelők 16%-a, 4 szolgálat kapcsolódott be 2013-ban. Ennek az aránynak a javítása, a prevenció célú szűrőprogramok kiterjesztése a közeljövő egyik fő feladata.

Az önkormányzat a lehetőségeihez képest támogatja a különböző prevenció célú, helyi civil, vagy egyházi karitatív kezdeményezéseket: helyet ad, megjelenési felületet biztosít, pályázati támogatást nyújt stb. Működik Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, megújult a városi Drogstratégia, működnek különböző közösségi klubok (pl. diabéteszes és daganatos betegek számára stb.).

A lakosság egészségügyi állapotának vizsgálata során kiemelten fontos tényező, hogy a lakosság jelentős hányada időskorú (2013-ban a 60 év feletti lakosság aránya 22,7%). Az országos összehasonlításban magas életszínvonalon élő népesség a jó minőségű ellátórendszer által biztosított modern gyógykezelési módszereknek és eszközöknek köszönhetően is magasabb kort ér meg, ugyanakkor természetes módon egyre inkább rászorul az ellátórendszerre. Jelenleg nincs Sopronban egy olyan komplex idősügyi ellátást biztosító központ, mely együttesen foglalkozna a különböző életszakaszokban levő idősök egészségügyi és szociális szükségleteinek kezelésével. Ez a megoldás napjainkban még hazánkban nem elterjedt, viszont az elöregedési mutatók indokolják a kérdés középtávú kezelését.

Alapellátás

Győr-Moson-Sopron megyei Kormányhivatal Soproni Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézet 2013. novemberi adatai szerint Sopronban az egészségügyi alapellátást:

- 25 felnőtt háziorvosi szolgálat,
- 9 gyermek háziorvosi szolgálat,
- 16 vegyes fogorvosi körzet,
- 15 iskolafogászati körzet,
- 20 alap- és 1 szakellátási foglalkozás-egészségügyi szolgálat,
- 17 területi védőnői körzet,

- 17 iskolai védőnői körzet,
- 1 házi ápolást és szakápolást végző szolgálat, valamint
- 17 gyógyszerár biztosítja.

Az egészségügyi alapellátást biztosító, területi ellátási kötelezettségű körzetekbe szervezett szolgáltatásokat – egy gyermekorvosi körzet kivételével – az önkormányzat privatizálta, az orvosok vállalkozási formában praktizálnak, ezért a háziorvosi szolgáltatásokra jelenleg nincs ráhatása az önkormányzatnak.

Az önkormányzat tulajdonában lévő, belvárosi Lenkey utcai rendelő állapota leromlott, átfogó korszerűsítése régóta esedékes. Ezen kívül az intézmények akadálymentes elérése több esetben nem biztosított.

A szétterülő városban nagy kiterjedésű területeket kellene egységes színvonalon lefedni, melynek biztosítása esetenként problémát okoz. Ugyanakkor a város egészségügyi alapellátó-rendszere a megyei jogú városokkal összehasonlítva kedvezőbb általános képet mutat.

Szakellátás

2007-ben 246, 2013-ban 267 a regisztráltan működő szakorvosi magánpraxisok száma, melyek összesen közel 30 szakterületet fednek le. Nem véletlenül nevezik Sopront a „fogorvosok városának”, 2013-ban 125 bejegyzett praxis működött hivatalosan. A magánrendelők többsége korszerű és kiválóan felszerelt.

A helyi magánrendelők számára fontos kérdés, hogy milyen módon tudják vállalkozásaikat hosszabb távon is nyereségesen fenntartani, mivel jelentős a regionális konkurencia (pl. Mosonmagyaróvár, Pozsony stb.). Egyesek a legmodernebb technológia és szolgáltatások, illetve kényelmi feltételek biztosításával szilárdítják meg térségi üzleti pozícióikat. Az egészségturizmus a lassan mérséklődő tendencia ellenére még mindig kiemelt szerepű Sopronban.

Soproni Erzsébet Oktató Kórház és Rehabilitációs Intézet

A városban oktatókórház működik, mely 2013-tól állami fenntartású lett, és az év során szervezeti átalakításon, racionalizáláson is átesett. Jelenleg 3 telephellyel, 51 épületben működik. A Győri út 15. alatti központi telephely (Kurucdomb városrész) mellett 2013. áprilistól két új telephely - a Soproni Rehabilitációs Intézet (Várisi út 2. – Lőverek városrész), valamint a Balfi Gyógyfürdőkórház és Gyógy-Kastélyszálló – tartozik a helyi kórházhoz. Az integrált intézmény neve: Soproni Erzsébet Oktató Kórház és Rehabilitációs Intézet, rövidített neve Soproni Gyógyközpont.

A kórház férőhely-kapacitása az alábbiak szerint alakul: fekvőbeteg-ellátás: 413 aktív ágy, 60 krónikus ágy, 498 rehabilitációs ágy. A fekvőbeteg-ellátás Sopron-Fertőd kistérség területén 92.842 fő, továbbá Sopron, Fertőd és Kapuvár területén 118.336 fő, valamint 120.000 járóbeteg ellátását jelenti.

A Soproni Gyógyközpontban 2013-ban 11 különböző léptékű és típusú fejlesztési projekt megvalósítása volt folyamatban. A két új telephely mozgásszervi, szív és keringési rehabilitációt biztosít a régió lakosságának, azonban mindkettő állapota erősen leromlott, az infrastruktúra korszerűtlen.

A Sopron-Balfi Gyógyfürdőkórház fejlesztése régóta esedékes és tervezett a Soproni Rehabilitációs Intézet (Várisi út. 2. – Lőverek városrész) prevenció, rekreáció célú gyógyturisztikai fejlesztésével együtt.

Összegezve megállapítható, hogy Sopron lakosságának egészségi állapotát általánosan, az ország teljes lakosságához viszonyítva jelentősen kedvezőbb helyzet jellemzi, ami egyértelműen összefüggésbe hozható az itteni magasabb életminőséggel, illetve az egészségügyi ellátórendszer jó minőségével.

A városban minden adottság (képzett szakembergárda, szakintézmények, hegy, gyógyvíz, szubalpin klíma, kiterjedt zöldfelületek stb.) megvan ahhoz, hogy a meglévő mozgásszervi és szív rehabilitációs profil kiemelkedő prevenció, rekreációs központ is legyen, melyhez azonban jelentős infrastrukturális beruházások szükségesek. A fejlesztések volumene és hosszabb távú megtérülése miatt az állami, önkormányzati és uniós pályázati források mellett magántőke bevonása is feltétlenül szükséges. Az Európai Unió tagországi vonatkozó, jobb átlag-mutatói csak fejlesztő beavatkozásokkal és a megelőzést, a rekreációt célzó, középtávú programokkal érhetők utol.

Egy jó adottságú és a hazai átlagnál jobb helyzetű városban is akadnak fejlesztendő területek, orvosolandó problémák, melyek közül a legjelentősebbeket az alábbiakban soroljuk fel.

A helyzetfeltárás során azonosított főbb egészségügyi problémák

- Az alapellátást biztosító szakrendelők közül legrosszabb az önkormányzati tulajdonú Lenkey u. rendelő állapota, melynek felújítása évek óta esedékes. Hiányzik az épületállomány teljes körű állagfelmérése.
- Az egyenlő esélyű, akadálymentes lakossági hozzáférés feltételei nem vagy részben biztosítottak a Táncsics utcai (Belváros) és Kodály téri (Jereván lakótelep) összesen 6 rendelő-épületben. A Lenkey u. (Belváros) és a Vasvári Pál u. (Lőverek) rendelőik összesen 17 épületében nem biztosított a mozgáskorlátozott WC.
- A Sopron-Balfi Gyógyfürdőkörház régóta felújításra, korszerűsítésre szorul.
- A Várisi úti (Lőverek) szívbetegeket kezelő, Soproni Rehabilitációs Intézet prevenció és gyógyturisztikai célú bővítése, korszerűsítése indokolt.
- Az előregedő helyi lakosság jobb kiszolgálására régóta hiányzik egy komplex - egészségügyi és szociális - idősügyi ellátást biztosító (gerontológiai) központ.
- A különböző prevenció intézkedések gyakran esetiek, projektszerűen valósulnak meg, ezek tervszerű bővítése és összehangolása hiányzik.

2.4. Szociális, családsegítő és gyermekjóléti ellátórendszer

Az elmúlt két évben az országos szakpolitikában, jogszabályi környezetben bekövetkezett jelentős változások helyi szinten módosításokat eredményeztek a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerben: egyes feladatkörök bővültek vagy korrigálódtak, több alap és szakosított ellátás társulási formában működik.

A helyzetfeltárás egyik fő célja a rendkívül összetett szervezeti és intézményi struktúra, ezen belül különösen a 2008-2013 között bekövetkezett főbb intézményi-ellátási változások, valamint a hiányosan ellátott vagy még lefedetlen területek részletes feltérképezése volt. Ugyanakkor, a szociális

ellátórendszerre is érvényes az az általános megállapítás, hogy Sopronban az általános életminőség meghaladja a hazai átlagot, így a munkanélküliségi és a szociális segélyezési mutatók országos szinten is a legjobbak közé tartoznak.

Demográfiai és migrációs jellemzők

A megyei jogú városok között a két utóbbi népszámlálás (2001-2011) között Sopron 7%-kal növelte lakónépességét, mely már akkora különbség, ami természetesen kihat a szociális ellátórendszer biztosítására is.

Itt fontos kiemelni, hogy az erőteljes lakónépesség növekedés nem a helyi születésszám emelkedésének, hanem az országon belüli – döntően gazdasági - migrációnak következménye. Lényeges figyelembe venni, hogy migránsok többsége ideiglenesen tartózkodik Sopronban: egy részük tipikusan csak albérletet vesz ki a városban, míg Ausztriába ingázva dolgozik és ott fizet adót. Ugyanakkor, családjá számára igénybe kívánja venni a soproni közszolgáltatásokat: leginkább a bölcsődei, óvodai, iskolai, illetve az egészségügyi alapellátási szolgáltatásokat. A képzetlen, hátrányos helyzetű migráns családok gyakran a szociális ellátórendszer ügyfeleiként jelennek meg: az utóbbi években átlagosan 50 új család került be közülük a családsegítő gondozottjai körébe.

Sopron népességére jellemző az elöregedés: a 60 év feletti népesség aránya a 15 év alatti népességhez viszonyítva 118,3%, így az idősekről való gondoskodás jelenleg és középtávon is kiemelt feladat.

Főbb pénzügyi szociális támogatások Sopronban

Sopronban a rendszeres szociális segélyben részesültek népességben belüli aránya a megyei jogú városok között 2011-ben a legalacsonyabb: 1.000 főre vetítve 0,9 fő/1.000 lakos (mely tizede a legmagasabb mutatójú Salgótarjánénak).

Sopronban a lakhatást segítő támogatások viszonylag széles köre állt rendelkezésre 2012-ig. A lakásfenntartási támogatás viszonylag magas jövedelemhatárhoz kötötten volt kapható, illetve albérleti támogatás is igényelhető volt. A könnyen hozzáférhető helyi szociális támogatások túlságosan vonzóak voltak a belső gazdasági migráns családok számára, akik egy részét valószínűleg a támogatások vonzották Sopronba. Az ilyen célú beköltözés növekvő mértéke és az önkormányzati költségvetést is érintő általános válság nyomán 2012-ben a helyi támogatások rendszerét újrászabályozták, a hozzáférést szigorították. 2012-ben 39-en vették igénybe az adósságkezelési támogatást, illetve a tanácsadást.

Lakhatás

Az önkormányzat 2011-ben 1.328 bérlakással és 369 szociális bérlakással rendelkezett. Fontos jellemzője még Sopronnak, hogy az önkormányzati bérlakások döntő része leromlott állapotú, korszerűtlen, azonban műemléki védettség alá esik, így felújításuk meglehetősen költséges és körülményes. Az elöregedett, általában alacsony jövedelmű bérlők nem vonhatók be a felújításba, de problémát okoz a megfelelő cserelakás biztosítása is. Mindezek miatt az önkormányzat szeretné tovább csökkenteni, megfelelő feltételekkel eladni bérlakás-állományának egy részét, mivel korszerűsítésre várhatóan középtávon sem lesz lehetősége, az épületek állaga pedig egyre romlik.

A szociális bérlakások száma a szükségletekhez képest kevés, ugyanakkor az önkormányzat nem tervez számottevő bővítést rövid távon. Most van folyamatban a Kurucdombon, a Rodostó utca 2-8. szám alatti

épületegyüttes 4 lakóépületének átfogó, szociális városrehabilitációs célú felújítása, melynek eredménye 2015 májusára 40 összkomfortosított szociális bérlakás lesz.

Számos rászoruló család piaci lakbért fizet, amit csak részben kompenzál az albérleti támogatás. A lakhatási támogatásokhoz jutás jelenleg relatíve magas küszöbű, egyben viszonylag alacsony összegű, ezért további koordinálást, pontosítást igénylő támogatási rendszer kialakítására volna szükséges.

Szociális és gyermekjóléti intézményrendszer

2013-ban Sopronban az Sztv-ben meghatározott szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások mindegyike rendelkezésre áll.

A kötelező szakosított szociális ellátási formák közül azonban hiányzik három: nincsen szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona és hajléktalanok otthona. Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények közül nem biztosított a fogyatékos személyek gondozó háza és a szenvedélybetegek átmeneti otthona. A felsorolt hiányok azt jelentik, hogy nincs telephelye ezen ellátási formáknak, ugyanakkor az érintett célcsoportok ellátása átirányítással, vagy civil szervezetek bevonásával megoldott.

Az Sztv. 90. § (2) bekezdése értelmében a megyei jogú város saját területén köteles az alapszolgáltatási feladatokat, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását, idősek otthonát fenntartani, mely feladatok tekintetében Sopron MJV megfelel a hatályos jogszabályi előírásoknak; az ÁNTSZ azonban több szolgáltatás-típus esetében feltételek teljesítéséhez kötött, ideiglenes működési engedélyt adott csak ki.

A gyermekjóléti alap és szakosított szolgáltatások mindegyike biztosított, döntő többségük – a bölcsődei ellátás kivételével - 2013. július 1-jétől a Sopron és Környéke Szociális - Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás fenntartásában.

Amennyiben a fő ellátotti célcsoportokat tekintjük, a következő főbb megállapítások tehetők a feladatellátás módjáról, illetve a kapacitás-kihasználtságról:

Időskorúak ellátása

Az idősek kiemelt célcsoportot jelentenek Sopronban, tekintettel a növekvő előregedésre. 2012-ben még öt idősek klubja működött a városban, 2013-tól már csak két telephelyen, a Lila akác (Major köz 3.) és Ciklámen (Kossuth u. 10.) Idősek klubjában, összesen 65 engedélyezett férőhelyen működik nappali ellátás, így a korábbi 110 főről 59%-kal csökkent az ellátásban részesülők száma. Mindkét klub Sopron Belvárosában működik, és ugyanazon tartalmú szolgáltatást nyújt, beleértve a demensek ellátását is. A szakemberek szerint kiemelten fontos a minél aktívabb élet időskorban, mely elősegíti azt is, hogy az idős ember saját lakókörnyezetében élje az életét. Az előregedő Sopronban az idős nappali ellátás jelenlegi férőhelykapacitása már rövid távon sem elegendő, és jelenleg területileg teljesen a Belvárosra korlátozódik.

A bentlakásos idősek otthonai ellátás formái alapján átlagos, emelt szintű, és átmeneti típusokat különböztetnek meg. A Balfi út 80. alatti intézmény 174 fő átlagos és 11 fő számára emelt szintű ellátást nyújt, de jelenleg átmeneti elhelyezést nyújtó feladatokat is ellát, mivel 2012 novemberétől az Idősek Gondozóházát a Gesztenyés körútról ide helyezték át, és a 15 férőhely 8-ra csökkent. A demens időseket elsősorban a Balfi úti demens részlegén látják el 2010-től, de tekintettel nagy számújukra, minden részlegen található elkülönített helyen demens lakók. A József Attila u. 5. alatti Ikva Otthon 37 főnek nyújt emelt szintű ellátást.

Az Idősek Gondozóháza és az Ikva Otthon határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik. A Balfi úti telephelyének működési engedélye 2014. december 31-ig szól.

Az időotthon szolgáltatásai iránt továbbra is nagy az igény, jelenleg 164 várakozót tartanak nyilván 2013. október 1-ig. A várakozók között nő az alacsony jövedelemmel rendelkezők száma, akik magasabb térítési díjat nem tudnak kifizetni. Országos jelenség, mely Sopronban is jellemző, hogy idősellátási feladatokat egészségügyi intézményekben, kórházakban látnak el, mely hosszú távon nem fenntartható állapot, s így a tartós ápolásra szorulóknak potenciális számának meghatározása is alaposabb felmérést igényel.

Az idősellátási intézmények szakképesítési aránya megfelel a törvényi minimális előírásoknak. Ugyanakkor, ezek a szakmai létszámok nem elégségesek a lakók gondozási szükségleteinek kielégítéséhez, ezért a dolgozók nagyon túlterheltek, nagy a fluktuáció.

Hajléktalanok ellátása

Sopronban a hajléktalanok ellátását az önkormányzati fenntartásban működő SOSZI Hajléktalanokat Ellátó Intézete biztosítja, mely önálló szakmai egység. Az Intézet szociális alapszolgáltatásokat és átmeneti elhelyezést nyújtó ellátásokat nyújt kötelező önkormányzati feladatként.

A 2001-es népszámláláskor Sopronban 29 fő lakóhely nélküli hajléktalant írtak össze, míg 2011-ben már 111 főt – számottevő részük a gazdasági migránsok közül került ki.

Sopronban az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények a Belvároshoz közel, műemléki környezetben helyezkednek el, a célra kevésbé alkalmas épületben. Az intézmény elhelyezése más, alkalmasabb helyszínre régóta tervezett. Készült elfogadott terv is a sörgyárhoz közel eső területen való elhelyezésre, de eddig nem került sor a megvalósításra.

Az Éjjeli Menedékhely engedélyezett férőhelyszáma 23 fő, az ellátás kizárólag férfiakat fogad be, de a téli krízisben 6 fő női férőhelyet is biztosít. Az Átmeneti Szállás 37 engedélyezett férőhelyen nyújt ellátást, amiért térítési díjat kell fizetni. Megállapítható, hogy egy ellátottra jutó lakóterület az Átmeneti Szállás egyik szobájában sem éri el a jogszabályban előírt mértéket (4 m²/fő), az aktuális infrastrukturális állapot ennél a szolgáltatásnál a legrosszabb. Évszaktól függően 9-16 fő veszi igénybe ezt az ellátást.

Védőnői Szolgálat

2013-ban Sopronban 17 területi védőnői körzet és 17 iskolai védőnői körzet található, mely megfelelő lefedettséget biztosít. Egyes védőnői tanácsadók és irodahelyiségek felújítása, felszerelésének korszerűsítése indokolt (pl. van, ahol nincs lehetőség a babakocsi tárolásra).

Bölcsődei ellátás

A városban a Sopron Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődék Intézménye látja el a feladatot 6 bölcsődében, összesen 347 férőhellyel. A megelőző években az 5 intézményben mutatkozó túlzásfóltóság a 6. bölcsőde, a 44 férőhelyes, 4 új csoportszobával rendelkező Csodaország Bölcsőde (Kőműves köz 4.) 2013. szeptemberi átadásával megszűnt.

2013. november végén a feltöltöttség 95%-os. Várólistán 38 gyermek szerepel, akik 2014. évtől igénylik a bölcsődei ellátást, ők az üres férőhelyekre folyamatosan kerülnek be. Összességében megállapítható, hogy jelenleg Sopronban a bölcsődei ellátás megoldott, és a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő.

Gyermekjóléti szolgáltatások

A 2012-es közigazgatási változások érintették a Gyermekjóléti Központ működését is, ezen belül a hatósági feladatokhoz kapcsolódó alapellátást. A járási gyámhivatal felállítása, a hatósági feladatelosztás megváltozása 2013. év elején kisebb ügymenetbeli problémát okozott, mára azonban bejáratódott az új rendszer: Sopron város, Ágfalva, Harka, Fertőrákos és Kópháza községek tekintetében az ellátás folyamatos. 2012-ben Sopron városban 527 gyermeket gondoztak. Hatékony jelzőrendszer is működik a városban.

2011. évben 52 migránsnak tekinthető családot (83 felnőttet és 100 gyermeket), 2012-ben pedig 44 migráns családot gondoztak, és emellett tanácsadási formában láttak el közel ugyanennyi családot. Jellemző problémák: a gyermek magatartási zavara, családi konfliktus, iskolakerülés, iskolakeresés.

Családsegítés

2012-ben a Vasvári P. u. 2/A szám alatti épületegyüttesbe költözött át a Családsegítő Szolgálat szakmai egysége, mely tömegközlekedési eszközzel könnyen megközelíthető, és ahol az infrastrukturális feltételek is biztosítottak. 2012-ben a Családsegítő Szolgálatnál megfordult kliensek száma 370 fő, ebből új ügyfél 124 fő.

Gyermekek Átmeneti Otthonában (GYÁO) 2013. január 1-jén 7 gyermeket gondoztak. A Családok Átmeneti Otthonában (CSÁO) 2012-ben 28 család vette igénybe a szolgáltatást, az ellátottak száma összesen 81 fő volt (47 fő gyermek, 34 fő felnőtt). A CSÁO-ban a kihasználtság maximális, a gyermekek létszáma nőtt.

Támogató Szolgálat

Támogató Szolgálat is működik a városban, melynek korábban az önkormányzat, 2013. június 1-jétől azonban már a Sopron és Környéke Szociális - Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás a fenntartója, és Sopron, Ágfalva, Fertőrákos, Harka, Kópháza területét fedik le. A Szolgálat fogyatékos emberek alapellátását végzi a jogszabályban meghatározott külön célcsoportoknak. Problémát jelent, hogy a 10 éves szállítójárművük teljesen elöregedett, állandóan meghibásodik, így a feladatellátás emiatt akadozik.

Összegzés

Összegezve megállapítható, hogy Sopron szociális ellátórendszere összességében magas színvonalú országos szinten és a megyei jogú városokkal összehasonlítva is. A város törekszik arra, hogy a törvényileg előírt kötelezettségeket teljesítse, és a már elért ellátási színvonalat szinten tartsa, illetve fejlessze, ahol szükséges.

Kiemelt feladat az elöregedő városban az idősellátás színvonalának és férőhely-kapacitásának emelése – mind a még aktív, mind pedig a demens, ápolásra szoruló idős emberek esetében.

Az alapellátás terén legsürgetőbb feladat a hajléktalan személyek ellátásának, elhelyezésének hosszabb távú megoldása.

Egyes speciális célcsoportokra a pszichiátriai és szenvedélybetegekre, a fogyatékossgal élőkre is több figyelmet és erőforrást kell fordítani.

Új kihívást jelent Sopron számára mind a szociális, mind pedig a gyermekjóléti, -védelmi ellátórendszerben az utóbbi években számottevően felerősödő migrációs folyamatok megfelelő kezelése, az ebből adódó többletfeladatok ellátása pl. a bölcsődei kapacitás növelése, amennyiben emiatt szükségessé válik.

A helyzetfeltárás során azonosított főbb szociális és gyermekjóléti problémák

Időskorúak

- Az előregedés miatt növekvő potenciális igények ellenére nem bővül az időskorúak gondozását szolgáló intézmények kapacitása: a férőhelyszám 2008-ban 373, míg 2013-ban 379, azaz stagnáló.
- Az idősek nappali ellátásában engedélyezett férőhelyek száma 2012-ben 59%-kal csökkent (110 helyről 65-re), ugyanakkor nappali szolgáltatásra erős igény van az aktivitás, a közösségi élet minél további megőrzése érdekében.
- A korábbi 5 nyugdíjas klub helyett jelenleg 2 működik, mindkettő a Belvárosban, míg a többi 5 városrészben egyáltalán nem érhető el nappali klub.
- Az Idősek Otthona Balfi utcai telephelyének 2014. dec. 31-ig van engedélye, mivel az egy főre jutó alapterület és a vizesblokkok mennyisége nem felel meg a törvényi előírásoknak.
- Az Idősek Gondozóházában 2012-ben 15 főről 8 főre csökkent a férőhelyek száma, míg az igények nőnek.
- Az időskori demenciában szenvedő betegek nappali ellátására egyre nagyobb igény mutatkozik.
- 164 fő szerepelt az idősek átmeneti ellátását biztosító intézmény várólistáján 2013 októberében, akik magasabb térítési díjat nem tudnának kifizetni.
- A városhoz tartozó külső övezetekre (Balf, Bánfalva, Görbehalom, Brennbergbánya) nehéz megszervezni a házi segítségnyújtást.

Hajléktalanok

- A hajléktalan ellátás telephelyének aktuális infrastrukturális állapota leromlott, az egy főre jutó alapterület az Átmeneti Szálláson nem felel meg a jogszabályi és ÁNTSZ előírásoknak, a bővítés nem megoldható.
- Az önellátásra képtelen, beteg hajléktalanok elhelyezése jelenleg nem megoldott fenntarthatóan.
- A környékbeli lakosok nem fogadják el a hajléktalanok jelenlétét közvetlen lakókörnyezetükben, sok a konfliktus, a panasztétel.

Migránsok

- Az utóbbi években a belső, döntően gazdasági célú, jelentős migráció egyebek mellett a szociális ellátórendszerre is megnövekedett, és gyakran előre ki nem számítható feladatokat ró.
- A Gyermekjóléti Központ 2011-ben 52 migráns családot (83 felnőttet és 100 gyermeket), míg 2012-ben 44 migráns családot gondozott, és emellett tanácsadási formában láttak el közel ugyanennyi családot.
- A döntően a belső migrációból fakadó, ideiglenes lakónépesség növekedés miatt a bölcsődei férőhely-igény már rövid távon is nehezen tervezhető Sopronban.

Szociális szakemberek

- Forráshiány miatt nincs megfelelő keret a szociális szakemberek továbbképzésére, szupervízióra.
- Szakemberhiány van egyes területeken (pl. idősellátás), nagy a fluktuáció.

Infrastrukturális hiányosságok

- A város részéről kötelezően biztosítandó, szakosított szociális ellátási formák közül hiányzik három: nincsen szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona és hajléktalanok otthona.
- Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények közül nem biztosított a fogyatékos személyek gondozó háza és a szenvedélybetegek átmeneti otthona.
- A védőnői tanácsadók átfogó felújítása, felszerelésének korszerűsítése indokolt.

Lakhatási problémák

- Az önkormányzat 2011-ben 1.328 db bérlakással rendelkezett, melyek döntő része műemléki védettség alá esik, így felújításuk meglehetősen költséges és körülményes. Az elöregedett, általában alacsony jövedelmű bérlők nem vonhatók be a felújításba, de problémát okoz a megfelelő cserelakás biztosítása is. Átfogó korszerűsítésre várhatóan középtávon sem lesz lehetőség forráshiány miatt, az épületek állaga pedig egyre romlik.
- A szociális bérlakások száma a szükségletekhez képest kevés (2011-ben 369 db), állapotuk általában leromlott. A jelenleg folyamatban levő szociális városrehabilitációs projekt keretében 40 szociális bérlakás kerül átfogó felújításra, összkomfortosítással (Rodostó utca 2-4-6-8.), ezen kívül rövid távon nem tervezett a szociális bérlakás-állomány bővítése.
- A lakhatási támogatásokhoz való hozzájutás forráshiány miatt relatíve magas küszöbű és egyben viszonylag alacsony összegű, ezért a jelenlegi támogatási rendszer további koordinálása, pontosítása kívánatos.

2.5. Kultúra

Sopron kulturális élete gazdag, mindazonáltal tovább fejleszthető. 1769-től van önálló kőszínháza, mely második volt Magyarországon. A Soproni Petőfi Színház 1991 óta működik.

Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata 1997-ben hozta létre a város kulturális és közművelődési életét szervező Pro Kultúra Sopron Közhasznú Társaságot, 2009-től a Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft-t, mely működteti a Soproni Petőfi Színházat, a Liszt Ferenc Konferencia és Kulturális Központot, a balfi József Attila Művelődési Házat, a Fertőrákosi Barlangszínházat és a Festőterem kiállítótermet. Szervezi továbbá a Soproni Tavasz Napok, a Soproni Ünnepi Hetek és a Liszt Fesztivál programsorozatát.

A Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar a város kulturális arculatának egyik meghatározó eleme, Magyarország egyik legrégebbi zenekara, melyet 2013-tól szintén a Pro Kultúra működtet.

A magyarországi városok közül lakosság-arányosan a legtöbbféle múzeum Sopronban található. A Soproni Múzeum – melynek jogelődje 1867-ben alakult –, az ország egyik legrégebb műtárgyállományaival rendelkezik. 2013. jan. 1-jétől 8 muzeális intézmény fenntartója Sopron MJV Önkormányzata.

A városban működik a Széchenyi István Városi Könyvtár, melyhez a Helytörténeti Gyűjtemény és a Bánfalvai Fiókkönyvtár, valamint Gyermekkönyvtár és eMagyarország Pont is kapcsolódik; továbbá Győr-Moson-Sopron megye Soproni Levéltára, mely digitális szolgáltatásokat is nyújt.

A helyzetfeltárás során azonosított főbb kulturális problémák

- 2013-tól az önkormányzat a fenntartója a Soproni Múzeumnak: az intézményrendszer évek óta alulfinanszírozottan működött megyei fenntartásban, így a szükséges infrastrukturális fejlesztések elmaradtak (pl. a Deák téri Lenck villa épülete, hiányzó raktárkapacitások megoldása stb.); a szakmai feladatok megvalósításához (tudományos kutatás, új időszaki kiállítások, múzeumpedagógia, ismeretterjesztő tájékoztatás stb.) az utóbbi években nem volt betervezett, éves költségkeret.
- A városi könyvtár épülete nem központi elhelyezkedésű, területi kapacitása nem elegendő, így jelenleg külső raktárból kölcsönöznek.
- A levéltár és könyvtár által megkezdett, értékmentő dokumentum digitalizálás folytatása jelenleg csak bizonytalan pályázati forrásokból valósulhat meg.
- A Liszt Konferenciaközpont nagyterme kevésbé kihasznál a magas férőhelyszám és a magas bérleti díj miatt, ezért kifejezetten nem kulturális célú rendezvényekhez is bérbe kénytelenek adni.

2.6. Sport, rekreáció

Sopront a „Nemzet Sportvárosa” címhez méltóan igen sokrétű sportélet jellemzi. A város a versenysport mellett a diáksportra, az utánpótlás-nevelésre és a szabadidősportra is nagy hangsúlyt fektet. Sopronban 83 sportegyesület működik, melyek a lehetőségek széles palettáját nyújtják a sportolni vágyóknak.

A helyi mozgáskultúra magas színvonalon tartásához, működtetéséhez elengedhetetlen a megfelelő infrastruktúra biztosítása. Sopron sportlétesítményei ezen a téren vegyes képet mutatnak.

A Sopron Holding Zrt. által üzemeltetett, modern Városi Stadion 5.000 néző befogadására alkalmas. A stadion keleti lelátójának lefedésére a város 400 millió forintot nyert a Nemzeti Stadionfejlesztési Program részeként – a beruházás a tervek szerint még 2014-ben megvalósul.

Az Anger réti Sporttelepen egy villanyvilágításos és egy világítás nélküli labdarúgó pálya, baseball pálya, továbbá egy atlétika pálya található, mellette minősített kispuska és pisztolylőtér. A Papréti Tornacsarnok az ország legrégebb, sportcélra épített épülete, ipari műemlék.

Az erősen elavult állapotú Halász Miklós Sportcsarnok teljes megújítására a kurucdombi szociális városrehabilitációs projekt keretében kerül sor a 2014-es év során. Az épület energiahatékonyságát is jelentős mértékben javító fejlesztéssel párhuzamosan két új aszfaltburkolatú sportpálya is kialakításra kerül a sporttelepen.

A jelenleg 2.000 néző befogadására alkalmas MKB Arénát a Raabersport Kft. üzemelteti, mely 2013-ban a TAO Program keretében 550 millió forintos támogatást kapott sportfejlesztési programjának megvalósításához (melyből 135 millió Ft az önkormányzati önrész). A beruházás során az Ika-patak irányába egy 24 m hosszú toldással, két szinten összesen 1.600 m² térrel bővül a létesítmény, befogadóképessége 3.000 főre emelkedik.

A Soproni Vízmű Zrt. által üzemeltetett Lővér Fürdő sem áraiban, sem szolgáltatási színvonalában nem versenyképes a közeli burgenlandi (élmény)fürdőkkel. A kapcsolódó Csik Ferenc Uszodában rendelkezésre álló vízfelület a helyi igények kielégítésére sem elegendő, bővítése elodázhatatlan.

A mindennapos testnevelés infrastrukturális feltételei a jelenlegi korosztályoknak adottak, azonban mivel az átállás felmenő rendszerben kerül bevezetésre, ezért évről évre több iskolai osztálynak kell teret biztosítani – ehhez a sportinfrastruktúra fejlesztése, bővítése elengedhetetlen.

A helyzetfeltárás során azonosított főbb sportügyi problémák

- Kiemelt probléma a mindenki számára elérhető uszodai vízfelület hiánya, a Csik Ferenc Uszoda két medencéje nem képes kielégíteni az egyre növekvő igényeket.
- Az Anger réti és az Ágfalva úti Sporttelep egyaránt elavult, korszerűtlen.
- A Lőtér elhelyezkedése az Apácakert és a Lehár Ferenc utcai lakóparkok közelsége miatt kedvezőtlen.

2.7. Gazdaság

Sopron hagyományosan nem tartozik a nagy gazdasági súlyú megyei jogú városok közé: a város jellegének hangsúlyozására hosszú évtizedek, sőt évszázadok óta inkább a kultúr-, iskola-, üdülő- vagy éppen határvárosi jelző kerül elő. A szocializmus idején betelepített iparvállalatok döntő többsége a rendszerváltást követően előbb-utóbb megszűnt vagy feldarabolódott. Később a gazdasági szuburbanizálódás is gyengítette a város gazdaságát, melynek struktúrája így alapvetően átalakult. Legnagyobb visszaesést a textilipar és az élelmiszeripar szenvedte el, de a fa-, fém- és gépipari vállalatok száma és jelentősége is csökkent.

A város gazdasági súlya országos viszonylatban és különösen a fejlettebb hazai régiók megyei jogú városaival összehasonlítva mérsékelt, amit az iparűzési adó bevétel abszolút nagysága (2011-ben 2,77 mrd Ft) és 1 lakosra vetített értéke (45.300 Ft/lakos) egyaránt jól mutat. Az önkormányzat saját folyó bevételeiből az iparűzési adó bevétel 43,5%-os súlyt képvisel, amely jelentősen elmarad a regionális riválisok értékeitől, rontva a saját erős fejlesztések megvalósíthatóságának lehetőségeit.

Hiányoznak a városból a potens nagyvállalatok: egyetlen soproni székhelyű vállalat sem szerepel Magyarország 100 legjelentősebb vállalatának listáján (sem a nettó árbevétel, sem a nettó nyereség alapján), és a Győr-Moson-Sopron megyei TOP100 listán is mindössze 7 vállalattal képviselteti magát a város. 2012-ben Sopronban a Heineken Hungária Sörgyárak Zrt., a GYSEV Zrt., az Ikea Industry Magyarország Kft. (volt Swedwood) és a GYSEV Cargo Zrt. produkálták a legnagyobb árbevételt. Sopron

gazdasági versenyképességét rontja, hogy a hazai versenytársak mellett - speciális földrajzi helyzetéből adódóan - a gyorsan fejlődő burgenlandi középvárosok is Sopron közvetlen riválisaiként jelennek meg.

A gazdaság ágazatai

A gazdasági szektorokat vizsgálva megállapítható, hogy Sopronban a mezőgazdaság súlya elenyésző, a TAEG Zrt. nevével fémjelzett erdőgazdasági ágat azonban érdemes kiemelni (a vállalat 17 ezer hektárnyi erdőterületet kezel). A nagy múltú borászat néhány pozitív kivételtől (pl. Lóvér Pince, Taschner, Vincellér, Weninger) eltekintve inkább kulturális, mint gazdasági jelentőségű.

Az iparon belül a feldolgozóipar súlya domináns, azonban a betelepült vállalatok nagy része összeszerelő, vagy más alacsony hozzáadott értékű tevékenységet folytat. Az ágazaton belül kiemelendő autó- és elektronikai ipar (AWF Kft., IMS Connector Systems Kft., ADS Hungary Kft.), a fa- és bútorigar (Ikea Industry Magyarország Kft., Falco-Sopron Bútor Kft.), üvegipar (Hirschler Üvegipari Vállalkozás, Csonkaglas Kft.) és a Heineken Hungária Sörgyárak Zrt. révén az élelmiszeripar szerepe. A zárgyártás hagyományait az Euro-Elzett Kft. folytatja, a fém- és gépipart az Unimas Kft., a gumipart pedig a Semperit Csoport két vállalata képviseli.

Az építőipari vállalkozások döntő többsége a helyben és a környező településeken felmerült igények, megrendelések teljesítését végzi – az ágazatot a gazdasági válság jelentősen visszavetette. A Sopronban élő építőipari szakmunkások és segédmunkások jelentős része inkább a határ túloldalán vállal munkát a min. háromszoros bérezés miatt.

A szolgáltatási ágazat részaránya Sopronban a működő vállalkozások és a foglalkoztattak száma alapján is meghaladja a 80%-ot. A szektor legjelentősebb alterületei a logisztika (szereplőit a Sopron Régió Logisztikai Klaszter fogja össze, legfontosabb képviselője a 2011-től önálló GYSEV Cargo Zrt.), a szálláshelyszolgáltatás/vendéglátás, a kereskedelem, az ingatlanügyletek, valamint az egészségügyi- és wellness-szolgáltatások (méretében és szolgáltatási színvonalát tekintve is kiemelkedő a Wabi Szépségcentrum).

Egyértelműen érzékelhető, hogy Sopron gazdaságában az egészségügyi és szépségipari turizmus átvette az 1990-es évek bevásárló turizmusának helyét, hiszen a fogászati, wellness, plasztikai beavatkozások, fodrász, kozmetikus stb. szolgáltatások ára még mindig számottevően alacsonyabb, mint Ausztriában (sőt távolabbi országokból is érkeznek vendégek: Németország, Anglia és Svájc is a „küldő” országok között szerepel. A magas színvonalú szolgáltatások ugyanakkor sok esetben még mindig a szürkegazdaságot erősítik.

A 2000-es években a bevásárló turizmus visszaszorulásával párhuzamosan a ruházati és az élelmiszerboltok száma csökkent, ugyanakkor több új bevásárlóközpont is létrejött: Sopron Pláza (1998.), Tesco (2001.), Interspar (2005.), és Alfapark (2007). Az átrendeződés különösen a kiskereskedelemnek hagyományosan otthont adó belvárosi területeket sújtja: az itt található boltok néhány kivételtől eltekintve sem küllemükben, sem árukínálatukban nem tudtak minőségi irányba fejlődni.

A soproni ipari és szolgáltató vállalatok egyaránt komoly munkaerőhiánnyal küzdenek: az osztrák elszívóhatással szemben a helyben elérhető bérek nem versenyképesek.

A potenciális nagybefektetők számára a szakemberhiánynál is súlyosabb problémát jelent a város nem kielégítő közúti megközelíthetősége.

Vállalkozások száma és mérete

A regisztrált vállalkozások száma (2011-ben 8.809 db) az elmúlt 10 évben dinamikusan, 25%-kal nőtt, míg a ténylegesen működő vállalkozások száma (2011-ben 4.693 db) nagyjából változatlan maradt. Ez utóbbi mutató vonatkozásában a régió minden más megyei jogú városában 20%-ot meghaladó csökkenés volt tapasztalható, így a stagnálás kifejezetten pozitívnak tekinthető. A gazdasági életet a mikro-, kis- és középvállalkozások dominálják, a legjelentősebb súlyú foglalkoztatók számottevő része pedig a nonprofit szférában működő közszolgáltató. 250 főt meghaladó foglalkoztatotti létszámmal mindössze 8 vállalat működik, ugyanakkor a nagyvállalatok hiányának pozitív hozadéka a világgazdasági folyamatoknak való mérsékeltebb kitettség: Sopron gazdasága a válságévek alatt sem esett vissza jelentősen, a munkanélküliség is csak minimálisan emelkedett. A legnagyobb foglalkoztatók székhelye a Dél-Keleti Ipari Parkban, az északnyugati iparterületen és a belvárosban koncentrálódnak.

Sopron határ közeli fekvése miatt a külföldi befektetők számára vonzó területnek számít. Az első vegyesvállalatot még 1988-ban alapították, jelenleg pedig már a működő vállalkozások 6,5%-a külföldi érdekeltségű, amely a megyei jogú városok között a legmagasabb érték. A 305 db külföldi érdekeltségű vállalat átlagos saját tőkéje ugyanakkor kifejezetten alacsony: a rendszerváltást követően betelepült osztrák tulajdonú cégek döntő többsége a földrajzi közelség és az olcsó munkaerő jelenléte miatt választotta Sopront.

A gazdaság területi sajátosságai

A gazdaság városrészi megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a szolgáltatások jelentős többsége a Belvárosban összpontosul, ezen kívül a turisztikai szolgáltatók a Lőverekben vannak még jelen nagyobb koncentrációban – tradicionálisan is itt voltak a soproni klimatikus gyógyhely imázsra létrejött hotelek. Az ipar szereplői az északnyugati városrészben, valamint a két ipari parkban koncentrálódnak.

A legrégebben létrejött ÉNy-i iparterület kedvezőtlen adottságú, megközelítése kizárólag a városon keresztül lehetséges, ami jelentős légszennyezéssel, zaj- és rezgésterheléssel jár az érintett útvonalak mentén élők számára. A területen lévő számos egykori üzem, telephely a rendszerváltás után feldarabolódott, az egykori szocialista vállalatok utódai összezsugorodtak, telephelyet váltottak és a helyükre más, kisebb üzemek települtek. A terület egy része barnamezőnek számít, de a viszonylag olcsó, közművesített területek ma is vonzzák az alacsonyabb fizetőképességű ipari, logisztikai üzemeket.

A 84-es bevezető út mentén, a GYSEV vasútvonalai által körülhatárolt területen található Sopron legnagyobb zöldmezős iparterülete, mely magánberuházásként jött létre, az Ipari Park címet 2005-ben nyerte el. Közlekedési helyzete kiváló, bár a vasútvonalak beszorítják, és belső útjai ma már nem felelnek meg a növekvő forgalom igényeinek. A területen az elmúlt évtizedben nagyon gyors fejlődés zajlott: a betelepült terület jelenleg 11,6 hektár, amely a teljes hasznosítható terület 37,6%-a. Kópháza felé még jelentős zöldmezős területek állnak rendelkezésre, ezek közlekedési infrastruktúrája és közműhálózata azonban még nem épült ki; további fejlesztését tulajdonjogi problémák is nehezítik. A Dél-Keleti Ipari Park bővíthető, de ehhez a befektetővonzás mellett a további közművesítés és úthálózat-fejlesztés korántsem egyszerű és olcsó problémáját meg kell oldani.

Az Aranyhegyi Ipari Park a soproni gazdaságfejlesztés másik kiemelt szervezete, mely az agyagbánya rehabilitációját követően, annak helyén jött létre Sopron északi részén. Az ipari park címet 1997-ben nyerte el, az intenzív lakópark-építés ugyanakkor megnehezítette a vállalkozások betelepítését. A korszerű

inkubátorház megépítése ellenére az eredeti célt, a technológiai park és innovációs központ funkciót nem teljesen tölti be. A kezdeti elképzelések szerint az inkubátorház 1/3-át a Nyugat-magyarországi Egyetem, 1/3-át kezdő, technológia intenzív vállalkozások kapták volna, 1/3-át piaci alapon értékesítették volna. Mára az épület döntő részét piaci alapon működő cégek foglalják el, illetve éveken át a Sopron Holding irodái voltak benne. Az egyetemi K+F központ kiköltözött, a tervezett cégkiválasztási mechanizmus, amelyben az Egyetemnek komoly szerep jutott volna, ma már nem működik. Az ipari park kedvező elhelyezkedésének köszönhetően mostanra erősen korlátozott a kiadható területek száma.

A 15 fős kutatói létszámmal működő Nyugat-magyarországi Egyetem, mint helyi K+F központ az elmúlt évek pozitív kezdeményezései (Erdő- és Fahasznosítási Regionális Egyetemi Tudásközpont – ERFARET; Kooperációs Kutatási Központ – KKK) ellenére sem tudott a helyi gazdasági élet szerves részévé válni.

A helyzetfeltárás során azonosított főbb gazdasági problémák

- Alacsony az iparüzési adó bevétel, ami visszafogja az önkormányzat fejlesztési lehetőségeit.
- Hiányoznak a városból a sok embert foglalkoztató, nagy hozzáadott értékű, termelő típusú tevékenységet folytató iparvállalatok.
- Nem kielégítő a város közúti (gyorsforgalmi) megközelíthetősége.
- Az önkormányzat rendelkezésre álló gazdaságfejlesztési eszközrendszere szűkös.
- A gazdasági szereplők és az önkormányzat közötti kommunikáció esetenként akadozó.
- A Dél-Keleti Ipari Park meglévő úthálózata leromlott és hiányos, esetleges bővítése komoly infrastrukturális előkészítő beruházásokat (út- és közműfejlesztések) igényel.
- Az Aranyhegyi Ipari Park területe számottevően nem bővíthető.
- A hagyományos ÉNy-i iparterület elhelyezkedése kedvezőtlen, kizárólag a városon keresztül közelíthető meg.
- Hiányzik a szakképzett munkaerő - döntően az ausztriai intenzív munkaerő-elszívás miatt.
- Erős burgenlandi konkurencia: gyorsan fejlődő, specializált ipari parkok a határ túloldalán.
- A kereskedelem és vendéglátás területén folyamatos keresleti visszaesés tapasztalható.
- A szolgáltató szektorban továbbra is magas a szürkegazdaság aránya.
- Az egyetem és a gazdasági szereplők kapcsolódása az együttműködési megállapodások ellenére is mérsékelt.
- A városnak eddig nem volt ciklusokon átívelő gazdaságfejlesztési stratégiája.

2.8. Turizmus

Sopron gazdaságában régóta megkülönböztetett fontossággal bír a turizmus, melyben több tényező együttes hatása érvényesül:

- hazai viszonylatban egyedi természeti környezet és éghajlati viszonyok (klimatikus gyógyhely státusz);
- a Fertő tó és a Fertő-Hanság Nemzeti Park mint világörökségi kultúrtáj (kedvező adottság a komplex turisztikai kínálat aktív, ill. öko-elemeihez);
- a folyton átalakuló, formálódó határvárosi szerep (a történelem során: tranzit-útvonal, zárványterület, szimbolikus határnyitás; a rendszerváltást követően a bevásárló-, majd szolgáltatás-turizmus célpontja, belföldi viszonylatban a nyugat-közelség szimbóluma);
- a környező településeken (Fertőrákos, Fertőd, Nagycenk) található kiegészítő vonzerők;
- Burgenland és Sopron szoros kapcsolata (rivalizálás és együttműködés párhuzamosan; Sopron gyakran a burgenlandi turizmus kiindulópontja);
- a belföldön unikális épített környezet (történelmi belváros és műemléki épületegyüttese).

Probléma ugyanakkor, hogy ezek az adottságok inkább csak hazai viszonylatban érdekesek, a nemzetközi turizmus nagyjából az egészség- és wellness-turizmushoz, illetve újabban a VOLT fesztiválhoz kapcsolódik. Az 1990-es években még kiemelt jelentőséggel bíró bevásárló turizmus számottevően visszaesett, az elmúlt évek törekvései nyomán azonban új egyetemes tematika lehet a Páneurópai Piknik öröksége.

A szolgáltatók között továbbra is alacsony az együttműködési hajlandóság, azonban megjelentek pozitív kezdeményezések; ilyen a pénzhelyettesítőként működő Kékfrank utalvány, a Védnöki Táblás étterem hálózata, a Bormarketing Műhely Nonprofit Kft., a Soproni Borút Egyesület és a Kulturális Örökségturisztikai Klaszter.

Sopron turisztikai potenciáljához képest viszonylag kevés a városi nagyrendezvény és a korszerű, élményközpontú múzeumok is hiányoznak. A programkínálat látszólag jelentős, ám ezek – részben a műemléképületek korlátozott helykihasználhatósága miatt - nem mozgatnak nagyobb tömeget és a rendezvények marketingje sem tökéletes. A Belváros gyakran üres, turisztikailag kitalálatlan.

A nemzetközi/országos vonzerejű VOLT fesztivál mellett a Soproni Ünnepi Hetek tekinthető jelentősebb rendezvénynek. A részletesen kidolgozott és potenciális húzó termék, a Lisztiáda mérsékelt jelentőségű, a Liszt-tematikában professzionális osztrák kezdeményezéseknek nem jelent valódi konkurenciát. A VOLT fesztivál kapcsán kezelendő probléma, hogy a Lővér Kemping területe a Natura 2000 terület része, melyhez kapcsolódóan 2012-től szigorúbb szabályozás lépett életbe – 2017. után valószínűsíthetően új helyszínre kell vinni a rendezvényt.

Regionális jelentőségű programsorozatot jelent a Soproni Tavasz Napok, illetve a Kékfrankos Nyár; emellett a Barlangszínház megújulása és a konferenciaturizmus további fellendülése is komoly potenciált rejt magában. Említésre érdemesek még az MKB Aréna musical előadásai, a Tündérfesztivál, a Fertő Party, az innoLignum Faipari Kiállítás és Vásár, és az év zárásaként a Soproni Adventi Vásár.

Kereskedelmi és magán szálláshelyek

A kereskedelmi szálláshelyek száma az elmúlt 10 évben jelentősen csökkent (2001: 5.300 db, 2011: 3.383 db), melynek fő oka a kempingek és turistaszállások nagy részének megszűnése volt. A szállodai férőhelyek száma ellenben határozott bővülést mutat: 2001-ben 2.303 db, 2011-ben 2.607 db – ez döntően a wellness szállodáknak köszönhető. 2011-ben a kereskedelmi szálláshelyek 77%-át szállodák kínálták, melyek a Belvárosban és a Lőverekben koncentrálnak.

Sopronban a kereskedelmi szálláshelyek átlagos kihasználtsága a megyei jogú városok közül a legmagasabb, 35,6%-os. A szállástípusok közül a legmagasabb jövedelmet termelő szállodák kihasználtsága a legjobb, 41,3%-os átlagértékkel. A három és négycsillagos szállodák széles palettája mellett hiányzik a városból egy kiemelt színvonalú, ötcillagos hotel.

Bár Sopron a megyei jogú városok férőhely-rangsorában csak az 5. helyen áll, a kereskedelmi szálláshelyeken mégis itt töltötték a turisták a legtöbb vendégéjszakát: 2011-ben 439 ezret. Ez a vendégéjszaka-szám kb. 184 ezer turistához kötődik, vagyis az átlagos tartózkodási idő 2,4 éjszaka, amely alig magasabb a megyei jogú városok átlagánál. A vendégéjszakák számában elért, a megyei jogú városok közötti vezető pozíció országos viszonylatban ugyanakkor csak a 9. legmagasabb érték: a főváros mellett fürdővárosok és két Balaton parti település előzi meg Sopront.

Sopronban a vendégszám és a vendégéjszaka-szám 2001 és 2011 között lassú növekedést mutatott, 2012-ben azonban a KSH mindkét mutató tekintetében közel 16%-os visszaesést regisztrált – egyelőre kérdés, hogy ez csak egyedi jelenség (pl. a belváros-városrehabilitációs építkezések ideiglenes hatásaként), vagy tartós folyamat kezdetét jelzi. Fontos megjegyezni, hogy a csökkenést teljes mértékben a belföldi vendégek elmaradása felelős, a külföldi vendégéjszakák száma ugyanis kismértékű növekedést mutatott.

A jellemzően jóval többet költő külföldi turisták aránya viszonylag alacsony (2012-ben a vendégéjszakák közel 25%-a, 92.346 éjszaka), a megyei jogú városok versenyében azonban ez még így is a második legmagasabb abszolút érték. A külföldi vendégéjszakák közel kétharmadát mindössze három küldő ország: Németország (24.204), Ausztria (19.635) és meglepő módon Ukrajna (16.185) tette ki.

A kereskedelmi szálláshelyek számának csökkenése mellett a magán szállásférőhelyek száma megduplázódott, regisztrált vendégéjszakáik száma 2011-ben meghaladta 28 ezer főt.

Speciális turisztikai területek

A dinamikusan fejlődő egészségturizmus már több mint két évtizede a soproni turizmus egyik legfontosabb alterülete, ugyanakkor az ágazat kezelése és elfogadottsága továbbra sem egyértelmű. Egyre több turista érkezik fogászati, szépészeti kezelésre Sopronba, pontos számuk azonban nem ismert: gyakori, hogy nem soproni illetékességű vállalkozások (orvosok) a szolgáltatók, az egészségügyre általánosan jellemző szürkegazdasági elemek továbbra is kontrollálatlanok. A közsféra számára komoly fejlesztési potenciált jelent a Soproni Erzsébet Oktató Kórház és Rehabilitációs Intézet Várasi úti és balfi telephelyeinek modernizációja és bővítése.

Az aktív turizmus alapadottságait a Fertő tó és Fertő-Hanság Nemzeti Park, a változatos domborzatú Lőverek erdősegei, valamint az egyre bővülő kerékpárút-hálózat jelentik. A Fertő tavi vízitelep komoly fejlesztési potenciállal bír. A helyi gasztronómia is Sopron fontos turisztikai termékei közé tartozik, szolgáltatói a vendéglátóhelyek és a borászatok, borkimérések.

A turisztikai ágazat fontossága ellenére sokáig nem kapott megfelelő stratégiai szintű támogatást, a nemrég létrehozott Sopron Régió Turisztikai Nonprofit Kft. (mint turisztikai desztináció menedzsment (TDM) - szervezet) azonban középtávon már megteremti a lehetőséget a térség turisztikai fejlesztéseinek egységben kezelésére. A folyamatot a környező településeken megvalósuló turisztikai nagyprojektek (Fertőrákosi Barlangszínház, Fertődi Esterházy-kastély) is erősíthetik.

A helyzetfeltárás során azonosított főbb turisztikai problémák

- A hazai szinten unikális épített környezet, a történelmi Belváros önmagában nem elég vonzerő a nyugat-európai turisták számára.
- Sopron sok esetben csak a szállást biztosítja a burgenlandi kínálatához.
- Hiányoznak a komplex turisztikai csomagok és a tematikus kínálat.
- 2011-et követően 20%-os visszaesés a vendégéjszakák számában és költségben, a belföldi vendégek elmaradtak.
- Továbbra is viszonylag kevés a belvárosi attrakció, program: a történelmi belváros és a Várkerület turisztikailag nincs kitalálva.
- Számos műemléképület feújításra szorul, a modernizálásukat hátráltatják a túl szigorú műemlékvédelmi előírások.
- Nincs a városban kiemelkedő színvonalú, ötcsillagos szálloda.
- 2017-től környezetvédelmi okokból új helyszínt kell biztosítani a VOLT fesztiválnak.
- A prosperáló egészség- és wellness-turizmus gazdaságilag továbbra is szürke zóna.

2.9. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

Az önkormányzati vagyon tulajdonosa maga a város, azaz a lakosság. Az önkormányzati vagyon funkciója kettős: egyrészt infrastruktúrát biztosít a törvényben előírt kötelező, illetve önként vállalt önkormányzati feladatok ellátásához, másrészt bevételt teremt az önkormányzat számára a közfeladatok ellátásához, a vagyon állagmegóvásához, felújításához. Az önkormányzat vagyona forgalomképes, korlátozottan forgalomképes és forgalomképtelen elemekből áll össze.

Az önkormányzatok alapvetően helyi stratégiák, tervek és programok kidolgozásával, azok megvalósításának koordinációjával segítik elő a település fejlődését. Sopron MJV Önkormányzata az elmúlt években több alkalommal kötött ún. "háromlábbon álló" vállalkozási szerződéseket az érintett szabályozási terv módosítása tárgyában, amikor a harmadik fél számára az aktuális, hatályos szabályozási tervi és a helyi építési szabályzatban megfogalmazott építési előírások nem voltak megfelelőek, korlátozták fejlesztési elképzeléseiket.

A sikeres és eredményes településfejlesztés érdekében a Polgármesteri Hivatal Városfejlesztési Osztálya és a Soproni Városfejlesztési Kft. szoros együttműködésben dolgozik. A kft. fő feladatköre a városi építési projektek szervezése és a rehabilitációs projektek menedzselése.

Az önkormányzat gazdaságfejlesztési lehetőségei a merev törvényi előírások miatt korlátozottak, ugyanakkor az elmúlt években elindult néhány pozitív kezdeményezés ezen a területen: belvárosi Portál-program, rendszeres Gazdasági Fórum, együttműködési megállapodás az Ipartestülettel, Lackner-ünnepség, Helyi Érdekegyeztető Tanács felállítása.

Az önkormányzati gazdálkodás egyik fontos eleme a lakás- és helyiséggazdálkodás. Az önkormányzati lakásállomány állapota leromlott, nagy arányban a történelmi Belvárosban, műemléki védettségű környezetben található. Számuk a rendszerváltás óta folyamatosan csökken: a város jelenleg több mint 1.200 db lakásbérleménnyel rendelkezik, az egyéb bérlemények száma pedig meghaladja az 500-at. A lakások döntő többsége egy, másfél vagy kétszobás, az alacsony komfortfokozatú lakások aránya a városi átlagnál jóval magasabb (26,4% komfort nélküli, 10,4% félkomfortos). Az önkormányzat tulajdonában álló lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek üzemeltetési és karbantartási feladatainak ellátását a Sopron Holding Zrt. végzi üzemeltetési szerződés keretében.

Az önkormányzat saját intézményein túl számos központi intézmény működtetéséért felelős, ezért az energiahatékonyság kérdéskörét régóta prioritásként kezeli. Az intézmények egyharmadában korszerű vagy felújított kazán található, a fennmaradó kétharmad esetében viszont egyre növekvő modernizációs kényszer érezhető. A legtöbb önkormányzati intézmény gázzal, vagy távhővel fűtött. A fűtési rendszerek korszerűsítése mellett hasonlóan lényeges feladat az energiapazarló épületek hőszigetelése, nyílászáróinak cseréje – cél a komplex módon energiahatékony rendszerek kialakítása.

A villamosenergia-költségek csökkentése az intézményi épületek és a közvilágítás esetében is kiemelt fontosságú; pályázati forrásból a Jereván lakótelepen már megtörtént a lámpatestek cseréje. Az energiaracionalizálással összefüggő pályázatok helyi jelentőségét jól példázza a Fenntartható Városi Közlekedési Rendszerek (Green Urban Transport Systems – GUTS) elnevezésű nemzetközi partnerségi projektben vezető partnerként való részvétel.

A közszolgáltatást ellátó önkormányzati intézményi telephelyek 39%-a esetében az akadálymentesítés részlegesen sem megoldott, míg a célállapotnak tekinthető komplex akadálymentesítettség mindössze a telephelyek 10%-a esetében valósult meg - ezáltal a fogyatékossgal élők közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférése nem minden esetben biztosított.

A helyzetfeltárás során azonosított főbb problémák

- A helyi gazdaság élénkítésére kevés hatékony eszköz áll az önkormányzat rendelkezésére.
- Az alacsony komfortfokozatú, erősen leromlott állapotú önkormányzati bérlakások komplex felújításának forrása az alacsony bérleti díjakból nem biztosítható.
- Az önkormányzat által fenntartott intézményi épületek jelentős része korszerűtlen, energiapazarló, felújításukra azonban csak erősen korlátozott források állnak rendelkezésre.
- A középületek 39%-a részlegesen sem akadálymentesített.

2.10. Településhálózati összefüggések

Sopron az Európai Unió tervezési-statisztikai célú területi rendszerének NUTS 2 szintű Nyugat-dunántúli régiójában található. Noha a régió az ország 7 régiója közül a második legfejlettebbnek számít, egy főre jutó GDP értéke még 2014-ben is az EU átlagának csupán 68%-a. E tekintetben azonban 2009 óta a magyar régiók között a legnagyobb arányú fejlődést érte el, a szomszédos Burgenland tartomány növekedési tendenciájával megegyezően.

A 2014-2020-as EU-s költségvetési időszakban megszerezhető támogatások szempontjából a régió relatíve jó hazai helyzete ellenére is a kevésbé fejlett régiók kategóriájába tartozik, ahol az egy főre jutó GDP az uniós átlag 75%-a alatt marad, ezáltal előnyös támogatási helyzetet élvez.

Sopron a NUTS 3 szintű Győr-Moson-Sopron megye megyei jogú városa, azon belül pedig a 39 települést tömörítő Sopron-Fertődi kistérség központja. A kistérség – relatíve magas komplex mutatója alapján - nem minősül kedvezményezett kistérségnek. A város továbbá a 2012-től létező Soproni járás székhelytelepülése is egyben, mely területileg csupán egyetlen településnyi eltérést mutat a kistérségtől.

Sopron a Budapest 120-180 km-es külső nagyvárosi gyűrűjén kívüli városnak tekinthető, saját, ezen belül határon átnyúló agglomerációval, agglomerálódó térséggel, térszerkezetileg jelentős külföldi városokkal körülvéve. Határ menti fekvése kettős igazodást tesz tehát szükségessé, a Béccsel való kapcsolat megteremtése pedig jelentős potenciált biztosít számára. A legközelebbi stratégiai kapcsolatot Győr jelenti.

A város és környéke gazdasági-technológiai magövezetbe sorolt, turisztikai, túlnyomórészt települési funkciójú terület, amelyet turisztikai funkciójú és jó mezőgazdasági adottságú területek szegélyeznek. A hatályos OTK tervlapján Sopron fejlesztési alközpontként szerepel, amelyen Győr mint fejlesztési pólus hatása érvényesül. Peremjellegű helyzete okozta hátrányát a gyorsforgalmi úthálózat fejlesztése jelentősen csökkentheti.

2.11. Közlekedés

Sopronban a közúti, vasúti és autóbuzos közösségi közlekedési, parkolási, kerékpáros és gyalogosforgalmi közlekedési módok nem épülnek egymásra, ezen rendszerek és módozatok jelenleg többnyire nem átjárhatók. Egy jól átlátható rendszer létrehozásához szükséges közúti és vasúti alaphálózat jelenleg még hiányos.

Közúti közlekedés

Sopron MJV területét az osztrák főváros felé vezető, ám Sopront el nem érő A3 autópálya, a meglévő alaphálózat gerincének számító 84. és a 85. sz. főút, 7 országos mellékút és 4 határátkelőhely érinti. A Magyar Közút Nonprofit Zrt. által készített, az országos közutak keresztmetszeti forgalmának 2007-2012 közötti időintervallumra vonatkozó idősoros adataiból kiderül, hogy a 9 Sopront is érintő országos közút esetében több szakaszon problémát okoz a meglévő infrastruktúra jelentette szűk keresztmetszet. Ezek közül a legnagyobb egységjármű/nap terhelése a Balatonederics – Sárvár – Sopron 84 sz. főút déli, körforgalom előtti szakaszának van, kapacitáskihasználtsága 2012-ben kb. 98% volt. Ezt a Győri út – Csengery út alkotta szakasz, majd a 84 sz. főút körforgalomtól a határig terjedő szakasza követi a forgalom

nagysága alapján felállított ranglistán. A Sopron – Brennbergbánya bekötőút belterületi forgalma szintén jelentős: kapacitáskihasználtsága 2012-ben kb. 146% volt.

A 84. sz. főút kimagasló gépjármű-terheléséért a napi szintű ausztriai ingázás felelős. A probléma rövid távú kezelése érdekében a Sopron-Klingenbach határátkelőhelyet és az ahhoz vezető útszakaszt a 20 tonnát meghaladó legnagyobb megengedett össztömegű tehergépjárművek nem használhatják – ők Kópházánál léphetnek be Ausztriába, ami Bécs irányába tartva jelentős kerülőt jelent. A Sopronban lakók közérzetére és egészségére, valamint a város épített környezetére is több tekintetben hátrányos a 84. és 85. sz. főút kiugróan magas forgalma. A problémára a tervezett, Sopront ÉNy-DK irányban elkerülő M85 gyorsforgalmi út jelenthet megoldást.

További hiányzó alaphálózati elem a belvárostól nyugatra, a Stornó Ferenc út és a Csengery utca közötti belső városi kapcsolat, de a városon belül további szűk keresztmetszetként jelentkezik a Kőszegi és a Csengery út, valamint a Bánfalvi út közötti kapcsolatok töredezettsége is.

Problémaként jelentkezik továbbá a város déli és nyugati oldalán a 84 sz. főút DK-i és ÉNY-i szakasza között kapcsolatot biztosító útvonal hiánya, ami a belterületi úthálózat egyes, már meglévő szakaszainak felhasználásával és új útszakaszok kiépítésével volna megvalósítható. A hiányzó kapcsolat lehetséges nyomvonala több meglévő és tervezett, jelenleg nehezebben elérhető lakóövezetet és városrészt is érint. A nyugati városrész forgalomcsillapítása szintén indokolja a fenti hálózati elem részét képező északnyugati összekötő út megépítését.

Vasúthálózat, közösségi közlekedés

Sopron a magyarországi vasúti hálózatba a 8. sz. Győr - Sopron és a 15. sz. Sopron - Szombathely vonalakkal, a szomszédos Ausztria hálózatába pedig a Deutschkreuz (Sopronkeresztúr) – Wiener Neustadt (Bécsújhely) és a Sopron – Ebenfurt vonalakkal kapcsolódik be. A vonalak fizikai infrastruktúrája hazai viszonylatban fejlettnak mondható, azonban azok - a város szövetében elfoglalt helyzetükből adódóan - egyes városrészek fragmentáltságát eredményezik. A vasútvonalak és a vasútállomás területe a várost átszeli. A két területrész közötti közúti kapcsolatot 5 szintbeni vasúti átjáró és 2 aluljáró biztosítja. A Tóth Antal utca - Besenyő utca - Ágfalvi út vonalán haladó, térségi jelentőségű kerékpárutat szintén aluljáróval vezették át a két Ny-irányba futó vasútvonal alatt.

A városi autóbuszállomás a Lackner Kristóf utca belvároshoz közeli részén található, továbbá kizárólag a helyi járatok számára a Jereván lakótelep is helyt ad egy decentrumnak. A helyi autóbuszos személyszállítás összesen 37 (21 alap- és 16 betét-) viszonylaton zajlik. A közúti alaphálózat részét jelenleg is képező, vagy távlatban ide sorolandó utak többségén közlekednek helyi autóbuszjáratok. A szolgáltatási színvonal javítását és a gazdaságos üzemeltetést célzó nagyszabású fejlesztések valósulnak meg 2014 végéig a forgalomszervezés és -irányítás, az utastájékoztató, valamint a tarifaközösség és a fizikai infrastruktúra jelentős megújításával.

A Sopront terhelő gépjárműforgalom csökkentését elősegíteni hivatott, a helyi, helyközi és a távolsági közösségi, illetve az egyéni közlekedési módok közötti egyszerű, gyors módváltást lehetővé tevő intermodális csomópont jelenleg nem található a városban.

Kerékpáros és gyalogos közlekedés, turistautak

A városban 8 kijelölt/kiépített kerékpárút található, amik közül több a határt is átlépi, azonban nem mind rendelkezik önálló felülettel, tehát részben kisebb forgalmú utcákat, közutakat is igénybe vesz. Sopront érinti az országos kerékpárút-törzshálózat részét képező Fertő tó körüli kerékpárút, melynek keleti szakasza az Euro Velo® hálózat része is egyben. Térségi jelentőségű kerékpárútként szerepelnek a Kék-túra és a Mária-út turista útvonalak egyes szakaszai is. A helyi jelentőségű, de a határon túli kapcsolatot is biztosító kerékpárút útvonalak az Ikvahíd utca térségében érnek össze. Ugyan kerékpározás céljára több út is kijelölt, a városi és a városon kívüli hálózat több helyen hiányos: a belső városrészekben történő hálózatbővítések szükségességén kívül a Felsőboz - Sopron közötti vasúti vonalszakasz felszámolása esetén ezen útvonal is új hálózati elemként jelenhet meg.

A Sopront és térségét érintő 32 jelzett turistaútvonal között legjelentősebb az országos kéktúra útvonala, amely az 1.400 km hosszú, Csíksomlyót és Mariazellt összekötő Mária-út mellékágának útvonala is egyben.

Nagyobb összefüggő városi sétálóterület legfőképp a Belváros területén található. A történelmi mag tágabb környezetébe való beágyazottságát gyengíti, hogy az itt övezetet alkotó sétálóutcák nem kínálnak szerves kapcsolatot a városrészen túli területek felé, a sétálóterületek fejlesztésében tehát potenciál rejlik.

Parkolás

Sopron parkolási problémái a parkolóhelyek számának – részben a történelmi városszerkezetből adódó - szűkösségére vezethetők vissza: mind a telken belüli, mind a közterületi parkolóhely kevés.

A soproni közparkolási lehetőség díjfizetés nélküli és díjfizetéses rendszerben működik. A városi díjfizetéses parkolási rendszer a belváros és tágabb környezetére terjed ki, összesen három különböző övezeti (zöld, sárga és kék) besorolással. Ezt a rendszert a Petőfi téri mélygarázs (233 parkolóállás), a Hátulsó utca 12. szám alatti teremgarázs (87 parkolóállás), valamint a Táncsics Mihály utca 17. szám alatti teremgarázs (27 parkolóállás) egészíti ki. A díjfizetéses parkolási rend kialakításával a belvárosi parkolási gondok áthelyeződtek a zónák határain kívülre, miközben a 3 mélygarázs összesen 347 férőhelyének kihasználtsága az elmúlt évek javuló tendenciája ellenére sem optimális. Elérendő célként a 7 szintes Petőfi téri mélygarázs 25-50% közötti kihasználtságának 50-75%-ra (és felső határként 90-95%) történő növelése szerepel.

Ezzel egyidejűen jelentkező probléma a belvárosban és a belvároshoz közeli területeken az ott lakók gépjárműveinek tárolása: sokan nem a telkükön belül, hanem a közterületen parkolnak az utcaképvásárra. A városkép meghatározó elemeként az épületek helyett ma személygépkocsik jelennek meg, és a felszín a környezetbarát közlekedési módok igénybevételére, közterület-fejlesztésre, vagy zöldfelület-fejlesztésre sokszor nem alkalmas. Miközben az Ausztriába rendszeresen ingázó, a belvárostól távolabbi lakóövezetek közterületeit parkolási céllal igénybe vevők gyakorlata jelentős és állandó konfliktusforrás, addig időszakosan ugyan, de szintén problémát jelent a városba látogató turisták és rendezvényre érkezők parkolási igényeinek kielégítése. A vasútállomás mellett 15 férőhelyes ingyenes P+R parkoló áll az utazók rendelkezésére, azonban a tervezett intermodális csomópont kialakítása során ennek jelentős növelése válik indokolttá.

A helyzetfeltárás során azonosított főbb közlekedési problémák

- A magyarországi gyorsforgalmi úthálózat elérhetősége kedvezőtlen, az osztrák hálózathoz való kapcsolódás nem teljes körű.
- A várost érintő több közúti szakasz túlterhelt.
- A határon átnyúló, egykor létező közúti kapcsolatok iránti igények kielégítetlenek.
- A sugárirányú közúthálózati elemek összekötése nem minden esetben megoldott, több belső és külső forgalmi gyűrű hiányzik.
- A közlekedési módváltási helyszínek fejlesztendőek, intermodális csomópont hiányzik.
- A kerékpáros infrastruktúra hiányos.
- A megépült és jelenleg nem kellően kihasznált mélygarázsok megléte ellenére a belvárosi közterületi parkolás problémája nem megoldott.
- Konfliktushelyzetet jelent az Ausztriában dolgozó napi ingázók lakóterületeken történő parkolása.
- A nagyszámú, döntő többségben gépjárművel közlekedő ausztriai munkavállaló jelentős terhet jelent a város közlekedési hálózatára.

2.12. Közműhálózat

A folyamatosan növekvő lakásállománnyal rendelkező Sopronban a közművekkel való ellátottság szintje kedvező. Hétféle kommunális szolgáltatás vesz részt a település ellátásában: vezetékes víz, szennyvíz- és csapadékvíz-elvezetés, villamosenergia-, földgáz- és távhőellátás, továbbá hírközlési közműszolgáltatás. A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba és a szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt, valamint a rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya szinte 100%. A gázzal fűtött lakások aránya 56%, míg a távfűtést használóké viszonylag magas, 24%. Ez utóbbi arány kismértékben csökken, ahogy az ehhez köthető melegvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya is. Növekszik viszont az alternatív fűtési módokat használók száma (jelenleg mintegy 20%).

Víziközművek

Sopron vízellátásáról a Sopron Térségi Vízellátó Rendszer gondoskodik. A 3 vízbázisból származó, nagyrészt I. osztályú vizet szolgáltató rendszer jelenleg 16.720 m³/nap kapacitással rendelkezik, ám ez a hegykői regionális rendszer tervezett újbóli üzembe helyezése után 32.560 m³/nap értékre növekszik. Ezzel és több más infrastrukturális beruházással (új fővezetékek és elosztóhálózat kiépítése, illetve a meglévő hálózat rekonstrukciója) már regionális szintű igények is kielégíthetőek lesznek, továbbá megvalósulhat a Sopron térségi és a burgenlandi vízbázisok összekapcsolása is.

A soproni víz közegészségügyi kifogás alá nem esik, felhasználását azonban megnehezíti a magas keménységi értéke. A folyamatosan növekvő hosszúságú települési ivóvízvezeték-hálózat jó műszaki állapotban van. A háztartások egy főre jutó felhasznált vízmennyisége 2007 és 2011 között 37,10 m³/fő-ről 34,26 m³/fő-re csökkent a városban.

A soproni szennyvíztisztító telep jelenlegi kiépítettsége, a technológia műszaki színvonala, tisztítási hatásfoka megfelelő, várhatóan távlatban is elegendő lesz a régióban keletkező szennyvizek tisztítására, míg a korszerűtlenebb balfi szennyvíztisztító végátemelőként történő megtartásával érdemes számolni. Probléma azonban, hogy a szennyvízelvezető hálózatba bekerülő csapadék többletterhet ró a rendszerre, ennek felszámolása jelenleg is tart.

A város domborzati viszonyai a csapadékcsatornázás szempontjából kedvezőek, a gravitációs vízvezetés biztosítható. Szükséges volna azonban ebben a szegmensben is a környezettudatosság erősítése és az elvezetés helyett a csapadékvízzel való gazdálkodás (pl. gyűjtés) elvének alkalmazása, a jövőbeni fejlesztések esetében pedig a klímaváltozás várható hatásainak figyelembe vétele.

Az Ikva-patak és a Sós-patak árhullámainak kezelése jelenleg nem megoldott, a probléma megoldását záportározók építése jelenthetné, amik akár rekreációs helyszíneként is szolgálhatnak.

Energia közművek

Sopron város villamosenergia-ellátása 120 kV-os főelosztó hálózaton keresztül történik, a növekvő számú fogyasztó számára a teljes körű szolgáltatást az E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. biztosítja. A városban két nagyfeszültségű alállomás található, melyek közül az egyik kiesése esetén a fogyasztók azonos feszültség szinten való elláthatósága jelenleg nem biztosított: a megoldás érdekében középvezetési kábelívek létesítése szükséges.

Az összes szolgáltatott földgázmennyiségben nagy mozgás tapasztalható. A vizsgált 5 éves intervallum első két évében 24,96%-os emelkedés, utána az első vizsgált évhez képest 43,94%-os visszaesés volt tapasztalható. A településen magas a lakásokban a nem vezetékes energiahordozók (szén, fa, olaj és PB gáz) alkalmazása, valamint nem elhanyagolható a biobrikett használata sem. A biogáz felhasználása csekély mértékű jelenleg a városban, a Központi szennyvíztisztító telepen és a régi hulladéklerakó telepen van kiépítve. A város energiaellátásában jelentős szerepet játszik a távfűtés. A soproni távhőszolgáltatás a házigyári lakásépítés beindulásával egy időben indult el. A hőellátás jelenleg két szolgáltatón és négy hőtermelőn keresztül biztosított. A távhőellátás primer energiahordozója jelenleg a földgáz.

Elektronikus hírközlés

Az ország településeinek távközlési primer körzetekbe történt besorolása szerint a város a távközlési rendszer 20. számú primer körzetében helyezkedik el 40 településsel. A területen összesen 3 vezetékes és 5 vezeték nélküli (köztük 3 mobiltelefon) távközlési szolgáltató működik. A távbeszélő fővonalak teljes száma a vizsgált 5 éves időszak alatt összességében 13,91%-kal csökkent, csakúgy, mint a nyilvános távbeszélő állomások száma. Ez nagyrészt a vezeték nélküli szolgáltatásoknak tudható be: 2010-ben a mobil üzletág teljes ügyfélszáma alapján számítva száz főre 117,91 előfizetés (hívásfogadásra alkalmas SIM-kártya) jutott. Rézvezetős hálózattal a város gyakorlatilag 100%-ban lefedett, ám ez a technológia csupán kismértékű sávszélesség-növelésre biztosít lehetőséget. A hálózatbővítéseket az üzleti és intézményi fogyasztókig már optikai kábellel építették ki. A kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások aránya átlagosan 75,78% körül alakul.

A helyzetfeltárás során azonosított főbb, a közműhálózatot érintő problémák

- A megfelelő nagyságú vízbázis-kapacitás jelenleg nem biztosított, problémák vannak a nyári csúcsidőszakban jelentkező igények kiszolgálásával és a szolgáltatás üzembiztonságával is.
- A Somfalvi galéria vízbázis védhetősége már középtávon sem biztosítható.
- Az Ikva-patak és a Sós-patak árhullámainak kezelése jelenleg nem megoldott.
- A csapadékvíznek a befogadó vízfolyásokba való elvezetése nem mindenhol megoldott.
- A szennyvízelvezető rendszert idegen vizek terhelik.
- A Rák- és az Ikva-patak bizonyos mederszakaszai rendezetlenek, a problémás helyeken biztosítani kell az akadálytalan levezetést.
- A műemlék jellegű területeken belül több utca jelenleg is szabadvezetékes kialakítású elektromos hálózattal rendelkezik.
- A két nagyfeszültségű alállomás valamelyikének kiesése esetén a fogyasztók azonos feszültség szinten való elláthatósága nem teljes körűen biztosított.

2.13. Táj- és természeti adottságok, zöldfelületi rendszer

Természeti adottságok

Sopron közigazgatási területe a Nyugat-magyarországi-peremvidék nagytáj Alpokalja középtájához tartozó három kistáj – a Soproni-hegység, a Fertőmelléki-dombság és a Soproni-medence –, valamint a Kisalföld nagytáj Győri-medence középtájához tartozó Fertő-medence kistáj találkozásánál fekszik.

A város hegyrajzilag erősen tagolt, legmagasabb pontjának tengerszint feletti magassága 556 m. A város legjelentősebb vízfolyása az Ikva-patak, melynek soproni szakasza 18 km hosszú. A Fertő tó közelsége mellett számos forrás is található a településen.

Sopron éghajlatát az Alpok közelsége nagymértékben befolyásolja. A város és környéke hazánk legkevésbé szélsőséges klímájú vidékei közé tartozik. A Soproni-hegység az ország legcsapadékosabb tájai közé tartozik, aminek hatására a településen a csapadék évi mennyisége 750-850 mm között mozog. A viszonylag alacsony Soproni-hegység és nyugati magasabb szomszédai enyhe főnjellegű hatást okoznak Sopron térségében, ami a környékénél melegebb és szárazabb éghajlatot eredményez. A város éghajlata mérsékelten hűvös, nyugaton mérsékelten nedves, ami kelet felé fokozatosan válik mérsékelten szárazzá. Feltehetően az éghajlatváltozásnak tudható be a szárazsági mutató helyi értékének utóbbi évtizedekben kimutatható folyamatos növekedése.

A flórát minden jelentősebb vegetációtípusban az Alpokalja és a Kisalföld közötti átmenet jellemzi, az előbbi fő súlyával. A természetes növényzet a domborzati tényezőktől függően változik. A Soproni-hegységet nagy kiterjedésű, jellemzően őshonos növénytársulásra épülő erdőterületek borítják. A Fertőmelléki-dombság vegetációtípusát tölgyesek, bükkösök és sziklaerdők alkotják, míg a hegységperem nevezetes kultúrállományai a szelídgesztenyések. A völgyek égerligetei helyén kaszálórétet alakítottak ki, majd a kaszálás felhagyása után a helyükön ismét égeresek jöttek létre. Ezzel párhuzamosan a kaszáló- és laprétek

szinte teljesen eltűntek. Ugyancsak a tájhasználatnak (pl. a kőfejtőknek) köszönhetik létüket a sziklagyepek és a sztyeprétek, a lápi vegetációból azonban a lecsapolások és a talajvízkutak miatt csak töredékek maradtak fenn. A Fertő tó medencéjében a potenciális vegetációt mocsári és lápi társulások jelentik. Sziki társulások képződtek a helyenként létrejött sós tavi növényzet kiszáradásával. Az özönfajok általi terhelés alacsony, leginkább csak a határsávi akácok említhetők.

Tájhasználat, tájszerkezet

A három kistáj találkozási pontjánál ötvöződik a város és a vidék: Sopron városias beépítései mellett a falvak még őrzik karakterüket, melyeket a környező erdők és mezőgazdasági területek foglalnak egységbe. A táj karakterét alapvetően az erdő, a szőlő és a város, a falvak elegye, nem mellesleg az elegy aránya határozza meg.

A táj karakterének jelentős eleme az erdő: a helyi természetföldrajzi adottságoknak megfelelően sokféle, fajgazdag erdőtársulás képviseli a területhasználati kategóriát. A Sopron környéki erdők nagy része védett. A városi erdő egységes képét a beépített terület délnyugati határán megszakítja a Szanatórium, a Lövér szálló, és a Hotel Fagus: ezek a létesítmények a tájhasználatot is mozaikosabbá teszik. A Soproni-hegység erdeinek látképét színesíti a Károly-magaslat és a TV-torony: utóbbi kihasználatlanul. A Fertőmelléki-dombság régi kultúrtáj, az emberi hatások minden vegetációs egységen éreztetik hatásukat. Az erdő nagy része sarj eredetű. A gyepek a környezetükhöz képest viszonylag alacsonyabb, tehát bőségesebb nedvesség-ellátottságú, széles völgytalpakhoz, medencealjakhoz kötődnek, tekintélyes részét már évtizedek óta nem legeltetik és csak kisebb hányadukat kaszálják, ezért teret hódítanak rajtuk a magas kórós gyomok és helyenként a bokrosodás különböző szakaszaiban vannak. A szántók a dombvonulatok magasabb hátain található erdők és a mélyebb fekvésű gyepek közötti síkokon és enyhe esésű lejtőkön vannak, de csak ott, ahol az adottságok nem megfelelőek a szőlő számára. Jelentős hányaduk művelését felhagyták. A soproni tájban meghatározó a szőlészet jelenléte. A településszerkezeti tervben mint örökségi kategória szerepel a soproni, Magyarország egyik legrégebb történelmi hagyományokkal büszkélkedő borvidéke. Karakteres fajtája, a kékfrankos szőlő mellett jelentősek még a Zweigelt, Cabernet sauvignon, Merlot és Pinot noir ültetvények is. A Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Hivatal 1987-ben a „szőlő és bor városa” címet adományozta Sopronnak.

A tájképi harmóniára a város erőteljes fejlődése, nagy területek belterületbe vonása, a beépítéseknek a tájba való kitolódása (Virágvölgy, Pihenőkereszt beépítése, az Arany-hegy, vagy a Bánfalvi-patak déli partja menti szolgáltató központok) veszélyforrást jelent, mely elsősorban a mezőgazdasági területeket fenyegeti: mintegy hetven év alatt megnégyszereződött a művelés alól kivont terület. Visszaszorulóban van sok jellegzetes tájjelem, az egyedi soproni táj megmaradását fenyegetve. A lakott településrészek területéhez képest háttérbe szorultak a szőlők és a városon kívüli kertek. A mennyiségi terjeszkedésen felül a másik veszélyforrást a jellegbeli (minőségi) átalakulás jelenti.

Zöldfelületi rendszer

Sopron város zöldfelületi rendszerét három különböző aktivitásértékű szint, gyűrű jellemzi. A város közigazgatási területét biológiailag magas aktivitásértékű területek (erdőterületek, vízgazdálkodási területek) szegélyezik, az ezekkel szomszédos következő területeket közepes biológiai aktivitásértékű (mezőgazdasági) területek jellemzik, a város belsejét pedig már az alacsony aktivitásértékű beépítésre szánt területek határozzák meg. Zöldfelületi szempontból is jelentősek a Natura 2000-es és a Nemzeti Ökológiai

Hálózat területei, a település átszellőzését segítő Ikva patak, valamint kedvező a várost övező hegyek erdőségeinek mezoklímára kifejtett jótékony hatása is.

A város belterületi zöldterület- és sportterület-gazdálkodását a Sopron Holding Vagyonkezelő Zrt. Zöldterület-gazdálkodási Divíziója végzi: összesen mintegy 96 ha nagyságú, 5 kategóriába sorolt zöldfelület, fasorok, többször is díjnyertes virágkiültetések és 34, többségében EU-szabványoknak megfelelő játszótér, valamint a város sportterületeinek kezelését végzi. A városban 16 sport- és szabadidő-terület található. A 9 temető közül a városi temetőkre az alacsony, míg a falusias jellegű városrészek temetőire (Balfi temető, Brennbergbányai temető) a magasabb zöldfelületi arány a jellemző. Több, ma már csak kegyeleti helyként funkcionáló temetőben viszont a nagy lombkoronájú fák dominálnak. További jelentős zöldfelületi elem a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának 17 hektáron elterülő botanikus kertje.

A zöldfelületi ellátottság városrészenként jelentősen eltér: míg a Lőverek szervesen érintkezik a várost körülölelő természetes erdőségekkel, addig a Belvárosban és az iparterületeken a legalacsonyabb a zöldfelületek/alacsony biológiai aktivitásértékű területek aránya. A közel negyven éves Jereván lakótelep faállománya érett korban van, fokozatos megújítása időszerű. A település egyéb, elsődlegesen lakófunkciójú belterületeinek, valamint az egyéb belterületek zöldfelületi ellátottsága kedvező.

A helyzetfeltárás során azonosított főbb, a táji és építészeti adottságokat és a zöldfelületi rendszert érintő problémák

- A város erőteljes terjeszkedése nyomán zsugorodik a művelés alatt álló terület, a jellegzetes soproni táj folyamatosan veszít egyedi karakteréből.
- Az északi és déli ipari negyedek határán nincs tájképileg, esztétikailag elfogadható kapcsolat a beépített és a nem beépített terület között.
- A Belváros és Bánfalva játszóterekkel való ellátottsága a többi városrészhez képest alacsony.
- Az EU előírásainak 7 játszótér nem felel meg.
- A brennbergbányai temető higiéniai és üzemeltetési feltételei is hiányosak.
- Zöldterületként szabályozott, nem önkormányzati tulajdonú, kerítéssel elzárt foghíjterület található a Belvárosban.
- A Fertő tavi vízitelep és strand alacsony komfortfokú, a vitorlázóközpont infrastruktúrája hiányos.
- A Jereván lakótelep faállománya érett korban van, fokozatos cseréjére volna szükség.

2.14. Épített környezet

Területfelhasználás, telekstruktúra, önkormányzati ingatlanvagyon

Sopron 16.897,76 ha közigazgatási területének mindössze 15,1%-a a beépítésre szánt terület. A beépítésre nem szánt területeken belül a védelmi rendeltetésű erdőterület aránya a legmagasabb, a város területének több mint egyharmada (36,03%) került ebbe a kategóriába. Ezt követik a vízgazdálkodási terület besorolású részek, az összterület egyötödét (21,88%) elfoglalva. Harmadik helyen az általános mezőgazdasági területek állnak, a terület több mint egy hatodát (17,30%) birtokolva. A beépítésre szánt területeken belül a kertvárosias lakóterületek aránya a legmagasabb (3,34%+0,63%), ezt követik a kereskedelmi-szolgáltató gazdasági területek (2,23%), majd a kisvárosias lakóterületek (1,98%), az egyéb ipari területek (1,36%), végül az egyéb nagy zöldfelületű különleges területek (1,01%).

Sopron MJV közigazgatási területén belül kilenc - egykor főként gazdasági funkciójú - jelentős méretű alulhasznosított terület található: Anger-rét (Balfi út), volt Déli pályaudvar, volt Kenyérgyár, volt Laktanya, Somfalvi úti volt ipartelepek, volt Ruhagyár, volt Téglagyár, volt Vasöntöde, volt Vágóhíd. Ezek mindegyike a város belterületén, kiépített infrastruktúrával rendelkező részén fekszik, és közel fele-fele arányban kínálnak lehetőséget gazdasági, illetve intézményi fejlesztésre. A leendő hasznosításukat hátráltathatja ugyanakkor, hogy ezek közül több terület előzetesen rehabilitációt igényel.

A széttagolt településszerkezet mind lakóterületi, mind gazdasági területek szempontjából megfelelő mennyiségű fejlesztési tartalékkal rendelkezik, amely így Sopron nagytávú kiszolgálására is alkalmas.

A földhivatali alaptérkép 2013-as adatállománya alapján a város közigazgatási területét alkotó 27.059 db telek döntő többsége 2.000 m² alatti. A két legnagyobb elemszámú méretkategóriába a 250-500 m²-es főként lakótelkek (15,16%) és a 2.000-5.000 m²-es, főként gazdasági használatú telkek (15,47%) tartoznak.

A 2013. december 6-i állapotot tükröző ingatlanvagyon-kataszter alapján Sopron város önkormányzata a település közigazgatási határain belül 2.787 db 100%-os tulajdoni hányadú és 420 db részbeni önkormányzati tulajdonú telekkel rendelkezik. Az önkormányzat az útterületeken túlmenően a belterületen is jelentős tulajdoni hányaddal bír, amely állapot fejlesztési elképzeléseinek megvalósítása szempontjából is kedvező.

Építmények

A földhivatali alaptérkép alapján az összes telek 61,9%-a beépítetlen, amik javarészt a külterületen található. A belterületi részen megjelenő beépítetlen telkek túlnyomó többsége közterületi besorolású, míg a nem közterületi beépítetlen telkek aránya a városközpont felé haladva egyre csökken. Növekszik viszont a legmagasabb beépítettségi kategóriába tartozó telkek aránya: a külső városfal területére eső nem közterületi telkek 28,9%-a tartozik ebbe, aminek ráadásul 65%-a teljes (100%-os) beépítettséggel rendelkezik.

A beépített telkek legnagyobb részén (86,1%) egyszintes épületek találhatóak. A szintszám növekedésével az épületek száma exponenciális csökkenést mutat. Az egyszintes épületektől messze elmaradva, de még viszonylag magas az aránya a kétszintes épületeknek (9,7%). Az ötszintes épületek nagy része lakótelepeken, míg a Jereván lakótelep középső része és a Nándor-magaslat melletti lakótelep épületei 11

szinttel rendelkeznek. A településkarakter szempontjából tekintve Sopron rendkívül tagolt: 12 karakterterületre osztható.

Az épített környezet értékei

Sopron MJV Településszerkezeti Tervének felülvizsgálatához 2012 márciusában Örökségvédelmi hatástanulmány készült.

A város közigazgatási határán belül 323 db régészeti lelőhely található, melyek közül 193 db áll szakmai védelem alatt, míg 130 db kiemelten védett lelőhelynek számít. 2001-től világörökségi védelem alatt áll a Fertő / Neusiedlersee Kultúrtáj, amit a világörökségi helyszín és annak védőövezete alkot. Az ezen területekre megalkotott kezelési terv magyar oldali felülvizsgálata és módosítása jelenleg folyik. Sopron területén található továbbá 432 db műemlék, 19 kijelölt műemléki környezet és 1 db kijelölt műemléki jelentőségű terület, melyek elhelyezkedésük szempontjából a régi belvároshoz és az ettől távolabb eső területekhez kötődnek. A város összes műemlékének 94,9%-a (410 db) koncentrált belvárosi elhelyezkedése nyomán a terület egészére kijelölésre került a műemléki jelentőségű terület. A belvárostól távol eső műemlékek közül még két helyen figyelhető meg sűrűsödés: Sopronbánfalván a karmelita templom környékén és Balf területén, amelyeken kívül még 6 db műemlék található a településen elszórtan. Az Önkormányzat a helyi művi értékek védelmét nem önálló értékvédelmi rendeletek, hanem a város részterületeire szóló szabályozási tervek és helyi építési szabályzatok által biztosítja.

A helyzetfeltárás során azonosított főbb, az épített környezetet érintő problémák

- A város leromlott területei környezeti konfliktust hordoznak.
- A város fejlesztési potenciálját növelő barnamezős területek hasznosításának folyamata lassú, ezek fejlesztése háttérbe szorul az újabb külterületek belterületbe vonásával szemben.
- A településen több rehabilitációra szoruló, leromlott épület található.
- A jelentős számú építészeti érték karbantartása komoly kihívást jelent az Önkormányzat számára.
- Az üres telkek előnytelen utcaképi töréseket eredményeznek.

2.15. Környezetvédelem, városi klíma

Sopron MJV természetvédelmi érintettsége igen sokrétű. Az értékek intenzív jelenléte miatt a település környezeti potenciálja rendkívül magas, aminek következménye az erős turisztikai-egészségügyi-rekreációs vonzerő, ám a területi fejlesztések oldaláról a korlátozott lehetőségek jellemzik.

Sopron rendkívül gazdag európai jelentőségű Natura 2000-es területekben, országos jelentőségű védett természeti területekben, illetve természetes állapotokkal jellemezhető természeti területekben (Fertő-Hanság Nemzeti Park, Soproni Tájvédelmi Körzet, 4 természetvédelmi terület, országos ökológiai hálózat területei, illetve ex-lege védett természeti értékek – források, barlangok és a 3 soproni földvár). Az országos ökológiai hálózat mindhárom eleme (magterület, ökológiai folyosó, pufferterület) egyaránt érinti Sopront.

Noha a várost (jogilag) nyílt karsztnak minősülő területek nem érintik, a felszín alatti vizek állapota szempontjából kiemelten érzékeny területnek számít. A felszíni vizek tekintetében a közigazgatási terület egy része – mivel a Fertő tó vízgyűjtőterületéhez tartozik – nitrátérzékeny. Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal adatszolgáltatása alapján elismert gyógyvíz-forrás minősülnek Sopron – Silvanus II. és a Sopron (Balf) – Farkasd II. kutak, a Lóverek és a balfi gyógyszanatórium környezete pedig klimatikus gyógyhely.

A környező erdők és a gyakori szél ellenére Sopron levegőkörnyezeti állapota nem kedvező, a város légszennyezettségi zónával rendelkezik. A településen három mérőállomás és egy mérőkonténer működik, melyek műszerei rendszeres túllépést mutatnak ki a nitrogén-dioxid és az ózon határértékei esetében.

Sopron közigazgatási területén zaj- és rezgésterhelést főként az ipari-gazdasági tevékenység, a közlekedés és a szabadidős tevékenységek okoznak. Több jelentős ipari üzem utóbbi években történt bezárása, valamint a hatósági előírások eredményeképpen a lakóterületeken határérték feletti ipar által kibocsátott üzemi jellegű zajterhelés már nem észlelhető. Problémaforrás viszont a vendéglátóipari létesítmények zajkibocsátása, de jelentős zajszennyezést tárt fel a 2006-ban készült közúti közlekedési zajtérkép a városközpont, illetve az oda vezető utak esetében. Ugyancsak magas a zajjal érintett lakosság száma a 2008-as vasúti zajtérkép szerint, amely értékek magasabbak ugyan a határértéknél, a túllépés mértéke mégsem haladja meg a 10 dB-t. A városban rendezett nagyszabású szabadtéri rendezvények idején érkeznek további panaszok az egyedi, ám időszakos és rövid ideig tartó zajhatások miatt is.

A városban mind a szilárd, mind a folyékony hulladékkezelés megoldott. A volt lerakótér lezárásra került, amely mellett - a tervezett cséri regionális hulladéklerakó kiépítésének akadályai és lassú folyamata miatt – a város egy új lerakókazettát létesített. Inert hulladéklerakó a Pozsonyi úton és Sopronpusztán található. A korábbi hulladéklerakás, illetve ipari-bányászati tevékenység miatt roncsolt, rekultívatlan felületek is találhatóak a település területén. A folyékony hulladékot a várostól délkeletre elhelyezkedő soproni szennyvíztelepen kezelik, melynek befogadója az Ikva-patak. A Balfi telep tisztított szennyvizét a Fertőbe juttatja. A szelektív hulladékgyűjtés egész városra történő kiterjesztése folyamatban van.

A különböző méretű és stílusú reklámtáblák vizuális környezetterhelést okoznak, melyet a történelmi belváros épített környezetének, illetve a város többi részének táji adottságainak és a reklámok elhelyezésének összhangja érdekében rendeletekkel szabályoznak. A jelenleg szabályozatlan, a fényszennyezés mérséklését elősegítendő funkcionális zónánkénti fényterhelési határértékek meghatározása a jövőben várható.

A KvVM-BM együttes rendelete szerint Sopron ár- és belvízzel nem, ugyanakkor a kisvízfolyások tekintetében a helyi árvizek vonatkozásában jelentősen veszélyeztetett: az Ikva potenciális elöntési kockázatot jelent, amit a patak jövőbeli mederrendezése és a kapcsolódó véstározók építése csökkenteni fog.

A város ÉNy-DK-i irányultsága és a településmag völgyi elhelyezkedése – továbbá a települést kettészelő, zöldfelületi elemként is jelentős Ikva – rendszeres átszellőzést biztosít, mégis főként a zöldfelületekkel gyengén ellátott Belvárosban városi hősziget alakulhat ki.

Sopron az ország átlagosan legkevesebb globális sugárzást kapó területei közé tartozik, a téli hónapokban azonban jelentős értéket képvisel a napenergia. Mindemelllett Sopron szeles városnak minősül: a térségben az élénk szél a jellemző, ez a szél energetikai hasznosítása szempontjából kedvező, míg a geotermikus energia jelentős kitermelésével nem lehet számolni e területen.

A helyzetfeltárás során azonosított főbb, a környezetet érintő problémák

- A talajok mennyiségi csökkenése és főként antropogén eredetű eróziós hatásokra visszavezethető minőségi károsodása az utóbbi évtizedekben felgyorsult.
- Bár a savas ülepedés mennyisége csökkent, a Sopron talajait nagy területeken érintő talajsavanyodás potenciális problémaforrás.
- A felszíni vizek településeken való keresztülhaladásuk során elszennyeződnek.
- A felszínközeli vízkészletek az intenzív mezőgazdasági művelés és a sűrű településhálózat miatt általában nitráttal szennyezettek.
- A levegő egészségre ártalmas anyagai és a pollen esetében jelentős határérték-túllépések történnek.
- A közlekedés állandó zaj- és rezgésterhelést okoz.
- A nagyobb központi telep miatt a hosszabb ideig utaztatott szennyvíz tisztításakor problémák léphetnek fel, továbbá az így tisztítandó nagyobb mennyiség nagyobb terhelést is ró az Ikva-patakra.
- A város területén korábbi hulladéklerakás, illetve ipari-bányászati tevékenység miatt roncsolt, rekultiválatlan felületek is találhatóak.

3. A 2008-as IVS megvalósulásának értékelése

A 2014-2020-as tervezési időszak reális célrendszerének kialakításához fontos az előző ciklus projektjeinek értékelése. Ennek érdekében a 2007-2008-ban készült Integrált Városfejlesztési Stratégia projektötleteket bemutató, stratégiai fejezeteiből városrészi bontásban kigyűjtöttük a 2007-2013-as időszakra tervezett projekteket, és megvizsgáltuk azok megvalósulását. A vizsgálat fontos információt ad arról, hogy az elmúlt időszakban mekkora nagyságrendű EU-s támogatás érkezett Sopronba az egyes városi/közösségi infrastrukturális, intézményi és környezeti elemek fejlesztésére.

Egyfelől megállapítható, hogy a leginkább előkészített fejlesztések megvalósultak, illetve megvalósításuk folyamatban van, azonban az is látható, hogy a projektek jelentős hányada forráshiány miatt nem tudott realizálódni. A forráshiány mögött EU-s pályázati források és hazai költségvetési források hiánya, önerőhiány, valamint a gazdasági válság okozta magánérs fejlesztések elmaradása áll. Másfelől meg kell jegyezni, hogy Sopronban nagy számban valósult meg olyan projektek, melyek a korábbi stratégia operatív fejezetrészében nem szerepeltek: közlekedési- és közműinfrastruktúra fejlesztésére irányuló projektek, oktatási-nevelési-egészségügyi infrastruktúra fejlesztése és korszerűsítése, sportlétesítmények fejlesztései. Szintén jelentősnek mondható Sopron MJV Önkormányzatának nemzetközi projekteken való, több esetben vezető szerepű részvétele.

3.1. A 2008-as IVS-ben tervezett projektek megvalósulása

Belváros

Projekt megnevezése	Projekt megvalósulása
Az Óváros emblemikus elemeinek felújítása	A projekt „A városközpont értékmegőrző megújítása – I. ütem” címmel a NYDOP-3.1.1./B-09 konstrukció keretében 741.183.567 Ft támogatást nyert el, 56%-os támogatás intenzitás mellett. A 2009 és 2013 között megvalósított komplex fejlesztés során megtörtént a Tűztorony szerkezeti megerősítése és általános renoválása, a Múzeumi Információs és Fogadóközpont (Kulcspon), valamint Kulcspon kávézó kialakítása és a Fő tér közterület rehabilitációja. A Várfalsétány kibontása és járhatóvá tétele szintén fontos eredménye a projektnek, továbbá a városrehabilitációt támogató szemléletformáló és marketing akciók is megvalósultak.
Várkerület tehermentesítése és felújítása	A Várkerület profilváltásának előkészítéseként nyilvános tervpályázat került lebonyolításra „Sopron – a Várkerület revitalizációja” címmel. A győztes tervezők egységes szemléletű engedélyezési tervdokumentációt dolgoztak ki az önkormányzat megbízásából. A tervek első szakasza „A Várkerület értékmegőrző megújítása – I. ütem” c. nyertes funkcióbővítő városrehabilitációs projekt keretében valósul meg 2013 és 2015 között (NYDOP-3.1.1/B1-13). A 724.999.332 Ft támogatás a projekt költségvetésének 94%-a. Az I. ütem fejlesztései a Várkerület Hűség kútja és Torna utca közé eső szakaszára koncentrálnak, továbbá forgalomtechnikai beavatkozások valósulnak meg az Ógabona tér – Petőfi tér –

	<p>Széchenyi tér útvonalon. A kialakuló új térszerkezet megnyugtatóan és funkciót bővítő módon biztosítja a Várkerület mentén elhelyezkedő intézmények, vendéglátó, szolgáltató, kereskedelmi vállalkozások organikus működését, továbbá a Várkerület jelenlegi, közlekedési csatorna-rendszer jellegét megszüntetve elősegíti az egykori köztér-jelleg visszaállítását, gyalogos és kerékpáros dominanciájú, klasszikus vegyes forgalmú közterület létrejöttét. A kertépítészeti elemek beiktatása növeli a zöldfelületeket és javítja a tér mikroklímáját.</p> <p>A projekt gazdaságfejlesztési elemeként megvalósuló Portál Program keretében az örökségvédelem szempontjainak messzemenő figyelembevételével újulnak meg az érintett épületek, üzlethelyiségek homlokzatai.</p> <p>Az infrastrukturális beavatkozásokhoz kapcsolódó „szoft” elemek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sopron történelmi hagyományainak, épített és szellemi örökségének megismertetése a helyi fiatalokkal; • Közösségépítő belváros-ismereti séták a Hűség Városában; • Közösségi célú városismereti mini-projektek megvalósítása Programalapból a soproniak helyi kötődésének erősítésére. <p>A Várkerület fejlesztésének II. üteme – és annak részeként a belvárosi forgalmi gyűrű (Külkerület) hiányzó nyugati szakaszának kiépítése) forráshiány miatt nem valósult meg.</p>
<p>A Belváros ingatlanfejlesztési tervének megvalósítása</p>	<p>A Belváros Ingatlangazdálkodási Terv 2009-ben elkészült (18/2009. (II. 26.) Kgy. határozat), a szociális bérlakások komplex felújítási ütemterve ugyanakkor nem került kidolgozásra.</p>
<p>Magánszféra projektjei</p>	<p>Petőfi téri mélygarázs: 2009-ben átadták a 233 férőhelyes mélygarázst, mely végül önkormányzati tulajdonba került.</p> <p>Szálloda és wellness központ a Ruhagyár helyén: A gazdasági válság miatt a befektető visszalépett, nem valósult meg.</p> <p>Petőfi téri irodaház építése: Nem valósult meg.</p>
<p>A történelmi belváros utcaburkolat felújítása és a szükséges közműcserék megvalósítása</p>	<p>A városrehabilitációs területen kívül eső történelmi belvárosi utcák (Templom u. Kolostor u., Szent György. u., Orsolya tér, Fegyvertár utca, Hátsókapu) burkolatának és közműhálózatának megújítására forráshiány miatt nem került sor.</p>
<p>A történelmi belváros házainak homlokzat felújítása</p>	<p>A lakóépületek homlokzatának koordinált módon való megújítására nem került sor.</p>
<p>Ikva patak mederrendezésére és záportározó kiépítése</p>	<p>A projekt forráshiány miatt nem valósult meg.</p>
<p>Lenck villa felújítása</p>	<p>Kisebbségi felújításra 2007-2008-ban került sor, az épület teljes rekonstrukciója azonban forráshiány miatt nem valósult meg.</p>

Borbemutató terem létrehozására	2013-ban átadásra került Forum Vinorum Borbemutató hely és Vinotéka a Szent György utca 2. sz. alatt, mely méltó helyszínül szolgál a Kékfrankos és más helyi borok bemutatásához és árusításához.
Civil központ létrehozása	A civil központ nem valósult meg.

Kurucdomb

Projekt megnevezése	Projekt megvalósulása
Multifunkcionális csarnok építése az Anger réti sporttelep rehabilitációjával	Forráshiány miatt nem valósult meg.
Szélmalom tömb rehabilitációja	A Szélmalom tömb rehabilitációja forráshiány miatt nem valósult meg. Változott ugyanakkor a Kurucdomb akcióterület kijelölése: a 2008-ban elfogadott IVS-t kiegészítő, 2013-ban készített Függelék az eredeti, funkcióbővítő akcióterületről leválasztva a Kurucdomb egy szűkebb területét jelölte ki szociális városrehabilitációs akcióterületként, melyet a következő utcák határolnak: Kurucdomb sor - Kuruc körút - Fraknoi utca - Fapiac utca. A NYDOP-3.1.1/B2-13 keretében 2013 és 2015 között 412.499.810 Ft EU-s támogatásból megvalósul a Rodostó u 2., 4., 6., 8. sz. alatti 4 önkormányzati lakóépülettömb átfogó korszerűsítése, melynek eredménye 40 összkomfortosított, alacsony rezsiköltségű szociális bérlakással gazdagodik a város. Közösségi célú fejlesztésként a Halász Miklós Sportcsarnok energiahatékony felújítása is megtörténik, továbbá megújul, és bébi játszótérrel bővül a Kuruc körúti játszótér. A projekt keretében 3 fő „szoft” tevékenység-csomag is megvalósul: 2 db, különböző célterületet lefedő fő „szoft” tevékenység, valamint a civil szervezetek számára létrehozott Programalap mini-projektjei.
Nemzetközi üzleti szolgáltató központ aranyhegyi letelepítése	Az üzleti környezet változása miatt nem valósult meg.

Jereván lakótelep

Projekt megnevezése	Projekt megvalósulása
Gerontológiai központ	Forráshiány miatt nem valósult meg.
Hajléktalan szállás	Forráshiány miatt nem valósult meg.

Lőverek

Projekt megnevezése	Projekt megvalósulása
Egyetemmel közös városi könyvtár építése	Forráshiány miatt nem valósult meg.
Egyetem és az önkormányzat közös bizottságának felállítása	A 2008-as IVS készítése kapcsán szervezett megbeszéléseken az egyetem és az önkormányzat kinyilvánította együttműködési szándékát (mely korábban, az Aranyhegyi Inkubátorház projekt kapcsán meggyengült), és konkrét együttműködési területek megnevezését határozták el. Az Alkalmazott Művészeti Intézet (AMI) - szakmai profiljából adódóan is - részt vett a 2008-2013 közötti funkcióbővítő városrehabilitációs fejlesztésekben. Közös állandó bizottság ugyanakkor nem jött létre.

Iparterületek

Projekt megnevezése	Projekt megvalósulása
DK-i iparterület közlekedés- és közműfejlesztése	A 84-es úttal párhuzamos szervízút kiépült, az egyéb közút- és közműfejlesztések forráshiány és tulajdonjogi problémák miatt elmaradtak.
Önkormányzat és vállalkozások együttműködésének fejlesztése	Sopron városvezetése a helyi gazdaság szereplőit a civil szervezetekkel együtt szavazati joggal vonta be a helyi döntéshozatalba. A közgyűlés munkájához kapcsolódóan aktív szerepük van a döntések előkészítésében, kidolgozásában és ellenőrzésében is. A gazdasági fórumot a Kereskedelmi és Iparkamara kezdeményezte. A kamara elnöke és a városvezetés közötti folyamatos és heti rendszeres egyeztetések mellett a helyi gazdasági élet szereplői közvetlenül is kifejtethetik véleményüket, elmondhatják javaslataikat és kérdezhetnek a város vezetőitől. Az Önkormányzat és a Sopron és Vidéke Iparkamara együttműködési megállapodást kötött 2009-ben. A Helyi Érdekegyeztető Tanács a négy főbb szektor (önkormányzat, munkaadók, munkavállalók, civilek) között segíti a párbeszédet és a konfliktuskezelést, valamint észrevételekkel, javaslatokkal támogatja az önkormányzati jogszabályalkotás folyamatát.
Szolgáltató önkormányzat kialakítása	Az ÁROP-1.A.2/B-2008-0002 kódszámú, Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzatának szervezetfejlesztése elnevezésű projekt keretein belül megvalósult a hivatal belső egységei, illetve a hivatal és az önkormányzati intézmények közötti koordináció rendje, elkészültek a gazdálkodás eredményességét elősegítő új szabályok és az ügyintézését segítő ügyfélszolgálati eljárásrend is.
Befektetővonzás	Az eltelt időszakban nagybefektető nem létesített telephelyet Sopronban – ez részben az általános, elhúzódozó gazdasági válság következménye.

Egyéb belterületek és térségi projektek

Projekt megnevezése	Projekt megvalósulása / bemutatása
Barlangszínház rekonstrukciója	A projekt a NYDOP-2.1.1/B-09-2f konstrukció keretében 1.679.865.332 Ft támogatást nyert 84%-os támogatás-intenzitás. A Fertőrákosi Barlangszínház - Kőfejtő értékmegőrző és értéknövelő turisztikai célú fejlesztése című, 2012 és 2014 között megvalósuló projekt célja a Fertőrákosi Barlangszínház és Kőfejtő világörökségi helyszín turisztikai célú, egyedi élményt nyújtó, látogatóbarát fejlesztése. A projekt keretében megvalósuló értékmegőrző és értéknövelő beruházás révén egy helyszín kétirányú, egymást erősítő hasznosítása válik lehetővé, amely magában foglal mind kulturális és örökségturisztikai, mind aktív és ökoturisztikai elemeket. A kiemelt projekt a meglévő turisztikai adottságot, azaz az országos szinten egyedülálló Barlangszínház és Kőfejtő által nyújtott turisztikai szolgáltatásokat összhangba kívánja hozni a turisták igényeivel, így egy innovatív, magas színvonalú, egyedi, önálló vonzerővel bíró turisztikai termék jön létre, illetve a turisztikai desztináció összehangolt fejlesztése is megtörténik.
Fertő tavi vízi élet fejlesztése	A vízitelep területét feledő szabályozási terv és a hozzá kapcsolódó helyi építési szabályzat módosításának elhúzóódása és forráshiány miatt nem valósult meg.
Balf fürdő fejlesztése	Forráshiány miatt nem valósult meg.
Harkai úti hulladéklerakó kiváltása (térségi projekt)	A KEOP-1.1.1/2F/09 konstrukció keretében 5.782.991.999 Ft támogatást kapott a Sopron és Térsége Hulladékgazdálkodási Rendszer c. projekt, 93%-os támogatás intenzitással. A 2011 és 2014 között megvalósuló beruházás során új regionális hulladékkezelő központ kiépítése zajlik a Soprontól 50 km-re fekvő Csér határában. A beruházás Sopron esetében a Harkai úti hulladéklerakó kiváltására hivatott - összesen 39 település 105 ezer lakosát érinti. A cséri központi telep mellett Sopronban a Harkai úton szelektív gyűjtő épül, válogatóval, átrakóval, biohulladék-komposztálóval, továbbá a cséri projekt részét képezi majd a fertőendréd térségi központ is.
Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK) létrehozása	A TIOP-3.1.1-08/1 konstrukció keretében a SOPRON TISZK Szakképzés-szervezési Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft. mint projektgazda 885.696.100 Ft támogatást nyert (90%-os támogatás intenzitással) a „TISZK rendszerhez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztés a Sopron-Fertőd Kistérség Térségi Integrált Szakképző Központ keretében” című projekt megvalósítására. Ennek keretében 2009 és 2011 között költséghatékony, rugalmas és korszerű szak- és felnőttképzési rendszert hoztak létre, mellyel a képzés színvonala emelkedik és komplex hátránykompenzációs tevékenységek valósulnak meg. A fejlesztés keretében a szakképzés eszközparkja megújult, korszerű technológiák valósultak meg, a szakképzés gyakorlati helyei a kor követelményeinek jobban megfelelnek. Kiépült a TISZK központja az informatikai központtal és a partnerekkel összekapcsolt hálózattal, központi műhelyekkel. A fejlesztés „szoft” elemei a TÁMOP-2.2.3-07/2-2F konstrukció további 400.000.000 Ft-os támogatásából kerültek megvalósításra.

3.2. További támogatott projektek

A 2008-as IVS-ben részletezett projekteken túl számos más fejlesztési ötlet is támogatást nyert a 2007-2013-as pénzügyi tervezési időszakban. Minden soproni kötődésű közsféra, illetve. közszolgáltatói projekt bemutatása jelen dokumentumban terjedelmi okokból nem lehetséges, ezért a nagyobb összegű, 100 millió Ft-ot meghaladó projekteket gyűjtöttük össze tematikus bontásban.

Közlekedésfejlesztés

Projekt megnevezése	Projekt megvalósulása
Sopron-Szombathely-Szentgotthárd vasútvonal korszerűsítése	<p><u>Konstrukció kódja:</u> KÖZOP-2.1.0-07 <u>Támogatás összege:</u> 46.228.045.200 Ft <u>Támogatás intenzitás:</u> 93% <u>Megvalósítás ideje:</u> 2009-2014</p> <p>A GYSEV projektjének célja az utazóközönség és az áruszállítás igényeinek költséghatékony kielégítése, szolgáltatás minőségének javítása, a menetidő, a környezeti zajterhelés és légszennyezés csökkentése, a szállítási biztonság növelése. A fentiek érdekében a projektben Szombathely - Szentgotthárd vonal teljes rekonstrukciója, és a Sopron - Szombathely vonal korábban elkezdett rekonstrukciós munkáinak befejezése kerül megvalósításra. Feladat a teljes vonalon a jelenlegi 60-80km/h-ról 120 km/h közlekedési sebesség megteremtése, tengelyterhelés felemelése 210kN-ról 225kN-ra, ETCS2 fogadására alkalmas állapot előkészítése, Szombathely és Szentgotthárd vasútvonalon korszerű biztosítóberendezés létesítése és villamosítása. A motorvonat beszerzéssel a személyszállítási szolgáltatás minősége javul. Sopron és Szombathely belterületén két helyszínen nagy forgalmú közutak (Kőszegi út, ill. Csaba utca) külön szintű keresztezése kerül kivitelezésre.</p>
Komplex fejlesztés a dinamikus és fenntartható közösségi közlekedésért Sopronban	<p><u>Konstrukció kódja:</u> NYDOP-3.2.1/B <u>Támogatás összege:</u> 331.188.300 Ft <u>Támogatás intenzitás:</u> 90% <u>Megvalósítás ideje:</u> 2008-2012</p> <p>A Sopron MJV Önkormányzata és a Kisalföld Volán Zrt. konzorciuma által megvalósított beruházás eredményeképpen kialakultak az elektronikus forgalomirányítás feltételei, korszerűsödött a jegyiadási és díjszabási rendszer; korszerű, a fogyatékkal élő emberek igényeire is tekintettel lévő utastájékoztatói rendszer alakult ki, illetve hatékonyabbá vált a helyi és helyközi közlekedés integrációja. A fejlesztés eredményeinek köszönhetően a közösségi közlekedés minőségi szolgáltatásokat nyújt a városi és a környékbeli lakosságnak, biztosítva a munkahelyek, a turisztikai desztinációk és a közszolgáltatások biztonságos elérését. A menetrendek összehangolása és az adatok hatékony feldolgozása, a gyors visszacsatolás kizárja a menetrendi anomáliák lehetőségét.</p>

<p>Helyi és helyközi közlekedés integrációja Sopronban és vonzaskörzetében</p>	<p><u>Konstrukció kódja:</u> NYDOP-3.2.1/B-09 <u>Támogatás összege:</u> 315.948.211 Ft <u>Támogatás intenzitás:</u> 85% <u>Megvalósítás ideje:</u> 2011-2014</p> <p>A beruházás gazdája Sopron MJV Önkormányzata és a Kisalföld Volán Zrt. által alkotott konzorcium. A projekt keretében sor kerül a forgalomirányítási rendszer fejlesztésére; új forgalomirányító központ építésére; az intelligens utas-tájékoztatás fejlesztésére; a zöld jel kérések kiterjesztésére; a közösségi közlekedési rendszerek integrációjának előkészítésére; intermodális csomópont kiépítésére; menetrend-összehangolásra; közlekedési szövetség létrehozásának előkészítésére és 23 helyszínen buszöblök, megállóhelyek kialakítására/felújítására.</p>
<p>Gyűjtőutak kialakítása és felújítása Sopronban a minőségi közlekedés érdekében</p>	<p><u>Konstrukció kódja:</u> NYDOP-4.3.1/C_2-09 <u>Támogatás összege:</u> 235.430.657 Ft <u>Támogatás intenzitás:</u> 75% <u>Megvalósítás ideje:</u> 2011-2014</p> <p>Sopron MJV Önkormányzata a projekt keretében a gyűjtőutakhoz/országos közúthoz kapcsolódó Vándor Sándor u. és Tarló sor gyűjtőúttá fejlesztését valósítja meg, elválasztás nélküli gyalog- és kerékpárút, ill. járda megépítésével, zóldsáv kialakításával, a szükséges - vízelvezetést biztosító - csapadécsatorna megépítését és hőtvízvezeték áthelyezését követően. Az egyik út ipari környezetben, a másik út új lakóövezetben helyezkedik el. A Lackner Kristóf u. illetve a Mikoviny u., a város életében jelentős szerepet játszó, közösségi közlekedést is lebonyolító gyűjtőutak még fel nem újított szakaszainak új burkolattal történő ellátása, a járdák akadálymentesítése a minőségi közlekedést teszi lehetővé, Sopron egész lakossága, az Ausztriába, ill. onnan érkező turisták részére egyaránt.</p>
<p>Sopron Hubertusz út - Sopron határállomás közötti kerékpárút külterületi szakaszának építése</p>	<p><u>Konstrukció kódja:</u> KÖZOP- 3.2.0/c-08-11 <u>Támogatás összege:</u> 160.180.439 Ft <u>Támogatás intenzitás:</u> 100% <u>Megvalósítás ideje:</u> 2013-2014</p> <p>A projekt közvetlen célja Sopron, Hubertusz út és az osztrák határ között vezető kétirányú kerékpárút külterületi szakaszának megépítése. A fejlesztés következtében - a belterületi szakasz önerőből történő megépítésével együtt - elkészül egy, a 84. számú főközlekedési úttal párhuzamos kerékpárút, mely Sopron Virágvolgy városrészétől, a Hubertusz utca külterületi szelvényétől indul, és erdőterületen keresztül éri el a volt határkilépőt, a 2011-ben átadott Hubertusz út - Major köz/Ikvahíd utca/Szent Mihály utca közötti kerékpárút folytatásaként. Ezen projekt által Sopron belvárosa kerékpárúton, illetve kerékpározásra kijelölt kiserőművelésű úton elérhetővé válik az országhatártól, és így bekapcsolódik a nemzetközi kerékpáros úthálózatba.</p>

Közműfejlesztés

Projekt megnevezése	Projekt megvalósulása
Sopron - Kutyahegy belterületi vízrendezése	<p><u>Konstrukció kódja:</u> NYDOP-4.1.1/B-09</p> <p><u>Támogatás összege:</u> 130.412.221 Ft</p> <p><u>Támogatás intenzitás:</u> 85%</p> <p><u>Megvalósítás ideje:</u> 2010-2014</p> <p>A projekt Sopron város nyugati részén, egy 58 hektáros vízgyűjtő területre (lakóterületre) hulló csapadéknak a befogadó Liget-patakba történő bevezetését biztosítja. A vízgyűjtő területen a műszakilag korrekt csapadékvíz-elvezetés elengedhetetlen. Kiépítése biztosítja mind a közterületre, mind a magánterületre hulló csapadék elvezetését a befogadóig.</p>
Sopron, Rák-patak 2,2 km hosszú belterületi szakaszának meder rekonstrukciója a vízkár-veszélyeztetettség csökkentése érdekében	<p><u>Konstrukció kódja:</u> NYDOP- 4.1.1/B-09</p> <p><u>Támogatás összege:</u> 160.629.591 Ft</p> <p><u>Támogatás intenzitás:</u> 85%</p> <p><u>Megvalósítás ideje:</u> 2011-2014</p> <p>A projekt a Rák-patak Sopron város belterületi szakaszának vízkár-veszélyeztetettség által leginkább érintett 2,2 km hosszú szakaszának meder rekonstrukciós munkálatainak elvégzését célozza, amely által biztosítható az időszakosan jelentkező nagy mennyiségű belvíz, illetve intenzív csapadékvíz okozta károk megelőzése, vízhozamok kedvező hidraulikai feltételű levezetése, és a vízminőség megőrzése és javítása.</p>
Sopron-Balf városrész szennyvíz-elvezetés fejlesztése	<p><u>Konstrukció kódja:</u> KEOP- 1.2.0/09-11</p> <p><u>Támogatás összege:</u> 317.194.571 Ft</p> <p><u>Támogatás intenzitás:</u> 94%</p> <p><u>Megvalósítás ideje:</u> 2014-2015</p> <p>A balfi szennyvíztisztító telep annak ellenére, hogy a terhelése nem éri el, sőt ténylegesen meg sem közelíti a tervezett LE értéket, a legmondosabb üzemeltetés ellenére sem nem tudja teljesíteni azokat a határérték előírásokat, amelyeknek betartására a Fertő tó védelme érdekében szükség lenne, ezért szennyezés-csökkentésre kötelezett. A projekt keretében megvalósul az I. számú szennyvíznyomó vezeték (Balf szennyvíztisztító telep (Új Balfi végátemelő) - Kópháza A9-es szennyvízátemelő között) kiépítése, - II. számú szennyvíznyomó vezeték Kópháza (Ikva patak melletti osztóakna) - Soproni szennyvíztisztító telep közötti szennyvíznyomó vezeték kiépítése, valamint a Balfi szennyvíztisztító telep átalakítása.</p>

Soproni Erzsébet Oktató Kórház és Rehabilitációs Intézet fejlesztései

Projekt megnevezése	Projekt megvalósulása
A Soproni Rehabilitációs Gyógyintézet energetikai felújítása	<p><u>Konstrukció kódja:</u> KEOP-5.3.0/A/09 <u>Támogatás összege:</u> 496.451.954 Ft <u>Támogatás intenzitás:</u> 100% <u>Megvalósítás ideje:</u> 2011-2013</p> <p>A fejlesztés során a Várasi úti épület külső homlokzatszigetelést kapott, megtörtént a nyílászárók és árnyékolók cseréje, a zárófüdém szigetelés, a fűtéskorszerűsítés keretében pedig a régi öntött vas radiátorok kompakt fűtőtestekre cserélése. A beruházás hozadékaként a korábbi „F” besorolásról „A” kategóriára módosult az épület energetikai besorolása.</p>
Aktív ellátás centralizációja a Soproni Erzsébet Oktató Kórházban	<p><u>Konstrukció kódja:</u> TIOP-2.2.4-09/1 <u>Támogatás összege:</u> 4.096.806.462 Ft <u>Támogatás intenzitás:</u> 90% <u>Megvalósítás ideje:</u> 2011-2014</p> <p>A projekt keretében az aktív ellátás tömbösítése során a neurológiai és stroke ellátás a központi technológiai tömb szerves részévé válik. A központi diagnosztikai tömb ma még hiányzó elemét pótolja az izotóp-diagnosztika áthelyezése az újonnan épülő tömbbe. Az aktív ellátást nyújtó egységek közötti fedett betegutak megteremtése segíti az ellátási folyamatok újjászervezését, az erőforrás koncentrációt.</p>
Komplex fejlesztés a Soproni Erzsébet Oktató Kórház és Rehabilitációs Intézetben	<p><u>Konstrukció kódja:</u> TIOP-2.2.6-12/1B <u>Támogatás összege:</u> 1.302.781.272 Ft <u>Támogatás intenzitás:</u> 100% <u>Megvalósítás ideje:</u> 2013-2015</p> <p>A fejlesztés célja a Soproni Erzsébet Oktató Kórház és a Soproni Rehabilitációs Gyógyintézet integrációja, központi labor és radiológia integrációval, élelmezési rendszer centralizációval, informatikai integrációval, e-patológiarendszer kialakításával, a sürgősségi osztály és a központi műtő átalakításával és eszközök beszerzésével.</p>

Oktatási és nevelési intézmények fejlesztései

Projekt megnevezése	Projekt megvalósulása
Tóth Antal Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, óvoda, általános iskola, speciális szakiskola, kollégium, pedagógiai szakszolgálat. Épület átalakítás- felújítás-komplex akadálymentesítés a 21. sz. követelményeinek megfelelően	<p><u>Konstrukció kódja:</u> NYDOP-5.3.1/2F-2f <u>Támogatás összege:</u> 90% <u>Támogatás intenzitás:</u> 206.931.316 Ft <u>Megvalósítás ideje:</u> 2009-2010</p> <p>A projekt keretében megvalósult a 3.137 m²-es intézmény komplex akadálymentesítése, burkolatok akadálymentes jelekkel ellátása, vezetősáv felfestése, infó-kommunikációs eszközök, lift beépítése, az</p>

	<p>épület minden szintjén fogyatékossgal élők közlekedésének biztosítása. Az épület energiatakarékossá tétele során hőszigetelést kapott a homlokzat, valamint a tetőzet is felújításra került. Megvalósult még a tantermek korszerűsítése, a méltányos oktatási környezet biztosítása az integrált, funkcionális intézményi terek kialakításával, továbbá eszközbeszerzés a kompetencia alapú oktatáshoz.</p>
<p>Egészséges életmódra nevelés fejlesztése a Trefort Téri Óvoda korszerűsítésével Sopronban</p>	<p><u>Konstrukció kódja:</u> NYDOP-5.3.1/2F-2f <u>Támogatás összege:</u> 126.493.471 Ft <u>Támogatás intenzitás:</u> 90% <u>Megvalósítás ideje:</u> 2010-2012</p> <p>A projekt során megvalósult a Jereván lakótelepen lévő Trefort Téri Óvoda helyi szükségletekre épülő infrastrukturális fejlesztése a minőségi nevelési környezet biztosítása érdekében, kiemelten a testi-lelki egészség megőrzése kulcskompetencia fejlesztésére, megalapozva ezzel a módszertani tartalomfejlesztés feltételeit. A projekt számszerűsített eredményei: 1 átalakítással létrejött csoportszoba, 1 felújított kiscsoportos foglalkoztató, 1 új tornaszoba és a beszerzésre kerülő eszközök.</p>
<p>PROJEKT7 program továbbfejlesztése a soproni Petőfi Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény modernizációjával</p>	<p><u>Konstrukció kódja:</u> NYDOP-5.3.1/2F-2f <u>Támogatás összege:</u> 222.804.392 Ft <u>Támogatás intenzitás:</u> 90% <u>Megvalósítás ideje:</u> 2010-2014</p> <p>A projekt célja a PROJEKT7 program továbbfejlesztése a soproni Petőfi Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény infrastrukturális fejlesztése a minőségi oktatási környezet biztosítása érdekében, kiemelten a művészetoktatásra és mozgásfejlesztésre, megalapozva ezzel a módszertani tartalomfejlesztés feltételeit. A projekt eredményei: 40 akadálymentes helyiség, 1 fejlesztett étkező, táncterem, valamint klubhelyiség, és a beszerzésre kerülő eszközök.</p>
<p>A soproni Kőműves közti Bölcsőde kialakítása</p>	<p><u>Konstrukció kódja:</u> NYDOP-5.1.1/B-09 <u>Támogatás összege:</u> 92.901.761 Ft <u>Támogatás intenzitás:</u> 67% <u>Megvalósítás ideje:</u> 2011-2013</p> <p>A projekt célja új bölcsődei egység kialakítása Sopronban, a város szolgáltatáshiányos negyedében, a Kőműves közben, 4 csoportszobában 40 új férőhely kialakításával, kiszolgáló helyiségekkel, a szükséges eszközök beszerzésével, illetve különböző kötelező feladatokon túli szakmai szolgáltatások nyújtásával a gyermekek és a szülők, ezáltal a soproni lakosság életminőségének, helyzetének, a szolgáltatás elérhetőségének javítása céljából, 14 új munkahely létrejöttével párhuzamosan.</p>

<p>Férőhelybővítés a Bánfalvi Óvodában a minőségi nevelés feltételeinek megteremtése érdekében</p>	<p><u>Konstrukció kódja:</u> NYDOP-5.3.1/B-12 <u>Támogatás összege:</u> 119.342.173 Ft <u>Támogatás intenzitás:</u> 100% <u>Megvalósítás ideje:</u> 2013-2015</p> <p>A projekt keretében a minőségi neveléshez való egyenlő esélyű hozzáférés érdekében a Bánfalvi Óvoda kapacitásbővítésére kerül sor, ami az Ady Endre utca 176. szám alatti telephely infrastrukturális fejlesztésével, valamint akadálymentesítésével valósul meg. A fejlesztés keretében az intézmény 2 új csoportszobával, 1 tornaszobával, szakmai kiszolgáló helyiségekkel bővül, valamint a szakmai munkát támogató eszközbeszerzésre kerül sor.</p>
--	--

Sportinfrastruktúra fejlesztése

Projekt megnevezése	Projekt megvalósulása
Városi Stadion lefedése	<p>A Városi Stadion lelátóinak lefedésére a város 400 millió forintot nyert a Nemzeti Stadionfejlesztési Program részeként – a beruházás az elkészült rekonstrukciós tervek alapján még 2014-ben megvalósul. A támogatás lehívásának feltételeként Sopron MJV Önkormányzata a létesítmény 552 millió Ft-ért történő megvásárlása mellett döntött – az üzemeltetést azonban továbbra is az eddigi tulajdonos Sopron Holding Zrt. látja el.</p>
MKB Aréna fejlesztése	<p>Az MKT Arénát üzemeltető Raabersport Kft. 2013-ban a Társasági Adó program keretében 550 millió forintos támogatást kapott sportfejlesztési programjának megvalósításához, melyből 135 millió Ft-ot tesz ki az önkormányzat által vállalt önrész. A csarnokfejlesztés első üteme a 2013. év végére szinte 100%-osan megvalósult. A további bővítéshez elkészültek a kiviteli tervek, melynek eredeti koncepciója volt, hogy egy helyen elérhető legyen minden a Soproni Darazsak Akadémia magas szintű működéséhez. A beruházás során az Ikva-patak irányába egy 24 m hosszú toldással, két szinten összesen 1600 m² térrel bővül a létesítmény, amely megfelel majd a kosárlabda világszövetség, a FIBA előírásainak is, a 2015-ös női kosárlabda Európa bajnokság egyik helyszíne lehet. Az aréna befogadó képessége így 3.000 főre emelkedik. A létesítmény új mosdókkal, a 3 termet kiszolgálni képes öltözőkkel, valamint sajtószobával és az Akadémia működéséhez szükséges egészségügyi és adminisztrációs blokkal, valamint pihenőhelyiségekkel is bővül, közel 800 m²-en. Kialakításra kerül továbbá a jelenlegi E szektor felett egy 150 fő befogadására alkalmas VIP páholy, a háttérben a mai kor követelményeinek mindenben megfelelő VIP kiszolgáló térrel, társalóval, mosdókkal.</p>

Nemzetközi partnerségi projektek

Projekt megnevezése	Projekt megvalósulása
Aqua Bgld – Sopron: Pannon-Fertő régió határon átnyúló vízellátás fejlesztés	<p><u>Finanszírozó:</u> Ausztria-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013</p> <p><u>Konstrukció megnevezése:</u> 2.3 A természeti erőforrások menedzsmentjének javítása</p> <p><u>Támogatás összege:</u> 5.820.323 EUR</p> <p>Megvalósítás ideje: 2008-2013</p> <p><u>Vezető partner:</u> Wasserleitungsverband Nördliches Burgenland</p> <p><u>Projektpartnerek:</u> Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata; Wasserverband Mittleres Burgenland; Soproni Vízmű ZRt.</p> <p>A projekt fő célja a vízellátás biztosítása a Pannon-Fertő régióban a meglévő vízellátási rendszerek határon átnyúló összekapcsolása révén: a jövőben is megfelelő mennyiségű, jó minőségű ivóvíz biztosítása, mely alapja lehet az emberek további megtelepedésének, az ipar, a gazdaság és főként a turizmus további fellendülésének. A projekt előirányozza a vízellátó létesítmények tervezését, reaktiválását, valamint – részben – új létesítmények megépítését.</p> <p>A projekt keretében a következő feladatok valósultak meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vízzelátási engedélyeztetési és megvalósítási tervek készítése szállítóvezetékek, nyomásfokozók és UV-berendezések, szivattyúállomással és UV-berendezéssel kombinált víztározó létesítésére; • Kutató- és kútúrások; • Vízzelátási engedélyeztetési terv készítése vízbázis reaktiválása céljából; <p>Irányítástechnikai rendszer megtervezése.</p>
PIKNIK – Út a szabadságba	<p><u>Finanszírozó:</u> Ausztria-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013</p> <p><u>Konstrukció megnevezése:</u> 1.1 A gazdasági együttműködés támogatása</p> <p><u>Támogatás összege:</u> 466.398 EUR</p> <p>Megvalósítás ideje: 2009-2011</p> <p><u>Vezető partner:</u> Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata</p> <p><u>Projektpartnerek:</u> Burgenland Tourismus; Páneurópai Piknik '89 Alapítvány; Fertőrákos Önkormányzata; Freistadt Rust; Marktgemeinde St.Margarethen im Burgenland</p> <p>A projekt - a Páneurópai Piknik témájára építve - a határregió közös történelmi és kulturális örökségében rejlő turisztikai potenciál kihasználását tűzte ki célul a korábbi emlékmű környezetének emlékparkká alakításával. A fejlesztésekkel bővült és színesedett a turisztikai kínálat, ennek következtében pedig a látogatók száma is számottevően megemelkedett. A projekt keretében az</p>

	<p>infrastrukturális fejlesztések mellett egyúttal erősödött és népszerűsödött az európai összetartozás és szabadság eszmeisége.</p> <p>A megújult park átadását követő napon emlékpiknikre és jubileumi ünnepekre is sor került a piknik 21. évfordulója alkalmából, a helyi lakosság, a kerékpáros, az öko-és a gyalogosturisták mint célcsoport bevonásával. Egy konferencia keretében a projektben részt vevő partnerek turisztikai ajánlatokat dolgoztak ki és közös marketingterveket készítettek.</p>
<p>GUTS – Green Urban Transport Systems (Fenntartható Városi Közlekedési Rendszerek)</p>	<p><u>Finanszírozó:</u> Közép-Európai Transznacionális Program</p> <p><u>Konstrukció megnevezése:</u> 2.3 A fenntartható és biztonságos mobilitás támogatása</p> <p><u>Támogatás összege:</u> 2.052.215 EUR</p> <p><u>Megvalósítás ideje:</u> 2010-2013</p> <p><u>Vezető partner:</u> Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata</p> <p><u>Projektpartnerek:</u> Ferrara Tartomány, Ferrara Város Községi Közlekedésfejlesztési Ügynöksége, Energiahatékonysági kutatóintézet Bécs, Varsói Út- és Hídkutató Intézet, Velenje Város Önkormányzata, NO GRAVITY civil szervezet (Szlovákia), Karlovy Vary város közösségi közlekedési vállalata</p> <p>A GUTS projekt célja, hogy a megújuló energiákra építő közösségi közlekedés lehetőségeinek vizsgálatával segítse a városokat / agglomerációkat abban, hogy a közlekedési kultúrájuk környezetbaráttá váljon, és egyben fenntartható városi közlekedési modelleket hozzon létre Közép-Európában.</p> <p>A partnerségi projektet Sopron Megyei Jogú Város kezdeményezte, mivel a közlekedési eredetű zaj-, és légszennyezés veszélyt jelenthet a város elbűvölő és turisztikailag is értékes történelmi városmagja számára. A projekt egyik erőssége, hogy a helyi önkormányzatok és közösségi közlekedési vállalatok mellett kutatóintézetek és tudásközpontok is részt vettek a közös munkában.</p>

A fenti táblázatból kiolvasható, hogy Sopronban az elmúlt években számos olyan nagy jelentőségű, közpénzből támogatott fejlesztés valósult meg, melyek az előző Stratégiában különböző okok miatt nem szerepeltek. Ennek tanulságát figyelembe véve a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan a korábbihoz képest több területet (ágazatot) érintünk a stratégiai jelentőségű projektek tervezése során – ezek nagyarányú realizálódása ugyanakkor a még csak formálódó operatív programok kialakulatlansága és a folyamatosan változó támogatásstruktúra miatt jelenleg nem garantálható.

4. Középtávú célok és azok összefüggései

Jövőkép

A megalapozó vizsgálat konkrét tényadataira és az ezek elemzéséből, majd értékeléséből született meg Sopron MJV Településfejlesztési Konceptiója.

A Konceptió határozza meg a település jövőképét (*lásd C/1. fejezet!*), mely szerint: Sopron MJV a Fertő-térség központi városa, múltbéli szerepét újraértelmező város, amely térségének adottságai (a Bécs – Pozsony – Győr – Szombathely gyűrűn belüli legnagyobb lélekszámú település), valamint települési potenciálja (térszervező erővel bíró vonzáscentrum) révén e szerepkör betöltésére alkalmas. E pozícióját az elérhetőségét javító közlekedéshálózati fejlesztés tovább erősíti.

A Konceptió készítéséhez kapcsolódó partnerségi egyeztetések egyikén hangzott el, hogy a városra jellemző, egyedi kultúrpotenciál feltárása, és az ezt erősítő fejlesztések megtalálása az egyik legfontosabb feladat. Emellett a városnak a településhálózaton belül betöltött funkciója, a sugárirányban kiépült történelmi úthálózata a mindenkori központok ismérveit mutatja.

A helyzetfeltárás során bebizonyosodott, hogy Sopron környezetéből kiemelkedő vonzáscentrum szerepet tölt be. Egyik legnagyobb erőssége, hogy lezárt határ menti helyzetűvé válása, határon átvezető útjainak elvágása ellenére, egy mesterségesen gátolt közegben is megőrizte térségszervező erejét, amely elérhetőségének javítását követően jelentős fejlődés előtt áll.

Sopron természetföldrajzi pozíciója, térségének városhálózata, történelmi hagyományai, települési adottságai határon átnyúló térségi központ szerepkörre determinálják.

A Sopron a Fertő-térség központi városa jövőkép megvalósulása Sopron MJV térségi szerepkörére, társadalmi és gazdasági helyzetére, épített környezetére, infrastrukturális helyzetére, táji és környezeti viszonyaira, zöldfelületi rendszerére, valamint környezetvédelmi elemeire különböző mértékben, de egyaránt hatást gyakorol majd; egyúttal találkozik a város lakosságának és döntéshozóinak elképzeléseivel.

4.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása

A Konceptióban felállított célhierarchia a jövőkép eléréséhez vezető alapvető cél, stratégiai célok, tematikus célok és mindezeket át- meg átszövő horizontális célok halmaza.

Sopron MJV célrendszere a városra kijelölt elvárásokat és kívánatos változásokat tartalmazó célok koherens, egymásra épülő rendszere, amely rögzíti a célok egymáshoz való hierarchikus viszonyát és egyéb kapcsolatait, összefüggéseit, és amelynek elemei az alapvető, a stratégiai, a tematikus, a területi és a horizontális célok.

A célrendszer hierarchiájának legfelső szintjén kapott helyet a Konceptió jövőképének elérésére kitűzött alapvető cél – Sopron a Fertő-térség központi városa -, amely stratégiai célok, tematikus célok és részcélok meghatározásával közelít a megvalósíthatóság irányába.

A következő szinten a stratégiai célok találhatóak. Ezek általános és komplex, hosszú távú célkitűzések, melyek egyértelműen megjelenítik a jövőkép felé való kívánatos fejlődést, egyben a közép-, illetve rövid távú célok kijelölésének alapjait adják.

Sopron MJV stratégiai fejlesztési céljai:

- Gazdasági potenciál növelése;
- Térségi vonzerő és imázs erősítése;
- Életminőség, szociális biztonság színvonalának közelítése az EU átlaghoz;
- Művi és természeti környezet fejlesztése, örökségvédelem;
- Éghajlatváltozás hatásainak mérséklése, környezettudatosság erősítése.

A stratégiai célok megvalósulását kitűzött tematikus célok és tematikus részcélok, valamint területi (városrészekhez kötött) célok segítik, melyek belső összefüggéseit célfa teszi áttekinthetővé.

A következő szintet a 14 tematikus célkitűzés alkotja. Ezek a stratégiai célokból levezetett középtávú, azaz 2020-ig ható célkitűzések, melyek együttes és összehangolt elérése biztosítja a stratégiai célok érvényesülését.

A tematikus célok az alábbi célfa-ábrán olvashatók. Az ábrán nyilak jelölik a közvetlen kapcsolatot az adott tematikus cél és stratégiai cél között. A szaggatott nyilak ugyanezek közvetett kapcsolatát jelentik. Ezzel a jelölési móddal a két célrendszer, illetve szint közötti egymásra hatás, a lehetséges szinergiák is bemutatásra kerültek.

Egy példa erre: a 4.1. Épített környezet és energiahatékonyság javítása tematikus cél közvetlenül kapcsolódik a 4. Művi és természeti környezet fejlesztése stratégiai célhoz (egy folyamatos nyíl jelöli); és közvetetten kapcsolódik három másik stratégiai célhoz is, ezek: Gazdasági potenciál növelése, Térségi vonzerő és imázs erősítése, valamint Éghajlatváltozás hatásainak mérséklése, környezettudatosság erősítése (három szaggatott nyíl jelöli).

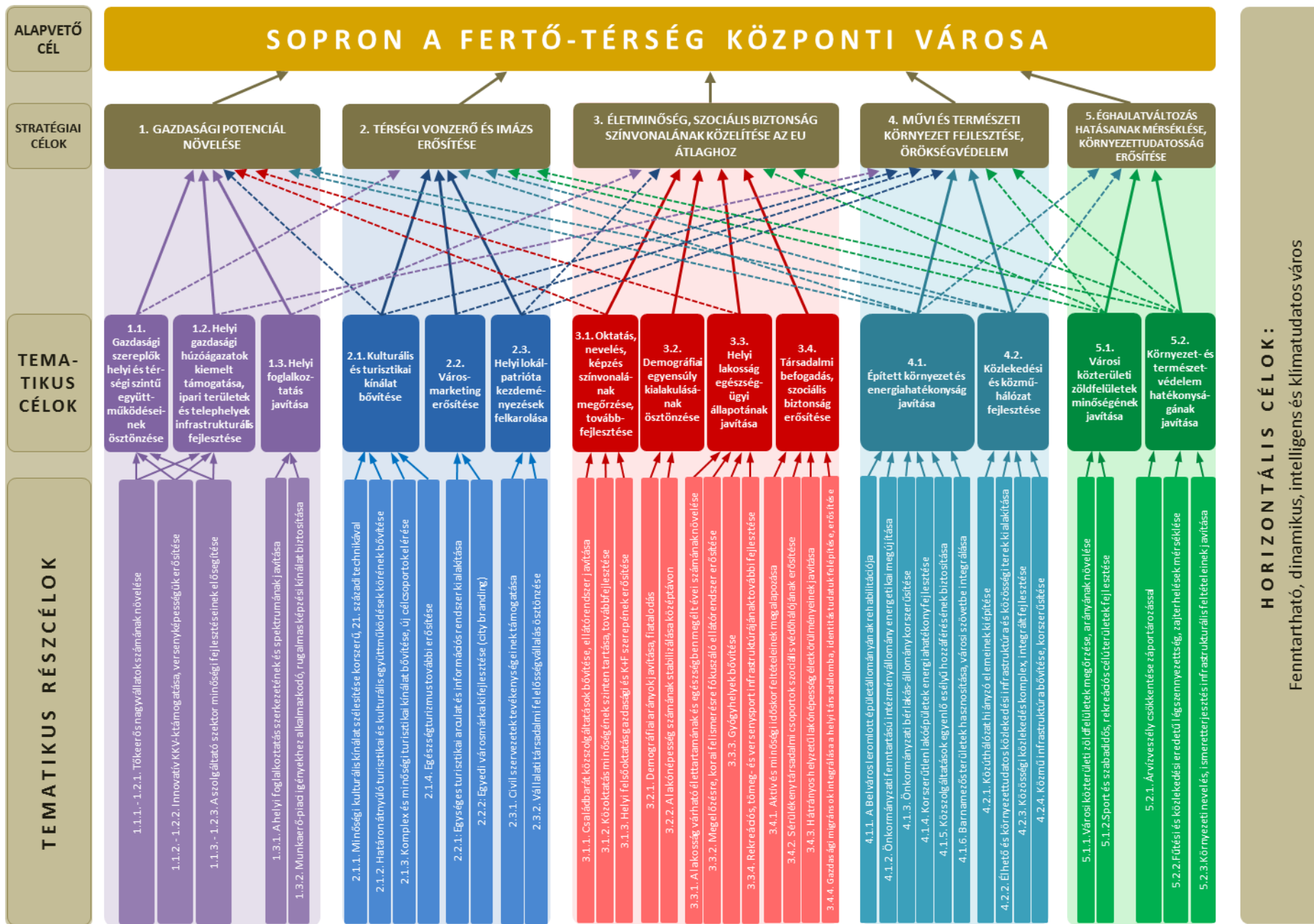
A 4. szinten a tematikus részcélok találhatóak, melyek a tematikus célok alá-, illetve kibontását, konkretizálást jelentik, és az ITS-ben tervezett beavatkozásokhoz szervesen kapcsolódnak. *Részletesebben lásd még ehhez az 5.1. Projektek rendszerének bemutatása: stratégiai célok és projektek összefüggése alfejezetet!*

A célrendszer a horizontális célokkal válik teljessé. A horizontális célok a város fejlesztésének és tervezésének egészét meghatározó alapvető megfontolások, elvárások és kritériumok összessége, melyeket a célrendszer egészének meghatározásánál, a megvalósítást szolgáló eszközök és intézkedések kialakításánál, ezek végrehajtásánál egyaránt következetesen érvényesíteni kell.

Sopron MJV horizontális célja, hogy erőforrásainak fenntarthatóságára építő, dinamikus, intelligens és klímatudatos várossá váljon.

Az alapvető cél elérése a horizontális célok megvalósításához éppúgy kötődik, mint ahogy valamennyi stratégiai, tematikus és területi cél és rész cél teljesítéséhez. A horizontális célok érvényesítése jelenti a megvalósíthatóság zálogát, a fejlesztések elindításának feltételét.

Mindezeket a következő célfa foglalja össze:

A célrendszer illeszkedése és koherenciája már a Konceptióban is bemutatásra kerül (*lásd a C/2.6. alfejezetben!*). Itt a térségi fejlesztési koncepciók (Európa 2020, OFTK, GYMS Megye TK) mellett az ágazati stratégiákhoz való illeszkedés is megjelenik. A tematikus célok és részcélok EU-s, országos és megyei célokhoz való illeszkedését jelen dokumentum 7.1 Külső összefüggések alpontja részletezi, míg a célok és a tervezett beavatkozások összefüggésrendszerét az 5. fejezet (A megvalósulást szolgáló beruházások) tartalmazza.

A hivatkozott pontokban foglaltak alapján megállapítható, hogy a városi célok illeszkedése mind az európai, mind a magyarországi, mind a megyei területfejlesztési elképzelésekkel teljes körűen megvalósult. A Konceptió és a Stratégia környezetének elvárásait betartva, sajátos igényeit figyelembe véve fogalmazza meg a város távlatos elképzeléseit.

Összegezve: a jövőkép elérése a kitűzött célok rendszerén keresztül valósítható meg. Sopron alapvető célja, hogy a Fertő-térség gazdasági, szellemi, kulturális, egészségügyi, turisztikai központjává váljon.

4.2. A tematikus és területi célok közötti összefüggések bemutatása

Az öt stratégiai cél eléréséhez szükséges 14 tematikus cél, valamint az ezek konkrétabb alábontását jelentő 40 tematikus rész cél mellett területi célkitűzések is rögzítésre kerültek a városrészekhez kapcsolódóan. Sopron stratégiai és operatív (tematikus) célrendszere a település mind a hat városrészének jövőbeni fejlődésére hatást gyakorol.

A Megalapozó vizsgálat B/3.1 pontjában a történetileg kialakult városi területek adottságainak részletes elemzése alapján az alábbi városrészek kerültek lehatárolásra:

- Belváros;
- Kurucdomb;
- Északi városrész + Tómalom és Sopronkőhida;
- Jereván lakótelep;
- Lőverek;
- Iparterületek és Egyéb belterületek (Balf, Brennbergbánya, Görbehalom, Ó- és Új-hermes).

A városrészi térképet követő táblázatban összesítve mutatjuk be az egyes tematikus célok, illetve a hozzájuk kapcsolódó rész célok kapcsolatát, melyre a következő egyszerű, de markáns jelrendszert alkalmaztuk:

- ++ erős kapcsolódás;
- + gyengébb kapcsolódás;
- üresen hagyott rubrika esetében nincs kapcsolódás, nem érintett az adott városrész.

Néhány esetben az „Ez a tematikus rész cél a teljes város szintjén releváns” megállapítást alkalmaztuk, mivel az adott tematikus cél hatóköre nem koncentrálható célzottan egy-egy városrészre, célszerűbbnek gondoltuk városi szinten értelmezni.

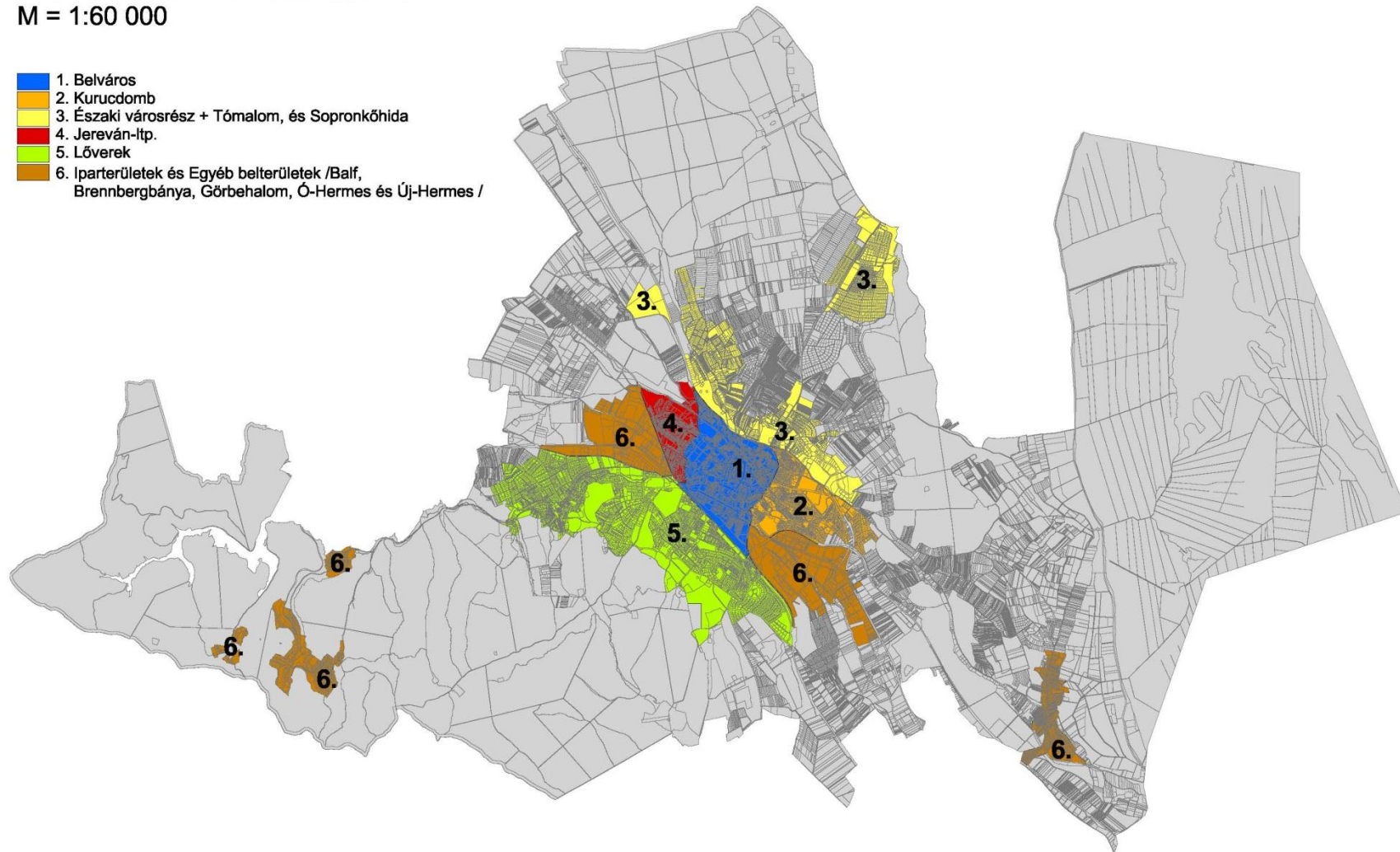

SOPRON MJV - VÁROSRESZEK

M = 1:60 000

- 1. Belváros
- 2. Kurucdomb
- 3. Északi városrész + Tómalom, és Sopronkőhida
- 4. Jereván-ítp.
- 5. Lőverek
- 6. Iparterületek és Egyéb belterületek /Balf,
Brennbergbánya, Görbehalom, Ó-Hermes és Új-Hermes /

A területi/ városrészi célok kapcsolata a tematikus célokkal, részcélokkal

Tematikus célok	Tematikus részcélok	Belváros	Kuruc-domb	Északi városrész + Tómalom, Sopronkőhida	Jereván ltp.	Lőverek	Iparterületek + Egyéb belterületek
1.1. Gazdasági szereplők helyi és térségi szintű együttműködéseinek ösztönzése 1.2. Helyi gazdasági húzóágazatok kiemelt támogatása, ipari területek és telephelyek infrastrukturális fejlesztése	1.1.1.; 1.2.1. Tőkeerős nagyvállalatok számának növelése	+		++			++
	1.1.2.; 1.2.2. Innovatív KKV-k támogatása, versenyképességük erősítése	++	+	++	+	+	++
	1.1.3.; 1.2.3. A szolgáltató szektor minőségi fejlesztéseinek elősegítése	++	++	++	++	++	++
1.3 Helyi foglalkoztatás javítása	1.3.1. A helyi foglalkoztatás szerkezetének és spektrumának javítása	++	+	++	+	++	++
	1.3.2. Munkaerő-piaci igényekhez alkalmazkodó, rugalmas képzési kínálat biztosítása	<i>Ez a tematikus rész cél a teljes város szintjén releváns</i>					
2.1. Kulturális és turisztikai kínálat bővítése	2.1.1. Minőségi kulturális kínálat szélesítése korszerű, XXI. századi technikával	<i>Ez a tematikus rész cél a teljes város szintjén releváns</i>					
	2.1.2. Határon átnyúló turisztikai és kulturális együttműködések körének bővítése	++		++		++	
	2.1.3. Komplex és minőségi turisztikai kínálat bővítése, új célcsoportok elérése	++	+	++		++	
	2.1.4. Egészségturizmus további erősítése	++				++	++
2.2. Városmarketing erősítése	2.2.1. Turisztikai arculat és információs rendszer kialakítása	<i>Ez a tematikus rész cél a teljes város szintjén releváns</i>					
	2.2.2. Egyedi városmárka kifejlesztése (city branding)	<i>Ez a tematikus rész cél a teljes város szintjén releváns</i>					
2.3. Helyi lokálpatrióta kezdeményezések felkarolása	2.3.1. Civil szervezetek tevékenységeinek támogatása	++	+	+	+	++	+
	2.3.2. Vállalati társadalmi felelősségvállalás ösztönzése	++	+	++	+	+	++

Tematikus célok	Tematikus részcélok	Belváros	Kurucdomb	Északi városrész + Tómalom, Sopronkőhida	Jereván ltp.	Lőverek	Iparterületek + Egyéb belterületek
3.1. Oktatás, nevelés, képzés színvonalának megőrzése, továbbfejlesztése	3.1.1. Családbarát közszolgáltatások bővítése, ellátórendszer javítása	+	+	++	+	++	+
	3.1.2. Közoktatás minőségének szinten tartása, továbbfejlesztése	++	+	+	+	+	+
	3.1.3. Helyi felsőoktatás gazdasági és K+F szerepének erősítése	++		+		++	
3.2. Demográfiai egyensúly kialakulásának ösztönzése	3.2.1. Demográfiai arányok javítása, fiatalodás	++	+	+	++	+	+
	3.2.2. A lakónépesség számának stabilizálása középtávon	<i>Ez a tematikus rész cél a teljes város szintjén releváns</i>					
3.3. Helyi lakosság egészségügyi állapotának javítása	3.3.1. A lakosság várható élettartamának és egészségben megélt évei számának növelése	<i>Ez a tematikus rész cél a teljes város szintjén releváns</i>					
	3.3.2. Megelőzésre, korai felismerésre fókuszáló ellátórendszer erősítése	<i>Ez a tematikus rész cél a teljes város szintjén releváns</i>					
	3.3.3. Gyógyhelyek bővítése					++	++
	3.3.4. Rekreációs, tömeg- és versenysport infrastruktúrájának további fejlesztése	+	++	+	+	++	+
3.4. Társadalmi befogadás, szociális biztonság erősítése	3.4.1. Aktív és minőségi időskor feltételeinek megalapozása	<i>Ez a tematikus rész cél a teljes város szintjén releváns</i>					
	3.4.2. Sérülékeny társadalmi csoportok szociális védőhálójának erősítése	++	++	+	+		+
	3.4.3. Hátrányos helyzetű lakónépesség életkörülményeinek javítása	++	++	+	+		+
	3.4.4. Gazdasági migránsok integrálása a helyi társadalomba, identitástudatuk felépítése, erősítése	<i>Ez a tematikus rész cél a teljes város szintjén releváns</i>					

Tematikus célok	Tematikus részcélok	Belváros	Kurucdomb	Északi városrész + Tómalom, Sopronkőhida	Jereván ltp.	Lőverek	Iparterületek + Egyéb belterületek
4.1. Épített környezet és energiahatékonyság javítása	4.1.1. A belváros leromlott épületállományának rehabilitációja	++					
	4.1.2. Önkormányzati fenntartású intézményállomány energetikai megújítása	++	+		+	+	
	4.1.3. Önkormányzati bérlakás-állomány korszerűsítése	++	++		+		
	4.1.4. A korszerűtlen lakóépületek energiahatékony fejlesztése	++	+	+	++	+	+
	4.1.5. Közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosítása	++	+		+	+	
	4.1.6. Barnamezős területek hasznosítása, városi szövetbe integrálása	+	+	+			++
4.2. Közlekedési és közműhálózat fejlesztése	4.2.1. Közúthálózat hiányzó elemeinek kiépítése	+		++		+	++
	4.2.2. Élhető és környezettudatos közlekedési infrastruktúra és közösségi terek kialakítása	++		+		+	+
	4.2.3. Községi közlekedés komplex, integrált fejlesztése	++	+	+	+	++	+
	4.2.4. Közmű infrastruktúra bővítése, korszerűsítése	++	+	++	+	+	++
5.1. Városi közterületi zöldfelületek minőségének javítása	5.1.1. Városi közterületi zöldfelületek megőrzése, arányainak növelése	++	+	+	+	++	+
	5.1.2. Sport és szabadidős, rekreációs területek fejlesztése	+	+	++		++	
5.2. Környezet- és természetvédelem hatékonyságának javítása	5.2.1. Árvízveszély csökkentése záportározással						++
	5.2.2. Fűtési és közlekedési eredetű légszennyezettség, zajterhelések mérséklése	++	+	+	++	+	+
	5.2.3. Környezeti nevelés, ismeretterjesztés infrastrukturális feltételeinek javítása	<i>Ez a tematikus rész cél a teljes város szintjén releváns</i>					

A tematikus részcélokat is magában foglaló kapcsolódás-vizsgálat biztosítja, hogy területi dimenzióban is árnyalt képet kapjunk. A 40 operatív rész cél és a 6 városrész kapcsolódásáról nem készült további számszerűsített, összegző statisztika, azonban megállapítható, hogy a legtöbb fejlesztésben a Belváros érintett, amit annak lakosság száma, elhelyezkedése, szerepe, funkciója egyaránt indokol.

Szembevetve továbbá, hogy a többi 5 városrész között viszonylag kiegyenlített az érintettség, koherencia érvényesül: azaz nincs olyan városrész Sopronban, amelyik számottevően háttérbe szorulna, kimaradna a tervezett fejlesztésekből – különösen, ha figyelembe vesszük, hogy lakosság számuk, arculatuk, adottságaik eltérőek.

5. A megvalósítást szolgáló beruházások

Az ITS – operatív jellegű stratégiai dokumentumként – azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozásokat tartalmazza, melyek a városi stratégiai és tematikus célok eléréséhez rövid és középtávon – egyes nagyprojektek esetében hosszú távon – szükségesek. A projektek döntő többsége szorosan kapcsolódik az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap (ESZA) és Kohéziós Alap (KA) beruházási prioritásaihoz, így európai uniós forrásból való elvi finanszírozhatóságuk biztosított. Fontos elv volt annak szem előtt tartása, hogy a stratégia céljaihoz kapcsolódóan a megvalósítás fázisában reális lehetőség legyen konkrét projektek megvalósítására; valamint hogy az előkészítettség különböző fázisában lévő projektelképzelések egymáshoz optimálisan illeszkedve a lehető leghatékonyabban szolgálják a stratégia céljainak elérését.

A stratégia készítése során beazonosított projektötleteket három fő kategóriába soroltuk:

- kulcsprojektek;
- akcióterületi projektek;
- hálózatos/tematikus projektcsomagok.

A bemutatás során a könnyebb azonosíthatóság érdekében projektkódokat is alkalmazunk.

Kulcsprojektek

A kulcsprojektek azok a viszonylag nagyléptékű, tervbe vett fejlesztések, amelyek alapvető feltételét jelentik valamely – egy vagy akár több – középtávú tematikus városi cél elérésének; tehát, ha a projekt nem valósul meg, akkor valamelyik cél nem, vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések realizálásának vagy azok hatásai érvényesülésének. A kulcsprojekt nem feltétlenül integrált projekt, ugyanakkor jellemzően további projektek kapcsolódnak hozzájuk.

Azonosított kulcsprojektek:

- KULCS-1: M85 gyorsforgalmi út kiépítése;
- KULCS-2: Integrált közösségi közlekedési csomópont kiépítése;
- KULCS-3: A Várkerület értékmegőrző megújítása – II. ütem;
- KULCS-4: Gazdasági területek szolgáltatásainak és infrastrukturális hátterének fejlesztése.

Akcióterületi projektek

Az akcióterületi projektek olyan térben koncentrált (egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen végbemenő) és egymással összehangolt projektek, amelyek:

- egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését;
- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra;
- volumenük, így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idézzenek elő az akcióterületen.

Az akcióterületek lehatárolása az eltérő, sajátos karakterrel rendelkező városrészek alapján történt, azonban nem minden városrészben került akcióterület kijelölésre. Fontos megjegyezni, hogy az ITS bár lehatárol akcióterületeket és bemutatja a tervezett legfontosabb fejlesztéseket, azok szakmai és műszaki tartalmának részletes, akcióterületi tervi szintű bemutatására a források rendelkezésre állásának függvényében a későbbiekben kerül sor.

Lehatárolt akcióterületek:

- BELV: Belváros Akcióterület;
- KUR: Kurucdomb Akcióterület;
- LOV: Lőverek Akcióterület.

Hálózatos/tematikus projektcsomagok

A hálózatos/tematikus projektcsomagok közös jellemzői, hogy

- több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből állnak;
- a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjed és/vagy hatást gyakorol;
- a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezhetik.

A hálózatos/tematikus projektcsomagok egyes projektelemei jól lokalizálhatók, a későbbiekben - indokolt esetben - az akcióterületi fejlesztések rendszerébe is bevonhatók.

Kialakított hálózatos/tematikus projektcsomagok:

- GAZD: Aktív, innovatív gazdaságfejlesztés;
- KOZL: Fenntartható közlekedésfejlesztés;
- TUR: Differenciált turisztikai és kulturális fejlesztések;
- KSZOLG: Helyi közszolgáltatások infrastrukturális és tartalmi fejlesztései;
- KLI: Klímaváltozás hatásainak mérséklése;
- ASZP: Antiszegregációs program (önálló, 6. fejezetként).

5.1. Projektek rendszerének bemutatása: stratégiai célok és projektek összefüggése

A projektek/projektcsomagok stratégiai és tematikus célokhoz való kapcsolódását a következő keresztábrák mutatják be tételesen. A táblázat jelölései:

- ++ erős kapcsolódás;
- + gyengébb kapcsolódás;
- üresen hagyott rubrika esetében nincs értékelhető kapcsolódás.

A stratégia integráltságát, komplexitását, térben és tematikusan is összefonódó szemléletét a 7.2 Belső összefüggések alfejezet igazolja.

Projektek/projektcsomagok illeszkedése a városi stratégiai célokhoz

Sopron MJV stratégiai céljai	KULCS-1	KULCS-2	KULCS-3	KULCS-4	BELV	KUR	LOV	GAZD	KOZL	TUR	KSZOLG	KLI	ASZP
1. Gazdasági potenciál növelése	++	+	+	++	+	+	+	++	++	+	+	+	+
2. Térségi vonzerő és imázs erősítése			++		++	++	++		+	++	+		+
3. Életminőség, szociális biztonság színvonalának közelítése az EU átlaghoz		+	+		++	++	++	+	++	+	++	+	++
4. Művi és természeti környezet fejlesztése, örökségvédelem	++	++	++	++	++	++	++	+	+	++	+	+	+
5. Éghajlatváltozás hatásainak mérséklése, környezettudatosság erősítése		++	+		+	+	++		++	+	+	++	

Projektek/projektcsomagok illeszkedése a városi tematikus célokhoz

Sopron MJV stratégiai céljai	KULCS-1	KULCS-2	KULCS-3	KULCS-4	BELV	KUR	LOV	GAZD	KOZL	TUR	KSZOLG	KLI	ASZP
1.1. Gazdasági szereplők helyi és térségi szintű együttműködéseinek ösztönzése			+	+				++	+	+			
1.2. Helyi gazdasági húzóágazatok kiemelt támogatása, ipari területek és telephelyek infrastrukturális fejlesztése				++				++	+				
1.3 Helyi foglalkoztatás javítása			+	++	+			++	+	+			+
2.1. Kulturális és turisztikai kínálat bővítése					++	+	++			++			
2.2. Városmarketing erősítése					++	+	+			++			
2.3. Helyi lokálpatrióta kezdeményezések felkarolása			+		+					++			+
3.1. Oktatás, nevelés, képzés színvonalának megőrzése, továbbfejlesztése								+			++		
3.2. Demográfiai egyensúly kialakulásának ösztönzése											++		
3.3. Helyi lakosság egészségügyi állapotának javítása						+	+			+	++		
3.4. Társadalmi befogadás, szociális biztonság erősítése					++	++					++		++
4.1. Épített környezet és energiahatékonyság javítása		+	++	+	++	++				++	++	++	
4.2. Közlekedési és közműhálózat fejlesztése	++	++	+	++	+				++			+	
5.1. Városi közterületi zöldfelületek minőségének javítása			++		++	+	++			+			
5.2. Környezet- és természetvédelem hatékonyságának javítása					+		++		+	+	+	++	

5.2. Kulcsprojektek bemutatása

Projekt kódja és megnevezése

KULCS-1 | **M85 gyorsforgalmi út kiépítése**

Projekt háttere

Sopron évszázadok óta fontos közlekedési csomópont. A városba együttesen érkező 84. és 85. sz. főutak gépjárműterhelése extrém magas, több magyarországi autópálya-szakasz forgalmát meghaladja. A 84. sz. főút különösen a nyári félévben terhelt a Balaton felé tartó forgalom miatt, míg a 85. sz. főút Győr-Moson-Sopron megye fő kelet-nyugati irányú közlekedési tengelye, melynek gazdasági szerepe kimagasló. A tehergépjárművekkel súlyosan terhelt - és ezért balesetveszélyes -, számos lakott területet érintő 85. sz. úton a legközelebbi magyarországi autópálya elérése (M1 Győr) rendszerint 1,5 órát vesz igénybe, amely Sopron gazdasági és turisztikai lehetőségeit egyaránt erősen rontja. Az osztrák autópálya-hálózat ugyanakkor már Soprontól 20 km távolságra elérhető.

A 84. sz. főút Sopron és osztrák határ közti szakaszának kimagasló gépjármű-terheléséért a Győr irányából érkező forgalom mellett a napi szintű ausztriai ingázás felelős. A probléma rövid távú kezelése érdekében a Sopron-Klingenbach határátkelőhelyet és az ahhoz vezető útszakaszt a 20 tonnát meghaladó legnagyobb megengedett össztömegű tehergépjárművek nem használhatják – ők Kópházánál léphetnek be Ausztriába, amely Bécs irányába tartva jelentős kerület jelent. A Sopronban lakók közérzetére és egészségére, valamint a város épített környezetére is több tekintetben hátrányos, káros a 84-85. sz. főút kiugróan magas forgalma.

Az M85-ös gyorsforgalmi út fejlesztése folyamatban van: 2011-ben átadásra került az Enesét elkerülő szakasz és már folyik az építkezés a Győr-Enese, az Enese-Csorna és a Csorna elkerülő szakaszokon is.

A Sopron szempontjából legnagyobb jelentőséggel bíró Pereszteg-Sopron-országhatár szakasz előkészítése már a 2000-es évek elején kezdődött: tanulmányterv, engedélyezési- és kiviteli terv készült. A 2004-es EU csatlakozás, illetve 2006-ban a NATURA2000 területek kijelölése következtében azonban olyan új uniós jogszabályi és környezetvédelmi problémák merültek fel, amely miatt kiegészítő tervezési feladatok váltak szükségessé, illetve a meglévő terveket részlegesen módosítani szükséges. A korábbi nyomvonal jelentős része NATURA 2000 területeket érint, amely még a tervezés korábbi időszakában nem volt ismert. Az EU finanszírozás biztosítása, illetve a mai előírásoknak megfelelő környezetvédelmi engedély megszerzése érdekében NATURA2000 hatásbecslést, valamint új környezetvédelmi vizsgálati dokumentációt és új megvalósíthatósági tanulmányt kell készíteni. Jelenleg folyamatban van az új megvalósíthatósági tanulmány készítése a meglévő és alternatív nyomvonalváltozatokra a korábbi tervek felhasználásával, környezetvédelmi előzetes konzultációs dokumentáció elkészítése, beleértve a határon átnyúló hatások vizsgálatát is, környezeti hatásvizsgálat, valamint előzetes régészeti dokumentáció elkészítése, Natura2000 hatásbecslés, forgalmi vizsgálat, közúti biztonsági hatásvizsgálat, költség-haszon elemzés készítése.

Projekt célja

- TEN-T átfogó hálózat fejlesztésének részeként Sopron és térsége elérhetőségének javítása;
- a közlekedésbiztonság javítása;
- a települési életminőség javítása.

Kapcsolódó városi tematikus cél/rész cél

4.2.1. Közúthálózat hiányzó elemeinek kiépítése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

IKOP

Projekt helyszíne

Projekt tartalma

A jelenleg kidolgozás alatt álló megvalósíthatósági tanulmány az M85-ös gyorsforgalmi út Pereszteg – Sopron és a Sopron – országhatár szakaszaira készül, egységes szemléletben és szerkezetben. A vizsgálati szakaszhoz közvetlenül csatlakozik a Csorna – Pereszteg szakasz, időben közel egyszerre történő megvalósítással.

A fejlesztési program jelenleg 4 fő nyomvonalváltozat vizsgálatát tartalmazza, melyek főbb jellemzői:

1. nyomvonal változat:

A gyorsforgalmi út nyomvonal hossza 27,884 km, mely az M85 Csorna – Pereszteg közötti gyorsforgalmi út „D” változatához csatlakozik Nagylózs és Pinnye között. A vizsgálati szakasz keresztezi az M9 távlati nyomvonalát, melynek keresztezésében gyorsforgalmi út - gyorsforgalmi út csomópont került kialakításra (forgalmi vizsgálatok alapján nem teljes értékű).

Az 1. nyomvonal a 8628. j. úti csomóponttól kezdődik Pinnyénél, majd délre fordulva keresztezi az Csörgető patakot (vadátjáróval) és a 15. Sopron-Szombathely vasútvonalat különszintben. A 84. sz. főút keresztezéskor kiépítendő különszintű csomópont, főútkorrekciós ága a vasútvonalat is különszintben keresztezi elsősorban forgalombiztonsági szempontból. Az autópút a vasútvonal déli oldalán vezet és Kópházánál északra fordulva éri el ismét a 84. sz. főutat. A szakaszon a Nagycenknél 2db (1 db távlati), Kópházánál a 861. sz. főúton és a Sopron keleti különszintű csomópont került kialakításra. A keresztező országos közutak és jelentősebb mezőgazdasági területmegközelítő utak az autópút felett kerülnek átvezetésre. A szakasz műtárggyal keresztezi az Arany patakot (vadátjáró is egyben) és az Ikva patakot is és a 15. GYSEV vasútvonalat (GYSEV vasútfejlesztés miatt 3 vágány figyelembevétele történt).

Sopron kelet csomóponttól a nyomvonal Északkeletről kerül el Sopron várost, elhaladva a Pihenőkereszt mellett, majd a Fertőrákosi úttól nyugat, délnyugat irányába haladva keresztezi a Bécsi domb (bányászati technológiájú 620m hosszú alagút) területét és csatlakozik a meglévő 84. sz. főúthoz (melynek autópúti keresztmetszetre történő átépítése szükséges). A szakaszon a 8518 j., 8527 j. útnál és a Sopron nyugati un. végcsomópontban különszintű csomópont került kialakításra. A keresztező országos közutak és jelentősebb mezőgazdasági területmegközelítő utak az autópút alatt és felett kerülnek átvezetésre.

Az országhatár előtti szakaszon a gyorsforgalmi út mellett párhuzamosan a völgy felőli oldalon kerül megépítésre a 84.

sz. főút kiváltott szakasza, mely csatlakozik a B16-os úthoz Klingenbachnál.

Az előzményes tervezések óta a jogszabályi, különösen a környezetvédelmi értékek figyelembevétele és az önkormányzati igények az alábbi betétváltozatok kialakítását igényelték a 76. -77- es km szelvény között:

1./1. betétváltozat Natura2000 keresztezése teljes hosszban alagúttal 594 m hosszban. Vadátjárás és visszafásulás építést követően teljes körűen biztosított;

1./2. betétváltozat Natura2000 keresztezése 490 m hosszban biztosított, mely előtt és után a Natura2000 terület megszűnik. Vadátjárás és visszafásulás építést követően biztosított.

1.A változat nyomvonal változat:

79.- 82. km szelvény között keletebbi vonalvezetéssel biztosít több fejlesztési területet Sopron számára.

2. nyomvonal változat:

A gyorsforgalmi út nyomvonal hossza 26,48 km, mely az M85 Csorna – Pereszteg közötti gyorsforgalmi út „D” változatához csatlakozik Nagylózs és Pinnye között.

Az 2. nyomvonal a 8628. j. úti csomóponttól kezdődik Pinnyénél, majd délre fordulva keresztezi az Csörgető patakot (vadátjáróval). Az autóúti Pereszteget követően biztosít kapcsolatot a 84 sz. főúttal külön szintben, mely a GYSEV vasútvonalát is külön szintben keresztezi. Nagycenk és Kiscenk között és Kópháza településrészei között az Ikva patak völgyében haladva (közműsáv is: 120 és 35kV-os légvezeték hálózat) éri el ismét a 84. sz. főutat. A szakaszon a Nagycenk-nél és a Sopron keleti külön szintű csomópont került kialakításra. A keresztező országos közutak és jelentősebb mezőgazdasági területmegközelítő utak az autóút felett kerülnek átvezetésre. A szakasz műtárggyal keresztezi az Arany patakot és az Ikva patakot is.

Nagycenket követően a nyomvonal eléri a Múzeumvasutat, melynek Barátság állomása megszűnik és a vonal részben visszabontásra/átépítésre kerül a GYSEV-vel történt egyeztetés alapján.

A nyomvonal érinti a GYSEV vasútvonal fejlesztés átkötését, mely kötöttségei miatt a területen mintegy 7-8 m magasságban halad, így annak töltésében áthaladva közel terepszinten vezethető a gyorsforgalmi út nyomvonala.

Az út Nagycenk és Kópháza belterületi szakaszait felszínről építhető, mély vonalvezetésű, felülről zárt 490-490 m hosszú alagúttal keresztezi. Az átépítést követően az érintett területen a légvezetékek a földbe kerülnek áthelyezésre, így ennek megjelenése különösen értékes természeti és műemléki környezetben nem okoz további problémát, kötöttséget.

84. sz. főút Kópházától kezdve mintegy 2 km hosszúságban az Ikva patak műtárgyától új nyomvonalra kerül, majd a nyomvonal Északkeletről kerüli el Sopront, elhaladva a Pihenőkereszt mellett, majd a Fertőrákosi úttól nyugat, délnyugat irányába haladva keresztezi a Bécsi domb területét (620 m hosszú bányászati technológiájú alagút) és csatlakozik a meglévő 84. sz. főúthoz (melynek autóúti keresztmetszetre történő átépítése szükséges). A szakaszon 84.es úti és 8518-as úti csomópont összevonásával a 81+500 kmsz. környezetében, a 8527 j. útnál és a Sopron nyugati ún. végcsomópontban külön szintű csomópont került kialakításra. A keresztező országos közutak és jelentősebb mezőgazdasági területmegközelítő utak az autóút alatt és felett kerülnek átvezetésre.

Az országhatár előtti szakaszon a gyorsforgalmi út mellett párhuzamosan a völgy felőli oldalon kerül megépítésre a 84. sz. főút kiváltott szakasza, mely csatlakozik a B16-os úthoz Klingenbachnál.

Az előzményes tervezések óta a jogszabályi, különösen a környezetvédelmi értékek figyelembevétele és az önkormányzati igények az alábbi betétváltozatok kialakítását igényelték:

2.A nyomvonal változat:

77,5 km sz.–tól a 82 km sz. között északra haladva a megszűnő 8. sz. vasútvonal pályája mellé került korrigálásra az érintett NATURA2000 terület déli, kevésbé értékes területeinek igénybevételével (zavart terület, tarvágás, GYSEV vasútvonal és 120kV-os légvezeték hálózat).

A bemutatott nyomvonalváltozatokat mutatja a következő térkép:

A főbb tervezési paraméterek a következők:

- Tervezési osztály: K.II.A és K.II.B.
- Tervezési sebesség: 110km/h és 90 km/h
- Forgalmi sáv szélessége: 3,50 m
- Forgalmi sávok száma: 2x2 sáv
- Középső elválasztósáv szélessége: 3,60 m
- A belső biztonsági sáv szélessége: 0,25 m
- A külső biztonsági sáv szélessége: 0,25 m
- Leállósáv stabilizáció szélessége: 2,75 m

A fejlesztés Sopron és térsége számára kiemelt jelentőséggel bír, nagymértékben javítva Magyarország központi és távolabbi részeinek elérhetőségét, ami komoly gazdaságfejlesztő hatást indukálhat – különösen a kiváló fekvésű délkeleti iparterületen. A fejlesztés lehetővé teszi a jelenleg érvényben levő 20 tonnás tengelysúly-korlátozás feloldását a magyar-osztrák viszonylatban Sopron-Klingenbach határátkelőnél, feleslegessé téve a jelenleg szükséges kerülőt Kópháza-Deutschkreuz felé. A 84. sz. főút belterületi szakaszának tehermentesülése annak városi jellegűvé való visszaalakítását, valamint az autópálya-lehajtók irányából új városkapuk kialakítását vetítik előre.

Projekt előkészítettsége

A több nyomvonalváltozatot vizsgáló megvalósíthatósági tanulmány, környezetvédelmi hatásbecslés, előzetes régészeti dokumentáció elkészítése, forgalmi- és közúti biztonsági hatásvizsgálat és költség-haszon elemzés elkészítése folyamatban van, *részletesen lásd a Projekt háttére pontban!*

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.

Projekt indikatív költségigénye

A tervezés további előrehaladását követően kerül meghatározásra

Projekt tervezett megvalósítási ideje

- Engedélyezési tervek készítése: 2015-2016.
- Kiviteli tervek készítése: 2017-2018.
- Területszerzés, régészet: 2017-2018.
- Építés-kivitelezés: 2017-2021.

Projekt kódja és megnevezése**KULCS-2** Integrált közösségi közlekedési csomópont kiépítése**Projekt háttere**

Sopronban jelenleg a vasútállomás és a helyközi autóbusz pályaudvar térben elkülönülten helyezkedik el, köztük a kapcsolatot helyi autóbuszjáratok biztosítják. Ennek következtében a vasút és autóbusz közötti közlekedési módváltás körülményes és időigényes, ezáltal kevésbé versenyképes az egyéni gépjárműhasználattal szemben.

Projekt célja

- Sopron közúti és vasúti közösségi közlekedésének összekapcsolása;
- a térségi elérhetőség, a közlekedésbiztonság és a települési életminőség javítása.

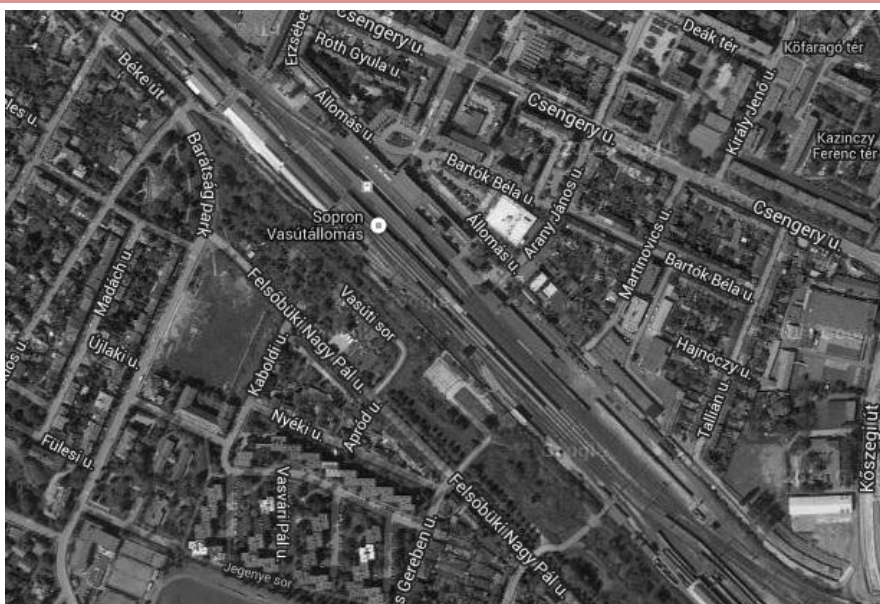
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

4.2.3. Közösségi közlekedés komplex, integrált fejlesztése

5.2.2. Fűtési és közlekedési eredetű légszennyezettség, zajterhelések mérséklése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés

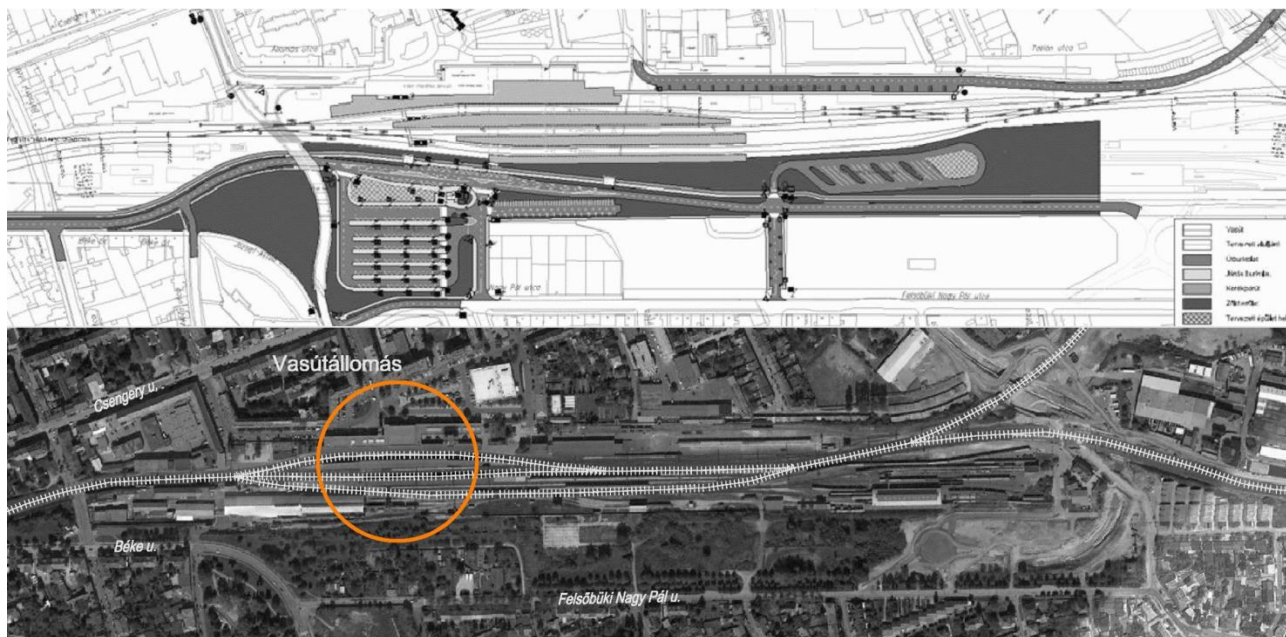
Projekt helyszíne**Projekt tartalma**

A projekt keretében a vasútállomás déli oldalán, annak területe és a Felsőbüki Nagy Pál utca közötti területen kiépül az új autóbusz pályaudvar és az intermodális csomóponthoz kapcsolódó P+R parkoló. A fejlesztés közúthálózati elemeket is érintő változásai – körforgalmú csomópont, vasútterület alatti aluljáró kiépítése – a közúti alaphálózat elérését teljessé teszi, javítva a Lóverek és a Belváros közlekedési kapcsolatát. A fejlesztés nyomán a belvárost terhelő Lackner Kristóf utcai autóbusz-pályaudvar állomásként funkcionál, a terület minőségi közterületté válik. A fejlesztés eredményeként javul a szolgáltatási színvonal és csökkenő utazási idő miatt a közösségi közlekedést használók száma emelkedik, a városi levegő- és zajszennyezettség csökken.

A fejlesztés a Sopron térségében élők munkába járási lehetőségeit jelentősen javítja, középtávon

befektetővonzó/munkahelyteremtő hatással is bír, nagymértékben átalakítja a város közlekedési hálózatát.

A projekt részletes műszaki tartalma a 2014-2015-ben kidolgozásra kerülő részletes megvalósíthatósági tanulmány alapján kerül meghatározásra.

Projekt előkészítettsége

Sopron MJV Önkormányzata a KÖZOP 5.5.0-09-11 Városi és elővárosi közösségi közlekedés fejlesztése c. konstrukció keretében 196.850.000 Ft támogatást nyert el az IMCS részletes megvalósíthatósági tanulmányának kidolgozására. A tervező kiválasztására irányuló közbeszerzési eljárás jelenleg folyamatban van.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

- Sopron MJV Önkormányzata
- Győr-Sopron-Ebenfurt Vasút Zrt.

Projekt indikatív költségigénye

4.800.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2018-2020

Projekt kódja és megnevezése

KULCS-3 | **A Várkerület értékmegőrző megújítása – II. ütem**

Projekt háttere

Sopron MJV Önkormányzata 2009 őszén országos, titkos és nyilvános tervpályázatot bonyolított le „Sopron – a Várkerület revitalizációja” címmel, amely alapján a Hetedik Műterem Kft. elkészítette az előkészítő munkarészeket, majd az építési engedélyezési tervdokumentációt, amely 2012. március 20-án építési engedélyt kapott. Az eddig elkészült kiviteli tervdokumentáció kizárólag annak I. ütemének (Ötvös utcától a Húség kútjáig) területére vonatkoztak. A terület a Kisvárkerület - Várkerület határától kb. az Ötvös utcáig terjedő várkerületi szakaszt foglalja magába. Az I. ütemnek lényeges eleme a területén kívül eső, a Széchenyi tér – Petőfi tér - Ógabona tér szakaszra vonatkozó forgalomtechnikai átalakítás: a szakasz kétirányúsítása. A víziközművek projektterületre eső

rekonstrukciója külön terv alapján, a projekttől költségvetésében függetlenül készült.

A Várkerület olyan jól körülhatárolható, önállóan is megoldásra váró problémákkal rendelkezik, amelyekre mindenképpen választ kell találni a II. ütem során is:

- A Várkerületen jelenleg a gépkocsiforgalom dominál: lámpás kereszteződések, szervizutak, áthaladó és parkolóhelyet kereső autók. Mindez ellehetetleníti, de legalábbis a térfalak mellé korlátozza a gyalogosforgalmat. Az egész Várkerület tulajdonképpen egyetlen egybefüggő parkoló.
- Kevés a zöldfelület, amely a körút-tér mikroklímájára jótékony hatással lehetne.
- A Várkerületi földszintek jelenlegi vendéglátó-kereskedelmi dominanciája nem párosul méltó köztéri kapcsolatokkal (pl. kiülőtérások, kitelepülések). Ez sem a tulajdonosoknak, sem a városnak nem jó; az aktívabb, városi térhasználattal mind az üzletek, éttermek tulajdonosai, mind a városlakók és a turisták jól járhatnak.
- A köztérépítészeti elemek (burkolatok, köztéri bútorok, közvilágítási arculat) egyrészt rossz esztétikai és műszaki állapotú, másrészt heterogén világot alkotnak. Hiányzik a Várkerület identitását megadni képes egységes arculat.
- Nem megoldott a kerékpáros közlekedés. Aki biciklivel hajt át a Várkerületen, az vagy a gyalogosok, vagy a saját biztonságát, kényelmét kockáztatja.

Projekt célja

- Az élıhetőség középpontba állításával új közösségi tér kialakítása a Várkerületen;
- a közterületek sokoldalú hasznosíthatósága feltételeinek megteremtése;
- a belváros központi területe környezeti állapotának általános javítása;
- a gyalogosdominancia, a biztonságosabb kerékpáros átjárhatóság és a gépjármű-forgalom csillapításának közterület rendezési, és környezetalakítási feltételeinek megteremtése a belvárosban.

Kapcsolódó városi tematikus cél/rész cél

4.2.2. Élhető és környezettudatos közlekedési infrastruktúra és közösségi terek kialakítása

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

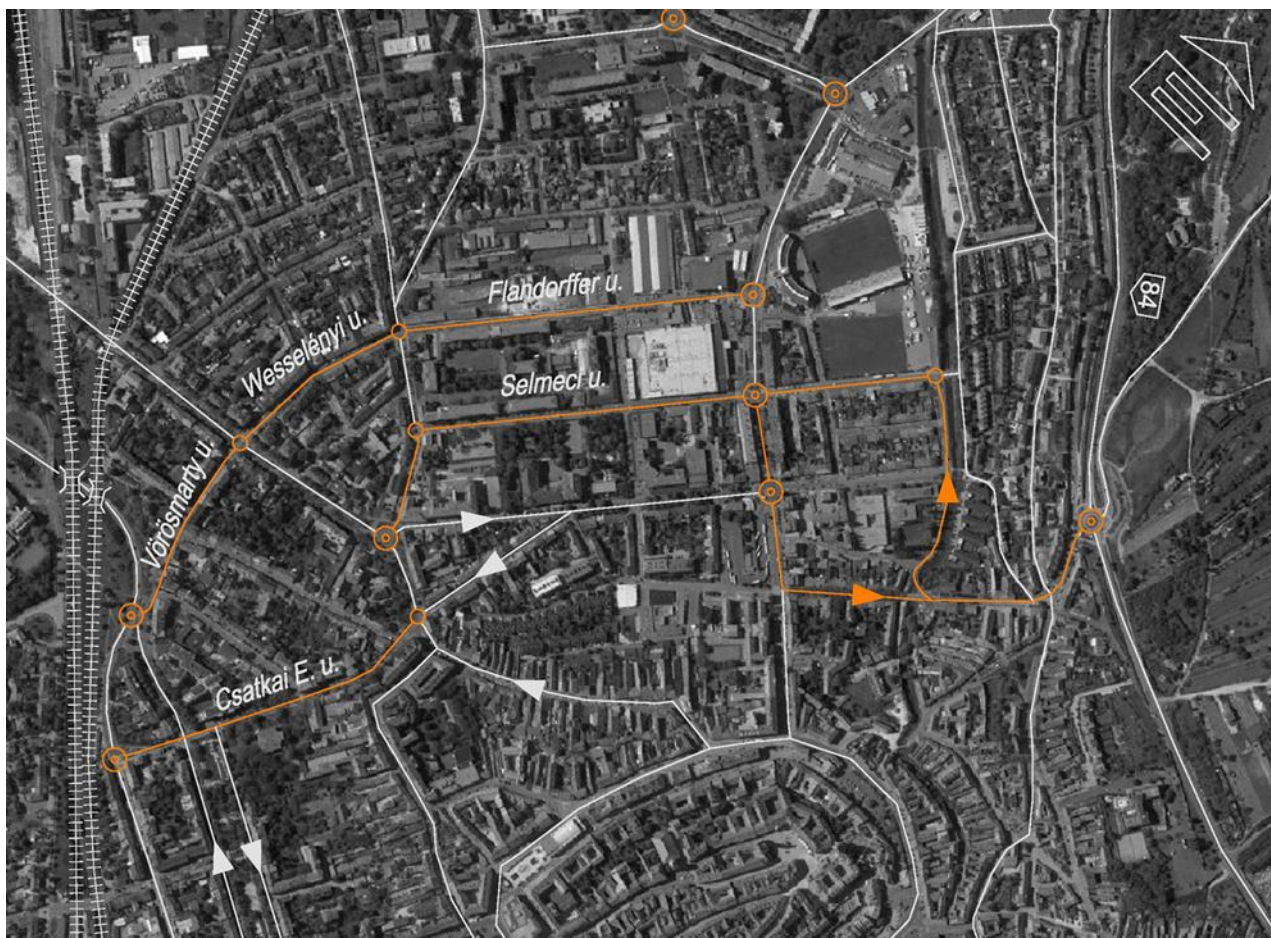
TOP 2.1. Vállalkozásbarát, népességmegtartó, városi fókuszú településfejlesztés

Projekt helyszíne

Várkerület:

Belvárosi forgalmi gyűrű:

Projekt tartalma

A fejlesztés a 2014-2015-ben megvalósításra kerülő „A Várkerület értékmegőrző megújítása – I. ütem” c. projekt szerves folytatása. Mivel a fejlesztés szakaszolása kizárólag a rendelkezésre álló forrás hiánya miatt történt, a II. ütem megvalósítása is szükséges a fejlesztés jótékony hatásainak maximalizálása érdekében.

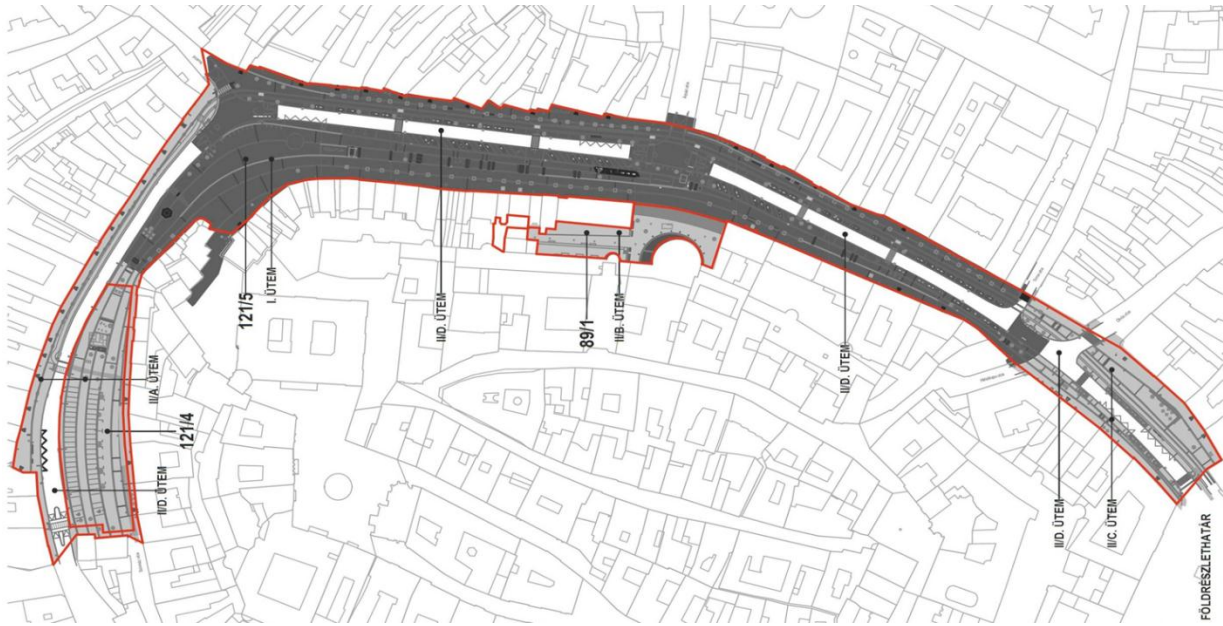
A II. ütem a Várkerület Torna utcától a Széchenyi térig tartó szakaszának megújításával és Kisvárkerület rehabilitációjával foglalkozik: a kialakuló új térszerkezet megnyugtatóan és funkciót bővítő módon biztosítja a Várkerület mentén elhelyezkedő és elhelyezendő intézmények, vendéglátó, szolgáltató, kereskedelmi vállalkozások organikus működését. A térszerkezet a Várkerület jelenlegi, közlekedési csatorna-rendszer jellegét megszüntetve elősegíti az egykori köztér-jelleg visszaállítását, gyalogos és kerékpáros dominanciájú, klasszikus vegyes forgalmú közterület létrejöttét. A térszerkezet kertépítészeti elemek beiktatásával növeli a zöldfelületeket és javítja a tér mikroklímáját. A fejlesztés a Széchenyi tér térszerkezetének és zöldfelületeinek megújításával is kiegészül.

A II. ütemre vonatkozó kiviteli tervnek az alábbi munkák végzéséhez szükséges információkat is tartalmaznia kell:

- új felszíni szintviszonyok kialakítása, térburkolási munkák, növénytelepítési munkák;
- köztéri berendezések;
- vízgépház, szökőkút és automata öntözőrendszer kialakítása;
- új felszíni csapadékvíz-elvezetés;
- új közvilágítási hálózat és korszerű közvilágítás kialakítása;
- meglévő aknák fedlapjainak minimális hozzáigazítása a tervezett terepszinthez;
- egyéb (pincei szellőzőrácsok cseréje, információs rendszer, stb.).

A Várkerület I. és II. ütemének beavatkozási területét az alábbi vázlat mutatja:

A beavatkozás konkrét elemei:

- A Kisvárkerület revitalizációja , a meglévő 2x1 sávú aszfaltút meghagyásával, ill. részleges korrekciójával (7.475 m²);
- a Rondella körüli rész megújítása – ennek nincs útépitési vonzata, mert forgalommal nem megközelíthető terület (1.662 m²);
- az Ötvös utcától (részben a Torna utcától) a Széchenyi térig tartó szakasz revitalizációja, a meglévő 2x1 sávú aszfaltút meghagyásával, ill. részleges korrekciójával (4.790 m²);
- a teljes területen a 2x1 sávú út aszfaltburkolatának cseréje felezett bazalt kockakő burkolatra, a korábbi ütemekben kialakított, ill. meglévő szint- és lejtéviszonyok, vízelvezetés megmaradásával, a 2x1 sávú út gerincvonalának szimmetrikus korrekciójával (998 m²);
- a Széchenyi tér fejlesztésének részletes műszaki elemei kidolgozás alatt állnak.

A Várkerület látványterve (készítette: Hetedik Műterem Kft.):

A Várkerület forgalomcsillapításával párhuzamosan szükséges a belvárosi forgalmi gyűrű (Külkerület) hiányzó nyugati szakaszának kiépítése a kieső kapacitás hosszú távú pótlása érdekében – ennek költségigényét a projekt becsült költsége már tartalmazza.

Projekt előkészítettsége

- 2009-ben országos, titkos és nyílt tervpályázat zajlott.
- Az engedélyezési tervdokumentáció 2011-ben a Várkerület mindkét ütemére egységesen elkészült, az engedély 2012-ben került kiadásra.
- A belvárosi forgalmi gyűrű nyugati szakaszának tanulmányterve és engedélyezési terve 2009-ben elkészült.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Sopron MJV Önkormányzata

Projekt indikatív költségigénye

2.300.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2015-2017

Projekt kódja és megnevezése

KULCS-4

Gazdasági területek szolgáltatásainak és infrastrukturális hátterének fejlesztése

Projekt háttere

A 84-es bevezető út mentén, a GYSEV vasútvonalai által körülhatárolt területen található Sopron legnagyobb zöldmezős iparterülete, mely magánérős beruházként jött létre, az Ipari Park címet 2005-ben nyerte el. Közlekedési helyzete kiváló, bár a vasútvonalak beszorítják, és belső útjai ma már nem felelnek meg a növekvő forgalom igényeinek. A területen az elmúlt évtizedben nagyon gyors fejlődés zajlott: a betelepült terület jelenleg 11,6 hektár, amely a teljes hasznosítható terület 37,6%-a. Kópháza felé még jelentős zöldmezős területek állnak rendelkezésre, ezek közlekedési infrastruktúrája és közműhálózata azonban még nem épült ki; további fejlesztését tulajdonjogi problémák is hátráltatják. A közút- és közműfejlesztések elmaradása nehezíti az új befektetők bevonását.

A potens, nagy hozzáadott értékű, fejlesztő típusú tevékenységet folytató nagyvállalatok hiánya csökkenti a város fejlesztési lehetőségeit – a döntően önerőből megvalósítani tervezett, nagyobb értékű beruházások finanszírozási forrását ugyanis szinte kizárólag a helyi iparüzési adóbevételek jelentik.

Projekt célja

Új nagybefektetők bevonása a városba, gazdaságélénkítés és munkahelyteremtés

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

1.2. Helyi gazdasági húzóágazatok kiemelt támogatása, ipari területek és telephelyek infrastrukturális fejlesztése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 1.1. Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók (finanszírozhatósága kérdéses: míg a Dél-Keleti Ipari Park magántulajdonban van, addig a közút- és közműhálózat tulajdonosa a város.

Projekt helyszíne

Sopron, Dél-Keleti Ipari Park

Projekt tartalma

A Dél-Keleti Ipari Park leromlott állapotú belső útjainak korszerűsítése, új feltáró és szervizutak építése, közműhálózat és környezeti állapot fejlesztése. Sopron délkeleti városkapujánál így egy modern technológiai és K+F+I centrum jön létre, mely tőkeerős, innovatív nagyvállalatok bevonására is alkalmas a helyi KKV-szektor erősítése mellett. A fejlesztésben kulcsszerepet játszhat a Nyugat-magyarországi Egyetem helyi kutatói bázisa, erősítve a magán- és közsféra üzleti alapú együttműködéseit. Az M85 gyorsforgalmi út és a Győr – Sopron vasútvonal kétvágányúsításának megvalósulását követően a délkeleti fejlesztési terület logisztikai szolgáltató szerepköre is erősödni fog.

Projekt előkészítettsége

Lezajlottak az első előkészítő egyeztetések.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Sopron MJV Önkormányzata

Projekt indikatív költségigénye

4.300.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2016-2020

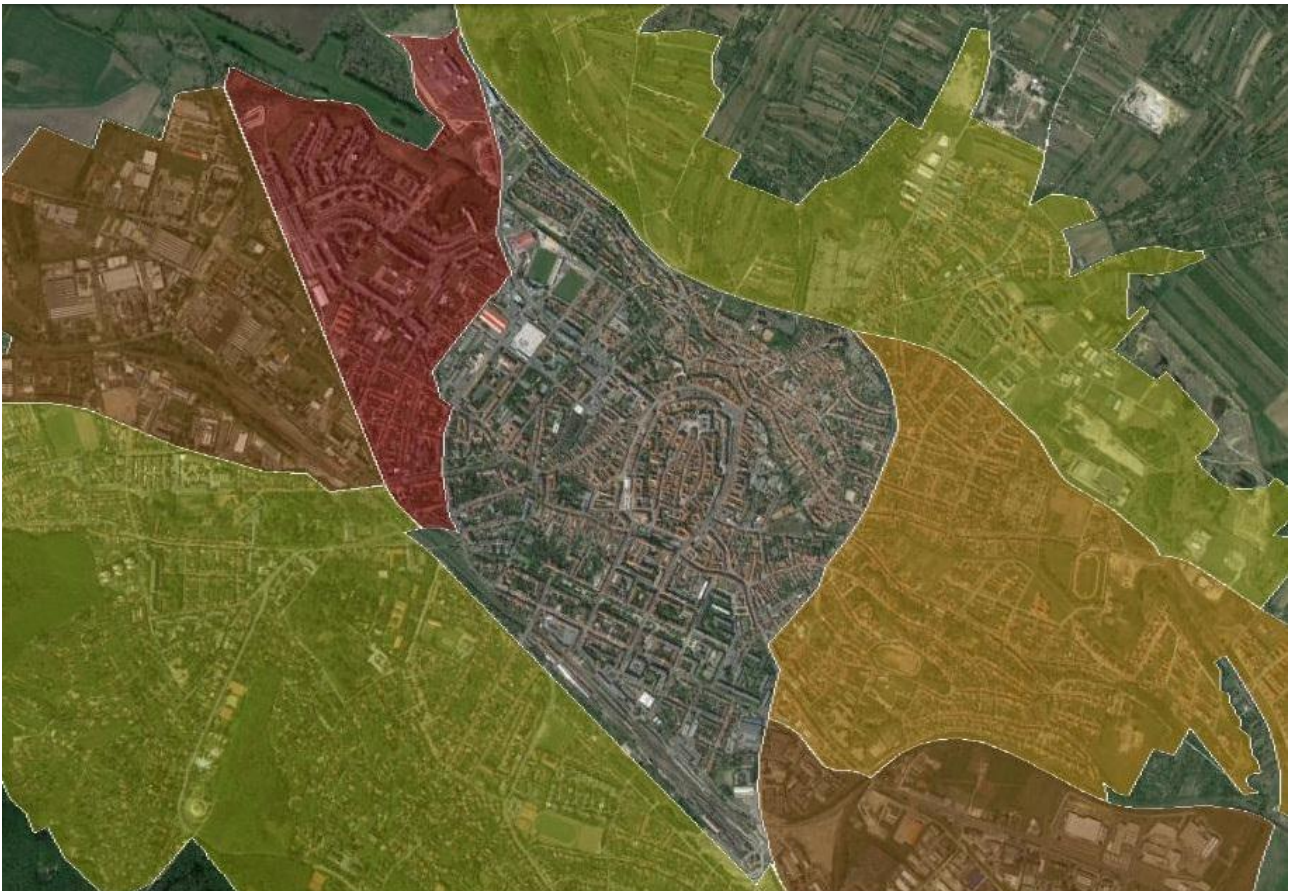
5.3. Akcióterületi projektek bemutatása

5.3.1. Belváros

A Belváros Akcióterület már a 2008-as IVS-ben is mint fő fejlesztési célterület jelent meg, a megkezdett beavatkozások ellenére még mindig ez a legtöbb fejlesztést igénylő terület. Az akcióterület a következő utcákkal határolható le: Bécsi út - Bástya utca - Storno F. utca - Híd utca - Fapiac u. - Kőfaragó tér - Magyar utca - Kőszegi út – 8. sz. vasúti fővonal - Frankenburg utca - Vörösmarty utca - Táncsics utca - Faraktár utca - Höflányi utca - Lackner utca.

A Belváros Akcióterületen elsődleges cél a jelenleg elsősorban szociális lakófunkciójú történelmi Belváros kulturális funkciójának erősítése, a kereskedelmi, gazdasági és vendéglátó funkció megtelepedése feltételeinek kialakítása, ezáltal a mára élettelené vált belváros revitalizációja, a hagyományos belvárosi mag bevonása a városi életbe. Ezzel párhuzamosan hozzájárulás a hátrányos helyzetű lakosság életminőségének javításához, társadalmi integrációjához.

A Belvároson belül kiemelt jelentőségű a jelenleg főleg közlekedési és szolgáltató funkciójú Várkerület eredeti közösségi funkciójának helyreállítása és a gazdasági funkció erősítése, ezáltal a történelmi negyed és a közösségi élet tereinek funkcionális összefoglalása, az üzleti negyed közösségi funkciókkal való kombinálása, valamint az élnéltség középpontba állításával új közösségi terek kialakítása.

Belváros Akcióterület

A Belváros Akcióterületen megvalósítani tervezett projektek a következők:

- BELV-1. A történelmi belváros újjáélesztése és a belső várfal övén kívüli területek felújítása;
- BELV-2. A Paprét rekonstrukciója;
- BELV-3. Leromlott belvárosi lakóterületek megújítása;
- BELV-4. Volt laktanya területének rehabilitációja.

A Belváros Akcióterületen megvalósítani tervezett kulcsprojekt

- KULCS-2. Integrált közösségi közlekedési csomópont kiépítése;
- KULCS-3. A Várkerület értékmegőrző megújítása – II. ütem.

A hálózatos/tematikus projektcsoomagok mindegyike tartalmaz a Belvárost is érintő fejlesztéseket.

A Belváros Akcióterület fejlesztési projektjei

Projekt kódja és megnevezése	
BELV-1	A történelmi belváros újjáélesztése és a belső várfal övén kívüli területek felújítása
Projekt háttere	
Sopron történelmi városközpontja műemlékekben, védett épületekben, régészeti emlékekben az ország egyik leggazdagabb, összefüggő, historikus és kompozíciós egységként ránk maradt együttese. A múlt század második felének nagyszabású, koncepciózus, történelmi értékeket felmutató átépítése, a „Velencei Charta” műemlék-helyreállítási elvein alapuló rekonstrukciója mára mind eszmei, mind funkcionális – szociális – mind pedig műszaki-fizikai értelemben avulttá vált, erodálódott.	
Projekt célja	
<ul style="list-style-type: none"> - A történelmi belváros revitalizációja, közterületeinek fejlesztése; - a történelmi belváros és a belső várfal övén kívüli, sajátos belvárosi térség kiemelt jelentőségű örökségvédelmi épületeinek funkcióbővítő és értékmegőrző megújítása. 	
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél	
4.1.1. A belváros leromlott épületállományának rehabilitációja	
4.2.2. Élhető és környezettudatos közlekedési infrastruktúra és közösségi terek kialakítása	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
TOP 2.1. Vállalkozásbarát, népességmegtartó, városi fókuszú településfejlesztés	
Projekt helyszíne	
Épületrekonstrukció:	
<ul style="list-style-type: none"> • Lenck villa (Deák tér 1.); • Russ villa (Erzsébet u. 12.); • Cézár ház (Hátsókapu 2.); • Zichy-Meskó palota (Kolostor u. 11.); • Szent Mihály templom (Szent Mihály u.). 	

Utcarekonstrukció:

- Szent György u.;
- Orsolya tér;
- Templom utca;
- Kolostor utca;
- Fegyvertár utca;
- Hátsókapu.

Projekt tartalma

A megújítás első lépéseként megtörténik a turisztikai szempontból kiemelkedő fontosságú műemléki és régészeti örökség egyes elemeinek felújítása, bemutatása. A történelmi belváros újraélesztése a kereskedők és vendéglátók megtelepedésének támogatása és az épületek rehabilitációja révén történik meg. A belső várfal övén – Várkerület–Széchenyi tér–Petőfi tér–Ógabona tér–Színház utca – kívüli, a rajtuk átvezető utak szerint elnevezett történelmi belső „külvárosok” sajátos adottságainak és lehetőségeinek megfelelő felújítását el kell végezni annak érdekében, hogy az újjáélesztett történelmi belvároshoz és az új arculatot kapó Várkerülethez történő illeszkedésük biztosított legyen. Ezeknek a „külvárosoknak” a felújítása összetett feladat: a műemlék-helyreállítástól a tömbrehabilitáción keresztül a panelfelújításig felöleli annak különböző módozatait. A legfontosabb felújítandó épített örökségi elemek: Lenck villa, Russ villa, Cézár ház, Zichy-Meskó palota, Szent Mihály templom.

A Russ-villa 2002 óta nem használt, korábban zeneiskolaként működő épület, jelenleg rossz állapotban van. Tervezési alapelv az épület eredeti állapot közeli felújítása, helyreállítása, napjaink funkcióinak kielégítésével, a mai kor építészeti és technikai eszközeinek használatával. A felújítás során a meglévő tetőtér beépítésre, közlekedési rendszere újragondolásra kerül; emellett az épület belső udvara is hasznosítható. Az érintett szinterület nagysága 2.516 m².

A történelmi belváros utcáinak, tereinek jelenlegi andezit és gránit nagykockakő burkolat fugái kikoptak, maga a kövezet pedig a használattól domború felületűre csiszolódott, ezért felújításra szorul. Egyes utcák aszfaltozottak, kiemelt járdákkal, szintén felújításra szorulnak. A tervezett megoldások a középfolyókára lejtetett szürke színű, felezett / 45 fokban lerakott andezit nagykockakő, középen felezett nagykockakő vízvezetővel készülő burkolatok, úttest síkjába épülő járdák, házak menti fekete színű bazalt kiskocka szegélyek. Az Orsolya tér travertin lapokból álló sávjainak elrendezése megmarad, azonban azok anyaga mészkő kiskockakő: egy sávban három sor kiskockakő, kötésben elhelyeztetten. A szobor körül 10 új kőbaba készül. A felújítással érintett utcákon, tereken a csapadékvíz-hálózat is újjáépül a tervek szerint. A vízvezetés alapelve az úttengelyekben elhelyezett folyókák irányába kialakított lejtések.

A történelmi belvárosi utcák és terek műemléki rekonstrukciójának keretében megújuló utcák: Szent György u., Orsolya tér, Templom utca, Kolostor utca, Fegyvertár utca, Hátsókapu; összesen kb. 8.500 m².

A történelmi belvárost – lakókörnyezetként is – tudatos tevékenységgel kell bevonni a város vérkeringésébe. A történelmi belváros újraélesztését a kereskedők és vendéglátók megtelepedésének támogatása, az épületrehabilitáció segítése önkormányzati források felhasználásával, valamint a szisztematikus ingatlanpolitika teszi lehetővé. 2013-ban felmérés készült az önkormányzat tulajdonában lévő földszintes, utcafronti csatlakozással rendelkező épületekről. Vendéglátás célú fejlesztésük előkészítésre került: több esetben az utcafronti ablaknyílások átalakításával közvetlen kapcsolat biztosítható a fogyasztók kiszolgálására. A jelenleg lakásként nyilvántartott ingatlanok felújítási költsége jelentős. Pályázat útján történő bérbeadásuknál többek között szempontként szerepel az újszerű, modellértékű rendeltetés, vonzó szolgáltatás működtetés indítása, mely előmozdíthatja a belváros rehabilitációját.

A projekt során megvalósuló fejlesztések az érintett területen működő, szolgáltató vállalkozások fejlesztési lehetőségeit is erősíti, különösen a vendéglátó-ipari és turisztikai profilú KKV-k esetében.

Projekt előkészítettsége

Russ villa:

- felmérési terv és előzetes építészettörténeti szakvélemény, 2006.;
- rekonstrukciós programterv, 2008.;
- funkció vizsgálat, 2013.

Lenck villa:

- felmérési és szerkezet-megerősítési kiviteli terv, 2006.

Zichy-Meskó palota:

- felmérési és koncepcióterv, 2012.

Szt. Mihály templom:

- koncepcióterv.

Utcafelújítás:

- engedélyezési és kiviteli tervek, 2006.

2013-ban felmérés készült az önkormányzati tulajdonában lévő földszintes, utcafronti csatlakozással rendelkező épületekről.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Sopron MJV Önkormányzata

Projekt indikatív költségigénye

3.700.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2015-2020

Projekt kódja és megnevezése**BELV-2****A Paprét rekonstrukciója****Projekt háttere**

Sopron fejlesztési elképzelései között már 2002-ben szerepelt a belvárost övező Keleti - Gyűrű részeként a Paprét. A terület feltárásában a Giczy közzel, Bem József utcával, Istvánbíró utcával és az Újkapu-Híd utca megnyitásával együttesen segíti elő ezt a célt. A gépkocsis útvonalak keletről is elérhetővé teszik majd ezt a ma méltatlanul elhanyagolt és alulhasznosított területet.

Sopron MJV Önkormányzata 2013 őszén országos, titkos és nyilvános ötletpályázatot bonyolított le „Sopron, Papréti Zsinagóga építészeti és hasznosítási ötletpályázat” címmel, többek között azzal a céllal, hogy olyan színvonalas tervek jöjjenek létre, melyek a Várkerület revitalizáció megindított folyamatához, valamint a Híd utca megnyitásához kapcsolódóan - a két közlekedési folyosó közötti terület várható felértékelődése által teremtett új helyzethez illeszkedően - az épület megfelelő funkciójának megtalálásában iránymutatást adjanak.

A Paprét zöldfelületének domináns elemét képezik a hatalmas, idős platánfák, melyek koronájának gondozása és a megtelepedő madárfauna jelentős gondot jelent a fenntartónak. A platánok mellett gondozott gyepszint, kommersz és nyírt cserjék alkotják a tér vegetációját.

Projekt célja

A Paprét térszerkezetének fejlesztése, elavult zöldfelületének megújítása, biológiai értékének növelése

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

4.1.1. A belváros leromlott épületállományának rehabilitációja

4.2.2. Élhető és környezettudatos közlekedési infrastruktúra és közösségi terek kialakítása

5.1.1. Városi közterületi zöldfelületek megőrzése, arányának növelése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 2.1. Vállalkozásbarát, népességmegtartó, városi fókuszú településfejlesztés

Projekt helyszíne

Sopron, Paprét

Projekt tartalma

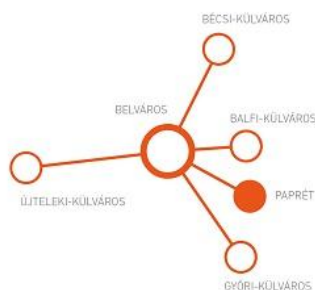
A Papréten helyzetéből és jellegéből adódóan komplexen, teljes körűen kezelendő terület. A Paprét jelenlegi állapotában beépítetlen telkekkel, elhanyagolt, hasznosítatlan épületekkel körülvett, kihasználatlan potenciállal rendelkező tér, melyet északkeleti irányból az Ikva patak határol; a patakmederrel való közvetlen, legintenzívebb kapcsolat itt valósítható meg a városon belül. A Papréten egy közösségi funkciókkal ellátott, napi szinten működő városi alközpont kialakítása tervezett.

A terület térszerkezeti megújítása mellett a projekt keretében az elavult zöldfelület teljes rekonstrukciójára is sor kerül. A fejlesztés részét képezi még a Papréti Zsinagóga funkcióbővítő felújítása.

A beavatkozás távlati eredményeként a jelenleg használatlan telkek földszintes beépítései várhatóan lecserélődnek a szabályozásban megcélzott többszintes lakóépületekre. Ezzel egy lakossági sűrűsödés várható a területen, mely igényli a kiszolgáló, közösségi funkciók erősödését is.

A Paprét K-i irányú kinyitásaként a Híd utca felőli átkötés engedély szerinti megvalósítása jelenleg folyamatban van.

A Paprét területe kb. 13.000 m².

PAPRÉT HELYE A VÁROSBAN

- várkerület közelsége
- külső városfalon belüli helyzet
- élhető, élettel teli alközpont lehetősége

VÁRKERÜLET KAPCSOLAT

- kedvező közlekedési lehetőségek
- Híd utca és a várkerület közti kapocs
- felértékelődött terület

PAPRÉT

- Paprét az egyetlen nagy belvárosi zöld felület
- kihasználatlan patak kapcsolat
- értékes, hasznosítható épületállomány
- lehetséges kulturális, innovációs és sportközpont

Projekt előkészítettsége

A Papréti Zsinagóga építészeti és hasznosítási ötletpályázata 2013-2014-ben sikeresen lezajlott, az önkormányzat több pályaművet is megvásárolt.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Sopron MJV Önkormányzata

Projekt indikatív költségigénye

300.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2016-2017

Projekt kódja és megnevezése**BELV-3****Leromlott belvárosi lakóterületek megújítása****Projekt háttere**

A soproni viszonylatban rosszabb státuszú területek döntően a Belvárosban helyezkednek el. A város a szegregátumok hiánya miatt a 2008. évi IVS-ben nem tervezete szociális típusú városrehabilitáció megvalósítását, mivel nem tudott a pályázati útmutatóban elvárt jogosultsági kritériumoknak megfelelni, ezért 2008-ban és 2010-ben egyedül Sopron kapott derogációt a nyugat-magyarországi városok közül az NFÜ-től. 2013-ban könnyítettek a jogosultsági feltételeken (elfogadták a soproni magasabb iskolai átlagvégzettséget és a magasabb gazdasági aktivitási mutatókat), így a város a szegregációs veszélynek kitett kurucdombi akcióterületen valósíthat meg szociális városrehabilitációt. Jelenleg folyamatban van és várhatóan 2015. nyarán fejeződik be a Rodostó u 2., 4., 6., 8. sz. alatti 4 épülettömb átfogó korszerűsítése, melynek eredménye 40 összkomfortosított szociális bérlakás, valamint a környező játszótér és sporttelep közösségi célú felújítása a Kurucdombon.

A 2013. évi helyzetfeltárás és 2008. évi IVS felülvizsgálat alapján megállapítható, hogy a 2008-ban az önkormányzat szociális és városgazdálkodási szakemberei által azonosított, főbb leromlott területek alapvetően megegyezők a 2014-ben felülvizsgált helyzettel (kivétel ez alól az említett Rodostó u. 2-4-6-8.).

A Belváros leginkább leromlott területei:

- Szent Mihály domb - Poncichter negyed;
- Szélmalom utca – Rózsa utca;
- Fapiac környéke (Magyar út és Pócsi út);
- Hátulsó utca - Petőfi tér – Rákóczi út által határolt terület.

A fentebb megnevezett, leromlott belvárosi területek két fő sajátossága, hogy egyrészt elszórtan, nem egy tömbben található, és általában csak egy-egy többlakásos házat foglalnak magukban; másrészt műemlékű védettségű az érintett épületek döntő többsége. Az itt élő, döntő többségében előregedő, elszegényedett lakosság nem vonható be a lakások felújításába, ezért a nagy értéket képviselő, de jelenleg rossz állapotú lakások helyett igényeiknek jobban megfelelő, magasabb komfortfokozatú lakásokat kell számukra biztosítani. A lakások felújítása az örökségvédelmi előírások miatt rendkívül költséges.

2014 májusában 1.200 db az önkormányzati bérlakásállománya. Állagmegőrző felújításokat folyamatosan végez az önkormányzat a bérlakás-állományán, az így felújított lakásokat továbbra is bérbe adják. A lakások egy részét azonban licit útján értékesítik, így az állomány fokozatosan fogy.

Projekt célja

A korszerűtlen belvárosi bérlakások és a leromlott lakókörnyezet komplex módon való fejlesztése a területen élők társadalmi integrációja elősegítésének érdekében

Kapcsolódó városi tematikus cél/rész-cél

3.4.3. Hátrányos helyzetű lakónépesség életkörülményeinek javítása

4.1.3. Önkormányzati bérlakás-állomány korszerűsítése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 4.4. Szegénység és szegregáció által sújtott, leromlott városrészek rehabilitációja

TOP 6.3. A társadalmi befogadás erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok

Projekt helyszíne

Sopron, Belváros.

Pontosabb tömbi lehatárolásra a Projekt háttére pontnál leírtak miatt a későbbiekben kerül sor.

Projekt tartalma

Sopron történeti városközpontjának 1960-70-es évekbeli műemléki rekonstrukciója funkcionális értelemben azt jelentette, hogy jellemzően az akkori kor divatja szerinti, nagyszámú, rossz adottságú kis lakások jöttek létre. A kialakult helyzet következménye, hogy Sopron történelmi belvárosa mára élettelené vált. Napközben a közintézmények, múzeumok és iskolák látogatói még biztosítanak némi forgalmat, estére kiürül ez a városrész; kevés az üzlet, a kirakat, az itt található néhány vendéglő a pincében van, panzió mindössze kettő működik. A jelenlegi lakossági összetétel következménye az ellenállás a belváros élénkítését célzó rendezvényekkel szemben is.

A Belvároson belül az ún. történelmi külvárosok más része, a hagyományos építkezésnek megfelelő, hosszú házas, közös udvaros beépítés ma problémagócot jelentenek két területen; a Pócsi u.- Magyar u.—Fapiac tömbben és a Petőfi tér- Hátulsó u.- Rákóczi F. u.- i tömbben. Itt az önkormányzati szociális bérlakások rossz állapotúak, a lakók szociális támogatásra szorulnak.

A Pócsi utcai tömbök belseje, bár rendelkeznek némi tartalékkal, inkább a jellemző hagyományos beépítés besűrűsödésével és az épületrészek minőségi cseréjével fejleszthetők. Funkcióját tekintve ezek a tömbök minden valószínűség szerint alapvetően megőrzik a lakófunkciójukat. A karakteres lakóépületek, értékes házak, az alacsonyabb beépítés benapozott hangulatos belső kertjei, udvarai, csendes zártsága miatt vonzóvá perspektívát kínálnak a tömb teljes megújításhoz. Az épületállomány karbantartásában a jelenlegi bérlők döntő hányada nem vonható be. A Pócsi utca környéke építészeti értékeinek megvédése, a lakókörnyezet minőségének javítása vagy az udvari szárnyak melléképületeinek lebontásával vagy bővítéssel - a mély kertekben kereszt szárnyak építésével - célszerű megoldani.

A Rákóczi úti tömb észak déli megnyitásával a tömb közepén vonzó teresedés alakítható ki, keresztirányú gyalogos forgalom biztosításával. Erre szervezve olyan funkciók telepíthetők, melyek az egyetem és a kultúrközpont között életképesek és a lakókörnyezetben tolerálhatók. Ilyenek az oktatáshoz, régióközpontokhoz kapcsolódó irodák, diákszervezeti központok, diákszállók, kollégiumok. Ezek vonzott parkolóigénye viszonylag alacsony, így valószínűleg a jelenleginél jobb parkolási helyzet érhető el.

Jelen tervezési fázisban még nem ismert, hogy a szociális városrehabilitációs fejlesztések megvalósítása esetén a 2014-2020 közötti időszakban milyen központi kormányzati jogosultsági kritériumoknak kell megfelelni, így pontosabb akcióterületi vagy más szempontú lehatárolás jelen ITS keretében még nem tervezhető.

A városrészi szintűnél mélyebb, tömbi lehatárolású adatokat akkor lesz célszerű tovább elemezni, ha a szociális városrehabilitáció jogosultsági kritériumrendszerét az illetékes szakminisztérium meghatározza.

A fenti okok miatt az infrastrukturális projektelemeket és „szoft” fejlesztési elemek egyaránt tartalmazó, a leromlott soproni területekre koncentrálódó, komplex szociális városrehabilitációs projekt jelenleg még kidolgozás alatt áll.

A Belvároson belül koncentráltan érintett, lehetséges konkrét: történelmi belváros; Szent Mihály domb – Poncichter negyed; Magyar - Pócsi - Fapiac utca; Hátulsó utca – Petőfi tér – Rákóczi út; Szélmalom utca – Rózsa utca.

Projekt előkészítettsége

- A belvárosi területek megújításához 2000-ben helyzetfeltárás és koncepció, majd 2008-ban az IVS és az Antiszegregációs beavatkozási terv (2008-2013 közötti időszakra) is elkészült.

- 2013-14-ben az IVS felülvizsgálata során a KSH 2011. évi antiszegregációs vonatkozású népszámlálási adataival frissítettük a Megalapozó vizsgálat helyzetfeltárását.

- Jelen, 2014. évi ITS-hez készült egy megújított Antiszegregációs program is. *Lásd 6. fejezetet!*

Projekt lehetséges kedvezményezettje
Sopron MJV Önkormányzata
Projekt indikatív költségigénye
800.000.000 Ft
Projekt tervezett megvalósítási ideje
2018-2020

Projekt kódja és megnevezése	
BELV-4	Volt laktanya területének rehabilitációja
Projekt háttere	
A Táncsics – Flandorffer – Vitnyédi – Selmeci utcák által határolt egykori Laktanya belvárosi barnamezős területnek számít: az egykori laktanyaépületek még állnak, de hasznosításuk nem megoldott. A terület értékes helyen, a történelmi belvárostól légvonalban alig 500 m-re helyezkedik el.	
Projekt célja	
Az értékes belvárosi barnamezős terület rehabilitációja, új funkciókkal való ellátása	
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél	
4.1.6. Barnamezős területek hasznosítása, városi szövetbe integrálása	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
TOP 2.1. Vállalkozásbarát, népességmegtartó, városi fókuszú településfejlesztés	
Projekt helyszíne	
Táncsics – Flandorffer – Vitnyédi – Selmeci utcák által határolt tömb	
Projekt tartalma	
<p>A terület komoly fejlesztési potenciállal rendelkezik: a beépítés 6.600-8.000 m² körüli értékéhez, földfelszín alatt további 3.600-4.300 m² mennyisége adódik, mellyel a szintterület mutató 1,43-1,54 értékével számolva 19.000-26.500 m² szintterületnyi fejlesztés valósítható meg.</p> <p>A földszinten üzletek, kávézók, az emeleteken 150-300 lakás megvalósítása tervezett, melyek összesen 420-500 parkolóhelyet igényelnek.</p> <p>A szabályozási terv jelenleg nem vonatkozik a területre, minden fejlesztési funkció elképzelhető.</p> <p>A tömbfejlesztés fontos eleme a városi rendőrkapitányság számára egy új épület kialakítása a jelenleg használt, de elavult, korszerűtlen és szűkös Lackner Kristóf utcai épület kiváltására. A fejlesztés a rendőrség további megerősítésének alapvető feltétele, mely jelentősen hozzájárul az általános közbiztonság és a lakosság szubjektív biztonságérzetének javításához.</p>	
Projekt előkészítettsége	
Városépítészeti koncepció készült 2012-ben	
Projekt lehetséges kedvezményezettje	
Sopron MJV Önkormányzata	

Projekt indikatív költségigénye
500.000.000 Ft
Projekt tervezett megvalósítási ideje
2016-2018

5.3.2. Kurucdomb

A Kurucdomb Akcióterület lehatárolása: Kőszegi út – Kőfaragó tér – Fapiac utca – Híd utca – Kőrösi Csoma Sándor utca – Balfi út – városhatár – 8. sz. vasúti fővonal – Lóki sor – Csengery utca.

A Kurucdomb akcióterület fejlesztésének fő célja a városrész funkcionális gazdagítása, a leromlott területek rehabilitációja, hozzájárulás a hátrányos helyzetű lakosság életminőségének javításához, társadalmi integrációjához, valamint az épített örökség védelméhez, a közösségi terek fejlesztéséhez.

Kurucdomb Akcióterület

A Kurucdomb Akcióterületen megvalósítani tervezett projektek a következők:

- KUR-1. A kurucdombi Szélmalom turisztikai és közösségi célú hasznosítása;
- KUR-2. Anger rét komplex fejlesztése.

A hálózatos/tematikus projektcsomagok mindegyike tartalmaz – közvetlenül vagy közvetve - a Kurucdombot is érintő fejlesztéseket.

A Kurucdomb Akcióterület fejlesztési projektjei

Projekt kódja és megnevezése

KUR-1**A kurucdombi Szélmalom turisztikai és közösségi célú hasznosítása**

Projekt háttere

A városrész legmagasabb pontján jellegzetes városképi elemként jelenik meg a város sziluettjében a volt Szélmalom. A malmot erődszerű épületegyüttes (egykori Kaszárnya) veszi körül, amelyben jelenleg is leromlott állapotú, komfortos szociális bérlakások (48 db, melyből 2 áll jelenleg üresen), és részben szükséglakások találhatók, változó számú, közel 100 fős lakónépességgel. A létesítmény nyilvánvalóan nem lakáscélra épült, a szükség hozta, hogy ilyen módon hasznosítsák. A Szélmalom rehabilitációja a 2008. évi IVS-ben is szerepel, de forrás, illetve befektető hiányában csak kisebb léptékű belső javításokat végeztek az elmúlt időszakban.

A dombon elhelyezkedő Szélmalom, hogy a tetejéről kiváló kilátás nyílik az egész városra. A különleges adottságú hely ma kihasználatlan, ezért a Szélmalom és környéke közösségi, kulturális és turisztikai célú fejlesztése továbbra is aktuális.

Projekt célja

- A Kurucdomb városrész funkcionális gazdagítása;
- a Szélmalom tömb szociális bérlakásainak kiváltása, az épületegyüttes turisztikai, kulturális és közösségi célú hasznosítása.

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

2.1.3. Komplex és minőségi turisztikai kínálat bővítése, új célcsoportok elérése

3.4.3. Hátrányos helyzetű lakónépesség életkörülményeinek javítása

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 2.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés

TOP 4.4 Szegénység és szegregáció által sújtott leromlott lakóterületek rehabilitációja

TOP 6.3. A társadalmi befogadás erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok

Projekt helyszíne

Sopron, Rozália út 1-3.

Projekt tartalma

A fejlesztés célja első ütemben a malomtorony kilátópontként – mint turisztikai attrakció – történő kialakítása; második ütemben az udvargyűrű szociális bérlakásainak megszüntetése/kiváltása, a lakók integrált elhelyezése a város más részeiben; a lakófunkció helyett szabadidő és sport központ létrehozása. Hosszú távú cél a nagyudvar helyén szórakozó központ létrehozása.

A jelentősen leromlott állagú épületcsoport (műemléki épületek, műemléki környezet) jelenleg önkormányzati tulajdonban van, 48 db szociális bérlakás van benne. Az üzemeltetéséhez további humán erőforrás szükséges.

A nagyméretű épületegyüttest három részre tagolható:

- Szélmalom-torony,
- a tornyot körülvevő udvar az erre csatlakozó épületgyűrűvel,
- a nagy udvar az azt körülölelő épületszárnyakkal.

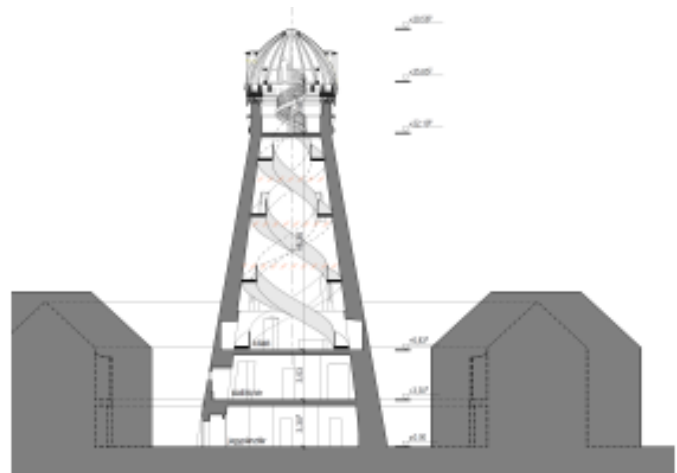
Mindhárom rész együttes fejlesztése ideális helyzet lenne, de a többmilliárdos megaprojekt megvalósítása nem reális egy ütemben.

Több ütemben megvalósuló, egymásra épülő kisebb projekt elemekből építkező fejlesztéssel lehet fenntarthatóan revitalizálni a Szélmalmot és környezetét. Ebben a megközelítésben fontos az első ütem és az elem helyes megválasztása.

A centrális, malomtorony köré szervezett kompozíció egyedi tereket, különleges atmoszférát teremt. Az erős térélményt sajnálatosan lerontja az épületek rossz állapota. Másrészt meghatározó a Kurucdombon jelen lévő aktív sporttevékenység és nagyméretű zöldfelületek is.

A fentiek alapján három ütemből az alábbi főbb beavatkozásokból állhat fejlesztés folyamata:

- 1.A Malomtorony: kilátópont.
- 1.B Malomtorony: mászó fal.
2. Udvargyűrű, kapcsolódó házak gyűrűje: sport és szabadidő központ (szolgáltatások magántőke bevonásával, lakások helyén pl.: kávézó, táncklub, fitness, squash, játszóház stb.).
3. Nagy udvar, kapcsolódó épületszárnyak: szórakozó központ (klubhelyiségek, romkert - étterem/kávézó, udvar lefedésével koncerthelyszín).

Várt eredmények:

A városba látogató turisták száma nő; a lakosság életminősége javul; a lakossági aktivitás erősödik, a terület felértékelődik.

- 1 kialakított torony kilátó;
- 24 szociális bérlakásból kialakított sport és szabadidő központ helyiségei;
- 2020 után, hosszú távon: fennmaradó 24 lakásból létrehozott szórakoztató központ vagy szálláshely szolgáltatás.

Projekt előkészítettsége

- A kurucdombi területek megújításához 2008-ban az IVS és az Antiszegregációs beavatkozási terv (2008-2013 közötti időszakra) is elkészült. A Szélmalom ebben is kiemelt, fejlesztendő leromlott területként szerepelt, azonban forráshiány miatt az akcióterületből csak a Rodostó u. 2-4-6-8. számú lakótömbök és környezetük közösségi tereinek megújulása valósulhat meg EU társfinanszírozású szociális városrehabilitációs projekt keretében 2015-ig.
- 2014-ben az IVS felülvizsgálata során a KSH 2011. évi antiszegregációs vonatkozású népszámlálási adataival frissítettük a Megalapozó vizsgálat helyzetfeltárását.
- 2013-ban fejlesztési tanulmányterv készült az önkormányzat részére a teljes akcióterület megújítására, a Szélmalom-tömb lehetséges funkcióváltásához: a lakófunkció mellett/helyett turisztikai, kulturális-közösségi szerep betöltése.
- Jelen, 2014. évi ITS-hez készült egy megújított Antiszegregációs program is (Lásd 6. fejezetet!), melyben a Szélmalom szintén kiemelt helyen szerepel a szociális városrehabilitáció keretében megújítandó, leromlott soproni területek között.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Sopron MJV Önkormányzata

Projekt indikatív költségigénye

1.000.000.000 Ft (I. ütem).

A további ütemek költségigénye az előkészítésüket követően határozható meg.

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2018-2020

Projekt kódja és megnevezése**KUR-2****Anger rét komplex fejlesztése****Projekt háttere**

A Balfi út 156. sz. alatti sporttelepen jelenleg egy villanyvilágításos és egy világítás nélküli labdarúgó pálya, baseball pálya, továbbá egy atlétika pálya található 400 m-es salakos körrel és 120 m-es műanyag borítású vágtpálya két távolugró pályával, valamint öltözők és kiszolgáló helyiségek. A pálya szomszédságában található egy felhagyott építőipari telep és Sopron város egyetlen minősített lőtere (Balfi út 158.) - ennek elhelyezkedése az Apácakert és a Lehár Ferenc utcai lakóparkok közelsége miatt kedvezőtlen.

Projekt célja

A városrész funkcionális gazdagítása, a leromlott állapotú sporttelep rehabilitációja

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

4.1.6. Barnamezős területek hasznosítása, városi szövetbe integrálása

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 2.1. Vállalkozásbarát, népességmegtartó, városi fókuszú településfejlesztés

Projekt helyszíne**Projekt tartalma**

Fejlesztés első eleme a barnamezős terület rehabilitációja.

A terület hasznosítása ezt követően egy új, multifunkcionális csarnok megépítésével valósul meg, amely a város gazdaságfejlesztése szempontjából is alapvetően fontos.

A csarnok elhelyezésére alkalmas, nagy kiterjedésű, jó közlekedési pozícióban lévő – önkormányzati tulajdonú - terület a Balfi út/Bella Lajos utca sarkán lévő felhagyott építőipari telep, amely a csarnok megépültével rendszeresen megszervezésre kerülő vásárok, kiállítások, koncertek és sportrendezvények helyszínéül szolgál majd.

Projekt előkészítettsége
2001-ben beépítési terv készült.
Projekt lehetséges kedvezményezettje
Sopron MJV Önkormányzata
Projekt indikatív költségigénye
1.000.000.000 Ft
Projekt tervezett megvalósítási ideje
2016-2018

5.3.3. Lőverek

A Lőverek Akcióterületet a következő utcák határolják: Ágfalvi út – Bánfalvi út – Kossuth L. utca – 8. sz. vasútvonál – 15. sz. vasútvonál – városhatár.

A Lőverek Akcióterület fejlesztésének fő célja a természeti környezet javításával a szabadidős funkció erősítése; komplex, rekreációs célú beavatkozások a természeti értékek, a táji jellemzők és az eredeti arculat megőrzése; valamint az egyetem és város kapcsolatának fejlesztésével a humán szolgáltató funkció javítása.

Lőverek Akcióterület

A Lőverek Akcióterületen megvalósítani tervezett projektek a következők:

- LOV-1. A Lőverek komplex, rekreációs célú fejlesztése;
- LOV-2. Az Erzsébet-kert fejlesztése.

A Lőverek Akcióterületen megvalósítani tervezett kulcsprojekt:

- KULCS-2. Integrált közösségi közlekedési csomópont kiépítése.

A hálózatos/tematikus projektcsomagok mindegyike tartalmaz – közvetlenül vagy közvetve - a Lővereket is érintő fejlesztéseket.

A Lőverek Akcióterület fejlesztési projektjei

Projekt kódja és megnevezése

LOV-1

A Lőverek komplex, rekreációs célú fejlesztése

Projekt háttere

Sopron kertés villa- és üdülőnegyede a Lőverek, mely a Soproni-hegység lejtőire épült, hullámos hegyes-völgyes területen. A név már 1225 óta szerepel oklevelekben. Újabb kori beépítése a XIX. század közepétől indult meg, amikor a soproni polgárok itteni gyümölcsöseikben nyaralókat kezdtek építeni. Területfelhasználását tekintve a Lőverek városrészben ma is kertvárosias lakódominancia uralkodik, sokrétű rekreációs területekkel kiegészülve és erdőfoltokkal tarkítva.

A városrész egyes területeinek jellegzetes funkciói – védett természeti területek, arborétum, klimatikus gyógyhely, szanatórium, üdülők és panziók, villanegyed, magas presztízsű lakóterületek - fokozott elvárásokat támasztanak a környezeti minőséggel szemben. Ez utóbbi egyaránt jelenti a természeti és épített környezet minőségét, valamint a környezet állapotát: a levegőminőséget és a zajszintet, ezért minden további fejlesztést csak ezek szem előtt tartásával lehet megvalósítani.

A Lővér Fürdő strandja 1908-ban épült Erdei Forrásfürdő néven. A fedett uszoda 1977-ben került átadásra: a 36 sokszög alapú kupolaépület magába foglalta a vendégfogadó aula részt, a 720 fős öltözőket, medenceteret, szociális helyiségeket és gépészeti helyiségeket is. A kupolát először műanyag sátor alkotta, melyet a 80-as években faszerkezetű palatető váltott fel. A 2000-es évek közepétől kezdődően szinten minden évben történt valamilyen fejlesztés: 2005-ben az uszoda tanmedencéjének, 2006-ban a fürdő pancsoló medencéjének, 2007-ben pedig a fürdő vízforgató berendezésének a teljes cseréje történt. 2007-től 80 m² napkollektor fűti a Lővér fürdő pancsoló medencéjét, ill. nagy medencéjét. 2009-ben a fürdő területén 2 db új fűtött szabadtéri medence, ill. 4 db új csúszda került átadásra. 2010-ben az uszodában kondenzációs kazánpark került kiépítésre, kiegészítve egy hőszivattyúval.

A folyamatos fejlesztések ellenére ugyanakkor egyértelműen látható, hogy a Lővér Fürdő sem áraiban, sem szolgáltatási színvonalában nem versenyképes a közeli burgenlandi (élmény)fürdőkkel. A Csik Ferenc Uszodában rendelkezésre álló vízfelület (1 db 33,3 m-es nagymedence és egy 15 m-es tanmedence) a helyi igények kielégítésére sem elégséges, bővítése elodázhatatlan.

Projekt célja

- Sopron és környéke természeti értékeinek és a jellegzetes Sopron térségi táj arculatának megőrzése, színvonalának emelése;
- a Lőverek zöldfelületeinek fejlesztése, a városrész rekreációs szerepének erősítése a bioaktív felület növelésével és fürdőkultúra fejlesztésével.

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

- 2.1.4. Egészségturizmus további erősítése
- 5.1.2. Sport és szabadidős, rekreációs célú területek fejlesztése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

- 2.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés
- A fejlesztés a GINOP gyógyhelyfejlesztési prioritása keretében is megvalósítható

Projekt helyszíne

Sopron, Lőverek

Lővér Fürdő és Csik Ferenc Uszoda: Lővér körút 82.

Projekt tartalma

A Lőverek városrész környezeti minőségének fejlesztése

Sopron és környéke természeti értékeinek és a jellegzetes Sopron térségi táj arculatának megőrzése alapelv. A világörökségi helyszín és a Fertő–Hanság Nemzeti Park elvárásainak harmonizálása Sopron és az érintett települések, térségek fejlesztési, rendezési törekvéseivel, tájfenntartási kultúrájával, kezelési és operatív terveivel ugyancsak fontos szempont.

A beavatkozások tervezésekor és megvalósításakor a természet- és tájvédelmi területeken folyó gazdálkodás és a természetvédelem összhangjának megteremtése érvényesül.

A Soproni Környezetvédelmi Programjával összhangban tervezett tevékenység-típusok:

- A zöldfelületek fejlesztése;
- a zöldfelületek természetességének javítása jóléti és klímajavító hatásuk növelése;
- a bioaktív felület növelése;
- a zöldfelület jóléti szolgáltatásainak megőrzése és bővítése;
- kommunikációs tevékenységek: a természetvédelmi értékek és feladatok megismertetése a lakó- és üdülőképességgel, valamint a gazdasági élet szereplőivel.

Fürdő-kultúra fejlesztése

Számos terv foglalkozott a Lővér fürdő fejlesztésével, a 2014-ben elkészült tanulmányterv a mostani fedett uszoda és meglévő védett kültéri medence kiszolgáló épület közé helyezett visszafogott, mindkét épülettel párbeszédbe kerülő épülettömb kínálja a megoldást a terek többféle tagolására is. A középső épületnek oldalra kinyúló karokkal lehetséges kínálkozik a teljes létesítmény összefogására, mint az eddigi fejlesztések legnagyobb eleme.

Összegezve: a Lőverek mint klimatikus gyógyhely komplex rekreációs fejlesztése magában foglalja a Lőverek jellegének, természeti és városképi értékeinek megőrzését, a gyógylevegre épülő gyógyászati, rekreációs, szabadidős és turisztikai infrastruktúrafejlesztést, a turistabarát közlekedést, valamint a kerékpáros turizmust és túra utak fejlesztését.

Projekt előkészítettsége

- Lőverek jellegvédelmi rendelete 37/1992. (XII.30.).
- A Lővér Fürdő fejlesztéséhez 2014-ben készült tanulmányterv, ugyanakkor nem áll rendelkezésre a fürdő és az uszoda fejlesztéséhez (elő) megvalósíthatósági tanulmány sem költségterv.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

- Sopron MJV Önkormányzata
- Soproni Vízmű Zrt.

Projekt indikatív költségigénye

4.000.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2015-2020

Projekt kódja és megnevezése

LOV-2 | **Az Erzsébet-kert fejlesztése**

Projekt háttere

A város legnagyobb (5 ha), az ország legidősebb (közel 250 év) és jelentős faállományt (760 példány) magába foglaló közparkja jelenleg nem tudja maradéktalanul ellátni a tőle elvárt funkciókat területi feldarabolódása, a kikapcsolódást zavaró közlekedés miatt.

Projekt célja

A város legnagyobb közparkjának megújítása, közlekedési terhelésének csökkentése

Kapcsolódó városi tematikus cél/rész cél

5.1.1. Városi közterületi zöldfelületek megőrzése, arányának növelése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 2.1. Vállalkozásbarát, népességmegtartó, városi fókuszú településfejlesztés

Projekt helyszíne

Projekt tartalma
A fejlesztés során a kert korábbi, közlekedésileg kevésbé terhelt állapota kerül visszaállításra a növényállomány frissítése mellett.
Projekt előkészítettsége
- Megvalósíthatósági tanulmány, 2013. - Engedélyezési és kiviteli terv, 2013.
Projekt lehetséges kedvezményezettje
Sopron MJV Önkormányzata
Projekt indikatív költségigénye
300.000.000 Ft
Projekt tervezett megvalósítási ideje
2018-2020

5.4. Hálózatos/tematikus projektcsomagok bemutatása

5.4.1. Aktív, innovatív gazdaságfejlesztés

Projekt kódja és megnevezése	
GAZD-1	Kereskedelmi létesítmények fejlesztése
Projekt háttere	
Az önkormányzati tulajdonú, Sopron Holding Zrt. által működtetett Piac és Vásárcsarnok épületének állapota leromlott, felújításra szorul.	
Projekt célja	
A helyi termékek piacra jutásának támogatása	
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél	
1.2. Helyi gazdasági húzóágazatok kiemelt támogatása, ipari területek és telephelyek infrastrukturális fejlesztése	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
TOP 1.1. Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók (megyei tervezési hatáskörben)	
Projekt helyszíne	
Sopron, Csarnok u. 1.	
Projekt tartalma	
A fejlesztés keretében megvalósul a Piac és Vásárcsarnok épületének fejlesztése, a 21. századi követelményeknek megfelelően.	
A Piac és Vásárcsarnok fejlesztésének jelentősége a helyi termékek piacra jutásának elősegítése, a rövid ellátási láncok megvalósításának támogatása. A beruházás hozzájárul a helyi vállalkozások működési környezetének javításához, amely középtávon munkahelymegőrzést, illetve –teremtést eredményezhet, és hozzájárul a város-vidék együttműködés erősítéséhez.	
Projekt előkészítettsége	
Elkezdődtek az egyeztetések a GY-M-S megyei Önkormányzat és Sopron MJV Önkormányzata között	
Projekt lehetséges kedvezményezettje	
Sopron MJV Önkormányzata	
Projekt indikatív költségigénye	
1.700.000.000 Ft	
Projekt tervezett megvalósítási ideje	
2017-2018	

Projekt kódja és megnevezése**GAZD-2****KKV-k fejlesztése****Projekt háttere**

A működő vállalkozásokat létszámkategóriák szerint vizsgálva, a 2011-es adatok alapján megállapítható, hogy a 4.693 db működő soproni vállalkozás döntő részét a 10 főnél kevesebbet foglalkoztató mikrovállalkozások teszik ki (95,40%), a 10-49 fős kisvállalkozások részaránya pedig 3,68%. 50-249 főt foglalkoztató középvállalkozásból 35 db (0,75%) található Sopronban. A nagy számban jelen lévő KKV-k fejlesztése tehát alapvető fontosságú Sopron gazdasági életében.

Projekt célja

A Sopron MJV közigazgatási területén működő innovatív, minőségi szolgáltatást nyújtó KKV-k támogatása

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

1.1.2.; 1.2.2. Innovatív KKV-k támogatása, versenyképességük erősítése

1.1.3.; 1.2.3. A szolgáltató szektor minőségi fejlesztéseinek elősegítése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 1.2. Foglalkoztatásbarát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál (megyei tervezési hatáskörben)

Projekt helyszíne

Sopron közigazgatási területén működő vállalkozások telephelyei

Projekt tartalma

A projekt keretében a kis- és középvállalkozások térségileg és ágazati szempontból is fókuszált támogatása valósul meg. Sopron MJV prioritásként kezeli a területén működő vállalkozások foglalkoztatás képességének erősítését, az innovatív vállalkozások fejlesztését, valamint kiemelten a turisztikai szereplők helyzetének javítását, szolgáltatásaik fejlesztését. Sopron ugyanakkor nem kíván önálló, a szigorú feltételrendszernek megfelelő, költséges támogatás-közvetítői intézményrendszert létrehozni, ehelyett – gazdaságosabb és hatékonyabb megoldást választva - csatlakozni kíván a megye által megvalósítani tervezett alábbi KKV-fejlesztési projektcsomagokhoz:

K2 Vállalkozásfejlesztés:

2.1. Megyei innováció fejlesztés

2.1.1. Az innovációs ötletek megvalósításának kis értékű támogatása (innocsekk formában)

2.1.2. innovációs kísérleti akciók támogatása (experimental actions)

2.2. A vállalkozások foglalkoztatási képességének erősítése

2.2.1. A munkavállalók készségeinek és helyi gazdaság potenciális igényeinek közelítése

2.2.2. A vállalkozások innovációs képességeinek erősítése asszisztens program keretében foglalkoztatás bővítő hatással

K5. Megyei komplex turizmusfejlesztési program

5.1. Megyei komplex egészségturisztikai termékfejlesztés a gyógyturizmus, a sport, a wellness és a rekreációs szolgáltatások és attrakciók fejlesztésével

5.1.1. Helyi és mikrotérség jelentőségű egészségturisztikai attrakciófejlesztés, közösségi formában üzemeltetett szolgáltatás-fejlesztés

5.2. Megyei komplex ökoturisztikai termékfejlesztés az aktív és a falusi turizmus attrakciói és szolgáltatás fejlesztése révén

5.2.1. Helyi és mikrotérségi jelentőségű ökoturisztikai attrakció-fejlesztés, közösségi formában üzemeltetett szolgáltatás-fejlesztés

5.3. Konferencia, üzleti és esemény turizmus fejlesztés multifunkcionális központok kialakítása és szálláshelybővítés révén

5.3.1. Kiemelt jelentőségű konferencia és üzleti, valamint esemény turizmus létesítmények és azok szolgáltatásainak fejlesztése

5.4. Kulturális és ökoturizmusfejlesztés az épített, táji, természeti és szakrális örökség megóvása és a látogatók számára vonzóvá tétele révén

5.4.1. Helyi és mikrotérségi jelentőségű kulturális és örökségturizmus attrakció közösségi formában üzemeltetett szolgáltatás-fejlesztés

5.5. A turisztikai részprogramban meghatározott turizmusformákhoz kapcsolódó szálláshely és egyéb szolgáltatásfejlesztés

Projekt előkészítettsége

Elkezdődtek az egyeztetések a GY-M-S megyei Önkormányzat és Sopron MJV Önkormányzata között

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Közvetlen kedvezményezett: a GY-M-S megyei Önkormányzat által kijelölésre kerülő támogatásközvetítő szervezet

Közvetett kedvezményezett: Sopron MJV kis- és középvállalkozásai

Projekt indikatív költségigénye

4.900.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2015-2020

Projekt kódja és megnevezése

GAZD-3 | **Sopron és térsége foglalkoztatási paktum létrehozása**

Projekt háttere

A helyi foglalkoztatási paktumok a térségi foglalkoztatáspolitikai fontos eszközei; segítségükkel keretek teremthetők a munkaerő-piaci szereplők hatékony együttműködéséhez. A foglalkoztatási paktum a térségi szereplők szerződésben rögzített összefogása. A partnerség lényege, hogy a polgármesterek, munkaügyi szakemberek, vállalkozók, civilek, illetve a képzőintézmények vezetői együtt gondolkodnak és dolgoznak a térség foglalkoztatási problémáinak megoldásán. Stratégiát alkotnak, s ennek mentén különböző helyi programokat valósítanak meg. A foglalkoztatási stratégia nagy hangsúlyt helyez a környék foglalkoztatási helyzetének elemzésére, a munkalehetőségek feltárására, a gazdasági és a humán erőforrás-fejlesztési elképzelések koordinációjára, valamint a kitörési pontok meghatározására. Továbbá nem hagyja figyelmen kívül a foglalkoztatást elősegítő képzési projekteket, valamint a térség hagyományos munkakultúrájának megőrzését és fejlesztését.

Projekt célja

A térségi munkaerő-piaci szereplők hatékony együttműködésének támogatása

Kapcsolódó városi tematikus cél/rész cél

1.1. Gazdasági szereplők helyi és térségi szintű együttműködéseinek ösztönzése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés
TOP 6.1. A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával (megyei tervezési hatáskörben)
Projekt helyszíne
Sopron és térsége
Projekt tartalma
Gazdaságfejlesztési tevékenységhez illeszkedő képzések és átképzések támogatása, lebonyolítása (TISZK), humán erőforrás és vállalati háttér felmérése és elemzése, inkubátor szolgáltatás fejlesztés a KKV-k részére. A tevékenység keretében az érintett polgármesterek, munkaügyi szakemberek, vállalkozók, civilek, illetve a képzőintézmények vezetői együtt gondolkodnak és dolgoznak a térség foglalkoztatási problémáinak megoldásán. Stratégiát alkotnak, s ennek mentén különböző helyi programokat valósítanak meg.
Projekt előkészítettsége
Elkezdődtek az egyeztetések a GY-M-S megyei Önkormányzat és Sopron MJV Önkormányzata között
Projekt lehetséges kedvezményezettje
Sopron MJV Önkormányzata
Projekt indikatív költségigénye
1.100.000.000 Ft
Projekt tervezett megvalósítási ideje
2015-2020

Projekt kódja és megnevezése	
GAZD-4	Helyi gazdaságfejlesztési projektek támogatása, a munkavállalói mobilitás elősegítése
Projekt háttere	
Sopronban az intenzív ausztriai munkaerő-elszívás miatt több szakterületen is hiányzik a képzett munkaerő. A hiányzó kapacitások pótlása a magas soproni lakhatási költségek miatt piaci alapon nem minden esetben lehetséges.	
Projekt célja	
<ul style="list-style-type: none"> - A helyi gazdaság- és termékfejlesztés mentorálása, folyamatsegítése, szakértői támogatása; - a megyén belül, de a lakhelyüktől távolabb munkát vállalni kívánók ingázásának vagy a megyébe visszatérő munkavállalók lakhatásának támogatása 	
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél	
1.1. Gazdasági szereplők helyi és térségi szintű együttműködéseinek ösztönzése	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
TOP 6.2. A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek (megyei tervezési hatáskörben)	
Projekt helyszíne	
Sopron és térsége	

Projekt tartalma
Gazdaság- és termékfejlesztés, mentorálása, támogatása. Munkavállalói földrajzi mobilitás támogatása.
Projekt előkészítettsége
Elkezdődtek az egyeztetések a GY-M-S megyei Önkormányzat és Sopron MJV Önkormányzata között
Projekt lehetséges kedvezményezettje
Sopron MJV Önkormányzata
Projekt indikatív költségigénye
690.000.000 Ft
Projekt tervezett megvalósítási ideje
2015-2020

5.4.2. Fenntartható közlekedésfejlesztés

Projekt kódja és megnevezése	
KOZL-1	Győr – Sopron országhatár vasútvonal fejlesztése
Projekt háttere	
<p>A 8. számú Győr – Sopron országhatár vasútvonal a GYSEV legfontosabb magyarországi vasúti fővonala. A vasútvonal az Intercity, személy és gyorsvonatok mellett az ország legnagyobb teherforgalmat lebonyolító egyvágányú vasútvonala, kapacitásának határát már évekkel ezelőtt elérte - régóta tervezett kétvágányúvá bővítése mára elodázhatatlanná vált.</p> <p>Győr és Sopron között napközben menetrend szerint kb. óránként indulnak vonatok: a 85 km-es szakaszt az Intercity-szerelvények 64 perc alatt, a gyorsvonatok 72-73 perc alatt, míg a személyvonatok 80-92 perc alatt teljesítik.</p>	
Projekt célja	
<ul style="list-style-type: none"> - TEN-T vasúthálózat fejlesztésének részeként Sopron és térsége elérhetőségének javítása; - az utazási és szállítási idő csökkentése, a személy- és teherforgalmi kapacitás növelése. 	
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél	
4.2. Közlekedési és közműhálózat fejlesztése	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
IKOP	
Projekt helyszíne	
Győr – Sopron országhatár vasútvonal	
Projekt tartalma	
<p>A Győr – Sopron országhatár vasútvonal fejlesztése három ütemben valósul meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fertőszentmiklós (bez.) – Sopron országhatár: 31,5 km, - Csorna (kiz.) – Fertőszentmiklós (kiz.): 30 km, - Győr (bez.) – Csorna (bez.): 31 km. <p>A vonal tervezési sebessége 160 km/h, a tengelyterhelés: 225 kN.</p> <p>Tervezett felépítmény:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nyílt vonalon és állomáson átmenő fővágányokon: új, 60 kg/fm rendszer, - mellékvágányok: használt, 48 kg/fm rendszer. <p>Kiemelt szempont az akadálymentesítés: az állomásokon és megállóhelyeken emelt magasságú (sínkorona + 55 cm magas) peronok kerülnek kialakításra, gyalogos aluljáróval és liftekkel.</p> <p>Az állomásokon új elektronikus biztosítóberendezések létesítése is szükséges, továbbá korszerű, automatizált utastájékoztató rendszer is telepítésre kerül. A teljes vonalon ETCS 2. szint (European Train Control System - Egységes Európai Vonatbefolyásoló Rendszer) telepítése tervezett.</p> <p>A Fertőszentmiklós - Sopron szakaszra már részlegesen elkészült tanulmánytervek alapján a vasútvonal Fertőboz-Sopron közötti szakasza – a soproni személy- és teherpályaudvar közötti vasúti deltát meghagyva – elbontásra kerül, a korszerűsítés Kópháza melletti átkötéssel a 15. sz. Sopron - Szombathely vasútvonal nyomvonalán valósul meg. Az új vonal villamosítva, Sopron-teherpályaudvar és Kópháza között három, utána a – 15. sz. vonal kiválása miatt – két vágánnyal épül.</p>	

Projekt előkészítettsége

A „Győr - Sopron országhatár közötti vasútvonal kétvágányúsítása projekt 1. ütemének előkészítése” című, KÖZOP-2.4.0-09-2010-0003 kódjelű projekt az Európai Unió támogatásával valósul meg, összköltsége 2.100.000.000 Ft, a támogatás intenzitása 100%.

A projektre vonatkozó Támogatási Szerződés 2011.01.26-án került aláírásra, a tervezési és egyéb fejlesztési tanácsadási feladatokat a közbeszerzési eljárás során nyertes CASHFUND-ÁKMI-FŐMTERV-UVATERV Konzorcium látja el. A Konzorcium feladata a Győr – Sopron országhatár kétvágányúsítása projekt Fertőszentmiklós – Sopron országhatár közötti szakaszának (I. ütem) előkészítése érdekében a teljes projekt, különös tekintettel az I. ütem megalapozottságának alátámasztásához, a helyi, magyar és osztrák, valamint európai uniós elfogadásához, támogatásához szükséges tanulmányok, vizsgálatok, tanulmánytervek elkészítése, valamint ehhez kapcsolódó szakértői-tanácsadói feladatok ellátása.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Győr-Sopron-Ebenfurt Vasút Zrt.

Projekt indikatív költségigénye

A tervezés további előrehaladását követően kerül meghatározásra

Projekt tervezett megvalósítási ideje

A tervezés további előrehaladását követően kerül meghatározásra

Projekt kódja és megnevezése

KOZL-2

Grenzbahn

Projekt háttere

A Sopron – Bécsújhely (Wiener Neustadt) egyvágányú, nem villamosított vasúti pálya, melyen ütemes menetrend szerint közlekednek a személyvonatok. A vonal magyar jelölése 2.A, osztrák számozása 524-es, a pályán a GYSEV és az ÖBB által üzemeltetett járművek közlekednek.

A Sopron – Ebenfurt (Ebenfurth) vonal egyvágányú, teljes hosszában villamosított. A pályán a közlekedés ütemes menetrend szerint zajlik. A vonal magyar jelölése A.2.1., osztrák számozása 512.

Sopron vasútállomásról mindkét vonal ÉNy-i irányba indul ki, a vonalak azonban a Csengery utcai közúti aluljáró előtt kettéágaznak: a bécsújhelyi vonal Sopron – Déli pályaudvaron keresztül Ágfalva irányába hagyja el a várost, míg az ebenfurti vonal a Kismartoni sor mentén, majd a Jereván lakótelep mellett fut végig – ez utóbbi jelentős zajterhelésnek teszi ki a városrészben élőket.

Projekt célja

- A Jereván lakótelep környezeti terheltségének csökkentése;
- a városon belüli elérhetőségek javítása.

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

- 4.2. Közlekedési és közműhálózat fejlesztése
- 5.2.2. Fűtési és közlekedési eredetű légszennyezettség, zajterhelések mérséklése.

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

IKOP / nemzetközi együttműködés

Projekt helyszíne
Sopron
Projekt tartalma
Az ún. Grenzbahn (határvasút) projekt keretében a Győr – Sopron országhatár vasútvonal korszerűsítésének folytatásaként a 8. számú, Ebenfurt felé kapcsolatot biztosító vonal korszerűsítése, valamint a bécsújhelyi és ebenfurti vonalak Sopronból való közös kivezetése tervezett – a jelenlegi bécsújhelyi nyomvonal mentén. Ez a megoldás csökkenti a Jereván lakótelep és a Kismartoni sor térségének környezeti terheltségét, mivel a kiváltott vasúti terület felszámolása és rekultivációja tervezett. A felszámolásra kerülő vasútvonal területe a közúti alaphálózat fejlesztésére vehető igénybe. A vasútvonal által kettéosztott város kapcsolati pontjainak száma megnő, javul a városban belüli elérhetőség. A GYSEV jelenleg vizsgálja a két meglévő határmetszési pont helyett egy új, a két vonal számára közös határmetszési pont kialakításának lehetőségét.
Projekt előkészítettsége
Az érintett felek között megkezdődtek az egyeztetések, részletes tanulmányterv azonban még nem készült.
Projekt lehetséges kedvezményezettje
Győr-Sopron-Ebenfurt Vasút Zrt.
Projekt indikatív költségigénye
A tervezés további előrehaladását követően kerül meghatározásra
Projekt tervezett megvalósítási ideje
A tervezés további előrehaladását követően kerül meghatározásra

Projekt kódja és megnevezése	
KOZL-3	M9 (M84) várostérséget érintő szakaszának előkészítése
Projekt háttere	
Sopron felől a Nyugat-dunántúli régió és egész Magyarország déli részének közúti elérhetősége szegényes: ezek a térségek az M85 gyorsforgalmi út kiépítése után is csak nagy kerülővel vagy alsóbbrendű úthálózati elemek igénybe vételével érhetők el.	
Projekt célja	
<ul style="list-style-type: none"> - TEN-T átfogó hálózat fejlesztésének részeként Sopron és térsége elérhetőségének javítása; - közlekedésbiztonság javítása. 	
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél	
4.2.1. Közúthálózat hiányzó elemeinek kiépítése	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
IKOP	
Projekt helyszíne	
A gyorsforgalmi út lehetséges – elvi szintű – nyomvonalai egyeztetés alatt állnak.	

Projekt tartalma

A projekt megvalósítása csak hosszabb távon, 2020 után képzelhető el, az előkészítő/megalapozó tevékenységek elindítása azonban már a 2014-2020-as időszak egyik lényeges feladata. Az M9 (vagy M84) gyorsforgalmi út elvi nyomvonaláról hosszú évek óta folynak az egyeztetések a térségi és országos szereplők között: a legfrissebb tervek alapján – a Sopron érdekeinek leginkább megfelelő – soproni kezdőponttal indulhat a fejlesztés: a Sopron – Szombathely szakasz Nagycenknél ágazhat ki az M85 gyorsforgalmi útból.

Projekt előkészítettsége

A fejlesztést előkészítő elvi egyeztetések zajlanak, tervi előkészítés még nem történt.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.

Projekt indikatív költségigénye

A tervezés előrehaladását követően kerül meghatározásra

Projekt tervezett megvalósítási ideje

- Tervi-tanulmányi szintű előkészítés: 2017-2020.
- Megvalósítás: 2020 után.

Projekt kódja és megnevezése

KOZL-4 | **ÉNY-i összekötő út és déli tehermentesítő forgalmi gyűrű kiépítése**

Projekt háttere

Sopron északnyugati elkerülő útja 2005 óta szerepel a város fejlesztési tervei között. Elsődleges célja az északnyugati városrész és a 84. sz. főút közötti kapcsolat megteremtése, amely tehermentesíti a belterületi utakat az északnyugati iparterületek teherforgalma és az ingázó személygépkocsi forgalom alól.

A Magyar Közút Zrt. megbízásában 2010-ben készültek el „Sopron Északi tehermentesítő út” engedélyezési és kiviteli tervei, amely a Nemzeti Közlekedési Hatóságtól építési engedélyt is szerzett. Az elmúlt időszakban a korábban elkészült tervekkel kapcsolatban az alábbi kockázatok merültek fel:

- Natura 2000 területek érintettsége,
- Ebenfurti vasútvonal kérdése tisztázatlan,
- Régészeti lelőhely érintettsége (helyben megőrzendő római villa gazdaság),
- Területszerzési költségek meghaladná az EU-s elszámolhatóságot,
- Somfalvi Galéria (vízbázis) keresztezése, kutak megszüntetésének szükségessége.

A felsorolt kockázatok csökkentése, a gazdaságosabb megvalósítás és a város közötti kapcsolatainak kedvezőbb biztosítása érdekében 2013-ban új megvalósíthatósági tanulmányt készített a Transinvest Budapest Kft. által vezetett konzorcium.

Projekt célja

- Az ÉNY-i iparterület közötti megközelíthetőségének javítása;
- a városon átmenő (teher)forgalom csökkentése, az érzékeny területek tehermentesítése;
- a tehermentesítő útvonal mellett található területek feltárása;
- a közlekedésbiztonság és a települési életminőség javítása.

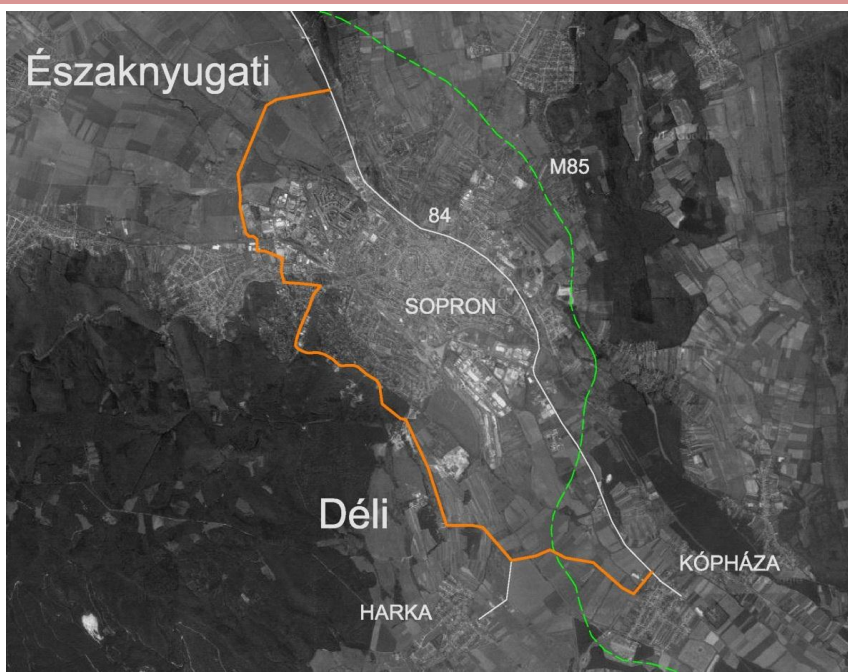
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

4.2.1. Közúthálózat hiányzó elemeinek kiépítése

5.2.2. Fűtési és közlekedési eredetű légszennyezettség, zajterhelések mérséklése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

IKOP

Projekt helyszíne**Projekt tartalma****NY-i összekötő (tehermentesítő) út**

A 2013-as Megvalósíthatósági tanulmányban a nyomvonalváltozatok 3 fő alapelvre épülve kerültek megtervezésre, melyekre a hosszirányú szakaszolás készült a változatok kombinálhatóságának érdekében:

„A” változat: A 84. sz. főúttól a Bécsújhelyi GySEV vasútvonal külön szintű keresztezéséig külterületen vezetett, majd belterületi, az ipari területet elkerülő, de azt kiszolgáló nyomvonalváltozatok;

„B” változat: A 84. sz. főúttól a Bécsújhelyi GySEV vasútvonal külön szintű keresztezéséig külterületen vezetett, majd belterületi, az ipari területet érintő nyomvonalváltozatok;

„C” változat”: az előzményes 2010. évben Jel-Köz Kft. által készített nyomvonal.

A tervezett út négy csomópont által három szakaszra bontható: északi, középső és déli szakaszra. A szakaszok tervezési változatai egymással kombinálhatók. Az „A” és „B” változatra vonatkozóan további nyomvonal-változatok készültek.

Az **északi szakaszra** két nyomvonal-változat készült:

- C jelű: a 84. sz. főúttól a 125+350 km szelvényben indul és a Nyugat-majori útig egyenesen, meglévő földút nyomán halad;
- A1 jelű: A Nyugat-majori út vonalában halad, merőlegesen csatlakozik a 84. sz. főútra. Enyhe ívvel elkerüli a régészeti lelőhelyet (Gsalzenbach dűlő). A csatlakozási csomópont kialakítására két megoldás született: T

csatlakozás és a főút tengelyéből elhúzott csomópont.

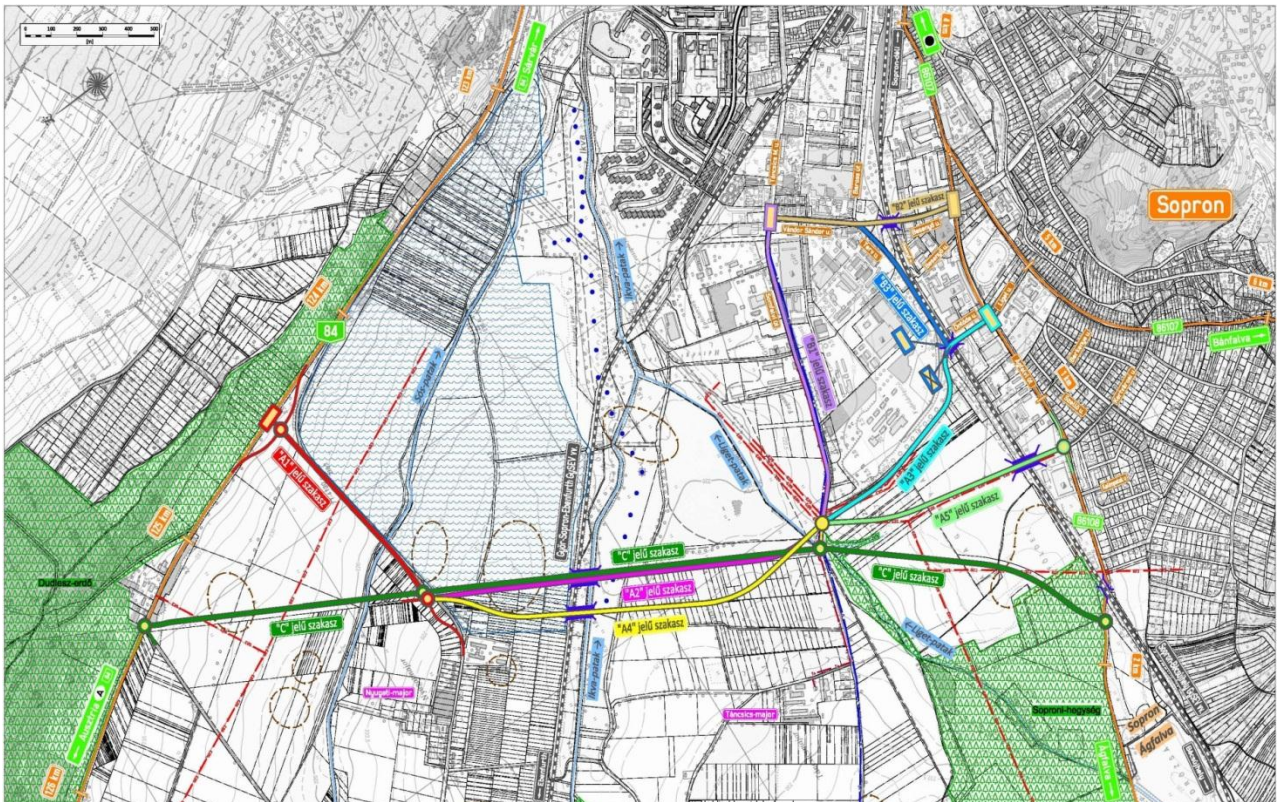
A középső nyomvonal-szakaszra három változat készült:

- C jelű: Meglévő földút vonalán, egyenesen halad, keresztezi az Ikva-patakot és az Ebenfurti vasútvonalat, a Főtelepi galéria ivóvízbázis kútjait, illetve a Tiefenbach dűlő régészeti lelőhelyet;
- A2 jelű: a C jelű nyomvonallal nagyrészt megegyezik, de a Somfalvi úti csomópont előtt enyhén megtörik, így a csomópont nem érint Natura 2000 területet;
- A4 jelű: párhuzamosan halad az A2 jelű változattal, de nagyvonalú ívvel elhúzza - így elkerüli az ivóvízbázis kútjait és a Tiefenbach dűlő és az Unter Acker dűlő régészeti lelőhelyei között halad el.

Az elkerülő **déli szakaszára** öt tervi változat készült:

- C jelű: nagysugarú bal ívvel érkezik meg az Ágfalvi út 1+815 km szelvényébe tervezett körforgalmú csomópontba, az Ágfalvi út külön szintű vasúti keresztezése (86107 j út 1+725 km sz) mellett;
- A3 jelű: a módosított Somfalvi úti csomóponttól meglévő földút vonalán éri el az Öntöde utca vasúti átjárót, ahol felül vezetve, külön szinten keresztezi a bécsújhelyi vasútvonalat, majd a Liget utcánál négyágú csomóponttal csatlakozik az Ágfalvi útba;
- A5 jelű: a módosított Somfalvi úti csomóponttól a 20 kV-os légvezeték mentén vezetve a Kertvárosi utca meghosszabbításában felül vezetve, külön szinten keresztezi a Bécsújhelyi vasútvonalat, majd a Kertvárosi utcánál négyágú körforgalmú csomóponttal csatlakozik az Ágfalvi úthoz;
- B1+B2: a módosított Somfalvi úti csomóponttól a meglévő Somfalvi úton, majd a Vándor Sándor utcán át továbbhaladva a Besenyőutca meghosszabbításában felül vezetve, külön szinten keresztezi a Bécsújhelyi vasútvonalat, és a Besenyő utcán éri el az Ágfalvi utat;
- B1+B3: a módosított Somfalvi úti csomóponttól a meglévő Somfalvi úton, a Vándor Sándor utcán át, majd bal ívvel a Terv utcán keresztül csatlakozik az Öntöde utcához. Ez esetben a Bécsújhelyi vasútvonal keresztezése szintbeni marad.

A nyomvonalak áttekintő rajza (forrás: 2013-as Megvalósíthatósági tanulmány):

A jelzett szakaszok alapján összesen 5 nyomvonal-változat került meghatározásra. Mind az öt nyomvonal-változatra készült tanulmányterv, költségbecslés, környezeti hatások értékelése. Forgalmi modell, közgazdasági költség-haszon elemzés, közlekedés-biztonsági hatásvizsgálat csak az I. sz, II. sz. és III. sz. nyomvonal-változatra készült.

Tervezett csomópontok:

- 84 sz. főút: 0+000=124+466,50 km szelvényben;
- Nyugati major: 0+888,30 km szelvényben – négyágú, kör;
- Somfalvi út: 2+466,45 km szelvényben – négyágú, kör;
- a 86108 j. út: 3+516,08=0+649,50 km szelvényben (Ágfalvi út) – négyágú.

A tervezési sebesség külterületen 90 km/h, belterületen 50 km/h.

Déli forgalmi gyűrű

Az összekötő úthoz csatlakozik a déli forgalmi gyűrű, ezzel a teherforgalommal terhelt városi szakaszok felszabadulnak. A déli gyűrű meglévő útszakaszok összekötésével, illetve fejlesztésével jön létre, melynek elemei: ÉNYI-i tehermentesítő végpontja – Ágfalvi út – Besenyő u. – Ady E. út – Lővér krt. – Egeredi út – Harka/Sopron főút – Lőportári út – 84-es főút.

Projekt előkészítettsége

- ÉNYI út déli csomópont tanulmányterve 2004.
- ÉNYI út kisajátítási terve 2005.
- ÉNYI út kiviteli terve 2005.
- ÉNYI út megvalósíthatósági tanulmánya és engedélyezési terve 2013.
- Északi tehermentesítő kiviteli terve 2010.
- Nyugati Forgalmi Gyűrű tanulmányterve 2005.
- Nyugati Forgalmi Gyűrű tanulmányterve 2009.
- Sopron Közlekedésfejlesztési Konceptiója 2006.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

- Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.
- Magyar Közút Nonprofit Zrt.
- Sopron MJV Önkormányzata

Projekt indikatív költségigénye

11.200.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2018-2020

Projekt kódja és megnevezése	
KOZL-5	A térségi munkavállalói közúti mobilitás feltételeinek javítása
Projekt háttere	
A munkavállalók ingázása szempontjából fontos Balf – Sopron, Fertőrákos – Sopron és Harka – Sopron alacsonyabb rendű közutak állapota a jelentős forgalom miatt erősen leromlott, fejlesztésük szükséges.	
Projekt célja	
<ul style="list-style-type: none"> - Sopron mint térségközpont elérhetőségének javítása; - közlekedésbiztonság növelése. 	
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél	
4.2. Közlekedési és közműhálózat fejlesztése	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
TOP 1.3. A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés (megyei tervezési hatáskörben)	
Projekt helyszíne	
<ul style="list-style-type: none"> - Balf – Sopron; - Fertőrákos – Sopron; - Harka – Sopron. 	
Projekt tartalma	
A munkavállalók számára a munkába járással érintett, kiemelten fontos alacsonyabb rendű közutak felújítása, fejlesztése: Sopron - Balf, Sopron - Fertőrákos, Sopron - Harka.	
Projekt előkészítettsége	
A szükséges fejlesztési tervek még nem állnak rendelkezésre.	
Projekt lehetséges kedvezményezettje	
Magyar Közút NZrt.	
Projekt indikatív költségigénye	
4.800.000.000 Ft	
Projekt tervezett megvalósítási ideje	
2015-2020	

Projekt kódja és megnevezése	
KOZL-6	Határon átnyúló közúti közlekedési kapcsolatok visszaállítása
Projekt háttere	
A korábban térségi jelentőséggel bíró Sopron - Somfalva (Schattendorf) és Sopron-Brennbergbánya - Récény (Ritzing) határon átnyúló településközi utak hiányoznak jelenlegi közúthálózatból: Sopron mindössze három határátkelőhellyel rendelkezik: 84. sz. főút (Sopron/Klingenbach), 861 sz. főút (Kópháza/Deuschkreuz), valamint a Sopron-Sopronkőhida és Szentmargitbánya (Sankt Margarethen) közötti, szűk keresztmetszetű, a forgalmi igényeknek nem megfelelő	

útszakasz. A napi szintű ingázás miatt a felsorolt határátkelők/útszakaszok mindegyike túlzúfolt, így szükséges azok fejlesztése, valamint új kapcsolatok kialakítása.

Projekt célja

- Térszerkezeti kapcsolatok fejlesztése;
- a regionális elérhetőség és a közlekedésbiztonság javítása;
- a határon átnyúló gazdasági együttműködések és a munkavállalói mobilitás erősítése.

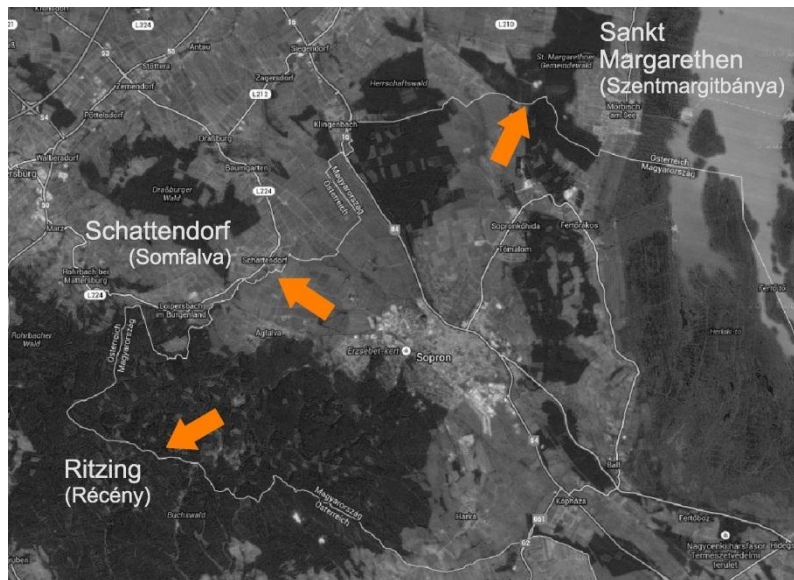
Kapcsolódó városi tematikus cél/rész cél

4.2.1. Közúthálózat hiányzó elemeinek kiépítése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

Ausztria-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program

Projekt helyszíne

Projekt tartalma

A magyar-osztrák határt metsző településközi közutak és kerékpárutak kiépítése: Sopron - Schattendorf (Somfalva); Brennbérgbánya (Sopron) - Ritzing (Récény); Sopronkőhida (Sopron) - Sankt Margarethen (Szentmargitbánya), településközi korlátozott forgalmú közúti kapcsolatok kiépítése, fejlesztése.

Projekt előkészítettsége

KÖZOP-3.5.0-09-11-2012-0026 azonosítószámú projekt: a KÖZOP-hoz illeszkedő projektek határmetszési szakaszainak megvalósíthatósági tanulmány szintű feltárása, azok hálózati hatásainak vizsgálata a magyar-osztrák határszakaszon – a vállalkozói szerződés 2014 márciusában került megkötésre.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Magyar Közút NZrt.

Projekt indikatív költségigénye

1.200.000.000

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2015-2020

Projekt kódja és megnevezése

KOZL-7

Kerékpárutak fejlesztése

Projekt háttere

Az országos kerékpárút törzshálózat részeként szerepel a Fertő tó körüli kerékpárút magyarországi szakaszaként Fertőrákos – Kópháza – Fertőszéplak - Fertőújlak vonalában kiépített kerékpárút. Az útvonal keleti oldali szakasza a Fertőhomoknál délre, Nagylózs és Röjtökmuzsaj felé leágazó kerékpárúttal együtt az 9. sz. Dunántúli határmenti kerékpárút néven a 13-as jelű Euro Velo hálózat része.

Térségi jelentőségű kerékpárútként szerepel a Kék-túra és a Mária-út turista útvonalak Balfi úti szakasza, a Tómalom utca bevezető szakasza, valamint a Tóth Antal utca, a Besenyő utca és az Ágfalvi út vonala.

Sopronban az Ikvahíd utca térségében érnek össze azok a helyi jelentőségű, de a határon túli kapcsolatot is biztosító keleti irányba vezető kerékpárút útvonalak, amelyek egyrészt a Balfi út, Tómalom utca, Nemeskúti utca felé a Fertő tavi kerékpárúthoz csatlakoznak, illetve Szentmargitbánya (St. Margarethen) felé adnak kapcsolatot. Szintén ebbe a pontba érkezik az északi irányba, a Virágvolgyi út vonalán Kelénpatak (Klingenbach) vezetett kerékpárút. Az országos kerékpárútként nyilvántartott Tóth Antal utca, a Besenyő utca és az Ágfalvi út vonala Ágfalvánál Somfalva (Schattendorf) felé leágazva csatlakozik a kelet-őrvideki (burgenlandi) kerékpárút hálózathoz.

A város belterületén a kerékpárosok számára több módon van lehetőség a közúti forgalomtól elválasztva, vagy azzal közös felületen a jármű használatára. Kerékpárút épült a Deák téren és az Ikvahíd utcában, az Erzsébet utca Deák tér és Csengery út közötti szakaszán, kerékpársávot jelöltek ki a Mátyás király utcában, a Várkerület Móricz Zsigmond utca és Torna utca közötti szakaszán, valamint az Árpád utca és Széchenyi tér közötti szakaszán, az Erzsébet utca Csengery út és Deák tér közötti szakaszán. Nyitott kerékpárút van a Széchenyi tér északi oldalán. Burkolatjel festéssel kerékpáros nyomot jelöltek ki az Állomás úton, a Széchenyi tér déli oldalán, a Várkerület Torna utca és szervizút közötti szakaszán és a Liszt Ferenc utcában. Kerékpározás céljára kijelölt út a Várkerületi szervizutak és a Színház utca.

Projekt célja

A kerékpáros hivatásforgalom és turizmus szempontjából egyaránt fontos, hiányzó kerékpárút-szakaszok kiépítése, ezzel a közlekedésbiztonság növelése.

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

4.2.2. Élhető és környezettudatos közlekedési infrastruktúra és közösségi terek kialakítása

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés

Projekt helyszíne

- Fertőrákos – Sopron;
- Balf – Sopron;
- Harka – Sopron.

Projekt tartalma

A projekt keretében a közút fejlesztésével párhuzamosan megvalósul a Balf – Sopron és a Harka – Sopron kerékpárutak kiépítése, valamint a Fertőrákos – Sopron kerékpárút felújítása. A jelzett útvonalak a Sopronba bejáró munkavállalók és a térségben kiránduló kerékpáros turisták számára egyaránt fontosak, ugyanis a viszonylag szűk településközi utakon a jelentős gépjárműforgalom miatt a kerékpáros közlekedés nem biztonságos, gyakoriak a veszélyes közlekedési szituációk.

Balf – Sopron kerékpárút

A tervezett kerékpárút nyomvonala Balf déli határában csatlakozik a már kiépített kerékpárúthoz. Balf belterületi részén, a kialakult beépítés miatt nem biztosított a szükséges keresztmetszeti méret. A Fertő tó körüli kerékpárút 2013-as felújítása során Balfon a Bozi utcában forgalomtechnikai beavatkozással kerékpározhatóvá vált az utca a Fő utcáig. A Balf – Sopron közötti külterületen a 8518. sz. út mellett halad a tervezett kerékpárút nyomvonala. A külterületi szakasz a 4+250km – 5+050km közötti szakaszán hétvégi házas, kis kertes terület található. A birtokhatárok és a közút közötti terület nagysága nem elegendő a kerékpárút kialakítására, ezért ebben a sávban kisajátítás szükséges. Sopron belterületi szakaszán a tervezés óta eltelt időben elkészült a Töpler u. és az Anger réti sportpálya közötti szakasz. A sportpályától a nyomvonal a Balfi utca zöldsávjában, a Híd utcában, majd a Pap réten halad a trafóállomásig, a tervezett kerékpáros centrumig.

Tervezési szakaszok:

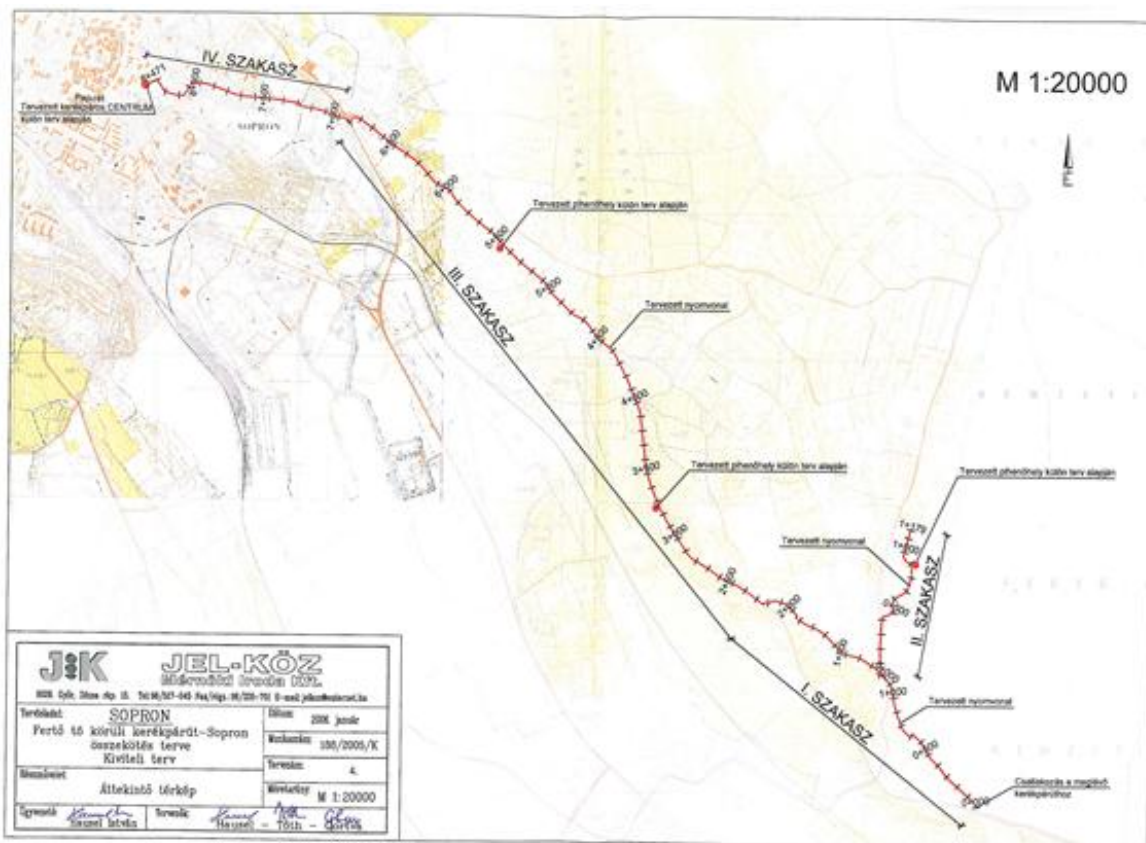
0+000 - 2+173 km Balf belterület

2+173 – 6+876 km Balf – Sopron közötti külterület

6+876 – 8+471 Sopron belterület

A fejlesztés során összesen 8.741 m hosszúságú kerékpárút jön létre.

A Sopron – Balf kerékpárút terve:

Harka – Sopron:

A beruházás jelenleg a területfelmérés stádiumában van.

Fertőrákos – Sopron:

A felújítási tervek még nem készültek el.

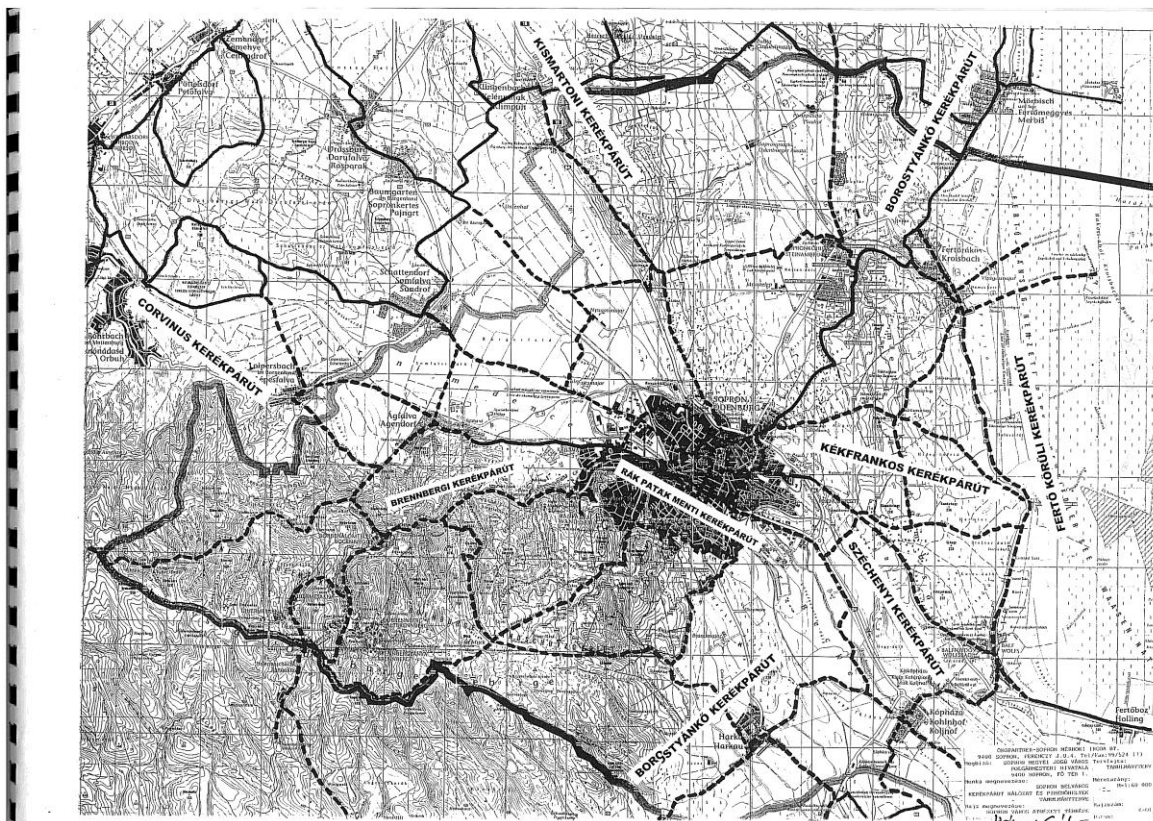
Projekt előkészítettsége

A Jel-Köz Kft. Sopron MJV Önkormányzata megbízásából 2005-ben elkészítette a Fertő tó körüli kerékpárút – Sopron összekötés kiviteli tervet.

Sopron MJV Önkormányzata 2007-ben rendelte meg a Mezei Mérnöki Iroda Bt.-től Sopron belváros kerékpárút hálózata és pihenőhelyei tanulmánytervet. A megrendelő célja egy igényesen kiépített kerékpárút hálózat programjának elkészítése. A tanulmányterv Sopron Közlekedésfejlesztési Konceptiója (2006.) alapján készült, figyelembe véve továbbá az addig elkészült kapcsolódó kerékpárút fejlesztési terveket (Deák tér, Paprét - Balf).

A tanulmányterv tartalmaz kerékpár-politikai irányelveket, cselekvési programot és tájékoztató költségbecslést. Vizsgálja a kerékpárút nyomvonalakon a csatlakozási lehetőségeket, a térség kerékpáros infrastruktúrájához. Javaslatot tesz Sopron vonzáskörzete kerékpárút hálózatának kialakítására, különös tekintettel a határon átnyúló kapcsolatokra.

A tanulmányterv irányelveit, megállapításait használták fel a tervezők a 2013-ban elkészül Várkerület – Sopron vasútállomás közötti kerékpáros összeköttetés, valamint a Várkerület revitalizáció megtervezéséhez.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

- Magyar Közút Nonprofit Zrt.
- Sopron MJV Önkormányzata

Projekt indikatív költségigénye

200.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2015-2020

Projekt kódja és megnevezése	
KOZL-8	Kisléptékű közlekedésbiztonsági fejlesztések
Projekt háttere	
<p>Az elmúlt évek tömeges lakásépítései hatására több lakóövezet forgalma jelentősen megnövekedett, így egyes belső útszakaszokat a tervezettnél jóval nagyobb gépjárműforgalom terhel. Ilyen körülmények között a korábbi évekhez képest jóval gyakrabban alakulnak ki balesetveszélyes helyzetek, torlódások, valamint a zajterhelés is jelentős.</p>	
Projekt célja	
Lakóövezetek közlekedés környezet- és zajterhelésének csökkentése, közlekedésbiztonság növelése	
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél	
4.2.2. Élhető és környezettudatos közlekedési infrastruktúra és közösségi terek kialakítása	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
TOP 3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	
Projekt helyszíne	
Sopron, több helyszínen	
Projekt tartalma	
<p>A fejlesztés keretében döntően lakóövezetek forgalomcsillapítása valósul meg különféle technikai és forgalomszervezési eszközök segítségével, csökkentve a lakóövezeteken áthaladó forgalmat, és korlátozva a maximális sebességet.</p>	
Projekt előkészítettsége	
A legsürgősebb beavatkozási szükségletek azonosítása folyamatban van.	
Projekt lehetséges kedvezményezettje	
Sopron MJV Önkormányzata	
Projekt indikatív költségigénye	
85.000.000 Ft	
Projekt tervezett megvalósítási ideje	
2015-2017	

5.4.3. Differenciált turisztikai és kulturális fejlesztések

Projekt kódja és megnevezése

TUR-1 | **Páneurópai Piknik Emlékhely fesztiválközponttá fejlesztése**

Projekt háttere

A Páneurópai Piknik hagyománya a civil polgárság önfejlődésének, a civil Európa önmozgásának emblemikus eseménye. Sopronnak ebben játszott szimbolikus szerepe közismert. A piknik 20 éves évfordulója alkalmából 2009-ben a soproni önkormányzat vezetésével Európa három országából (Magyarország, Ausztria, Németország) nyolc partner interkulturális párbeszéd keretében egyesítette a nemzeti perspektívákat (Open borders – Paneuropean Picnic 2009 c. projekt az EU Culture programjának támogatásával). A minél szélesebb célközönség elérése érdekében a projekt komplex megközelítést alkalmazott, mely egyaránt magába foglalta a művészeti (fotóművészet, képzőművészet, zene, filmművészet), oktatási és tudományos eszközöket, így a múlt emlékei a szemtanúk beszámolóin, fényképeken, kiállításokon, tudományos előadásokon és zenés rendezvényeken keresztül elevenedtek meg. A Sopronkőhida határában kiépített Páneurópai Piknik Emlékhely 2011-ben újult meg, egyszerűségében is nemzetközi jelentőségű.

Sopron MJV Önkormányzata és a TDM-szervezet 2014-ben pályázatot nyújtott be a Páneurópai Piknik Emlékhely, mint Európai Örökség cím elnyerésére. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatta és Brüsszelbe továbbította Sopron pályázatát.

A VOLT fesztiválnak 2002 óta helyszínt biztosító Lóvér Kemping területe a Natura 2000 programterület része, melyhez kapcsolódóan 2012. január 1-jétől szigorúbb szabályozás lépett életbe. A fesztivál és Sopron ekkor öt éves átmeneti időszakot kapott: a kempingben – jelen állapot szerint – 2017-ig maradhat a rendezvény, 2018-tól új helyszínt kell biztosítani számára – ennek egyik lehetséges színtere lehet Páneurópai Piknik Emlékhely környező területe.

Projekt célja

- Sopron nemzetközi turisztikai vonzerejének erősítése;
- a kiemelt vonzerővel bíró VOLT fesztivál hagyományának töretlen folytatása új soproni helyszínen 2017 után.

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

2.1.3. Komplex és minőségi turisztikai kínálat bővítése, új célcsoportok elérése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 2.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés

GINOP finanszírozás is lehetséges

Projekt helyszíne

A Páneurópai Piknik Emlékpark Sopron közelében, közvetlenül a magyar-osztrák határ mellett, a magyarországi Sopronkőhidát a burgenlandi St. Margarethen településsel összekötő közút mentén található. A park Fertőrákos településhez tartozó külterületen fekszik. Teljes területe: 21 hektár. Az Emlékpark mellett, az út túloldalán található a Magyar Tudományos Akadémia ún. Széchenyi ligete. Bár ez a terület nem tartozik az Emlékparkhoz, a liget melletti parkoló, tűzrakóhely és játszótér az Emlékpark látogatói számára is szabadon használható.

Projekt tartalma

A fejlesztés fő tartalmi elemét a Páneurópai Piknik Emlékpark komplex, ugyanakkor hangsúlyosan természetközeli fejlesztése jelenti. Rövid távú cél olyan kisebb léptékű fejlesztések megvalósítása, amelyek – figyelembe véve a terület nyitottságát és a közművesítettség hiányát – a hely szellemiségének megőrzése mellett vonzóbbá teszik a helyszínt a turisták, különösen a fiatalok számára, emellett jobban bekapcsolják Sopron turisztikai kínálatába, turistaforgalmába. A fejlesztés elemei:

- Útbaigazító táblák elhelyezése Sopron belvárosában és a park felé vezető úton;
- többnyelvű információs tábla elhelyezése a helyszínen a környező látnivalókról, túraútvonalakról, infrastrukturális - lehetőségekről (pl. vizes blokk a Barlangszínháznál);
- információs pont kialakítása a soproni Tourinform irodában;
- Tourinform munkatársainak és idegenvezetőknek képzése a témában;
- virtuális tanösvény, mobil applikációk;
- vezető- és foglalkoztató füzetek (felnőtt, diák és gyermek változatban, több nyelven).

A középtávú fejlesztési terv célja, hogy a mai kor kívánalmainak megfelelően látványosabbá, élőbbé tegye a környezetet. Emellett az alapvető infrastrukturális háttér megteremtése is cél a színvonalasabb vendégfogadás érdekében. A fejlesztés örökségi elemei az alábbiak:

- Többnyelvű információs táblarendszer továbbfejlesztése:
  - A vasfüggöny (hidegháborús időszak) átfogóbb története;
  - a történelmi tényeket látványosabb, izgalmasabb információkkal, képanyaggal kiegészítő táblák (idézetek, kortanuk élménybeszámolói);
  - interaktív, játékos elemek (kinyitható, megfordítható, mozgatható, stb.);
  - Melocco Miklós szoboralakjait bemutató tábla.
- Audioguide kölcsönzési lehetőség a Tourinformban.
- A kor eseményeit, jellegzetességeit felelevenítő rekonstrukciók készítése, pl.:
  - Határrekonstrukció őrbódéval, határőr figurával;
  - a vasfüggöny „fejlődésének” szakaszait bemutató részletek;
  - korszakot jelképező elemek, pl. Trabant.
- A piknik eseményeit felelevenítő kültéri szobrok, szoborkompozíciók kihelyezése, pl. kutyás határőr figura, összeölelkező család figura.

A fejlesztés harmadik ütemének célja egy olyan helyszín kialakítása (interaktív modern központi épülettel), amely időjárástól független kínálattal, maximális interaktivitás és élmény biztosításával, minőségi vendégfogadó infrastruktúrával rendelkezik, fenntarthatóan működtethető, európai színvonalú és európai szinten is versenyképes attrakcióval gazdagítja Sopron, a régió és az ország turisztikai kínálatát.

Fontos azonban kiemelni, hogy a helyszín NATURA 2000 gazdag madárvilágú természetvédelmi terület mellett helyezkedik el, emellett a Fertő-Hanság Nemzeti Park által kezdeményezett természetvédelmi védeltséget biztosító eljárás van folyamatban. További szabályozást jelent Fertőrákos településrendezési és szabályozási terve, amely a K-01 Egyéb különleges területbe sorolja az Emlékpark területét, ennek megfelelően kulturális, szórakozató és azt kiszolgáló épületek helyezhetők el, a maximális beépíthetőség mindössze 500 m², a megengedett legnagyobb építménymagasság 6 m, a megengedett legkisebb zöldterületi arány 95%. Mindez befolyásolja az infrastrukturális fejlesztési lehetőségeket, amelyeket minden esetben szem előtt kell tartani: ennek megfelelően jelentősebb beépítésre, építésre nincs lehetőség a területen, a zöldfelületének, parkjellegének megőrzése fontos. A hosszabb távon tervezett központ a korábban kiírt ötletpályázat kreatív megoldásai alapján földbe süllyesztett kialakítású is lehet.

Projekt előkészítettsége

- fejlesztési ötletpályázat, 2008.
- fejlesztési tanulmány, 2009.
- Európai Örökség pályázat, 2014.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Sopron MJV Önkormányzata

Projekt indikatív költségigénye

2.000.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2015-2017

Projekt kódja és megnevezése**TUR-2****Fertő tavi vízitelep fejlesztése****Projekt háttere**

A Fertőrákos melletti vízitelep a Fertő tó egyetlen magyarországi kikötője, mely az osztrák oldalhoz viszonyítva erősen alulhasznosított. A Fertő tó Európa egyik legszelebb tava, így az év nagy részében kiváló lehetőséget biztosít a vitorlássport különböző válfajai számára – ennek hazai infrastrukturális lehetőségét teremti meg a vízitelep tervezett fejlesztése, mely elhelyezkedéséből és adottságaiból adódóan kiváló helyszínt biztosíthat egy korszerű vitorlasközpont kialakításához. A fejlesztés az evezős sportolók igényeit is maximálisan figyelembe veszi, közös bázist képez a tömeg- és versenysportolók, azon belül is a felnőtt- és utánpótlás-szakosztályok számára.

Már az 1970-ben Fertőrákos-Mörbisch vízi szabadidő-centrum tanulmányterve is tartalmaz ehhez kapcsolódó elképzeléseket. Ebben 450-500 fő és 200-250 vízi jármű befogadására alkalmas nyílt vízben települt szórakozó egység szerepel. Telepítésében, formai megjelenésében megnyerő, figyelemfelhívó, esti és éjszakai kivilágításában biztosítja a hajózási rendben foglalt szabályokat. A környező hegyekről, partszakaszokról rendkívüli rálátás biztosított a területre.

Projekt célja

- Az aktív turizmus infrastrukturális feltételeinek javítása, új attrakciók bevezetése a Fertő tavon;
- sport- és rekreációs helyszín biztosítása a térségben élők számára.

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

2.1.3. Komplex és minőségi turisztikai kínálat bővítése, új célcsoportok elérése

5.1.2. Sport és szabadidős, rekreációs célú területek fejlesztése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 2.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés

GINOP finanszírozás is lehetséges: világörökségi helyszínek fejlesztései

Projekt helyszíne

A Fertő tó környezetében lehatárolt vízitelep

Projekt tartalma

A Fertő tavi vízitelep fejlesztésével érintett terület az alábbiak szerint határolható le:

- a jelenlegi strandterület és kemping határa északról a bejárat, a büfésor előtt lévő tömbparkoló és a külső sétány (nagyreszt burkolt felülettel); délről a vitorlás klubházak együttese, nyugatról az ezt feltáró út, keletről a Fertő tó.

A kikötőfejlesztés során annak kapacitása a jelenlegi 60-ról 200-250 férőhelyre bővül, és körkörös partvédelem kerül kialakításra. A kikötőmeder kotrását követően a feliszapolódás elleni védelmet védőgát és iszapcsapda szolgálja. A szárazföldi fejlesztés elemei: területen belüli közlekedő- és szervizutak, többfunkciós parkolók (nemzetközi események, versenyek idején kemping-területként is hasznosítható), sporttársadalmi események kiszolgálására alkalmas közösségi terek, sporthajók parti tárolására alkalmas területek, a kyte-ozáshoz alkalmas partszakasz, valamint a pihenést és rekreációs tevékenységet szolgáló zártabb területek kialakítása, továbbá daruzási pontok és sólyák kiépítése.

A strandon 1-2 új medence is kialakításra kerül a kor elvárásainak megfelelő, alapvető kiegészítőkkal. Két új épület létrehozása is szükséges: egy többfunkciós feladatok ellátására alkalmas szakmai épület oktató- és előadótermekkel, hajótárolóval, a szakmai feladatok ellátását biztosító irodákkal, vendégszobákkal, ifjúsági szálláshellyel, öltözővel és vizesblokkokkal; valamint egy kikötőépület, amely a kikötőhöz kapcsolódó adminisztrációs, esetleges hatósági, továbbá megfelelő színvonalú vendéglátó feladatok számára tud helyet biztosítani, és egyben fizető szálláshelyként is szolgál. A fejlesztés során megvalósul a leromlott állapotú cölöpházak helyzetének rendezése, igény esetén azok számának bővítése.

A fejlesztések a Natura 2000 és a Világörökségi területre vonatkozó előírásoknak figyelembe vételével, a tájhoz illeszkedően tervezettek; megvalósulásuk eredményeként a magyar oldal is intenzívebben bekapcsolódhat a Fertő tavi hajózásba és a sportolni vágyók kiszolgálásába.

Projekt előkészítettsége

A fejlesztés előkészítésére elkészült a vízitelep tanulmányterve 2010-ben.

A tervek a mai kor igényeit kielégítő Világörökség kezelési tervvel és a jelenleg készítés alatt lévő Szabályozási tervvel összhangban vannak.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

- Sopron MJV Önkormányzata
- Soproni Vízmű Zrt.

Projekt indikatív költségigénye

1.700.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2018-2020

Projekt kódja és megnevezése

TUR-3

Egységes arculat és tematikus turisztikai csomagok kidolgozása, fejlesztése

Projekt háttere

Sopron gazdasági szövetében megkülönböztetett figyelmet érdemlő ágazat a turizmus: a sokrétű, sokféle vonzerőre épülő, a jelentős szerepet játszó egészségturizmust is magában foglaló szektor foglalkoztatja a lakosság meghatározó

részét, biztosítja – a gazdasági fejezetben is bemutatott anomáliákkal együtt – a megélhetést.

E fontos gazdasági szerepnek megfelelően a város – szándékai szerint - hosszú ideje stratégiai ágazatként kezeli a turizmust: az elmúlt két évtizedben számos turizmusfejlesztési stratégia készült, a bennük foglalt elemek megvalósulása ugyanakkor esetleges volt. A Megalapozó vizsgálat A/9.5 alfejezete részletesen elemzi a város turisztikai alapadottságait (természeti környezet, épített környezet, határ menti elhelyezkedés, hazai kiegészítő vonzerők a térségben) és kínált szolgáltatásait. Ez utóbbi legfőbb megállapításai az alábbiak:

- hiányzik az egységesség és a tematikus kínálat, arculat, megjelenés;
- az idegenforgalmi jellegű városokban nélkülözhetetlen kiskereskedelmi vállalkozások száma viszonylag alacsony;
- helyi és térségi hálózatok általános hiánya; a szolgáltatók között alacsony együttműködési hajlandóság jellemző (hiányzanak a tematikus programok, az egymásra épülő szolgáltatások, térségi kapcsolatok);
- a turisták költségei – az egészségturizmus kivételével – jellemzően alacsonyak;
- ugyanakkor megjelentek útmutató és eredményes kezdeményezések: Soproni Borút Egyesület, Védnöki Táblás étterem hálózata, Kékfrank utalvány, Bormarketing Műhely Nonprofit Kft. nemzetközi rangú tematikus rendezvényei, Kulturális és Örökségturisztikai Klaszter;
- a hazai szinten hagyományosan egyedi soproni vonzerők (történeti belváros, szubalpin klíma, Fertő tó stb.) fokozatos háttérbe szorulása tapasztalható a kinyíló határok, könnyen és olcsón elérhető hasonló és vonzóbb kínálati elemeket ötvöző külföldi desztinációk miatt. Továbbra is hiányzik a húzó termék definiálása és megfelelő tudatos fejlesztése és megfelelő értékesítése – pl. a 2008-as IVS-ben nevesített Lisztiáda program széleskörű támogatottság híján nem tudott kibontakozni;
- nemzetközi turisztikai szinten - az egészségturisztikai kínálat kivételével - jelenleg nem versenyképes a város;
- Sopronban a turisták átlagos tartózkodási ideje 2,4 éjszaka, vagyis az itt-tartózkodás időtartama jellemzően alig lépi túl az 1 hétnél hosszabb időtartamot – és éven belül sem egyenletes: viszonylag erős szezonális jellegű.

2013 júliusában megkezdte aktív szakmai működését a Sopron Régió Turisztikai Központ Nonprofit Kft., mint helyi TDM-szervezet. A kft. 2014. december 31-ig megvalósítja, illetve jelen dokumentum készítésekor már részben megvalósította a következő nagyobb turisztikai fejlesztéseket, tevékenységeket:

- szolgáltatói felmérés, desztinációfejlesztési stratégia, marketingstratégia és vendégelégedettség kutatás elkészítése;
- egységes arculat, új logó, megújult turisztikai felület, mobilapplikáció és kihelyezett kültéri érintőképernyős terminálok;
- marketingtevékenység, tematikus városi útvonalak, imázs kiadványok, eseménynaptár elkészítése;
- ajándéktárgyak készítése és árusítása, online eseménynaptár folyamatos aktualizálása;
- üzemelteti a Tourinform irodát és a Tűztoronyban működő turisztikai információs pontot.

Projekt célja

A turisztikai kínálat bővítése, a szezonális mérséklése, a turisták átlagos tartózkodási idejének növelése

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

2.1.2. Határon átnyúló turisztikai és kulturális együttműködések körében bővítése

2.1.3. Komplex és minőségi turisztikai kínálat bővítése, új célcsoportok elérése

2.2.1. Turisztikai arculat és információs rendszer kialakítása

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 2.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés

GINOP hálózatos turisztikai fejlesztések

Projekt helyszíne

Sopron, több helyszínen

Projekt tartalma

A projekt keretében megtörténik, illetve folytatódik a pályázati forrásból már megkezdett egységes turisztikai arculat és információs rendszer kialakítása, valamint térségi szintű, tematikus turisztikai termékcsomagok kidolgozása a helyi TDM szervezet közreműködésével.

A térség kiemelt termékstruktúráit érintő fejlesztések, tudatos termékfejlesztés területei:

- Egészségturizmus: az orvosi szolgáltatásokon alapuló egészségügyi turizmus városi és térségi kínálatának fejlesztése; a Soproni Erzsébet Oktató Kórház és Rehabilitációs Intézet egészségügyi szolgáltatásainak turisztikai terméké fejlesztése és kínálati piacra vitelének segítése; a térség egészségügyi turisztikai kínálatának komplex kínálati csomagban történő megjelenítése.
- Kulturális és örökségturizmus: a kulturális és örökségturisztikai kínálat komplex desztinációként történő fejlesztése, tematikus termékstruktúra kialakítása és tudatos termékfejlesztés; a vallási turizmus térségi feltételeinek fejlesztése és beépítése a kulturális és örökségturisztikai ajánlatba (kiemelten a Mária út Mariazell – Frauenkirchen ágának Sopron térségében futó szakaszának fejlesztése); a kulturális és örökségi attrakciók egységes módszertanon és helyi adatbázison történő megjelenítése a marketingkommunikációban; komplex és tematikus kínálati csomagok kidolgozása és összekapcsolása (zenei turizmus, kulturális és örökségturizmus, rendezvény- és fesztiválturizmus).
- Bor- és gasztroturizmus: a kulturális és örökségturizmushoz kapcsolódó borturisztikai és gasztronómiai termékelemek beépítése a kínálatba; borturisztikai és gasztronómiai élményelemeket kínáló gazdanegyed kialakítása Sopronban; Sopron a „borváros”, „a kékfrankos fővárosa” szlogenhez kapcsolódó rendezvények szervezése, borkóstolóhelyek kialakítása, a kulturált borfogyasztáshoz kapcsolódó rendezvények szervezése; Sopronhoz kötődő gasztrókínálat kialakítása az éttermekben, témahetek, vacsoránapok rendezése: poncichter ételek, babos és gesztenyés ételek, szőlőt, bort tartalmazó ételek.
- Aktív-, öko- és kerékpáros turizmus: az aktív turisztikai, ökoturisztikai és kerékpáros turisztikai termékek komplex desztinációként való megjelenítése, tematikus csomagajánlatok kidolgozása, termékfejlesztés („Vasfüggöny” tematikus út kialakítása); a természeti értékek turisztikai attrakcióként történő élményközpontú bemutatása a terület teherbíró képességének figyelembe vételével; kerékpárosbarát tematikus desztinációk kialakítása; a Bejárható Magyarország Programhoz kapcsolódó fejlesztések megvalósítása Sopron térségében, mind az öt elérhető tématerületen: gyalogos, kerékpáros, lovas, vitorlás és túrakenus fejlesztések.

Projekt előkészítettsége

A Sopron Régió Turisztikai Központ Nonprofit Kft., mint helyi TDM szervezet fejlesztése a vendégfogadás feltételeinek javítása, a vendéglégedettség növelése, a desztináció versenyképességének erősítése érdekében című, NYDOP-2.3.1/A-12-2012-0009 azonosító számú projekt keretében elkészült/készülő alábbi dokumentumok:

- A Sopron Régió Turisztikai NKft. Desztinációfejlesztési stratégiája 2013-2020 (munkaanyag);
- a Sopron Régió Turisztikai NKft. felmérése Sopron és térsége turisztikai desztináció szolgáltatói körében, 2013.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

- Sopron MJV Önkormányzata
- Sopron Régió Turisztikai Központ Nonprofit Kft.
- Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft.
- Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központ

Projekt indikatív költségigénye
- TOP: 200.000.000 Ft
- GINOP: 300.000.000 Ft
Projekt tervezett megvalósítási ideje
2015-2020

Projekt kódja és megnevezése	
TUR-4	Soproni helytörténeti tartalomfejlesztések 21. századi eszközökkel
Projekt háttere	
<p>A Soproni Múzeum, melynek jogelődje 1867-ben alakult, az ország egyik legrégebbi műtárgyállományaival rendelkezik, számos kiállítási helyszínt működtet, de ezek jellemzően nem korszerű, kevésbé élményközpontú és interaktív kiállítások, melyek számarányukhoz képest - a magyarországi városok közül itt van lakosság-arányosan a legtöbb múzeum - viszonylag kevés látogatót vonzanak. A programkínálat jelentős, ám ezek - a műemléképületek korlátozott helykihasználhatósága miatt - nem mozgatnak nagyobb tömeget és a rendezvények marketingje is fejleszthető.</p> <p>A városban működik a Széchenyi István Városi Könyvtár, melyhez a Helytörténeti Gyűjtemény és a Bánfalvai Fiókkönyvtár, valamint Gyermekkönyvtár és eMagyarország Pont is kapcsolódik; továbbá Győr-Moson-Sopron megye Soproni Levéltára, mely digitális szolgáltatásokat is nyújt.</p> <p>2013-tól az önkormányzat a fenntartója a Soproni Múzeumnak: az intézményrendszer évek óta alulfinanszírozottan működött megyei fenntartásban, így nemcsak a szükséges infrastrukturális fejlesztések maradtak el (pl. a Deák téri Lenck villa épülete, hiányzó raktárkapacitások megoldása stb.), de a szakmai feladatok megvalósításához sincs betervezett, éves költségkeret az utóbbi években.</p> <p>A városi könyvtár épülete nem központi elhelyezkedésű, területi kapacitása nem elegendő, így jelenleg külső raktárból kölcsönöznek. A levéltár és könyvtár által megkezdett, értékmentő dokumentum digitalizálás folytatása jelenleg csak bizonytalan pályázati forrásokból valósulhat meg.</p>	
Projekt célja	
<ul style="list-style-type: none"> - A megkezdett soproni helytörténeti, kulturális értékmentés folytatása, 21. századi interaktív technikák útján; - gyermekek és fiatalok is számára vonzó, korszerű múzeumok, könyvtár, levéltár megteremtése; - közösségvezérelt helyi kezdeményezések megvalósítása. 	
Kapcsolódó városi tematikus cél/rész cél	
2.1.1. Minőségi kulturális kínálat szélesítése korszerű, 21. századi technikával	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
TOP 6.4. A helyi identitás és kohézió erősítése	
Projekt helyszíne	
Több helyszínen, előkészítés folyamatban	
Projekt tartalma	
<p>A projekt keretében több városi helyszínen, több városrészt is érintő tartalomfejlesztésre kerül sor, melynek eredményeként a Soproni Múzeum és intézményei megújuló kiállításokat, és modern, interaktív, a gyermekek és a fiatalok számára is vonzó programokat kínálnak. Ehhez szervesen kapcsolódik a Soproni Levéltár és a Németh László</p>	

Városi Könyvtár által megkezdett helytörténeti, kulturális értékmentés, a helyi vagy regionális/országos jelentőségű, eredeti dokumentumok, kiadványok digitalizálásnak folytatása.

A tervezett tevékenységek között kiemelt szerepű a tudományos kutatások folytatása, megerősítő támogatása, új, látogatóvonzó időszaki kiállítások megszervezése, a múzeum- és könyvtárpedagógia technikai eszközrendszerének és tartalmainak fejlesztése, ismeretterjesztő tájékoztató előadások, szabadegyetem, tudományos diákkör, tehetséggondozó szakkörök, iskolán kívüli tanulást támogató, játékos diákprogramok szervezése és lebonyolítása, valamint kapcsolódó nyomtatott és elektronikus kiadványok, tájékoztató információk publikálása, ismeretterjesztő és szakmai internetes tartalmak fejlesztése.

A fenti „szoft” projekttervekhez szorosan kapcsolódnak az infrastrukturális feltételrendszert javító beruházási projektek: pl. a Lenck villa felújítása vagy más városi helyszíneken új vagy megújított közösségi találkozóhelyek, közösségi házak, klubszobák stb. kialakítása.

A kulturális célú, helyi kötődést erősítő, némi gazdaságfejlesztési potenciált is magában hordozó projekt-tervezet tartalmában, szellemiségében és potenciális megvalósítói (önkormányzati intézmények, civil szervezetek, vállalkozók, helyi lakosság stb.) révén alkalmas lehet az ún. Közösségvezérelt Helyi Fejlesztések (CLLD) rendszerébe illesztésére is, amennyiben az ehhez szükséges pályázati feltételek/ jogosultsági kritériumok rendelkezésre állnak.

Projekt előkészítettsége

A Kulturális, turisztikai és sport munkacsoport magában foglalta a fejlesztésben érintett intézmények és szervezetek szakembereit. A szakmai műhelytalálkozókon többféle, alternatív fejlesztési koncepció fogalmazódott meg. A továbblépéshez ezek megvitatása, rendszerezése, összeillesztése lejegyzése szükséges.

Egységes szemléletű megalapozó vagy elő-megvalósíthatósági tanulmány, költségterv még nem készült. Az egyes intézményi éves beszámolóiban, középtávú fejlesztési koncepciókban fellelhetők a projekt egyes elemeihez jól használható javaslatok, elképzelések. A projekt szakmai koncepciójának kidolgozásához szükséges emberi erőforrás rendelkezésre áll az önkormányzatnál, illetve az intézményeknél.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

- Sopron MJV Önkormányzata
- Soproni Múzeum
- Győr-Moson-Sopron Megye Soproni Levéltára
- Széchenyi István Városi Könyvtár Sopron

Projekt indikatív költségigénye

200.000.000 Ft (CLLD esetén 1.000.000.000 – 1.500.000.000 Ft)

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2015-2020

Projekt kódja és megnevezése**TUR-5** | **Városi-egyetemi közös könyvtár kialakítása****Projekt háttere**

A nyugat-magyarországi felsőoktatási integráció Sopron központtal való létrejötté újabb, alapvető feladatokat rótt a Központi Könyvtárra (országos feladatkörű tudományos szakkönyvtár) és az egyetemi könyvtári hálózatra. Feladatköre tovább bővült az új szakok létrejöttével.

A Széchenyi István Városi Könyvtár gyűjteménye ma igen szűkös elhelyezéssel, kb. 1.500 m²-en található a város több pontján, elszórtan. Az új városi könyvtár felépítéséig ideiglenesen a fő állományt a közgazdasági szakközépiskola megürült épületegyüttesében helyezték el, de a létesítmény napjainkra kinőtte a jelenlegi épületét. A legnagyobb gond, hogy az ideiglenes épületben nincs raktározásra megfelelő lehetőség, ezért a könyvek egy részét külső raktárakban kénytelenek elhelyezni. Az épület megközelítése tömegközlekedéssel a különböző városrészekből, és a parkolási helyzet a könyvtár környezetében egyaránt nehézkes.

Projekt célja

Multifunkcionális, az egyetemet és a várost egyaránt, egyazon helyen kiszolgáló könyvtár kialakítása

Kapcsolódó városi tematikus cél/rész cél

- 3.1. Oktatás, nevelés, képzés színvonalának megőrzése, továbbfejlesztése
- 3.1.3. A helyi felsőoktatás gazdasági és K+F szerepének erősítése
- 4.1. Épített környezet energiahatékonyágának javítása

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

EFOP

Projekt helyszíne

Sopron, Pázmány Péter utca

Projekt tartalma

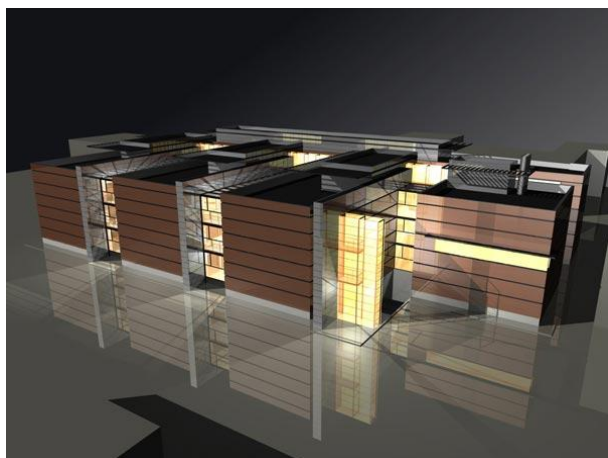
A Pázmány Péter utcai tömbbelsőben elhelyezendő könyvtárépület elsőrendű feladata az egyetem oktatóinak, kutatóinak, hallgatóinak, továbbá a város további oktatási intézményeinek és a város könyvtári szolgáltatást igénylő lakosságának szakirodalmi ellátása, tudományos szintű információszolgáltatás.

A könyvtár kialakítására irányuló, 2001-ben lebonyolított eredményes tervpályázatra nagy számú pályamű érkezett, mely azt bizonyította, hogy a kiírásban megfogalmazott építészeti feladatok megoldását érdekes szakmai feladatnak ítélték a pályázó építészek.

Az I. és II. díjas terv szerint az épület egyaránt lehetőséget biztosíthat egy gyalogos átjáróra a múzeumkert és a Pázmány Péter utca között, amely nemcsak a létesülő könyvtár, de az egész város szempontjából is jelentős, hiszen a Zsilip utcából a Rákóczi utcán át a belvárosba vezet. Ez a növényekkel szegélyezett gyalogút igazi jelentőséget és értelmet ad a létesülő könyvtárépület külső architektúrájának.

A tervpályázat egyik fő tanúsága, hogy az előnyös építészeti megoldásokkal olyan nagy belső terek nyílnak, melyekbe a könyvtárszolgálat megoldásának különböző variációi elhelyezhetőek, és egyúttal a könyvtárszolgálat későbbi változásait is követni lehet. Ennek következtében a különféle elgondolású könyvtárszolgálati funkciók mindkét díjazott építészeti megoldásba érdemben beleszervezhetőek.

Alábbiakban a tervpályázatra készített látványtervek láthatók a létesítendő könyvtárról:

A könyvtári fejlesztések (bővítés, új építés) célja az egy könyvtári férőhelyre jutó potenciális könyvtárhasználók száma 7%-ról 25-30%-ra javuljon, figyelembe véve a megnövekedett hallgatói használói igényeket. Teljes területigénye: 3.500 m². Az elképzelések között szerepel a Soproni Levéltár elhelyezése is az épületben, 805 m² alapterületen.

A tervpályázati dátumból is jól látható, hogy régóta esedékes a könyvtárépület fejlesztése, de mindeddig forráshiány miatt nem kerülhetett sor rá.

Projekt előkészítettsége

Lebonyolított eredményes tervpályázat 2001-ben

Projekt lehetséges kedvezményezettje

- Sopron MJV Önkormányzata
- Nyugat-magyarországi Egyetem

Projekt indikatív költségigénye

3.200.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2018-2020

Projekt kódja és megnevezése	
TUR-6	Balfi Gyógyfürdőkórház és környezetének fejlesztése
Projekt háttere	
<p>A Soproni Gyógyközpont balfi telephelyén (korábban Soproni Rehabilitációs Intézet) elsősorban mozgásszervi betegségekben szenvedők kezelése, rehabilitációja folyik. A Reumatológiai Rehabilitációs Osztály 220 ágyas. A gyógykezelésben felhasználják az országosan ismert, lítiumban, kalciumban és magnéziumban gazdag, alkáli-hidrogénkarbonátos balfi gyógyvizet, melynek hatása összetett: segíti a gyomorműködést, a csontépítést, a sejtek regenerálódását, valamint az idegrendszeri stabilitás megőrzését. Az 1975-ben telepített gyógyfürdőkórház a balfi gyógyvíz mellett kedvezően használja ki a Fertő tó által módosított, Sopronra jellemző, szubalpin klimatikus tényezőket. A kórház regionális osteoporosis (csontritkulás) központként is működik. A bizonyíthatóan eredményes mozgásszervi rehabilitációra – főként csípő- és térdprotézis beültetését követően – több hónapos várólista alapján, orvosi beutalóval lehet csak bejutni. Előnyösebb helyzetben azok vannak, akik meg tudják fizetni a Gyógy-Kastélyszállóbeli elhelyezést.</p> <p>A balfi gyógyfürdő további korszerűsítése indokolt és régóta tervezett. Jelenleg egy 60 köbméteres, 34-36 fokos fedett gyógymedencéje van a létesítménynek, a kútból kinyerhető vízmennyiség azonban egyes szakvélemények szerint korlátozott. 2004 januárjában a létesítmény kibővült egy Kneipp-féle vízgyógyászati részleggel – mely jó hatását a vérnyomásra és szívbetegségek utókezelésében – és egy kisebb wellness-szigettel (úszómedence, taposómedence, jakuzzi).</p>	
Projekt célja	
Gyógyhelyfejlesztés, a gyógyturisztikai kínálat bővítése	
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél	
2.1.4. Egészségturizmus további erősítése	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
GINOP	
Projekt helyszíne	
Sopron-Balf, Fürdő sor 8.	
Projekt tartalma	
<p>A gyógyhelyfejlesztés keretében a Gyógyfürdőkórház és környezetének fejlesztése indokolt: az intézmény modernizálása jelentősen növelheti a gyógyturizmus iránt érdeklődő hazai és nemzetközi turisták számát. A meglévő infrastruktúra fejlesztése és a gyógyulást és rekreációt szolgáló létesítmények kiépítése egyaránt szükséges – a beavatkozás csak komplex módon valósítható meg.</p> <p>A fejlesztési lehetőségeket alapjaiban befolyásolja a kútból kinyerhető vízmennyiség, ezért a fejlesztés első lépéseként a kút kapacitásvizsgálata javasolt.</p>	
Projekt előkészítettsége	
Nem áll rendelkezésre a fejlesztést megalapozó elő-megvalósíthatósági tanulmány, költségterv.	
Projekt lehetséges kedvezményezettje	
Soproni Gyógyközpont – Soproni Erzsébet Oktató Kórház és Rehabilitációs Intézet	

Projekt indikatív költségigénye
2.000.000.000 Ft
Projekt tervezett megvalósítási ideje
2017-2018

Projekt kódja és megnevezése	
TUR-7	Várisi úti Rehabilitációs Intézet fejlesztése
Projekt háttere	
<p>A Soproni Erzsébet Oktató Kórház és Rehabilitációs Intézet Várisi úti telephelye a kardiológiai rehabilitáció, mozgásszervi rehabilitáció/stroke és neurológiai rehabilitáció programok keretében fogad betegeket – a sikeres kezeléseket színvonalas diagnosztikai egységek és uszodával ellátott fizioterápiás osztályok segítik elő. A gyógykezelést kiegészíti a környező parkokban, erdőben elérhető séták, túrák lehetősége. Az intézmény hotelszolgáltatást is nyújt, a benne rejlő gyógyturisztikai potenciál azonban kiaknázatlan.</p>	
Projekt célja	
Gyógyhelyfejlesztés, a gyógyturisztikai kínálat bővítése	
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél	
2.1.4. Egészségturizmus további erősítése	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
GINOP	
Projekt helyszíne	
Sopron, Várisi út 2.	
Projekt tartalma	
A Soproni Gyógyközpont Várisi úti rehabilitációs telephelyének fejlesztése, bővítve a város gyógyturisztikai kínálatát.	
Projekt előkészítettsége	
Nem áll rendelkezésre a fejlesztést megalapozó elő-megvalósíthatósági tanulmány, költségterv.	
Projekt lehetséges kedvezményezettje	
Soproni Gyógyközpont – Soproni Erzsébet Oktató Kórház és Rehabilitációs Intézet	
Projekt indikatív költségigénye	
Nem áll rendelkezésre információ	
Projekt tervezett megvalósítási ideje	
2019-2020	

5.4.4. Helyi közszolgáltatások infrastrukturális és tartalmi fejlesztései

Projekt kódja és megnevezése

KSZOLG-1

Az önkormányzati intézményállomány energetikai megújítása

Projekt háttere

Sopron MJV Önkormányzata saját intézményein túl számos központi intézmény működtetéséért felelős (*tételezen lásd a Megalapozó vizsgálat A/10.6. Intézményfenntartás alfejezetében!*), ezért az energiahatékonyság kérdéskörét régóta prioritásként kezeli; ezek energiahatékonysága a város költségvetése szempontjából is kiemelt jelentőségű. A növekvő energiaárak miatt egyre nagyobb részarányt képvisel a közvetlen energiaköltség, tehát – ha még a környezetvédelmi szempontokat figyelmen kívül hagyjuk is – a pusztán gazdasági érdekek is az intézményi energiaracionalizálás felé mutatnak. Az energiaracionalizálási beruházások elvégzését motiválja, hogy a technológiai fejlődés eredményeképpen az energetikai rendszerek racionalizálhatók, ezáltal az energiaköltségek csökkenthetők, sőt felhasználóbarátabb és környezetkímélőbb megoldáshoz jutunk – az épületek energiafelhasználását a lehetséges minimumra kell csökkenteni.

Az önkormányzat energiafelhasználása elsősorban fosszilis energiahordozókon alapul. Azok közül is leginkább a földgáz, melynek fűtési célú felhasználása csökken az épületek hőtechnikai korszerűsítésével és a megújuló energiaforrások térnyerésével. Az intézmények harmadában korszerű vagy felújított kazán található, harmadában az üzemelő kazánok jobb megfelelősége, a fűtési rendszer hatékonysága érdekében további beruházás célszerű: a kazánok között van, amelyik részben vagy egészben biztosítja az épület használati melegvíz ellátását is, de van olyan, amelyik csak fűtést szolgáltat és a használati melegvíz előállítására bojler üzemeltetése szükséges. Az intézmények fennmaradó harmadában kazáncsere és komplex épületgépészeti korszerűsítés szükséges.

A korszerűtlen, régi épületek hőtechnikai adottságainak javítása, hőveszteségük csökkentése legtöbb esetben az épületgépészeti beavatkozásoknál is nagyobb költségigényű.

Projekt célja

Az önkormányzat által működtetett intézmények energiahatékonyságának növelése, rezsiköltségeik csökkentése

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

4.1.2. Önkormányzati fenntartású intézményállomány energetikai megújítása

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 3.2 A települési önkormányzati intézményekben, ingatlanokban az energiahatékonyság növelés és a megújuló energia felhasználás, valamint a helyi alkalmazkodás támogatása

Projekt helyszíne

Sopron, több helyszínen

Projekt tartalma

A projekt keretében megvalósul az önkormányzat által működtetett intézményállomány energia-hatékonyság központú rehabilitációja (kazánházak felújítása, hőtermelők cseréje korszerű nagy hatásfokú berendezésekre), illetve az épületek hőszigetelésének javítása és külső nyílászáróinak cseréje (cél a hőtechnikai adottságok javítása, a hőveszteségek csökkentése).

Az érintett épületállomány állapotának, energetikai tulajdonságainak felmérése jelenleg folyamatban – ennek eredményeként, illetve az Önkormányzat Fenntartható Energia Akciótervének kidolgozása (KLI-1. projekt) során kerül kialakításra a felújítások részletes ütemterve.

Projekt előkészítettsége
<ul style="list-style-type: none"> - Sopron MJV Önkormányzatának Fenntarthatósági terve (333/2010. (XI. 25.) Kgy. határozat melléklete); - Sopron MJV Önkormányzatának tulajdonában lévő intézménynek energiatakarékos felújítására vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány (Energie Contracting Kft., 2005.); - Sopron MJV Környezetvédelmi Programja 2010-2015.
Projekt lehetséges kedvezményezettje
Sopron MJV Önkormányzata
Projekt indikatív költségigénye
2.000.000.000 Ft
Projekt tervezett megvalósítási ideje
2015-2020

Projekt kódja és megnevezése	
KSZOLG-2	Önkormányzati közszolgáltatások egyenlő esélyű, akadálymentes hozzáféréseinek biztosítása
Projekt háttere	
<p>Az akadálymentesség az épített környezet alapvető tulajdonsága kell, hogy legyen. Ez teszi lehetővé, hogy az emberek részt vegyenek azokban a társadalmi és gazdasági tevékenységekben, amelyek kiszolgálására az épített környezet létesült. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. § alapján az épített környezet akkor akadálymentes, „ha annak kényelmes, biztonságos és önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy ember csoportokat is, akiknek ehhez speciális létesítményekre, eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.”</p> <p>A Megalapozó vizsgálat elkészítése során, 2013. év végén történt felmérés alapján a város közszolgáltatási intézményi telephelyeinek (csak az ilyen jellegű adatokat szolgáltató intézmények összesen 77 telephelyét számba véve) 10%-a komplexen, 51%-a pedig részlegesen akadálymentes, de 39% azon telephelyek aránya, melyeken semmiféle akadálymentesítést nem végeztek még el.</p>	
Projekt célja	
A meglévő, önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítése, családbarát funkciók kialakítása	
Kapcsolódó városi tematikus cél/rész cél	
4.1.5. Közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosítása	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
TOP 4.3 A meglévő, önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítése, családbarát funkciók kialakítása	
Projekt helyszíne	
Sopron, több helyszínen	
Projekt tartalma	
A projekt szorosan kapcsolódik a KSZOLG-1 projekthez, ugyanis a fejlesztések prioritálása során az energetikai szempontból is megújuló épületek élveznek előnyt, azaz komplex felújítások megvalósítása tervezett. A projekt	

keretében a „klasszikus” akadálymentesítési beavatkozások mellett családbarát funkciók kialakítására is sor kerül.

Projekt előkészítettsége

Az épületek akadálymentesítettségének felmérése megtörtént.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Sopron MJV Önkormányzata

Projekt indikatív költségigénye

100.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2015-2020

Projekt kódja és megnevezése

KSZOLG-3

Az önkormányzati bérlakás- és egyéb helyiségállomány korszerűsítése

Projekt háttere

Sopron MJV önkormányzati lakásállomány a rendszerváltás óta folyamatosan csökken, jelenleg kb. 1200 db lakásbérleménnyel rendelkezik, az egyéb bérlemények száma meghaladja az 500-at.

A lakásbérlemények jelentős része (26,37%) komfort nélküli, 10,44%-uk félkomfortos, 36,33%-uk komfortos, a fennmaradó 26,85% pedig összkomfortos, azaz a bérlemények igen kedvezőtlen összetételűek. A bérlemények vizsgálatánál összességében elmondható, hogy a lakásállományt elsősorban kisebb bérlemények alkotják, míg nagyobb alapterületű és szobaszámú ingatlanok ritkábban fordulnak elő. Az 1-2 szobás, alacsonyabb komfortfokozatú lakások nagy arányban szociális alapon kerülnek bérbeadásra.

Komoly probléma, hogy az alacsony komfortfokozatú lakások komplex felújításának forrása az alacsony bérleti díjából nem biztosítható, így jellemzően csak a költségvetés terhére valósíthatóak meg a komfortjavító beruházások.

A lakásállomány szerkezeti átalakítását jelenleg az alábbiak alapján végzi a Sopron Holding Zrt.:

- a rossz műszaki állapotú lakóépületeket lehetőség szerint felújítják,
- a gazdaságosan nem felújítható lakásokat, lakóépületeket értékesítik,
- a bérbeadásra alkalmas lakásokat bérbe adják.

Projekt célja

- Az önkormányzati bérlakás- és helyiségállomány energiahatékonyságának növelése;
- a lakók rezsiköltségeinek csökkentése.

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

4.1.2. Önkormányzati bérlakásállomány energetikai megújítása

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 3.2 A települési önkormányzati intézményekben, ingatlanokban az energiahatékonyság növelés és a megújuló energia felhasználás, valamint a helyi alkalmazkodás támogatása

Projekt helyszíne

Sopron, több helyszínen

Projekt tartalma
<p>A projekt keretében megvalósul az önkormányzati bérlakás- és egyéb helyiségállomány energia-hatékonyság központú rehabilitációja (kazánházak felújítása, hőtermelők cseréje korszerű nagy hatásfokú berendezésekre), illetve az épületek hőszigetelésének javítása (hőtechnikai adottságok javítása, hőveszteségek csökkentése).</p> <p>Az érintett épületállomány állapotának, energetikai tulajdonságainak felmérése jelenleg folyamatban – ennek eredménye alapján kerül sor a felújítások ütemtervének és részletes műszaki tartalmának kidolgozására.</p> <p>A projekt szorosan kapcsolódik a BELV-3. Leromlott belvárosi lakóterületek megújítása c. akcióterületi projekthez.</p>
Projekt előkészítettsége
A lakás- és helyiségállomány felmérése folyamatban van.
Projekt lehetséges kedvezményezettje
Sopron MJV Önkormányzata
Projekt indikatív költségigénye
3.000.000.000 Ft
Projekt tervezett megvalósítási ideje
2015-2020

Projekt kódja és megnevezése	
KSZOLG-4	Bölcsődék és óvodák fejlesztése
Projekt háttere	
<p>Sopronban a 2013-as Kőműves közti fejlesztés eredményeként a jelenleg rendelkezésre álló bölcsődei férőhelykapacitás rövid távon elegendő, a pillanatnyi keresleti igényeknek megfelel.</p> <p>Ugyanebben az évben a Hermann Alice Óvoda Kurucdombi Tagóvodája egy csoportszobával, a Bánfalvi Óvoda Gesztenyés körúti Tagóvodája két csoportszobával bővült – az óvodafejlesztések során összesen 75 új férőhely jött létre. A 2014-ben megvalósuló projekt keretében (a Bánfalvi Óvoda - Kindergarten Wandorf bővítésével) a szakemberek szerint rövidtávon az óvodai kapacitásprobléma is megoldottá válik.</p> <p>A város dinamikus népességszám-bővülése azonban középtávon további kapacitásfejlesztést tesz szükségessé, hiszen a beköltözők nagyrészt gyermekes, ill. gyermekvállalási korú fiatal felnőttek. A férőhely-bővítés mellett a meglévő bölcsőde- és óvodaépületek szakaszos fejlesztése, modernizálása szintén szükséges.</p>	
Projekt célja	
Kisgyermekesek munkaerőpiacra történő visszatérését segítő bölcsőde- és óvodakapacitás bővítése, a korszerűtlen bölcsőde- és óvodaépületek felújítása	
Kapcsolódó városi tematikus cél/rész cél	
3.1.1. Családbarát közszolgáltatások bővítése, ellátórendszer javítása	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	

Projekt helyszíne
Sopron, több helyszínen
Projekt tartalma
A projekt első lépéseként városi szintű programterv készül a meglévő bölcsőde- és óvodaépületek szakaszos fejlesztésére, modernizálására. A férőhely-bővítés előreláthatólag a 2017-2020-as időszakban lehet szükséges. A fejlesztések gazdasági hatása a kisgyermekes nők mihamarabbi munkaerő-piaci reintegrációjához való hozzájárulás.
Projekt előkészítettsége
Az épületek átfogó állagfelmérésén alapuló városi szintű programterv készül a bölcsőde- és óvodaépületek szakaszos korszerűsítésére.
Projekt lehetséges kedvezményezettje
Sopron MJV Önkormányzata
Projekt indikatív költségigénye
750.000.000 Ft
Projekt tervezett megvalósítási ideje
2015-2020

Projekt kódja és megnevezése
KSZOLG-5   Korszerűtlen játszóterek fejlesztése
Projekt háttere
Sopronban jelenleg 34 db, erősen eltérő korú közterületi játszótér található, melyek fenntartásáért a Sopron Holding Zrt. Zöldterület-gazdálkodási Divíziója felelős. A játszóterek jelentős többsége már megfelel az EU szabványainak, 5 db játszótérről azonban ez nem mondható el, ezért ezek felújítása szükséges. Az elmúlt 8 évben, 2006 és 2014 között 19 db játszótér újult meg Sopronban.
Projekt célja
A korszerűtlen, EU-szabványoknak nem megfelelő játszóterek korszerűsítése
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél
5.1.2. Sport és szabadidős, rekreációs célú területek fejlesztése
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés
TOP 2.1. Vállalkozásbarát, népességmegtartó, városi fókuszú településfejlesztés
Projekt helyszíne
Sopron, több helyszínen
Projekt tartalma
Az EU-szabványoknak nem megfelelő közterületi játszóterek korszerűsítése: - Kisbalf focipálya játszótér;

- Ibolya utca 1-3. játszótér;
- Kőfaragó tér, Prompt melletti játszótér;
- Lővér krt. 99. játszótér;
- Besenyő utcai játszótér.

Projekt előkészítettsége

A Sopron Holding Zrt. elvégezte a játszótérek állapotfelmérését.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Sopron MJV Önkormányzata

Projekt indikatív költségigénye

70.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2015-2020

Projekt kódja és megnevezése

KSZOLG-6 | *Orvosi rendelők felújítása, fejlesztése*

Projekt háttere

Sopronban mostanra egyetlen önkormányzati tulajdonú rendelőintézet működik: a több praxisnak is helyet adó, belvárosi Lenkey utcai rendelőintézet épülete megérett a rekonstrukcióra (már a 2008. évi IVS-ben is szerepel a tervezett beavatkozások között). Apróbb beavatkozások történtek itt az elmúlt 5 évben, de jelen állapotában még mindig nagyon leromlott és korszerűtlen. Az épület általános műszaki-gépészeti-esztétikai állapotához képest erős kontrasztot jelentenek az orvos-vállalkozók által felújított, kifogástalan állapotú rendelők.

Projekt célja

Az alapfokú orvosi ellátás infrastrukturális feltételeinek javítása

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

3.3.1. A lakosság várható élettartamának és egészségben megélt évei számának növelése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 4.1. Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése

Projekt helyszíne

Sopron, Lenkey u. 1-3.

Projekt tartalma

A projekt keretében megtörténik a Lenkey u. 1-3. sz. alatti rendelőintézet épületének energiahatékony felújítása, emellett a szolgáltatások színvonalának és a munkafeltételek minőségének javítására is sor kerül.

Projekt előkészítettsége

Felmérési terv, 2001.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Sopron MJV Önkormányzata
Projekt indikatív költségigénye
400.000.000 Ft
Projekt tervezett megvalósítási ideje
2015-2017

Projekt kódja és megnevezése	
KSZOLG-7	Prevenációs célú, egészségmegőrző „szoft” projektek
Projekt háttere	
<p>Az ÁNTSZ adatai szerint a soproni férfiak átlagosan 71,3, a nők 80 évet élnek. Ez mindkét nem esetében hosszabb élettartamot jelent a magyarországi átlaghoz képest, mely a férfiaknál 70 év, míg a nők esetében 78,3 év. Az Európai Unió tagországainak átlagához viszonyítva már jóval kedvezőtlenebb a kép: az Unióban a férfiak 5,1 évvel, míg a nők 2,3 évvel élnek várhatóan hosszabb ideig, mint a soproniak.</p> <p>A 65 év alattiak körében elhalálozást a leggyakrabban valamilyen rosszindulatú daganatos megbetegedés okoz. A helyi férfiak közel harmada, a nők majdnem fele emiatt halt meg. Kiemelve, hogy a nők körében a bőr rosszindulatú betegsége miatti mortalitás Sopronban az országos átlagot meghaladó, míg a férfiaknál az alkoholos májbetegség vezeti a negatív statisztikát. Emellett a vezető halálokok között a keringési rendszer betegségei, illetve az emésztési rendszer betegségei szerepelnek előkelő helyen.</p> <p>A prevencióval megelőzhető betegségek miatti halálozást vizsgálva a férfiak dohányzással összefüggésbe hozható korai halálozása 41%-os, a nőké 29%-os csökkenést mutat.</p> <p>Az önkormányzat a lehetőségeihez képest támogatja a különböző prevenációs célú, helyi civil, vagy egyházi karitatív kezdeményezéseket: helyet ad, megjelenési felületet biztosít, pályázati támogatást nyújt stb. Működik Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, megújult a városi Drogstratégia, működnek különböző közösségi klubok (pl. diabéteszes és daganatos betegek számára stb.).</p> <p>Sopronban jelenleg is szervezett népegészségügyi prevenációs és szűrőprogramok működnek: a 45-65 év közötti nők kétévenkénti mammográfiás emlővizsgálata; a 25-65 év közötti nők háromévenkénti méhnyakszűrése (citológiai vizsgálata); valamint az 50-70 év közötti lakosok számára vastagbéliszűrési mintaprogram működik, mely laboratóriumi megelőző rákszűrő-vizsgálat. A szűrésekbe a háziorvosi rendelők 16%-a, 4 szolgálat kapcsolódott be 2013-ban.</p>	
Projekt célja	
<ul style="list-style-type: none"> - Egészségben eltöltött évek számának növelése mind a soproni férfiak, mind a nő körében; - közelítés az európai uniós várható élettartam eléréséhez, különösen a helyi férfiak esetében; - A prevenációs célú egészségügyi kezdeményezések és szűrőprogramok körének bővítése. 	
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél	
3.3.2. Megelőzésre, korai felismerésre fókuszáló ellátórendszer	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
TOP 6.3. A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	
Projekt helyszíne	

Sopron	
Projekt tartalma	
<p>A megelőzés, a prevenció és szűrőprogramok költsége jellemzően számottevően alacsonyabb a későbbi orvosi beavatkozások költségigényével, így feltétlenül szükséges a már működő programok körének bővítése, melyek tapasztalataira lehet építeni a további szűrővizsgálatokat. A helyzetfeltárás alapján a daganatos, a szív- és érrendszeri betegségek, és az emésztési rendellenességek a leggyakoribb halálokok Sopronban is.</p> <p>Kiemelt cél a különböző korosztályú férfiak bevonása a jövőbeli prevenció programokba, mivel az ő várható élettartamuk számottevően alacsonyabb jelenleg a nőkéénél, illetve az EU átlagnál is.</p> <p>A klasszikus szűrések (vércukorszint, vérnyomás, koleszterin stb.) mellett nemek, korcsoportok és életmódbeli-foglalkozási veszélyeztetettség szerint komplex életmódprogramok kidolgozása és megvalósítása a cél. Kiemelt figyelmet kell fordítani a szenvedélybetegekre (elsősorban dohányzás, alkohol, illetve kábítószer-függés), valamint a stressz hatásainak csökkentésére alkalmas, a hatékony alvást-pihenést elősegítő relaxációs gyakorlatokra, továbbá az elhízáshoz vezető mozgásszegény életmód és korszerűtlen-egészségtelen táplálkozás kezelésére.</p>	
Projekt előkészítettsége	
<p>A Humán közszolgáltatások munkacsoport magában foglalta a fejlesztésben érintett egészségügyi, oktatási-nevelési és szociális intézmények és szervezetek szakembereit. A szakmai műhelytalálkozókon többféle, alternatív fejlesztési koncepció fogalmazódott meg. A továbblépéshez ezek megvitatása, rendszerezése, összeillesztése lejegyzése szükséges.</p> <p>Egységes szemléletű megalapozó vagy elő-megvalósíthatósági tanulmány, költségterv még nem készült. Az egyes intézményi éves beszámolóiban, középtávú fejlesztési koncepciókban fellelhetők a projekt egyes elemeihez jól használható javaslatok, elképzelések.</p> <p>A projekt szakmai koncepciójának kidolgozásához szükséges emberi erőforrás rendelkezésre áll az önkormányzatnál, illetve az intézményeknél.</p>	
Projekt lehetséges kedvezményezettje	
<p>Sopron MJV Önkormányzata Soproni Szociális Intézmény</p>	
Projekt indikatív költségigénye	
50.000.000 Ft	
Projekt tervezett megvalósítási ideje	
2015-2017	

Projekt kódja és megnevezése	
KSZOLG-8	Aktív és minőségi időskor támogatása
Projekt háttere	
<p>A folyamatos bevándorlás ellenére Sopront is lassú előregedés jellemzi: 2013-ban a 60 év feletti lakosság aránya 22,7%, illetve a lakosság átlagos életkora és születéskor várható élettartama egyaránt fokozatosan emelkedik. Ez súlyos társadalmi-gazdasági problémákat vetít előre, melyek megoldása helyi, nemzeti és európai szinten egyaránt sürgős feladat. Az idős lakosság fizikai és szellemi aktivitásának, munkaképességének meghosszabbítása elengedhetetlen ahhoz, hogy az időskorúak ellátásából fakadó társadalmi költségek ne emelkedjenek elviselhetetlen</p>	

mértékűvé.

Másik fontos szempont, hogy az időskorú lakosság számára az aktív és minőségi időskor egy alapvető emberi jog, amelyhez megfelelő környezet, társadalmi elfogadás és ellátórendszer kialakítása kötelezettség a mindenkori nemzeti és helyi szintű kormányzatok számára.

Projekt célja

Az idős korosztály aktív, önálló, minőségi életvitelének támogatása

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

3.4.1. Aktív és minőségi időskor feltételeinek megalapozása

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése

Projekt helyszíne

Sopron

Projekt tartalma

Az aktív és minőségi időskor támogatására irányuló program kidolgozás alatt áll – a projekt keretében mennyiségi és minőségi fejlesztések egyaránt tervezettek.

Egységes szemléletű megalapozó vagy elő-megvalósíthatósági tanulmány, költségterv még nem készült. Az egyes intézményi éves beszámolóiban, középtávú fejlesztési koncepciókban fellelhetők a projekt egyes elemeihez jól használható javaslatok, elképzelések.

A projekt szakmai koncepciójának kidolgozásához szükséges emberi erőforrás rendelkezésre áll az önkormányzatnál, illetve az intézményeknél.

A téma alkalmas arra, hogy vonatkozó nemzetközi (pl. URBACT, Central Europe, Interreg programok stb.) és hazai tapasztalatokat (pl. XI. kerület Újbuda és XIV. kerület Zugló 60+ projektjeinek eredményei), jó gyakorlatokat is megismerjenek a helyi szakemberek a helyi fejlesztési koncepció kidolgozását megelőzően, és ezt követően adaptáljanak egyes elemeket.

Projekt előkészítettsége

A Humán közszolgáltatások munkacsoport magában foglalta a fejlesztésben érintett egészségügyi és szociális intézmények és szervezetek szakembereit. A szakmai műhelytalálkozókon hangsúlyozták a szakemberek a probléma fontosságát, melyet a számszerű demográfiai mutatók is igazolnak.

Egységes szemléletű megalapozó vagy elő-megvalósíthatósági tanulmány, költségterv még nem készült. Az egyes intézményi éves beszámolóiban, középtávú fejlesztési koncepciókban fellelhetők a projekt egyes elemeihez jól használható javaslatok, elképzelések.

A projekt szakmai koncepciójának kidolgozásához szükséges emberi erőforrás rendelkezésre áll az önkormányzatnál, illetve az intézményeknél.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Sopron MJV Önkormányzata

Soproni Szociális Intézmény

Projekt indikatív költségigénye

200.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2015-2017

Projekt kódja és megnevezése**KSZOLG-9** | **Komplex időügyi központ létrehozása****Projekt háttere**

Sopron előregedő város: 2013-ban a 60 év feletti lakosság aránya 22,7%, illetve a lakosság átlagos életkora és születéskor várható élettartama egyaránt fokozatosan emelkedik. Ez súlyos társadalmi-gazdasági problémákat vetít előre, melyek megoldása helyi, nemzeti és európai szinten egyaránt sürgős feladat. Az idős lakosság fizikai és szellemi aktivitásának meghosszabbítása, saját háztartásukban történő ellátása, ápolása, gondozása elengedhetetlen ahhoz, hogy az időskorúak ellátásából fakadó társadalmi költségek ne emelkedjenek elviselhetetlen mértékűvé.

A soproni időügyi ellátórendszer mind a nappali rendszerű, mind pedig a bentlakásos férőhelyhiánnyal küzd. Már jelenleg is egyaránt kevés a meglévő szociális célú bentlakásos és az emelt szintű, költségtérítéssel járó férőhely. Hosszas várólisták alakultak ki.

A házi betegápolás, az idősek otthonukban történő szociális-egészségügyi ellátása területileg nem megfelelően lefedett, jelenleg leginkább a belvárosra koncentrálódik, az előregedő lakótelepekre (pl. Jereván Itp.) vagy a külső területekre családi házas övezetekre (pl. Brennbergbánya) nem terjed ki.

Projekt célja

- A komplex szolgáltató központ célja a Sopronban (kiemelten a Jereván lakótelepen és a Belvárosban) élő, az össznépszerűség közel egyharmadát kitevő idősedő korú népesség számára kulturált körülmények között színvonalas, integrált szociális és egészségügyi szolgáltatások egyidejű nyújtása;
- méltó időskor biztosítása.

Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél

3.4.1. Aktív és minőségi időskor feltételeinek megalapozása

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

TOP 4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése

Projekt helyszíne

Sopron, a konkrét helyszín később kerül meghatározásra

Projekt tartalma

A projekt keretében megvalósítandó komplex időügyi (gerontológiai) központ egy könnyen megközelíthető, komplexen akadálymentesített, széles spektrumú szociális és egyes egészségügyi szolgáltatásokat is ellátó központ létrehozása, mely a 2008. évi Szociális szolgáltatás-tervezési koncepcióban is szerepelt már, de forrás hiányában eddig nem valósulhatott meg.

Az egyedileg zajló normál öregedési változások és a hozzájuk társuló, vagy általuk kialakuló kóros elváltozások kombinációi jelentik az öregedés és az öregkor sajátos problémáit, kihívásait orvosnak, egészségügyi és szociális ellátónak, érintettnek és családjának egyaránt. Ezek figyelembevételével kell és lehet értelmezni, kezelni az öregedés és öregkor fenntartható egészségének, valamint betegségeinek feladatait megelőzésben, megőrzésben, diagnosztikában, gyógyításban, rehabilitálásban és követéses ápolás/gondozásban.

A létesítendő intézmény e feladatok minél szélesebb körű ellátására hivatott, mivel jelenleg nem működik a városban egy olyan, az időseket kiszolgáló egészségügyi intézmény, amely a szükséges egészségügyi és a szociális szolgáltatások

komplex kínálatát nyújtáná.

Projekt előkészítettsége

A Humán közszolgáltatások munkacsoport magában foglalta a fejlesztésben érintett egészségügyi és szociális intézmények és szervezetek szakembereit. A szakmai műhelytalálkozókon hangsúlyozták a szakemberek a probléma fontosságát, melyet a számszerű demográfiai mutatók is igazolnak.

Egységes szemléletű megalapozó vagy elő-megvalósíthatósági tanulmány, költségterv még nem készült. Az egyes intézményi éves beszámolóiban, középtávú fejlesztési koncepciókban fellelhetők a projekt egyes elemeihez jól használható javaslatok, elképzelések.

A projekt szakmai koncepciójának kidolgozásához szükséges emberi erőforrás rendelkezésre áll az önkormányzatnál, illetve az intézményeknél.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

- Sopron MJV Önkormányzata
- Soproni Szociális Intézmény

Projekt indikatív költségigénye

300.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2018-2020

Projekt kódja és megnevezése

KSZOLG-10 | **A hajléktalan-ellátás infrastrukturális javítása**

Projekt háttere

Sopron területén a hajléktalan ellátást számos probléma terheli:

- Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények a Belvároshoz közel, műemléki környezetben helyezkednek el, a célra kevésbé alkalmas épületben. A nappali ellátás telephelyének aktuális infrastrukturális állapota leromlott. Az intézmény elhelyezése más, alkalmasabb helyszínre régóta tervezett.
- Az Éjjeli Menedékhely engedélyezett férőhelyszáma 23 fő, az ellátás kizárólag férfiakat fogad be, de a téli krízisben 6 fő női férőhelyet is biztosít. Az Átmeneti Szállás 37 engedélyezett férőhelyen nyújt ellátást, amiért térítési díjat kell fizetni. Megállapítható, hogy egy ellátottra jutó lakóterület az Átmeneti Szállás egyik szobájában sem éri el a jogszabályban előírt mértéket (4 m²/fő), az aktuális infrastrukturális állapot ennél a szolgáltatásnál a legrosszabb. Az ÁNTSZ előírásoknak nem felel meg, a bővítés itt nem megoldható. Évszaktól függően 9-16 fő veszi igénybe ezt az ellátást.
- Az önellátásra képtelen, beteg hajléktalanok elhelyezése jelenleg nem megoldott fenntarthatóan, továbbá a környékbeli lakosok nem fogadják el a hajléktalanok jelenlétét közvetlen lakókörnyezetükben, sok a konfliktus, a panasztétel.

A 2001-es népszámláláskor Sopronban 29 fő lakóhely nélküli hajléktalant írtak össze, míg 2011-ben már 111 főt.

Sopronban a hajléktalanok ellátását az önkormányzati fenntartásban működő SOSZI Hajléktalanokat Ellátó Intézete biztosítja, mely önálló szakmai egység. Az Intézet szociális alapszolgáltatásokat és átmeneti elhelyezést nyújtó ellátásokat nyújt kötelező önkormányzati feladatként.

Projekt célja

Az egyik legelesettebb társadalmi csoportot alkotó hajléktalanok életkörülményeinek javítása
Kapcsolódó városi tematikus cél/rész cél
3.4.2. Sérülékeny társadalmi csoportok szociális védőhálójának erősítése
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés
TOP 4.2. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése
Projekt helyszíne
Sopron, a konkrét helyszín később kerül meghatározásra
Projekt tartalma
A projekt konkrét műszaki és szakmai tartalma később kerül kidolgozásra, a részletes és naprakész helyzetfeltárás elvégzése után.
Projekt előkészítettsége
<p>A Humán közszolgáltatások munkacsoport magában foglalta a fejlesztésben érintett egészségügyi és szociális intézmények és szervezetek szakembereit. A szakmai műhelytalálkozókon hangsúlyozták a szakemberek a probléma fontosságát, mely a hajléktalan emberek fokozatosan növekvő számával, illetve a leromlott, szűkös kapacitású ellátórendszerrel is alátámaszthatók.</p> <p>Készült elfogadott terv is a sörgyárhoz közel eső területen való elhelyezésre, de eddig nem került sor a megvalósításra.</p> <p>Egységes szemléletű megalapozó vagy elő-megvalósíthatósági tanulmány, költségterv még nem készült. Az egyes intézményi éves beszámolóiban, középtávú fejlesztési koncepciókban fellelhetők a projekt egyes elemeihez jól használható javaslatok, elképzelések.</p> <p>A projekt szakmai koncepciójának kidolgozásához szükséges emberi erőforrás rendelkezésre áll az önkormányzatnál, illetve az intézményeknél.</p>
Projekt lehetséges kedvezményezettje
<ul style="list-style-type: none"> - Sopron MJV Önkormányzata - Soproni Szociális Intézmény
Projekt indikatív költségigénye
150.000.000 Ft
Projekt tervezett megvalósítási ideje
2015-2017

5.4.5. Klímaváltozás hatásainak mérséklése

Projekt kódja és megnevezése	
KLI-1	Az Önkormányzat Fenntartható Energia Akciótervének (SEAP) elkészítése
Projekt háttere	
<p>Az Európai Bizottság által létrehozott Polgármesterek Szövetsége minden érdeklődő település számára segítséget nyújt, szakmai irányítást nyújt az Önkormányzat Fenntartható Energia Akciótervének kidolgozására. A Fenntartható Energia Akcióterv stratégiai és operatív dokumentum, amely meghatározza a 2020. évi célkitűzések átfogó kereteit. A CO₂ Alapbocsátás készlet eredményeit használja fel a legjobb akciók és lehetőségek azonosításához az önkormányzat CO₂-csökkentési célkitűzésének elérése érdekében. Konkrét csökkentési intézkedéseket határoz meg határidőkkel és kijelölt feladatokkal kapcsolatban, amely a hosszú távú stratégiát tettekre váltja. Az energia-megtakarításon kívül a SEAP-ok különböző egyéb eredményeket is elérhetnek, mint például: helyváltoztatást nem igénylő szakmunkák és stabil munkahelyek létrehozása; egészségesebb környezet és életminőség; jobb gazdasági versenyképesség és az energiától való nagyobb függetlenség. Ezek az energetikai programok mások számára olyan jó példaként szolgálnak, amelyek terjesztése újabb önkormányzatok bekapcsolódását segítheti elő.</p>	
Projekt célja	
<ul style="list-style-type: none"> - A város teljes energia-felhasználásának csökkentése; - felkészülés az éghajlatváltozásra; - a környezeti nevelés támogatása. 	
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél	
5. Éghajlatváltozás hatásainak mérséklése, környezettudatosság erősítése	
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés	
TOP 3.2 A települési önkormányzati intézményekben, ingatlanokban az energiahatékonyság növelés és a megújuló energia felhasználás, valamint a helyi alkalmazkodás támogatása	
Projekt helyszíne	
Sopron	
Projekt tartalma	
<p>Az Önkormányzat Fenntartható Energia Akciótervének kidolgozása a következő tartalmi elemek (fő beavatkozási területek) köré csoportosulva történik:</p> <ul style="list-style-type: none"> - intézményi épületállomány energetikai megújítása; - városi vonalas infrastruktúra fejlesztése; - szállítás, közlekedés, mobilitás energiafelhasználásának csökkentési lehetőségei; - lakosság, helyi civil társadalom és vállalkozások bevonása; - természeti környezet, földhasználat. 	
Projekt előkészítettsége	
<p>Az alábbi megalapozó dokumentumok állnak rendelkezésre:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sopron MJV Környezetvédelmi Programja 2010-2015; - Sopron MJV Önkormányzatának Fenntarthatósági terve (333/2010. (XI. 25.) Kgy. határozat melléklete); 	

- Sopron MJV Önkormányzatának tulajdonában lévő intézménynek energiatakarékos felújítására vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány (Energie Contracting Kft., 2005.);
- a Zöld Városi Közlekedési Rendszerek (GUTS) partnerségi projekt kimeneti dokumentumai;
- a TK és ITS közös Megalapozó vizsgálata.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Sopron MJV Önkormányzata

Projekt indikatív költségigénye

25.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2015

Projekt kódja és megnevezése

KLI-2

Ikva és Sós patakon záportározók létesítése és a patakok mederrendezése

Projekt háttere

A klímaváltozás hatására a csapadék-szélsőségek egyre gyakoribbak, és a csapadéokra vonatkozó előrejelzések bizonytalanok. Mivel a csapadékvíz elvezető rendszerek gyors átalakítása nem megoldható, előzetesen kell felkészülni az átalakításukra. Változó csapadékvízviszonyokhoz alkalmazkodni tudó rendszerek kialakítására kell tehát törekedni; a meglévő rendszereket ennek megfelelően kell átalakítani, illetve fel kell mérni a mai rendszerek tartalmait. Sopronban a csapadék évi mennyisége 750-850 mm között mozog, a Soproni-hegység az ország legcsapadékosabb tájai közé tartozik. Az országos átlaghoz viszonyítva Sopronban jelentős szélsőségekre kell számítani a csapadékvíz lefolyás-változások mértékében és a nyári időszakban a potenciális párolgás-növekedésben. A talajvíz csökkenő utánpótlódása összességében súlyos aszályos állapotok kialakulását vetíti előre.

Az Ausztriában eredő Ikva-patak Sopron közigazgatási területét átlósan, északnyugat – délkelet irányban szeli át. A városnak a domborzati viszonyai változatosak, de legtagoltabb része az Ikvától nyugatra eső terület. Északról délre haladva az Ikva jobb parti mellékfolyója a Sós-patak, és balparti mellékágai: a Liget- és a Rák-patak.

Az Ikva vízhozama szempontjából az Alpokból érkező vizek a meghatározók. Teljes vízgyűjtő területe 688 km², ebből Sopronhoz tartozó kb. 560 km², jellemző esése 3-4 ezrelék. A patak belterületi szakaszának Híd u. – GYSEV híd közötti szakasz már rendezésre került, alkalmas az NQ1%-os árvízszintek levezetésére. Rendezetlen belterületi szakaszok:

- Híd utca - Gicz köz (rézsűs meder tág szelvénnel);
- Gicz köz - Szélmalom utca (házak, támfalak közé beszorított a meder, védett műemléki területen);
- Szélmalom utca - belterület határa (jól karbantartott, rézsűs meder megfelelően tág szelvénnel).

A belterületi mederszakasz jellemzője, hogy közel a felezőjében, burkolt kisvízi meder található. A medret 14 db híd keresztezi, melyből 7 db gyalogos híd, 6 db közúti híd, és egy (az Ikva híd) egy boltív, mely fölött épületek és közút együttese található.

A Sós-patak teljes vízgyűjtő területe 12,0 km², ebből a magyar oldalhoz 8-9 km² tartozik. A patak a város északi területének a csapadékvíz befogadója, rendezett vízfolyás, mely a Vízmű alatt torkollik az Ikvába.

A Liget-patak vízgyűjtő eredete Ágfalva község felett van. Vízgyűjtő területe 10,90 km², rendezett vízfolyás. A város nyugati oldalán torkollik az Ikva-patakba, jellemző fenékesése a torkolat fölött 4,5 ezrelék.

Az „Ikva-patak többfunkciós mederrendezése és kapcsolódó tározók kialakítása Sopron térségében” című tervdokumentáció 2007-ben az Ikva és a Sós-patakra is véstározó telepítését javasolja.

Projekt célja

- Sopron árvízvédelmének törvényben előírt biztosítása;
- a csapadékvíz-gazdálkodás feltételeinek javítása;
- a biológiai sokféleség védelme, illetve helyreállítása;
- új rekreációs helyszín kialakítása.

Kapcsolódó városi tematikus cél/rész cél

- 5.2.1. Árvízveszély csökkentése záportározással
- 5.1.2. Sport és szabadidős, rekreációs területek fejlesztése

Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés

KEHOP

Projekt helyszíne

A Soprontól északnyugatra eső Ikva és Sós-patak medre, valamint az Ikva belterületi szakasza a Híd utcáig. Az alábbi térkép a külterületi szakaszokat és az tervezett záportározók helyét ábrázolja.

Projekt tartalma

1. A projekt keretében megtörténik az Ikva-patak belterületi szakaszának rendezése a 45+915-48+100 km szelvények között. A tervezett mederrendezés három alapelve:

- A leggyakoribb kisvizek (~200-400 l/s) kiöntés nélküli levezetése, annak érdekében, hogy a nagyvízi mederfenék és egyben fenntartó sáv az év legnagyobb részében iszap- és hordalékmentes maradjon.
- A nagyvízi meder kialakítása oly módon, hogy a mértékadó árvízi hozamot (NQ1%csillapított) kellő biztonsággal le tudja vezetni, még abban az esetben is, ha a kisvízi meder valamilyen oknál fogva eltömődne. A tervezési vízhozam 20 m³/s.
- Olyan meder kialakítása, mely egyszerre szolgálja a korszerű és gyors fenntartást, valamint lehetőséget nyújt a patakmeder közösségi célú használatára.

A belterületi mederszakasz rendezésének főbb elemei:

- kisvízi meder kialakítása előre gyártott vasbeton mederelemekkel;
- géppel járható fenntartósáv kialakítása a kisvízi meder jobb partján 3,00 m szélességben;

- gyalogosan járható fenntartóság kialakítása a kisvízi meder bal partján 1,00 m szélességben;
- könnyen karbantartható, illetve a környezetbe illő rézsűburkolatok kialakítása, mind a bal, mind a jobb parton;
- a műemléki környezetbe illő burkolattal ellátott vasbeton támfalak építés azokon a szakaszokon, ahol az indokolt;
- lejárási helyek (mederrámpák) építése a fenntartóság megközelítésének biztosítására;
- a kiváltásra kerülő gyűjtőcsatornák, illetve illegális szennyvízbekötések felszámolása.

2. Ikva-patak külterületi szakaszának rendezése a 48+100 – 51+550 km szelvények között.

3. Sós-patak rendezése a 0+000 – 3+788 km szelvények között.

4. Liget-patak rendezése a 0+000 – 1+000 szelvények között.

5. Többfunkciós tározó létesítése az Ikva-patakon.

6. Többfunkciós tározó létesítése a Sós-patakon.

A völgyzárógáták kiépítésével létrejövő záportározók az árvízvédelmi funkciójukon túl aszályos időszakban öntözővizet biztosítanak a mezőgazdaságnak, továbbá megfelelő fenntartás mellett rekreációs helyszíneként működhetnek.

Projekt előkészítettsége

- Ikva-patak többfunkciós mederrendezése és kapcsolódó tározók kialakítása Sopron térségében – tenderterv, 2007.
- Ikva sétány - diploma, 2013.

Projekt lehetséges kedvezményezettje

Sopron MJV Önkormányzata

Projekt indikatív költségigénye

5.700.000.000 Ft

Projekt tervezett megvalósítási ideje

2018-2020

Projekt kódja és megnevezése

KLI-3

Jereván lakótelep korszerűtlen lakóépületeinek energiahatékony felújítása

Projekt háttere

A sűrűn lakott Jereván lakótelep városrészben 4.429 db lakás található, melyek nagy része házgyári technológiájú épületben, 4 és 10 emeletes panelházakban található. Ezek fűtési rendszere korszerűtlen, pazarló; a nem megfelelő szigetelés miatt jelentős hőmennyiséget adnak le a lakások a környezetüknek – ez a helyzet környezetvédelmi és gazdasági szempontból egyaránt hátrányos, a lakókra sok esetben komoly terhet ró a rezsi költségek kifizetése a téli hónapokban. Nyáron ugyanakkor a lakások túlmelegedése okoz problémát.

A lakótelepen az elmúlt években már jelentős számú panelépület megújult, a megkezdett folyamatot azonban folytatni szükséges.

Projekt célja

- A korszerűtlen, rossz energiahatékony lakótelepi épületek energiahatékony felújítása;

- a lakók komfortérzetének javítása és rezsiköltségeinek csökkentése; - a fűtési eredetű környezetterhelés csökkentése, a klímaváltozás mérséklése.
Kapcsolódó városi tematikus cél/részcél
4.1.4. A korszerűtlen lakóépületek energiahatékony fejlesztése 5.2.2. Fűtési és közlekedési eredetű légszennyezettség, zajterhelések mérséklése
Potenciális finanszírozó program/prioritás/intézkedés
KEHOP
Projekt helyszíne
Jereván lakótelep
Projekt tartalma
A Jereván lakótelepen az építési technológiából fakadóan energiapazarló lakóépületek korszerűsítésének folytatása, ennek keretében: <ul style="list-style-type: none"> - épületgépészeti berendezések komplex megújítása: helyi hőközpontok, fűtőcsövek és radiátorok korszerűsítése, cseréje; - homlokzat- és tetőszigetelés; - külső nyílászárók cseréje; - opcionális jelleggel napkollektorok vagy napelemek üzembe állítása.
Projekt előkészítettsége
Nem áll rendelkezésre a fejlesztést megalapozó elő-megvalósíthatósági tanulmány, költségterv.
Projekt lehetséges kedvezményezettje
Jereván lakótelep társasházai, lakószövetkezetei
Projekt indikatív költségigénye
1.500.000.000 Ft
Projekt tervezett megvalósítási ideje
2015-2020

5.4.6. Antiszegregációs program

Az Antiszegregációs program részletes tartalma a 6. fejezetben kerül bemutatásra.

5.5. A fejlesztések ütemezése

Főbb tervezett projektek/projektcsomagok		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
KULCS-1	M85 gyorsforgalmi út kiépítése				X	X	X	X
KULCS-2	Integrált közösségi közlekedési csomópont kiépítése					X	X	X
KULCS-3	A Várkerület értékmegőrző megújítása – II. ütem		X	X	X			
KULCS-4	Gazdasági területek szolgáltatásainak és infrastrukturális hátterének fejlesztése			X	X	X	X	X
Belváros AT fejlesztései								
BELV-1	A történelmi belváros újjáélesztése és a belső várfal övén kívüli területek felújítása					X	X	X
BELV-2	A Paprét rekonstrukciója			X	X			
BELV-3	Leromlott belvárosi lakóterületek megújítása					X	X	X
BELV-4	Volt laktanya területének rehabilitációja			X	X	X		
Kurucdomb AT fejlesztései								
KUR-1	A kurucdombi Szélmalom turisztikai és közösségi célú hasznosítása					X	X	X
KUR-2	Anger rét komplex fejlesztése			X	X	X		
Lőverek AT fejlesztései								
LOV-1	A Lőverek komplex, rekreációs célú fejlesztése		X	X	X	X	X	X
LOV-2	Az Erzsébet-kert fejlesztése					X	X	X
Aktív, innovatív gazdaságfejlesztés								
GAZD-1	Kereskedelmi létesítmények fejlesztése				X	X		
GAZD-2	KKV-k fejlesztése		X	X	X	X	X	X
GAZD-3	Sopron és térsége foglalkoztatási paktum létrehozása		X	X	X	X	X	X
GAZD-4	Helyi gazdaságfejlesztési projektek támogatása, a munkavállalói mobilitás elősegítése		X	X	X	X	X	X
Fenntartható közlekedésfejlesztés								
KOZL-1	Győr – Sopron országhatár vasútvonal fejlesztése							
KOZL-2	Grenzbahn							
KOZL-3	M9 (M84) várostérséget érintő szakaszának előkészítése				X	X	X	X
KOZL-4	ÉNY-i összekötő út és déli tehermentesítő forgalmi gyűrű kiépítése					X	X	X
KOZL-5	A térségi munkavállalói közúti mobilitás feltételeinek javítása		X	X	X	X	X	X
KOZL-6	Határon átnyúló közúti közlekedési kapcsolatok visszaállítása		X	X	X	X	X	X
KOZL-7	Kerékpárutak fejlesztése		X	X	X	X	X	X

Főbb tervezett projektek/projektcsomagok		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
KOZL-8	Kisléptékű közlekedésbiztonsági fejlesztések		X	X	X			
Differenciált turisztikai és kulturális fejlesztések								
TUR-1	Páneurópai Piknik Emlékhely fesztiválközponttá fejlesztése		X	X	X			
TUR-2	Fertő tavi vízitelep fejlesztése					X	X	X
TUR-3	Egységes arculat és tematikus turisztikai csomagok kidolgozása, fejlesztése		X	X	X	X	X	X
TUR-4	Soproni helytörténeti tartalomfejlesztések 21. századi eszközökkel		X	X	X	X	X	X
TUR-5	Városi-egyetemi közös könyvtár kialakítása					X	X	X
TUR-6	Balfi Gyógyfürdőkórház és környezetének fejlesztése				X	X		
TUR-7	Várasi úti Rehabilitációs Intézet fejlesztése						X	X
Helyi közszolgáltatások infrastrukturális és tartalmi fejlesztései								
KSZOLG-1	Az önkormányzati intézményállomány energetikai megújítása		X	X	X	X	X	X
KSZOLG-2	Önkormányzati közszolgáltatások egyenlő esélyű, akadálymentes hozzáféréseinek biztosítása		X	X	X	X	X	X
KSZOLG-3	Az önkormányzati bérlakás- és egyéb helyiségállomány korszerűsítése		X	X	X	X	X	X
KSZOLG-4	Bölcsődék és óvodák fejlesztése		X	X	X	X	X	X
KSZOLG-5	Korszerűtlen játszóterek fejlesztése		X	X	X	X	X	X
KSZOLG-6	Orvosi rendelők felújítása, fejlesztése		X	X	X			
KSZOLG-7	Prevenációs célú, egészségmegőrző „szoft” projektek		X	X	X			
KSZOLG-8	Aktív és minőségi időskor támogatása		X	X	X			
KSZOLG-9	Komplex időügyi központ létrehozása					X	X	X
KSZOLG-10	A hajléktalan-ellátás infrastrukturális javítása		X	X	X			
Klímaváltozás hatásainak mérséklése								
KLI-1	Az Önkormányzat Fenntartható Energia Akciótervének (SEAP) elkészítése		X					
KLI-2	Ikva és Sós patakon záportározók létesítése és a patakok mederendezése					X	X	X
KLI-3	Jereván lakótelep korszerűtlen lakóépületeinek energiahatékony felújítása		X	X	X	X	X	X

5.6. A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

Főbb tervezett projektek		TOP (Ft)	Ágazati OP (Ft)	Egyéb forrás (Ft)
KULCS-1	M85 gyorsforgalmi út kiépítése		nincs adat	
KULCS-2	Integrált közösségi közlekedési csomópont kiépítése		4.800.000.000	
KULCS-3	A Várkerület értékmegőrző megújítása – II. ütem	2.300.000.000		
KULCS-4	Gazdasági területek szolgáltatásainak és infrastrukturális hátterének fejlesztése	4.300.000.000		
BELV-1	A történelmi belváros újjáélesztése és a belső várfal övén kívüli területek felújítása	3.700.000.000		
BELV-2	A Paprét rekonstrukciója	300.000.000		
BELV-3	Leromlott belvárosi lakóterületek megújítása	800.000.000		
BELV-4	Volt laktanya területének rehabilitációja	500.000.000		
KUR-1	A kurucdombi Szélmalom turisztikai és közösségi célú hasznosítása	1.000.000.000		
KUR-2	Anger rét komplex fejlesztése	1.000.000.000		
LOV-1	A Lőverek komplex, rekreációs célú fejlesztése	4.000.000.000		
LOV-2	Az Erzsébet-kert fejlesztése	300.000.000		
GAZD-1	Kereskedelmi létesítmények fejlesztése	1.700.000.000		
GAZD-2	KKV-k fejlesztése	4.900.000.000		
GAZD-3	Sopron és térsége foglalkoztatási paktum létrehozása	1.100.000.000		
GAZD-4	Helyi gazdaságfejlesztési projektek támogatása, a munkavállalói mobilitás elősegítése	690.000.000		
KOZL-1	Győr – Sopron országhatár vasútvonal fejlesztése		nincs adat	
KOZL-2	Grenzbahn		nincs adat	
KOZL-3	M9 (M84) várostérséget érintő szakaszának előkészítése		nincs adat	
KOZL-4	ÉNY-i összekötő út és déli tehermentesítő forgalmi gyűrű kiépítése		11.200.000.000	
KOZL-5	A térségi munkavállalói közúti mobilitás feltételeinek javítása	4.800.000.000		
KOZL-6	Határon átnyúló közúti közlekedési kapcsolatok visszaállítása			1.200.000.000
KOZL-7	Kerékpárutak fejlesztése	200.000.000		
KOZL-8	Kisléptékű közlekedésbiztonsági fejlesztések	85.000.000		
TUR-1	Páneurópai Piknik Emlékhely fesztiválközponttá fejlesztése	2.000.000.000		
TUR-2	Fertő tavi vízitelep fejlesztése	1.700.000.000		

Főbb tervezett projektek		TOP (Ft)	Ágazati OP (Ft)	Egyéb forrás (Ft)
TUR-3	Egységes arculat és tematikus turisztikai csomagok kidolgozása, fejlesztése	200.000.000	300.000.000	
TUR-4	Soproni helytörténeti tartalomfejlesztések 21. századi eszközökkel	200.000.000		
TUR-5	Városi-egyetemi közös könyvtár kialakítása		3.200.000.000	
TUR-6	Balfi Gyógyfürdőkórház és környezetének fejlesztése		2.000.000.000	
TUR-7	Várasi úti Rehabilitációs Intézet fejlesztése		nincs adat	
KSZOLG-1	Az önkormányzati intézményállomány energetikai megújítása	2.000.000.000		
KSZOLG-2	Önkormányzati közszolgáltatások egyenlő esélyű, akadálymentes hozzáféréseinek biztosítása	100.000.000		
KSZOLG-3	Az önkormányzati bérlakás- és egyéb helyiségállomány korszerűsítése	3.000.000.000		
KSZOLG-4	Bölcsődék és óvodák fejlesztése	750.000.000		
KSZOLG-5	Korszerűtlen játszóterek fejlesztése	70.000.000		
KSZOLG-6	Orvosi rendelők felújítása, fejlesztése	400.000.000		
KSZOLG-7	Prevenációs célú, egészségmegőrző „szoft” projektek	50.000.000		
KSZOLG-8	Aktív és minőségi időskor támogatása	200.000.000		
KSZOLG-9	Komplex időügyi központ létrehozása	300.000.000		
KSZOLG-10	A hajléktalan-ellátás infrastrukturális javítása	150.000.000		
KLI-1	Az Önkormányzat Fenntartható Energia Akciótervének (SEAP) elkészítése	25.000.000		
KLI-2	Ikva és Sós patakon záportározók létesítése és a patakok mederendezése		5.700.000.000	
KLI-3	Jereván lakótelep korszerűtlen lakóépületeinek energiahatékony felújítása		1.500.000.000	
Összesen		42.820.000.000	28.700.000.000	1.200.000.000

6. Antiszegregációs program

Jelen Antiszegregációs program elsősorban Sopron MJV 2008-ban készített IVS-e Antiszegregációs tervének felülvizsgálatán, aktualizálásán alapul, figyelembe véve az NYDOP-3.1.1./F-13-2013-0004 Fenntartható városfejlesztési programok pályázat elvárásait. Továbbá követi a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet 2. mellékletében előírt követelményeket, mely szerint a településen található szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek további leromlásának megakadályozása, illetve a szegregáció mérséklése, megszüntetése érdekében Antiszegregációs programot kell készíteni. Ennek részeként be kell mutatni a város egészét érintő, az egyes szegregátumokra vonatkozó fejlesztéseket, programokat; ismertetni kell a fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedéseket, valamint a szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedéseket.

6.1. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések

6.1.1. Aktualizált antiszegregációs helyzetfeltárás: 2008-2013

Szegregátumok és szegregációs veszélynek kitett területek Sopronban a KSH 2011-es népszámlálási adatok alapján

Az ITS-hez 2014-ben készített Megalapozó vizsgálat B/3.2. Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek fejezete az alábbiakat állapítja meg:

A Központi Statisztikai Hivatal Sopron MJV adatkérése részeként a 2011-es népszámlálás adatai alapján elvégezte a településen található szegregátumok lehatárolását.

A lehatárolás a Városfejlesztési kézikönyvben (Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium, 2009. 2. javított kiadás) meghatározott ún. szegregációs mutató alapján történt. Eszerint azon területeket szegregátumnak kell tekinteni, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú (15-59 év) lakosságon belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot, 50 fős vagy azt meghaladó lakónépesség körében. A szegregációs mutatót a soproni 2011-es népszámlálási adatok alapján határoztuk meg.

Szegregátumok

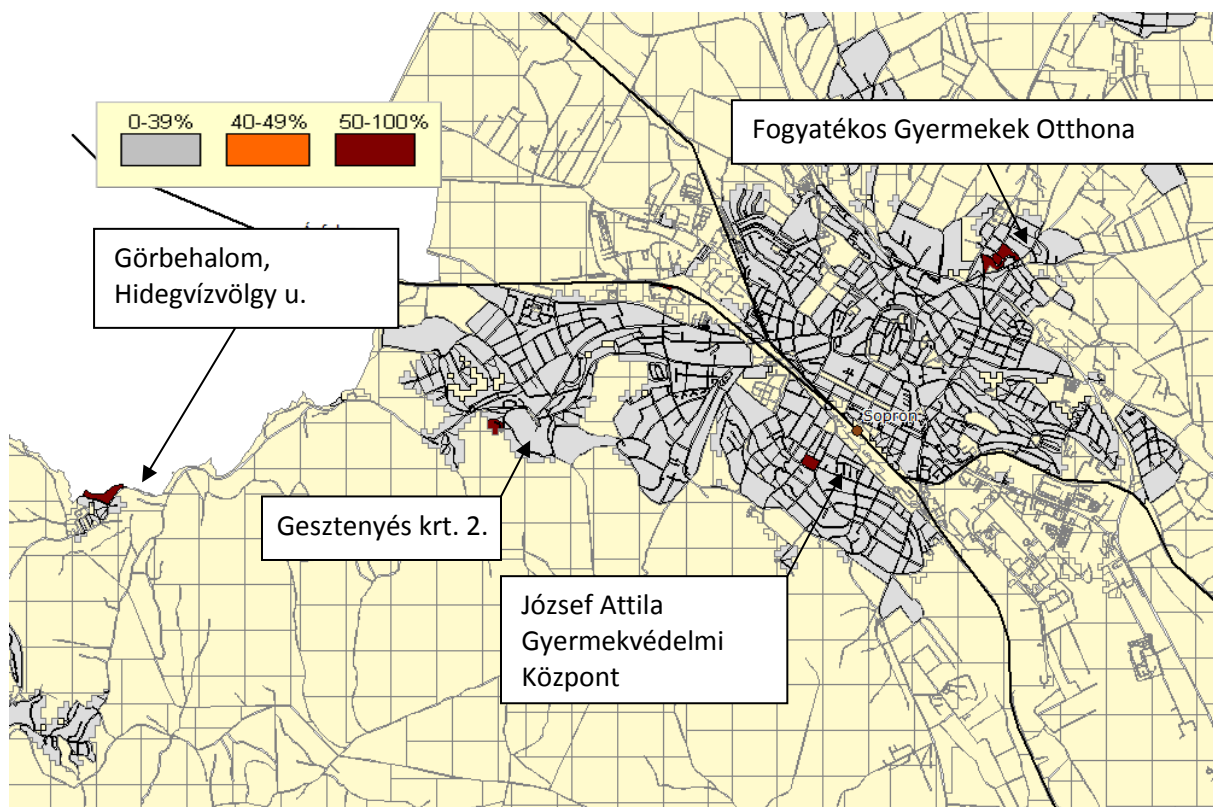
A KSH által elkészített települési kartogram jelzi, hogy mely területek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak, vagyis ahol a szegregációs mutató 50%, illetve a fölötti értéket vesz fel. Az alábbi térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 40% feletti, az ilyen területek szegregáció szempontjából veszélyeztetett területnek számítanak.

A térkép olyan területeket is megjelenít, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk, vagy intézeti háztartásban élők miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

A Központi Statisztikai Hivatal Népszámlálási Főosztályának írásos összegzése szerint a vizsgált, 2011-es népszámlálási adatok alapján Sopron Megyei Jogú Városban nem található olyan terület, mely a szegregációs mutató alapján megfelelné a tényleges szegregátum feltételeinek.

Sopronban a szegregátum 2 alaptípusa közül:

- sem városszövetbe ágyazódott, szegregált, szegregálódó területek (telepszerű környezet);
- sem a városszövettől elkülönült, alapvetően nem lakófunkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (telepek) nincsenek.

Szegregátumként megjelölt területek Sopron belterületén, 2011.

Forrás: KSH

A 2011-es népszámlálási adatokból előállított szegregációs KSH-térkép (lásd fenti ábra!) négy területet jelöl 50% feletti értékkel rendelkezőnek, azaz elvben e terület(rész)ek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak. A KSH által szegregátumként megjelenített területek közül 3 bentlakásos szociális intézmény (Fogyatékos Gyermek Otthona - Tómalom u. 23.; József Attila Gyermekvédelmi Központ - József Attila u. 42.; Időskorúak Átmeneti Gondozóháza – Gesztenyés krt. 2. – utóbbi 2013-tól megszűnt, a helyén óvoda létesült) területe, melyek azonban az intézeti ellátásban élők miatt nem tekinthetők valódi szegregátumnak. A további szegregátumnak jelölt görbehalmi terület sem a lakosságszáma miatt, sem pedig az önkormányzati szociális szakemberek véleménye szerint nem releváns.

A roma népességet magas arányban koncentráló városi szegregátumok, telepek, telepszerű képződmények

Sopronban nem jellemző a roma/cigány népesség magasabb arányú jelenléte, a 2011-es népszámlálás során 449 fő vallotta magát cigány nemzetiségűnek. Telepfelszámolási és teleprehabilitációs programok nem folynak a városban, mivel nem voltak, és azóta sem jöttek létre ilyen szegregátumok. Emiatt sem a 2008. évi Anti-szegregációs terv, sem pedig a Helyi Esélyegyenlőségi Program beavatkozásai között nem szerepel vonatkozó intézkedés.

Szegregációval veszélyeztetett területek

A KSH által jelölt területeken kívül az önkormányzati statisztikák alapján Sopronban ugyan léteznek rosszabb státuszú területek (a Belváros egyes épületei/tömbjei, a kurucdombi Szélmalom stb.), azonban ezen területek egyike sem felel meg a szegregáció szempontjából veszélyeztetett terület (ahol a szegregációs mutató 40-49% közötti, a térkép jelmagyarázatában narancssárga színnel jelölve) definíciójának.

Ezzel együtt természetesen található Sopronban is rosszabb státuszú, leromlott területek, melyeket az önkormányzati statisztikák alapján azonosítottunk. Ezek közös jellemzője, hogy

- a népesség társadalmi összetétele kedvezőtlenebb a városi mutatókhoz viszonyítva: magasabb a 8 osztályos általános iskolai végzettséggel, vagy kevesebbkel rendelkezők aránya és a
- a terület fizikai jellemzői kedvezőtlenebbek.

A Megalapozó vizsgálat részletes helyzetfeltárásában (lásd A/7. *A település társadalma fejezet!*) szereplő városi és városrészi szintű, a KSH és Sopron MJV Önkormányzata által szolgáltatott adatok és azok elemzése is megfelelően alátámasztják.

A helyzetfeltárás alábbi alfejezeteiben található a vonatkozó, részletes statisztikai adatok:

- demográfiai (A/7.1. alfejezet),
- képzettségi (A/7.2. alfejezet),
- életminőségi, jövedelmi, lakhatási (A/7.4. alfejezet)
- szociális és gyermekjóléti (A/8.3 alfejezet),
- foglalkoztatottsági (A/7.3. alfejezet),
- köznevelési, oktatási (A/8.1. alfejezet),
- esélyegyenlőségi (A/8.4. alfejezet);
- közszolgáltatások akadálymentes elérhetősége (A/10.8. alfejezet).

Ezeket az adatokat, szemléltető ábrákat és elemzéseket terjedelmi okokból nem ismétljük meg itt az ASZP-ben újra. Azonban a Megalapozó vizsgálat B/Helyzetértékelés fejezetéből hasznosnak látjuk az érintett szektorokban néhány aktuális tényadat és összegző értékelő megállapítás megjelenítését, a tervezett beavatkozások megfelelő alátámasztása érdekében.

A szociálisan hátrányos helyzetű lakónépesség főbb csoportjai és jellemzői Sopronban

Növekvő belső migráció

A két utóbbi népszámlálás (2001-2011) között Sopron 7%-kal növelte lakónépességét, mely már akkora különbség, amely kihat a szociális ellátórendszer biztosítására is. Fontos kiemelni, hogy az erőteljes lakónépesség-növekedés az országon belüli – döntően gazdasági – migrációnak következménye. Az utóbbi években a migránsok között megjelentek érzékelhető arányban a képzetlen, hátrányos helyzetű családok a helyi szociális ellátórendszer új ügyfeleiként. 2011. évben 52 migránsnak tekinthető családot (83 felnőttet és 100 gyermeket), 2012-nen pedig 44 migráns családot gondoztak, és emellett tanácsadási formában láttak el közel ugyanennyi családot.

Főbb szociális és lakhatási támogatások

Sopronban a rendszeres szociális segélyben részesültek népességen belüli aránya a megyei jogú városok között 2011-ben a legalacsonyabb: 1.000 főre vetítve 0,9 fő/1.000 lakos (mely egytizede a legmagasabb mutatójú Salgótarjánénak).

Sopronban a lakhatást segítő támogatások viszonylag széles köre állt rendelkezésre 2012-ig. A lakásfenntartási támogatás viszonylag magas jövedelemhatárhoz kötötten volt kapható, illetve albérleti támogatás is igényelhető volt. A könnyen hozzáférhető helyi szociális támogatások is vonzották Sopronba a gazdasági migráns családok egy részét. Az ilyen célú beköltözés növekvő mértéke és az önkormányzati költségvetést is érintő általános válság nyomán 2012-ben a helyi támogatások rendszerét újraszabályozták, a hozzáférést szigorították. 2012-ben 39-en vették igénybe az adósságkezelési támogatást, illetve a tanácsadást.

Bérlakásállomány és szociálisan támogatott lakhatás

Az önkormányzat 2011-ben 1.328 bérlakással és 369 szociális bérlakással rendelkezett. Fontos jellemzője Sopronnak, hogy az önkormányzati bérlakások döntő része leromlott állapotú, korszerűtlen, azonban műemléki védettség alá esik, így felújításuk meglehetősen költséges és körülményes. Az előregedett, általában alacsony jövedelmű bérlők nem vonhatók be a felújításba, de problémát okoz a megfelelő cserelakás biztosítása is. Mindezek miatt az önkormányzat szeretné tovább csökkenteni, megfelelő feltételekkel eladni bérlakás-állománya egy részét, mivel korszerűsítésre várhatóan középtávon sem lesz lehetősége, az épületek állaga pedig egyre romlik.

A szociális bérlakások száma a szükségletekhez képest kevés, ugyanakkor források hiányában rövid távon reálisan az önkormányzat nem tervezhet számottevő bővítést. Most van folyamatban a Kurucdombon, a Rodostó utca 2-8. szám alatti épületegyüttes 4 lakóépületének átfogó, szociális városrehabilitációs célú felújítása, melynek eredménye 2015 májusára 40 összkomfortosított szociális bérlakás lesz.

Jelenleg számos rászoruló család piaci lakbért fizet, amit csak részben kompenzál az albérleti támogatás. A lakhatási támogatásokhoz jutás jelenleg relatíve magas küszöbű, egyben viszonylag alacsony összegű, ezért további koordinálást, pontosítást igénylő támogatási rendszer kialakítására volna szükséges.

Szociális célú foglalkoztatás

A kedvező soproni foglalkoztatási mutatók (az aktív korúakon belüli munkanélküliek aránya országosan Sopronban a legalacsonyabb: 2011-ben 6,5%) ellenére, a gazdasági válság hatására egyre több gyár, üzem zárta be kapuit, és a Nyugat-dunántúli régióban jelentkezett a legnagyobb létszámot érintő csoportos leépítés, továbbá csökkent a szolgáltató szektorban dolgozók száma is.

Sopronban a közfoglalkoztatottak száma folyamatosan növekszik, mivel a városban működő nagyvállalatok és egyéb szervezetek (pl. TAEG, Soproni Vízmű, Soproni Rendőrkapitányság, Katasztrófa-védelem, GYSEV) is bekapcsolódtak e programokba, így 2013 végéig a munkavállalók száma meghaladta a 300 főt. Kistérségi, téli és önkormányzati közfoglalkoztatási program egyaránt folyt, melyekbe halmozottan hátrányos helyzetű emberek, így romák is bekerültek.

A szociális foglalkoztatás másik fő bázisát a 100%-ban önkormányzati tulajdonú Foreno Foglalkoztatási és Rehabilitációs Nonprofit Kft. jelenti, mely jelenleg 124 főt foglalkoztat (ebből 80% megváltozott munkaképességű). Fő tevékenységük nyomdai, varrodai, csomagolási stb. profilú. 2011-ben átlagosan 50 fős várólistája volt a Kft.-nek, azaz jelentős túligény mutatkozik Sopronban a szociális foglalkoztatásra.

Szociális és gyermekjóléti intézményrendszer

2013-ban Sopronban az Sztv-ben meghatározott szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások mindegyike rendelkezésre áll. A kötelező szakosított szociális ellátási formák közül azonban hiányzik három: nincsen szenvedélybetegek otthona, fogyatékos személyek otthona és hajléktalanok otthona. A felsorolt hiányok azt jelentik, hogy nincs telephelye ezen ellátási formáknak, ugyanakkor az érintett célcsoportok ellátása átirányítással, vagy civil szervezetek bevonásával megoldott.

A gyermekjóléti alap és szakosított szolgáltatások mindegyike biztosított, döntő többségük – a bölcsődei ellátás kivételével - 2013. július 1-jétől a Sopron és Környéke Szociális - Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulás fenntartásában.

Hajléktalanok ellátása

A 2001-es népszámláláskor Sopronban 29 fő lakóhely nélküli hajléktalant írtak össze, míg 2011-ben már 111 főt.

Sopronban a hajléktalanok ellátását az önkormányzati fenntartásban működő SOSZI Hajléktalanokat Ellátó Intézete biztosítja, mely önálló szakmai egység. Az Intézet szociális alapszolgáltatásokat és átmeneti elhelyezést nyújtó ellátásokat nyújt kötelező önkormányzati feladatként.

Sopronban az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények a Belvároshoz közel, műemléki környezetben helyezkednek el, a célra kevésbé alkalmas épületben. Az intézmény elhelyezése más, alkalmasabb helyszínre régóta tervezett. Készült elfogadott terv is a sörgyárhoz közel eső területen való elhelyezésre, de eddig nem került sor a megvalósításra.

Az Éjjeli Menedékhely engedélyezett férőhelyszáma 23 fő, az ellátás kizárólag férfiakat fogad be, de a téli krízisben 6 fő női férőhelyet is biztosít. Az Átmeneti Szállás 37 engedélyezett férőhelyen nyújt ellátást, amiért térítési díjat kell fizetni. Megállapítható, hogy egy ellátottra jutó lakóterület az Átmeneti Szállás egyik szobájában sem éri el a jogszabályban előírt mértéket (4 m²/fő), az aktuális infrastrukturális állapot ennél a szolgáltatásnál a legrosszabb. Évszaktól függően 9-16 fő veszi igénybe ezt az ellátást.

Védőnői Szolgálat

2013-ban Sopronban 17 területi védőnői körzet és 17 iskolai védőnői körzet található, mely megfelelő lefedettséget biztosít.

Bölcsődei ellátás

A városban a Sopron Megyei Jogú Város Egyesített Bölcsődék Intézménye látja el a feladatot 6 bölcsődében, összesen 347 férőhellyel. A megelőző években az 5 intézményben mutatkozó túlsúfoltság a 6. bölcsőde, a 44 férőhelyes, 4 új csoportszobával rendelkező Csodaország Bölcsőde (Kőműves köz 4.) 2013. szeptemberi átadásával megszűnt.

2013. november végén a feltöltöttség 95%-os. Várólistán 38 gyermek szerepel, akik 2014. évtől igénylik a bölcsődei ellátást, ők az üres férőhelyekre folyamatosan kerülnek be.

Megállapítható, hogy jelenleg Sopronban a bölcsődei ellátás megoldott, és a hatályos jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő.

Gyermekjóléti szolgáltatások

A 2012-es közigazgatási változások érintették a Gyermekjóléti Központ működését is, ezen belül a hatósági feladatokhoz kapcsolódó alapellátást. A járási gyámhivatal felállítása, a hatósági feladatelosztás megváltozása 2013. év elején kisebb ügymenetbeli problémát okozott, mára azonban bejáratódott az új rendszer: Sopron város, Ágfalva, Harka, Fertőrákos és Kópháza községek tekintetében az ellátás folyamatos. 2012-ben Sopron városban 527 gyermeket gondoztak. Hatékony jelzőrendszer is működik a városban. Jellemző problémák: a gyermek magatartási zavara, családi konfliktus, iskolakerülés, iskolakeresés.

Családsegítés

2012-ben a Vasvári P. u. 2/A szám alatti épületegyüttesbe költözött át a Családsegítő Szolgálat szakmai egysége, mely tömegközlekedési eszközzel könnyen megközelíthető, és ahol az infrastrukturális feltételek is biztosítottak. 2012-ben a Családsegítő Szolgálatnál megfordult kliensek száma 370 fő, ebből új ügyfél 124 fő.

Gyermekek Átmeneti Otthonában (GYÁO) 2013. január 1-jén 7 gyermeket gondoztak. A Családok Átmeneti Otthonában (CSÁO) 2012-ben 28 család vette igénybe a szolgáltatást, az ellátottak száma összesen 81 fő volt (47 fő gyermek, 34 fő felnőtt). A CSÁO-ban a kihasználtság maximális, a gyermekek létszáma nőtt.

Összegezve megállapítható, hogy a szociális alapellátás terén legsürgetőbb feladat a hajléktalan személyek ellátásának, elhelyezésének hosszabb távú megoldása.

Szegregációs veszélynek kitett gyermekek, tanulók a köznevelésben

A Megalapozó vizsgálat B/Helyzetértékelés fejezete alapján a vonatkozó legfrissebb, 2013-as adatok alapján a következő megállapítások tehetők:

Sajátos nevelési igényű tanulók (SNI)

Sopron város oktatásszervezését nem jellemzi szegregáció, ezzel együtt működik három különböző típusú szegregált intézmény, melynek tanulói 100%-ban SNI-k, ezek: a Kozmutza Flóra EGYMI, Általános Iskola és Speciális Szakiskola szegregált gyógypedagógiai tagozattal működik (136 tanulóval), emellett a KLIK fenntartásában működő Tóth Antal EGYMI (149 tanulóval) és a Doborjáni Ferenc EGYMI (130 tanulóval).

Az óvodák közül a Kőszegi Úti Óvoda kettő csoportjában folyik gyógypedagógia nevelés-gondozás, 2013-ban 14 sajátos nevelési igényű gyermek részére.

Az enyhe fokban, valamint a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók valamennyien gyógypedagógiai tagozaton folytatják tanulmányaikat, mindegyikőjük szakvélemény alapján, melyet két évente felülvizsgálják. Az enyhe fokú értelmi fogyatékosok ilyen magas arányú szegregálása eltér az uniós gyakorlattól, ahol az arányuk közel fele a hazainak. Ez a probléma azonban országos szintű, nem soproni specifikum.

Hátrányos (HH) és halmozottan hátrányos (HHH) helyzetű tanulók

A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-jéig hatályban tartotta a közoktatásról szóló törvény 121. § (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a HH/HHH vonatkozásában. 2013. szeptember 1-jétől módosult a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet meghatározása, az új definíciót a Gyvt. 67/A §-a tartalmazza. A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktr. 27-29. §).

A Gyermekegészségügyi Szolgálat 2012. évi Közgyűlési beszámolójában az akkor még önkormányzati fenntartású óvodákban összesen 1.568 gyermekből 119 fő HH és mindössze 4 fő HHH. Az általános iskolákban összesen 3.082 tanulóval 313 fő HH és 57 fő HHH, míg a középfokú oktatásban részt vevő összesen 3.490 diákból 122 fő HH és 1 fő HHH.

2011-ben a volt önkormányzati - jelenleg KLIK - fenntartású iskolákban az általános iskolai tanulók 2,86%-a volt HHH-s, míg 2012-ben 1,85%. A 2013. évi adatok alapján 1,74% a HHH arány. A középiskolás diákok esetében HHH tanulók aránya még kedvezőbb: 2011-ben 0,4%, 2012-ben 0,03%, 2013 szintén 0,03%.

A volt önkormányzati fenntartású általános iskolákban 11,74% a HH tanulók átlaga. 2012-ben intézményi szinten a legmagasabb a Lackner Kristóf Általános Iskolában, a teljes tanulólétszám 19,71%-a, míg a HHH tanulók aránya 4,32%. A második legmagasabb HH-arány a Kozmutza Flóra Általános Iskola és Speciális Szakiskolában: 16,76%, ugyanitt a HHH tanulók aránya 4,79%. A városi átlagot meghaladja a Petőfi Sándor Általános Iskola is (HH:14,3%). A HH tanulók megoszlása nem változott lényegében: városi szinten 2008-ban is ugyanez a három intézmény állt a sor elején.

Az önkormányzati fenntartású óvodákban elenyésző a HHH gyermekek aránya: 2013-ban mindösszesen 3 HHH gyermeket regisztráltak városi szinten 1.688 beóvodázott gyermekből, mely 0,17%-os arányt jelent.

A fenti adatokból kitűnik, hogy a HHH statisztikák még a jó szociális helyzetű Sopronban is irreálisan kedvezőnek tűnnek. Ennek oka egyebek között az lehet, hogy a HHH minősítést eddig a szülő vonatkozó nyilatkozatához kötötte a jogszabály, mely nyilatkozatokat az érintett szülők kb. egynegyede tette csak meg.

A KLIK felelős szakembere szerint a hatályos törvényi változásoknak – a HH/HHH statisztikák összesítésének jegyzői hatáskörbe helyezése - köszönhetően várhatóan 2014 szeptemberétől állnak rendelkezésre egységes, városi szintű, pontos adatok. Mélyebb elemzés, értékelés akkor végezhető el HH/HHH témában, ha a városi szintű adatszolgáltatás azonos szempontok szerint megadott és teljes körű lesz, kiterjed az összes – így a magán, egyházi és alapítványi stb. – intézményfenntartóra.

A szintén a leghátrányosabb helyzetű családokat érintő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 2012-ben 632 fő, 2013-ban 512 fő részesült Sopronban.

Leromlott lakóterületek azonosítása 2007-2013 között

2014-ben a rosszabb státuszú, leromlott területek Sopronban a következők:

Kurucdomb: Szélmalom tömb

Sopron Belvárosához keletről csatlakozó városrész a Kurucdomb, mely nagyrészt kertvárosi jellegű, kellemes lakókörnyezetet biztosít. Lakónépessége a két népszámlálás között jelentősen 19,2 %-kal nőtt. A korábbi IVS 2007-ben 4.843 fős népességet adott meg, míg 2011-ben 6.416 főt számlál itt a KSH. Ezzel együtt a kisebb városrészek közé tartozik soproni viszonylatban.

A Kurucdomb a volt Szélmalom (Rozália u. 3.) és közvetlen környéke miatt szerepel az ASZP leromlott területeinek egyik kiemelt helyén, mivel 48 önkormányzati bérlakás található itt. A terület a Rozália út – Kuruc krt. –Kurucdomb sor - Klebelsberg Kunó tér által határolható le.

Szélmalom tömb

A szükséglakások száma itt a Szélmalom környékén a legmagasabb Sopronban: 4%.

A városrész legmagasabb pontján található a volt Szélmalom, mely azt követően huszárlaktanya volt. A soproni viszonylatban elhanyagolt külsejű épületcsoport jelenleg 100%-os önkormányzati tulajdonban van, összesen 48 földszinti és 1. emeleti bérlakás található benne, folyamatosan változó számú, összesen közel 100 lakóval. A lakások 100%-a szociális bérlakás, OMH tilalom alatt állnak, és a 7/1999 (V.3.) Kgy. rendelet szerint nem idegeníthetők el. A bérleti jogok döntően határozatlan idejűek, jelenleg 2 lakás áll üresen.

Az átlagos lakásméret 2 szobás, 54-60 m². 2 db egyszobás (38 m², 42 m²) és 1 db 2,5 szobás, 80 m² –es lakás található az épületegyüttesben. A lakások 90%-a 1,5-2 szobás, 46-66 m²-es. Minden lakás komfortos, egy 54 m²-es kivételével, mely összkomfortos. Azonban itt a legmagasabb a szükséglakások aránya soproni viszonylatban: 4%.

A bejelentett lakók egyik fele párban élő házastárs esetenként gyermekekkel, másik felét döntően egyszemélyes háztartásban élő idős személyek vagy gyermekeiket egyedül nevelő szülők alkotják. A lakók többsége alacsony társadalmi státuszú, általában olyan idősebb személyek, akiknek nem volt korábban lehetősége a továbblépésre, így itt maradtak. A fiatalabbak között akad pl. állami gondoskodásból kikerült vagy gyermekét egyedül nevelő anya.

A lakások belső karbantartásáról, felújításáról a Sopron Holding Zrt. gondoskodik éves ütemterv szerint, ahogy a többi önkormányzati bérlakásról is. A lakók többsége partner a felújításban, melyhez saját erővel, illetve munkával is hozzájárulnak, törekednek a rendezett környezetre.

A lakáscélú használaton kívül a Szélmalom tornya (118 m²) a B.net Hungária Távközlési Kft. bérlé, ezen kívül 2 pince (9 m² és 27 m²) is tartozik az épülethez. A Rozália u. 3-ban működik a Hermann Alice Óvoda kurucdombi tagintézménye, mely 2013-ban bővült egy újabb csoportszobával.

A Szélmalom sajátos hangulatát az adja, hogy nyilvánvalóan nem lakáscélra épült. Az épületegyüttes egyedisége, műemléki értéke azt erősíti, hogy megújulva elsősorban nem lakó, hanem egyéb pl. művészeti-kulturális-turisztikai célokat szolgálhasson, egy hátrányosabb helyzetű városrész vonzó közösségi létesítményeként.

Tanulmánytervek több szakaszban is készültek a Szélmalomra, azonban olyan jelentős forrásigényű a beruházás, hogy az önkormányzat saját erejéből eddig nem tudott nekikezdeni, és reálisan jelenleg is a közép-hosszú távú fejlesztési projektek között szerepel.

A 2009-es Városfejlesztési kézikönyv által meghatározott szegregációs mutató alkalmazásával a helyi önkormányzat Városgazdálkodási osztályának nyilvántartása alapján Sopronban jelenleg egyedül a Kurucdomb városrészben él egy tömbszerűen is jól lehatárolható, közös akcióterületen 50 főt meghaladó alacsony státuszú lakónépesség, azonban a szegregációs mutató itt sem éri el meg a veszélyeztetettnek értékelhető 40%-os alsó küszöbértéket sem.

A Szélmalom és környéke egyik nevesített kiemelt akcióterülete volt már a 2008. évi ASZT-nek is, azonban elegendő forrás hiányában a 2013-ban megkezdett soproni szociális városrehabilitációs projekt végül csak a Rodostó u. 2-4-6-8. számalatti bérlakásokra és környezetükben levő közösségi terekre terjedt ki.

A fentiek alapján a Szélmalom és környéke az egyik fő potenciális szociális városrehabilitációs színtér, akcióterület lehet.

Részletesen lásd az 5. fejezetben a városrehabilitációs projektek bemutatásánál!

Belváros leromlott területei

Az itt leginkább érintett területek a következők:

- Szent Mihály domb - Poncichter negyed;
- Szélmalom utca – Rózsa utca;
- Fapiac környéke (Magyar út és Pócsi út);
- Hátulsó utca - Petőfi tér – Rákóczi út által határolt terület.

A fentebb megnevezett, leromlott belvárosi területek két fő sajátossága, hogy egyrészt elszórtan, nem egy tömbben található, és csak általában egy-egy többlakásos házat foglalnak magukban; másrészt műemlékű védettségű az érintett épületek döntő többsége.

Adottságait tekintve, tagoltsága ellenére is leginkább szociális városrehabilitációs célterület lehetne a Belvárosban a Szent Mihály domb és környéke (Poncichter negyed), azonban a lakosság iskolai végzettsége Sopronban mindenhol magasabb a korábbi városrehabilitációs pályázatokban meghatározott küszöbértékeknél, emellett az önkormányzati tulajdonú lakások aránya elenyésző a magántulajdonúakhoz képest.

A 2008. évi ASZP Beavatkozási terve pontosan megnevezte a Belvárosban leginkább leromlott állapotú, önkormányzati tulajdonú lakásokat, melyek esetében 2014-re - az önkormányzat lakásgazdálkodási felelősségének tájékoztatása alapján – az alábbi helyzet áll fenn:

Kolostor utca 11.:

A volt Zichy-Meskó palota épületének nem lakáscélú hasznosítását tervezték 2008-ban. 2014-re az épület kiürítése befejeződött, jelenleg még üresen áll. Az itt lakók számára megfelelő cserelakást biztosított az önkormányzat. NKA pályázatból 3 üzlethelyiség kialakítása tervezett a földszinten a belváros revitalizációját szolgáló célkitűzésekkel összhangban. A költséges teljes körű műemléki felújításához befektető szükséges, ezt követően a teljes épület bérbeadása vagy eladása.

Fegyvertár utca 2.:

Az üres földszinti lakás üzletté alakítását tervezték 2008-ban, szintén a Belváros gazdaságának élénkítése céljából. A kiírt önkormányzati pályázat eredménytelenül zárult, jelenleg tehát itt nincs érdemi változás.

Várkerület:

A funkcióbővítő városrehabilitáció 1. ütemének tervezése 2010-ben elindult, megvalósítása jelenleg is folyamatban van, és engedélyes tervek állnak rendelkezésre a 2014-20 közötti folytatáshoz. Ezek a beavatkozások azonban nem terjedtek ki a lakóépületekre, így a 2008-ban az Ógabona tér, a Színház utca, a Petőfi tér és a Széchenyi tér elszórtan elhelyezkedő, egyes leromlott önkormányzati bérlakásainak tervezett felújítására nem került sor.

Balfi út 112-116.:

A 2008-ban kitűzött cél az itteni lakások helyén bontással új építésű önkormányzati lakások kialakítása volt, ehhez első lépésként az itt lakók kiköltöztetése és megfelelő elhelyezése volt szükséges. 2-3 éve indult el ez

a folyamat, a lakók elhelyezése nehézkes. Jelenleg még összesen 3 lakásban laknak, a többi már üres. Ezt követi majd a telkek egybevonása.

Magyar utca 19-21.:

Az ún. Pócsi-tömb rehabilitációja, új építésű lakások kialakítása eddig nem valósult meg. Az ingatlan a Sopron Holding Zrt. és az önkormányzat vegyes tulajdona jelenleg, és a Holding egyik telephelyeként hasznosítják, irodák pl. ügyfélszolgálat működik itt.

Az önkormányzattal történt megállapodás értelmében a Sopron Holding Zrt. – egyebek között – az önkormányzati bérlakások üzemeltetője.

Összegezve megállapítható, hogy a történelmi belváros önkormányzati lakásállományának átfogó rendezésére, felújítására a 2008. évi ASZP-ben szereplő, 2013-ig szóló középtávú tervek megvalósítására önkormányzati forráshiány és megfelelő befektetők hiányában eddig nem került sor. Jelentős beavatkozásnak ebben az időszakban egyedül a kurucdombi Rodostó u. 2-4-6-8. alatti 40 bérlakás és környezetük átfogó felújítása tekinthető szociális városrehabilitáció keretében.

Részletesen lásd az 5. fejezetben a városrehabilitációs projektek bemutatásánál!

Északi városrész: a Rákosi út szociális bérháza

Itt a helyzet nem változott lényegesen 2008 óta. Az 1998-ban átadott, önkormányzati szociális bérlakásokat magába foglaló Rákosi út 61. és Tómalom u. 34. sz. épületekben összesen 59 db összkomfortos lakás és 15 db üzlethelyiség található. A társasházzá alakított lakóházakban a nem lakás célú helyiségek nagy részét az üzlet bérlői megvásárolták. Az épület további sorsát illetően a szándék az volt, hogy 2013-ig a lakásbérlők is megvásárolhassák a lakásaikat, mely továbbra is aktuális terv. A házban komolyabb beavatkozások nem szükségesek a rendszeres karbantartási munkákon kívül.

A hetvenes években épült, korábban a lakásfelújítások során cserelakásként funkcionáló Rákosi út 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42. sz. alatti komfortos, tízlakásos épületeken már korábban elvégezték a tetőszigetelési és kémény-felújítási munkákat és a nyílászáró szerkezetek cseréjét. A homlokzatok és az épületek környezetének rendbetétele azonban továbbra is várat magára. A lakók többsége a lakásokat az igényeinek megfelelő módon korszerűsítette. 1997-ben a Rákosi út 40. sz. alatti épülettömb helyén, korszerű 15 lakásos lakóház épült, de ez a folyamat forrás hiányában nem folytatódott tovább. Az önkormányzat szándéka szerint és a lakók vásárlási hajlandósága alapján továbbra is értékesíteni kívánja a lakásokat.

Északnyugati iparterület: beékelődött lakótömb

A Vándor Sándor és a Somfalvi út sarkán két házsorból álló lakótömb ékelődött be az iparterületbe. Az itt álló ikerházak korábban a szőnyeggyárhoz tartoztak, egy részük felújított. Társadalmi problémák nem jellemzőek; a zöldterület hiánya, a felszínen futó fűtőcsövek stb. azonban jelentősen rontják a lakókörnyezetet.

Brennbergánya: Borbála-telep

A Borbála-telep és a Soproni út közötti leromlott lakóterület értékesítését tervezi az önkormányzat.

A bérlakáshoz és szociális bérlakáshoz jutás feltételei Sopronban

A feltételeket helyi rendelet szabályozza, mely segíti az érintettek/rászorulók pontos előzetes tájékozódását is. A megüresedett önkormányzati bérlakáshoz pályázati úton lehet hozzájutni. A pályázati hirdetmény egyrészt a Polgármesteri Hivatal hirdetőtábláján kerül kifüggesztésre, másrészt a Soproni Téma hirdetési újságban jelenik meg, valamint a város honlapján, a <http://www.sopron.hu> pályázati hirdetmények alatt. Az érdeklődők számára legalább 15 nap áll rendelkezésre a meghirdetés és a pályázat benyújtása között.

A rendeletben meghatározott feltételeken túl figyelembe veszik a rászorultságot, a szociális, családi és lakás körülményeket. A pályázatok elbírálását megelőzően a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya részletes környeztanulmányt készít az érintetteknek.

A pályázatokat a Sopron Megyei Jogú Város Közgyűlésének Szociális és Egészségügyi Bizottsága bírálja el. A pályázókat írásban értesítik a döntésről.

Szociális körülmények alapján történő bérbevételnél az alábbi feltételeknek kellett megfelelni 2013-ban:

A pályázaton az a soproni állandó lakóhellyel rendelkező nagykorú személy indulhat, akinek saját és a vele közös háztartásban élő és vele együtt költöző közeli hozzátartozójának egy főre jutó nettó jövedelme a bérbeadást megelőző év alapján nem haladhatja meg bérbeadáskor a 71.250 Ft-ot, illetve egyedülálló esetén a 85.500 Ft-ot; továbbá nem rendelkezhet(nek) 1.995.000 Ft-ot meghaladó ingó és ingatlan vagyonnal és nem lehet lakbérhátraléka és/vagy közüzemi díj hátraléka.

A fenti feltételek együttes fennállása esetén sem választható ki szociális körülményei alapján bérlőnek az a személy, aki lakástulajdonnal vagy lakás hasznélvezeti jogával rendelkezik; közüzemi díj hátralék miatt 2 éven belül felmondták a bérleti szerződését, illetve nem rendelkezik igazolt jövedelemmel.

Szociális körülmények alapján a legfeljebb 2 évre adható bérbe lakás, és a bérlőnek lakbért kell fizetni. A határozott idő leteltével, illetve lakástulajdon megszerzésével a bérleti jogviszony a Polgármesteri Hivatal elhelyezési kötelezettsége nélkül megszűnik. Kérelem alapján, pozitív elbírálás esetén legfeljebb 2 éves időtartamra hosszabbítható meg a bérlet.

Pályázni lehet a fentiekhez hasonló jogosultsági feltételekkel önkormányzati lakás szociális körülmények alapján felújítással történő bérbevételére is, ez esetben a nyertesnek vállalnia kell a felújítás feltételeit és írásban nyilatkoznia kell, hogy a felújításhoz szükséges összeg fedezetének 60%-val rendelkezik (az erről szóló banki stb. igazolásokat 15 napon belül be kell mutatni).

A jövedelmi feltételek megegyeznek a szociális bérlakásával, azonban itt a pályázó és a vele közös háztartásban élő hozzátartozói összességében nem rendelkezhet 3.420.000 Ft-ot meghaladó ingó és ingatlan vagyonnal.

A felújítás befejeztével a Sopron Holding Zrt.-nek átadott és átvett lakás 4 évre adható bérbe. Az átvett követően kerül sor a bérleti szerződés megkötésére, amelyben a lakbér mértéke 4 éven keresztül a lakásra vonatkozó mindenkor megállapított bérleti díj 50%-a. A határozott idő leteltével a bérleti jogviszony a Polgármesteri Hivatal elhelyezési kötelezettsége nélkül megszűnik, kérvény alapján legfeljebb 2 évvel hosszabbítható meg a bérlet.

A fentiekén kívül Sopronban pályázni lehetett fiatalok garzonházában történő elhelyezésre, mely abban nyújt segítséget, hogy az érintettek 5 éven belül, kötelező megtakarítással a lakáshelyzetüket önállóan rendezzék. Jelenleg azonban ez a pályázat szünetel, mivel a kurucdombi (Rodostói u.) szociális

városrehabilitáció miatt az erre fenntartott 48 lakás felújítás alatt áll, majd ezt követően 10 évig csak szociális bérlakás célra használhatók.

Az időskorúak önkormányzati bérlakása a Major köz 3. szám alatt helyezkedik el. Összesen 25 db lakóingatlanal rendelkezik a város, jelenleg 23 lakott. A két üres lakás felújítás alatt áll.

Sopronban szociális helyzet alapján kiválasztott bérlők által lakott lakások száma 2013. decemberben 450 db, amely szám folyamatosan változik. Ennél azonban jóval nagyobb igény mutatkozik Sopronban szociális lakhatásra, ehhez képest - mivel új lakások nem kerülnek a rendszerbe, a megüresedések nyomán éves szinten 2-5 lakásba költözhetnek be új hátrányos helyzetű bérlők.

A lakhatási helyzetfeltárás összegzése

Összegezve megállapítható, hogy - a 2001-es népszámlálási adatokhoz hasonlóan - 2011-ben sincs a Városfejlesztési kézikönyv definíciójának megfelelő méretű, legalább 50 fős vagy azt meghaladó lakosságú szegregátum Sopronban. A területi szegregáció irányába mutató aktuális tendenciák, sem közvetett hatások nem mutathatók ki a városban.

A város a szegregátumok hiánya miatt a 2008. évi IVS-ben nem tervezte szociális típusú városrehabilitáció megvalósítását, mivel nem tudott a pályázati útmutatóban elvárt jogosultsági kritériumoknak megfelelni, ezért 2008-ban és 2010-ben egyedül Sopron kapott derogációt a nyugat-magyarországi megyei jogú városok közül az NFÜ-től. 2013-ban könnyítettek a jogosultsági feltételeken (elfogadták a soproni magasabb iskolai átlagvégzettséget és a magasabb gazdasági aktivitási mutatókat), így a város a szegregációs veszélynek kitett kurucdombi akcióterületen valósíthat meg szociális városrehabilitációt.

Jelenleg van folyamatban a legnagyobb mértékű önkormányzati bérlakás felújítás, mely a 2008. évi IVS-ben terveztként volt nevesítve. Szociális városrehabilitáció keretében 2015. nyarán fejeződik be a Kurucdombon a Rodostói u. 2., 4., 6., 8. sz. alatti 4 épülettömb átfogó korszerűsítése, melynek eredménye 40 összkomfortosított szociális bérlakás, valamint a környező játszótér és sporttelep közösségi célú felújítása. A többi érintett leromlott terület fizikai állapota 2007-2013 között nem mutat jelentős változást, számottevő beavatkozások nem történtek.

Ugyanakkor hangsúlyozni kell, hogy a hazai viszonylatban kedvező általános életminőséget biztosító Sopron leromlottabb területei is kedvezőbb összképet mutatnak az országos összehasonlításban szegregációs veszélynek kitett területeknél.

A döntően meglehetősen leromlott állagú soproni bérlakás-állománynak folyamatos megújítására nincs forrás, és a tapasztalatok szerint az érintett lakók nem vagy csak nagyon kis mértékben vonhatók be ebbe. A tendencia azt mutatja, hogy az önkormányzat lakásállománya évről-évre fogy: míg 2008-ban 1.505 db, jelenleg 2014 júniusában 1.200 db. Folyamatosan, licit útján történik az értékesítés, így a pontos állomány akár hétről-hétre változó számú. Az értékesítés feltétele, hogy az érintett lakások társasházzá alakuljanak. Állagmegőrző felújításokat folyamatosan végez az önkormányzat a bérlakás-állományán, az így felújított lakásokat továbbra is bérbe adják.

Új bérlakások építésére nem volt anyagi forrása az önkormányzatnak, így az ASZP-ben szereplő ilyen típusú tevékenységek 2008-2013 között nem valósultak meg.

Az önkormányzat nem rendelkezik jelenleg sem aktuális átfogó lakáskonceptióval, sem elfogadott ingatlangazdálkodási tervvel, bár ez utóbbi a 2008. évi ASZP-ben is szerepelt tervezetként. Hosszabb távú bérlakáspolitikát is magában foglaló stratégia sem készült eddig.

Jelen tervezési fázisban még nem ismert, hogy a szociális városrehabilitációs fejlesztések megvalósítása esetén a 2014-2020 közötti időszakban milyen központi kormányzati jogosultsági kritériumoknak kell megfelelni, így pontosabb akcióterületi vagy más szempontú lehatárolás jelen ITS keretében nem tervezhető.

A városrészi szintűnél mélyebb, tömbi lehatárolású adatokat akkor lesz célszerű tovább elemezni, ha a szociális városrehabilitáció jogosultsági kritériumrendszerét az illetékes szakminisztérium meghatározza.

6.1.2. Antiszegregációs program 2014-2020

A 2008. évi ASZP felülvizsgálata és az ezzel párhuzamosan a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet alapján elvégzett, 2011-es népszámlálási adatokra épülő Megalapozó vizsgálat részletes helyzetfeltárása (*lásd A/7. A település társadalmi fejezete!*) és B/Helyzetértékelés fejezete alapján, valamint Sopron MJV 2013-tól hatályos Helyi esélyegyenlőségi programjára építve, annak tervezett beavatkozásaival teljes mértékben összehangoltan elkészítettük Sopron MJV Antiszegregációs programját, melyet a könnyebb áttekinthetőség érdekében táblázatos formában összegeztünk.

Az 1. oszlopba a helyzetfeltárás során azonosított probléma került röviden, ennek kezelése érdekében meghatároztuk a fő célkitűzéseket (2. oszlop). A célok elérését szolgáló tervezett beavatkozásokat (3. oszlop) egyenként számozással láttuk el és szövegszerűen is kiemeltük, mivel ezek alkotják az ASZP központi elemét. Több szakterületen megjelöltük a középtávú feladatokat is, és néhány esetben hosszú távra is kitekintettük.

A várt eredményeket a tervezés jelenlegi fázisában nem áll módunkban output indikátor mélységben rögzíteni, ez egy következő szakaszban tehető meg, amikor a központi kormányzati tervezési dokumentumok (területi és ágazati és OP-k, szakmai-jogosultsági kritériumrendszer stb.) és mutatószámok is rendelkezésre állnak. Ezzel együtt tagoltuk – külön oszlopba rendeztük - a rövid távú 2015-ig, valamint a középtávon 2020-ig várt eredményeket.

Végül megjelöltük az intézményrendszer szintjén a megvalósítás főbb felelőseit és a velük együttműködő partnereket. A HEP fórum tagjainak megjelenítése partnerként a Helyi esélyegyenlőségi terv megvalósításával való szinergiát erősíti.

SOPRON MJV TERVEZETT FŐBB ANTISZEGREGÁCIÓS BEAVATKOZÁSAI 2014-2020 – ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT

Helyzetelemzés megállapítása	Célkitűzés	Tervezett beavatkozás	Várt eredmény rövid távon (2016-ig)	Várt eredmény középtávon (2020-ig)	Felelős	Forrás típusa
<p>- Egyes védett épületek állagromlása előrehaladott, a felújítás nagy költségigényű;</p> <p>- Az eredetileg nem lakáscélú építményben alacsony státuszú lakók koncentrálnak</p>	<p>- A tömb rehabilitációja</p> <p>- Szegregációs veszély megfékezése</p>	<p>1.</p> <p>A Rodostó u. 3. alatti volt Szélmalom majd huszárlaktanya tömbje komplex rehabilitációjának előkészítése és megvalósítása</p>	<p>- Megvalósult átfogó helyzetelemzés</p> <p>- Elkészült fejlesztési koncepció</p>	<p>- Elkészült engedélyes műszaki tervdokumentáció</p> <p>- Megvalósult szociális városrehabilitációs fejlesztés</p>	<p>- Sopron MJV Polgármesteri Hivatala</p> <p>Partnerek:</p> <p>- Városfejlesztési Osztály</p> <p>- Városgazdálkodási O.</p> <p>- Humánszolgáltatási O.</p> <p>- Sopron Holding Zrt.</p>	<p>- önkormányzati,</p> <p>- EU,</p> <p>- magán</p>
<p>A történelmi belváros állagromlása előrehaladott; a bérlők nem képesek a felújítások finanszírozására</p>	<p>Kolostor u. 11. sz. alatti volt Zichy – Mesko palota épület nem lakás célú hasznosítása</p>	<p>2.</p> <p>Kolostor u. 11-ben bérlakások teljes körű kiváltása, kereskedelmi célú és piaci hasznosítás megalapozása</p>	<p>- Kiürített épület állagmegóvása;</p> <p>- Magán befektető(k) bevonása</p> <p>- 3 földszinti üzlethelyiség kialakítása, bérbeadása/ eladása</p>	<p>A teljes épület felújítása, új épületfunkciókkal</p>	<p>- Sopron MJV Polgármesteri Hivatala</p> <p>Partnerek:</p> <p>- Városfejlesztési Osztály</p> <p>- Városgazdálkodási O.</p> <p>- Humánszolgáltatási O.</p> <p>- Sopron Holding Zrt.</p>	<p>- önkormányzati,</p> <p>- EU,</p> <p>- magán</p>
<p>A történelmi belváros állagromlása előrehaladott; a bérlők nem képesek a felújítások finanszírozására</p>	<p>Fegyvertár u 2-ben üres utcai földszinti lakás üzletté alakítása.</p>	<p>3.</p> <p>- Fegyvertár u.2. alatt engedélyezési, és átalakítási munkálatok.</p> <p>- Ismételt önkormányzati pályázat lebonyolítása</p>	<p>- Eredményes pályázat</p> <p>- Üzletként történő hasznosítás</p>	<p>- Jól működő belvárosi üzlet</p>	<p>- Sopron MJV Polgármesteri Hivatala</p> <p>Partnerek:</p> <p>- Városgazdálkodási O.</p> <p>- Sopron Holding Zrt.</p>	<p>- önkormányzati,</p> <p>- magán</p>
<p>A történelmi belváros állagromlása előrehaladott; a bérlők nem képesek a felújítások finanszírozására</p>	<p>Történelmi belváros értékeinek megőrzése, bentlakó bérlők tulajdonhoz juttatása</p>	<p>4.</p> <p>Helyi rendelet(ek) alkotása a helyzet szabályozására.</p>	<p>- A történelmi belváros rehabilitációjának folytatása</p> <p>- Rendezett tulajdonviszonyok</p>	<p>- A történelmi belváros rehabilitációjának folytatása</p> <p>- Rendezett tulajdonviszonyok</p>	<p>- Sopron MJV Önkormányzat Közgyűlése</p> <p>- Együttműködés a Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központtal</p>	<p>- önkormányzati,</p> <p>- EU,</p> <p>- magán</p>

Helyzetelemzés megállapítása	Célkitűzés	Tervezett beavatkozás	Várt eredmény rövid távon (2016-ig)	Várt eredmény középtávon (2020-ig)	Felelős	Forrás típusa
A történelmi belvárost övező Várkerület állagromlása előrehaladott; a bérlők nem képesek a felújítások finanszírozására.	A Várkerület 2. ütem rehabilitációjának megkezdése	5. - Felújítási-kiváltási ütemterv készítése 20-25 bérlakásra - Az Ógabona tér, Színház utca, Petőfi tér, Széchenyi tér önkormányzati bérlakásainak felújítása/ eladása	- Felmért terület - Elkészült felújítási-kiváltási ütemterv	- A történelmi belváros rehabilitációjának folytatása - Rendezett tulajdonviszonyok	- Sopron MJV Polgármesteri Hivatala Partnerek: - Városfejlesztési Osztály - Városgazdálkodási O. - Humánszolgáltatási O. - Sopron Holding Zrt. - Együttműködés a Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központtal	- önkormányzati, - EU, - magán
A belvárosból kiköltöztetett bérlők elhelyezése szükséges	Leromlott belvárosi területek hasznosítása új funkcióval	6. - Balfi u.112-116. rehabilitációjához 3 bérlő elhelyezése, - telkek egybevonása - piaci hasznosítása	- Megfelelően elhelyezett bérlők; - területrendezés - engedélyes tervek	- 30-40 db 50-60m ² és 70-80m ² -es megépített új építésű piaci lakás	- Sopron MJV Polgármesteri Hivatala Partnerek: - Városfejlesztési Osztály - Városgazdálkodási O. - Humánszolgáltatási O. - Sopron Holding Zrt.	- önkormányzati, - EU, - magán
Jelenleg nem áll rendelkezésre részletesen kidolgozott, aktuális városi ingatlanfejlesztési koncepció	Hosszabb távú, társadalmi folyamatokat figyelembe vevő önkormányzati bérlakáspolitikai megalapozása	7. Közép és hosszú távú Ingatlangazdálkodási terv és bérlakás-koncepció felülvizsgálata - Az Ingatlangazdálkodási terv részeként közép és hosszú távú lakásfelújítási program kidolgozása	- Elkészült, ütemtervszerűen kidolgozott Ingatlangazdálkodási terv és bérlakáskoncepció a történelmi belvárosra	- Ütemtervszerűen megvalósított önkormányzati Ingatlangazdálkodási terv és lakásfelújítási program Sopronban	- Sopron MJV Polgármesteri Hivatala Partnerek: - Városfejlesztési Osztály - Városgazdálkodási O. - Humánszolgáltatási O. Együttműködés: - Sopron Holding Zrt. - Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központtal	- önkormányzati

Helyzetelemzés megállapítása	Célkitűzés	Tervezett beavatkozás	Várt eredmény rövid távon (2016-ig)	Várt eredmény középtávon (2020-ig)	Felelős	Forrás típusa
Sopronban a önkormányzati bérlakások 26,4%-a komfort nélküli	- Lakhatási színvonal növelése - Komfortfokozat javítása Sopronban	8. - Átfogó helyzetfelmérés elsősorban a Belvárosban és a Kurucdombon <u>Középtávon:</u> - Komfortosítási ütemterv kidolgozása - Érintett lakosság bevonása	- A komfortnélküli lakások 20%-a bekötve a vezetékes vízhálózatra és a szennyvíz-hálózatra, - és minden lakásban kialakított vízöblítéses WC	- A komfortnélküli lakások 50%-a bekötve a vezetékes vízhálózatra és a szennyvíz-hálózatra, - és minden lakásban kialakított vízöblítéses WC	- Sopron MJV Polgármesteri Hivatala Partnerek: - Városfejlesztési Osztály - Városgazdálkodási O. - Humánszolgáltatási O. Együttműködés: - Sopron Holding Zrt. - HEP fórum tagjai	- önkormányzati, - EU, - magán - központi kormányzati
Sopronban a önkormányzati bérlakások 10,4%-a félkomfortos	- Lakhatási színvonal növelése - Komfortfokozat javítása Sopronban	9. Átfogó helyzetfelmérés elsősorban az Ágfalvi lakó-parkban, Sopronbánfalván, a Piacról a régi Déli pályaudvarig terjedő területen <u>Középtávon:</u> - Komfortfokozat fejlesztési ütemterv kidolgozása - Érintett lakosság minél nagyobb arányú bevonása a felújításba	- A területen a félkomfortos lakások 40%-a komfortosított, ill. összkomfortosított	- A területen a félkomfortos lakások 80%-a komfortosított, ill. összkomfortosított	- Sopron MJV Polgármesteri Hivatala Partnerek: - Városfejlesztési Osztály - Városgazdálkodási O. - Humánszolgáltatási O. Együttműködés: - Sopron Holding Zrt. - HEP fórum tagjai	- önkormányzati, - EU, - magán - központi kormányzati
Alacsony iskolai végzettségűek magas aránya (21%) a munkanélküliek között	Városi munkaerő-piacon esélytelen, alacsony iskolai végzettségű munkakeresők számának, és munkanélkülieken belüli számának csökkentése	10. Képzési lehetőségek munkaerő-piachoz igazítása érdekében felnőttképzési projektek megvalósítása	- Megvalósított felnőttképzési projektek: az általános iskola befejezése és szakképesítés megszerzése érdekében	- Csökkenő arányú középiskolai és szakképző iskolai lemorzsolódás - Megvalósított felnőttképzési projektek: általános iskolát befejezők és szakképzést szerettek aránya nő	Sopron MJV Polgármesteri Hivatala Partnerek: - Humánszolgáltatási Osztály - HEP fórum tagjai - GYMS Megyei Kormányhivatal Soproni Munkaügyi Központ - SOSZI	- önkormányzati, - EU, - központi kormányzati

Helyzetelemzés megállapítása	Célkitűzés	Tervezett beavatkozás	Várt eredmény rövid távon (2016-ig)	Várt eredmény középtávon (2020-ig)	Felelős	Forrás típusa
Az alacsony végzettségű munkanélküliek számára felajánlható munkahelyek száma csökken, leginkább közfoglalkoztatási programok keretében van lehetőségük munkavállalásra	A városi közfoglalkoztatási programok hatékonyságának javítása	11. A közfoglalkoztatás kiegészítése az abban résztvevők képzésével, készség-és képességfejlesztő és szociális kompetencia fejlesztő programokkal <u>Középtávon:</u> - Civil szervezetek részvételének biztosítása a városi közfoglalkoztatási programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában - A városi közfoglalkoztatás szervezeti struktúrájának és hátterének kialakítása	- Megvalósított kompetencia-fejlesztő képzések a közfoglalkoztatásban részt vevők számára - Bevont civil szervezetek a közfoglalkoztatási képzések tervezésébe és megvalósításába	- Megvalósított kompetencia-fejlesztő képzések a közfoglalkoztatásban részt vevők számára civil szervezetek bevonásával - Kialakított közfoglalkoztatási szervezeti struktúra, háttér	Sopron MJV Polgármesteri Hivatala Partnerek: - Humánszolgálatási O. - HEP fórum tagjai - SOSZI	- önkormányzati, - központi kormányzati
A hátrányos helyzetű célcsoportok tagjai, különösen a krízishelyzetben levők sok esetben nem rendelkeznek információval a számukra rendelkezésre álló segítségről	Információk eljuttatása az érintettekhez: segítség hivatalos ügyek intézéséhez, szociális és egyéb szolgáltatások eléréséhez	12. Információs pontok létrehozása a városban a humán közszolgáltatások rendszerére építve	- Kialakított információs pontok	- Működő információs pontok a szükségletek arányában	Sopron MJV Polgármesteri Hivatala Partnerek: - Humánszolgálatási O. - HEP fórum tagjai - SOSZI	- önkormányzati
Hajléktalan ellátásokat igénybe vevők és a veszélyeztetett lakhatási helyzetben élők számának növekedése, részben a gazdasági migránsok növekvő aránya miatt a városban	Hajléktalanság kialakulásának megelőzése, a működő hajléktalan-ellátó rendszer fenntartása és fejlesztése	13. - A városban működő hajléktalan ellátó rendszer infrastrukturális javítása - A hajléktalanság megelőzését szolgáló szociális ellátórendszer továbbfejlesztése	- Javuló infrastrukturális feltételek	- Továbbfejlesztett szociális ellátórendszer - Kevesebb hajléktalan ember Sopronban	Sopron MJV Polgármesteri Hivatala Partnerek: - Humánszolgálatási O. - HEP fórum tagjai - SOSZI	- önkormányzati, - EU, - központi kormányzati

Helyzetelemzés megállapítása	Célkitűzés	Tervezett beavatkozás	Várt eredmény rövid távon (2016-ig)	Várt eredmény középtávon (2020-ig)	Felelős	Forrás típusa
A HHH és SNI tanulókról nem végezhető el pontos és mélyreható elemzés, mert a városi szintű adatszolgáltatás nem teljes körű és nem egységes szempontú	Aktualizált, egységes szempontrendszerű köznevelési adatok a HHH és SNI gyermekekről tanulókról	14. - HHH és SNI adatok frissítése az egyes gyermek, ill. tanulócsoportokban, intézményekben és városi szinten összesítve	- Aktuális HHH és SNI helyzetkép	- Aktualizált HHH és SNI helyzetkép	- Sopron MJV Polgármesteri Hivatala - Soproni KLIK - egyéb fenntartású köznevelési intézmények Partnerek: - Humánszolgáltatási O. - SOSZI	nem igényel külön forrást
Gyermekszegénységre vonatkozó adatok hiánya	Aktuális gyermekszegénységi adatok rendelkezésre állása	15. - Adatgyűjtési rendszer kidolgozása: kérdőívek kidolgozása, felmérések bonyolítása városrész/városi szinten - Feltárt problémák elemzése, megoldások kidolgozása	- Kidolgozott, városi szinten összehangolt adatgyűjtési rendszer - Adatok rendelkezésre állnak	- Kidolgozott javaslatok a helyzet kezelésére	Sopron MJV Polgármesteri Hivatala Partnerek: - Humánszolgáltatási O. - HEP fórum tagjai - SOSZI	- önkormányzati, - központi kormányzati
Gyermekekkel foglalkozó intézményi és szolgáltató rendszer együttműködése nem mindig hatékony	A gyermekekkel foglalkozó, különböző fenntartójú intézményi és szolgáltató rendszer hatékonyabb működése, kooperációjának javítása	16. Hálózat kialakítása és folyamatos működtetése	- Szükséges gyermekvédelmi és gyermekjóléti statisztikai adatok rendelkezésre állnak	- Felállított hálózat - Működő, naprakész gyermekjóléti szolgáltatások adatbázis	Sopron MJV Polgármesteri Hivatala Partnerek: - Humánszolgáltatási O. - HEP fórum tagjai - SOSZI	- önkormányzati

Helyzetelemzés megállapítása	Célkitűzés	Tervezett beavatkozás	Várt eredmény rövid távon (2016-ig)	Várt eredmény középtávon (2020-ig)	Felelős	Forrás típusa
Idősellátás kapacitás-problémákkal küzd, miközben a város elöregszik.	<ul style="list-style-type: none"> - Hiányzó ellátások pótlása a városban. - Az idősek szakszerű ellátása mellett, a családok tehermentesítése. 	<p>17. Átfogó városi szintű idősellátási kapacitás és szükségletfelmérés elkészítése</p> <p><u>Középtávon:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Szociális célú és emelt szintű bentlakásos otthonok férőhelyszámának emelése - Házi betegápolás, idősgondozás területi kiterjesztése és kapacitásbővítése - Minőségi aktív időskor biztosítása a nappali klubrendszerű lehetőségek területi kiterjesztésével, kapacitásbővítése <p><u>Hosszú távon:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Komplex idősügyi (gerontológiai) központ kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> - Friss, naprakész felmérés, adatállomány 	<ul style="list-style-type: none"> - Több bentlakásos szociális célú és emelt szintű idősoththoni férőhely - Az egész városra kiterjesztett házi betegápolási és idősgondozási szolgáltatások - Növekvő férőhelyszám az egész várost lefedő, nappali, szabadidős idős klubjaiban - Elkészített tervek a komplex idősügyi központhoz 	<p>Sopron MJV Polgármesteri Hivatala</p> <p>Partnerek: - Humánszolgálati O. - SOSZI</p>	<ul style="list-style-type: none"> - önkormányzati, - EU, - központi kormányzati
A fogyatékossgal élők egyenlő esélyű, rendszeres hozzáférése a városi információkhoz és közszolgáltatásokhoz nem minden téren biztosított.	<ul style="list-style-type: none"> - Az esélyegyenlőség megerősítése - Fogyatékossgal élők társadalmi integrációjának elősegítése 	<p>18. Infokommunikációs és fizikai akadálymentesítés folytatása különösen a közintézményekben, közszolgáltatásoknál</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Elkészült komplex közintézményi akadálymentességi helyzetfelmérés - Támogató Szolgálat által megrendezett rendszeresen fórumok a helyi fogyatékossgal élők számára 	<ul style="list-style-type: none"> - Megvalósult komplex közintézményi akadálymentesítések aránya 	<p>Sopron MJV Polgármesteri Hivatala</p> <p>Partnerek: - Városfejlesztési Osztály - Városgazdálkodási O. - Humánszolgálati O.</p> <p>Együttműködés: - Sopron Holding Zrt. - HEP fórum tagjai</p>	<ul style="list-style-type: none"> - önkormányzati, - EU, - központi kormányzati

6.2. A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések

Jelen Integrált Településfejlesztési Stratégia beavatkozásainak tervezésekor minden esetben átfogó, horizontális alapelv volt, hogy olyan fejlesztések (programok, projektek) kerüljenek megvalósításra 2014-2020 között, amelyeknek nincs szegregációt, leszakadást, leromlást növelő hatásuk sem területi, sem pedig társadalmi-szociális vonatkozásban.

Kiemelt cél, hogy Sopron leromlottnak tekinthető néhány lakótömbjében ne növekedjen az alacsony státuszú lakosság térbeli koncentrációja sem a területi sem pedig az ágazati beavatkozások nyomán.

Fontos továbbá, hogy a leromlottabb lakótömbökből történő kiköltözéskor az érintett lakók lehetőség szerint ne egy másik hasonló státuszú tömbbe költözzenek át, hanem egy jobb státuszú, magasabb komfortfokozatú lakókörnyezetbe. Ez által biztosítható, hogy egy egyik leromlott terület lakónépességének elköltöztetéssel járó csökkentése nem eredményezi automatikusan egy másik hasonlóan rossz státuszú terület növekedését.

Szociális bérlakások kiutalásakor a Polgármesteri Hivatal Humánszolgáltatási Osztálya minden esetben részletes és átfogó környezettanulmányt készít, így az érintett családok helyzetéről pontos információval rendelkeznek, és a különböző szociális célú segélyezésből adódóan rendszeres kapcsolatot tartanak fenn. Ehhez társul a SOSZI családsegítő és gyermekjóléti szakembereinek, szociális munkásainak, tanácsadóinak folyamatos szakmai támogatása. Ezzel együtt az ASZP „16. Hálózat kialakítása és folyamatos működése” tevékenysége a gyermekekkel foglalkozó, különböző fenntartójú intézményi és szolgáltató rendszer hatékonyabb működését, kooperációjának további javítását célozza.

Sopron MJV lakói számára a közszolgáltatások jelentős része helyben hozzáférhető, az önkormányzat döntően saját fenntartású intézményekkel biztosítja azokat.

A köznevelési alapszolgáltatások, így az óvoda, általános iskola, az alapfokú művészetoktatás helyben elérhető, csakúgy mint a gyermekjóléti alapellátások, a bölcsődei elhelyezés. Aktuálisan nincs sem bölcsődei, sem óvodai férőhelyhiány a városban, így minden igényt ki tudnak elégíteni.

A vonatkozó jogszabályok értelmében Sopron Megyei Jogú Város Közgyűlése 2008-ban elfogadta a közoktatásra vonatkozó Sopron Megyei Jogú Város Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése és Terve című dokumentumát, hozzájárulva ezzel ahhoz, hogy az intézményekben kialakuljon a méltányos, mindenki számára elérhető minőségi oktatás feltételrendszere, ezt a dokumentumot a hatályos jogszabályoknak megfelelően, átlagosan két évente felülvizsgálják. Az esélyegyenlőségi terv a településen élő hátrányos helyzetű (HH), valamint halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) és sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek/tanulók esélynövelését, iskolai sikerességét hivatott szolgálni.

Városrészi elhelyezkedésüket tekintve a soproni oktatási-nevelési intézmények a lakósűrűséghez igazodva, a Belvárosban összpontosulnak. A teljes soproni önkormányzati, KLIK és egyéb fenntartású, alap- és középfokú intézményi kört vizsgálva a Belvárosban 23, míg Lőverek városrészben 10, a Jereván lakótelepen 6, a Sopronhoz tartozó egyéb belterületeken összesen 7 intézmény található.

A KSH adatok, az önkormányzat oktatási és szociális osztályának statisztikái, valamint a legfrissebb, 2013-ban készült Helyi Esélyegyenlőségi Program helyzetelemzése alapján megállapítható az egyes soproni városrészek között viszonylag kiegyenlített a lakosok szociális helyzete: nincsenek szociális-foglalkoztatási

szempontból, iskolai végzettség és lakóhely szerint jól meghatározhatóan elkülönülő, valóban szegregálódott csoportok vagy középtávon prognosztizálhatóan marginalizálódó, szegregálódó, veszélyeztetett közösségek/csoportok.

Az utóbbi évek új problémájaként jelentkezik a belső, elsősorban gazdasági migráció mértékének szignifikáns emelkedése Sopronban, mellyel a város és az ellátórendszer egyaránt az utóbbi években szembesül. Jelenleg azonban kezelni tudják a különböző, ehhez kapcsolódó gyermekjóléti, szociális igényeket a meglévő intézményi és ellátórendszer útján.

6.3. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések

Az Antiszegregációs program (ASZP) tevékenységeit (lásd fentebb a 3.1. pontban „Sopron MJV tervezett főbb antiszegregációs beavatkozásai 2014-2020 összefoglaló táblázat”!) összehangoltuk a Sopron MJV képviselőtestülete által 2013-ban elfogadott, hatályos Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) beavatkozási tervével, így a hasonló vagy azonos célú akciók szinergikusan erősíthetik egymást. Az ASZP és a HEP jogszabályi beágyazottsága egyfajta törvényi garanciát is nyújt arra, hogy az önkormányzat, illetve az érintett felelős szervezetek évente felülvizsgálják a tervezett beavatkozások megvalósulását.

A HEP beavatkozásait az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján tervezték meg. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmazták, különös figyelmet fordítva a
  - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény,
  - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény,
  - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény,
  - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény,
  - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény,
  - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, és
  - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

A fenti európai uniós és nemzeti szintű rendelkezések mellett, ezekkel összhangban Sopron MJV Önkormányzata Közgyűlésének helyi rendeletei jelentenek biztosítékot arra, hogy a különböző, szociálisan hátrányos helyzetű célcsoportok helyzetét lehetőség szerint már középtávon is javítsák az ASZP-ben tervezett, célzott beavatkozások.

A vonatkozó helyi rendeletek a következők:

- A pénzbeli és természetbeni ellátások helyi szabályairól szóló 4/2011. (II.28.) önkorm. rendelete,
- az önkormányzati lakások és helyiségek bérletéről szóló 25/2011. (VII.4.) önkorm. rendelet,
- a lakbér mértékéről és a külön szolgáltatások díjáról szóló 26/2011. (VII.4.) önkorm. rendelet.

Az ASZP kapcsolódása a főbb helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon főbb jogszabályi rendelkezéseket ismertetjük, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára. Közvetetten az alábbi települési szintű dokumentumok is kapcsolódnak a hátrányos helyzetű, szegregációs veszélynek kitett lakossági csoportok helyzetének javításához:

Költségvetési koncepció

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá.

Gazdasági program

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti.

Szolgáltatástervezési koncepció

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

Sopron Megyei Jogú Város hatályos Szociális Szolgáltatástervezési koncepciójának legutóbbi felülvizsgálata 2013-ban történt meg, mely dokumentum adatait és információit felhasználtuk a Megalapozó vizsgálatban és közvetve az ASZP-ben.

Köznevelés-fejlesztési terv

A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. Már nem a kormányhivatalok készítik el a feladat-ellátási intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet, hanem az oktatásért felelős miniszter. Az

oktatásért felelős miniszter az Oktatási Hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével és a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével készíti el megyei szintű bontásban az intézményhálózat-működtetési és köznevelési-fejlesztési tervet. A települési önkormányzat kötelezettsége, hogy beszeresse a településen működő köznevelési intézmények nevelőtestületei, alkalmazotti közösségei, a szülői és diákszervezetei véleményét. Az oktatási hivatal feladata az is, hogy a köznevelés-fejlesztési terv elkészítésekor a nemzetiséget érintő kérdésekben beszeresse az érintett települési, területi és országos nemzetiségi önkormányzatok egyetértését (Mnkt. 24.§)

Önkormányzati társulás a térségi család és gyermekjóléti ellátások erősítése érdekében

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A Társulási Tanács az 5/2013. (VI.6.) TT határozattal, 2013. július 1-jével megalapította a Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézete költségvetési szervet.

A Társulás célja, hogy a Társulás keretében a szerződő települési önkormányzatok képviselőtestületei meghatározott szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatási ellátási formákat közösen szervezzék meg annak érdekében, hogy a társult települések minden lakója számára lehetőség nyíljon ezen szolgáltatások igénybevételeire.

A Társulás a közös fenntartású intézmény útján az alábbi feladatokat látja el:

- gyermekek átmeneti otthonában elhelyezettek ellátása,
- családok átmeneti otthonában elhelyezettek ellátása,
- családsegítés,
- támogató szolgáltatás,
- gyermekjóléti szolgáltatás.

7. A stratégia külső és belső összefüggései

7.1. Külső összefüggések

A 4. fejezetben felvázolt célrendszer nem csak önmagában értelmezhető, hanem lényeges a Sopron MJV-t körülvevő közigazgatási területegységek középtávú célkitűzéseivel való megfelelő illeszkedés is. Jelen alfejezet célja a 2014-2020-as európai uniós, országos és megyei fő tervezési stratégiákban megfogalmazott célrendszerekkel, fő beruházási prioritásokkal való összhang bemutatása.

Európa 2020 stratégia

EU2020 célkitűzései	Sopron MJV kapcsolódó tematikus céljai
Foglalkoztatás szintjének növelése	1.1. Gazdasági szereplők helyi és térségi szintű együttműködéseinek ösztönzése 1.3 Helyi foglalkoztatás javítása
K+F beruházások mértékének növelése	1.2. Helyi gazdasági húzóágazatok kiemelt támogatása, ipari területek és telephelyek infrastrukturális fejlesztése
Üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése	4.1. Épített környezet és energiahatékonyság javítása 5.2. Környezet- és természetvédelem hatékonyságának javítása
Megújuló energiaforrások arányának növelése a végső felhasználásban	4.1. Épített környezet és energiahatékonyság javítása
Energhatékonyabbá növelése	4.1. Épített környezet és energiahatékonyság javítása
Iskolából kimaradók arányának csökkentése	3.4. Társadalmi befogadás, szociális biztonság erősítése
Felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányának növelése	3.1. Oktatás, nevelés, képzés színvonalának megőrzése, továbbfejlesztése
Az országos szegénységi küszöb alatt élők kiemelése a szegénységből	3.4. Társadalmi befogadás, szociális biztonság erősítése

Az Európai Unió által meghatározott tematikus célkitűzések

EU tematikus célkitűzések	1.1. Gazdasági szereplők helyi és térségi szintű együttműködéseinek ösztönzése	1.2. Helyi gazdasági húzóágazatok kiemelt támogatása, ipari területek és telephelyek infrastrukturális fejlesztése	1.3. Helyi foglalkoztatás javítása	2.1. Kulturális és turisztikai kínálat bővítése	2.2. Városmarketing erősítése	2.3. Helyi lokálpatrióta kezdeményezések felkarolása	3.1. Oktatás, nevelés, képzés színvonalának megőrzése, továbbfejlesztése	3.2. Demográfiai egyensúly kialakulásának ösztönzése	3.3. Helyi lakosság egészségügyi állapotának javítása	3.4. Társadalmi befogadás, szociális biztonság erősítése	4.1. Épített környezet és energiahatékonyság javítása	4.2. Közlekedési és közműhálózat fejlesztése	5.1. Városi közterületi zöldfelületek minőségének javítása	5.2. Környezet- és természetvédelem hatékonyságának javítása
1. A kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése	+	++	+											
2. Az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés, a technológiák használatának és minőségének javítása		+		+	+	+	++							
3. A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása	++	+	++	+										
4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban		++									++	++	++	++
5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása											+	+	++	++
6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása											++	++	+	++
7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és kapacitáshiányok megszüntetése a főbb hálózati infrastruktúrákban												++		
8. A foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése	++	++	++										+	
9. A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem										++				
10. Az oktatásba, a készségekbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás							++							
11. Az intézményi kapacitás javítása és hatékony közigazgatás							++	+	++	+	++			

A tervezett projektek kapcsolódása az EU beruházási prioritásaihoz

Projektkód	Tervezett projekt	Kapcsolódó EU beruházási prioritás
KULCS-1	M85 gyorsforgalmi út kiépítése	KA rendelet 4. cikk d) i. a multimodális egységes európai közlekedési térség támogatása a TEN-T-be történő beruházás révén
KULCS-2	Integrált közösségi közlekedési csomópont kiépítése	ERFA rendelet 5. cikk 4 (e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását
KULCS-3	A Várkerület értékmegőrző megújítása – II. ütem	ERFA rendelet 5. cikk 6 (e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozstdaövezetek (köztük az átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezés-mentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása
KULCS-4	Gazdasági területek szolgáltatásainak és infrastrukturális hátterének fejlesztése	ERFA rendelet 5. cikk 8 (b) a foglalkoztatás-barát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejtésére, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását
BELV-1	A történelmi belváros újjáélesztése és a belső várfal övén kívüli területek felújítása	ERFA rendelet 5. cikk 6 (e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozstdaövezetek (köztük az átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezés-mentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása
BELV-2	A Paprét rekonstrukciója	ERFA rendelet 5. cikk 6 (e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozstdaövezetek (köztük az átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezés-mentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása
BELV-3	Leromlott belvárosi lakóterületek megújítása	ERFA rendelet 9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása
BELV-4	Volt laktanya területének rehabilitációja	ERFA rendelet 5. cikk 6 (e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozstdaövezetek (köztük az átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezés-mentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása
KUR-1	A kurucdombi Szélmalom turisztikai és közösségi célú hasznosítása	ERFA rendelet 5. cikk (6) c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése; ERFA rendelet 9 (b) a városi és falusi területek és az ott élő rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása
KUR-2	Anger rét komplex fejlesztése	ERFA rendelet 5. cikk 6 (e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozstdaövezetek (köztük az átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezés-mentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása
LOV-1	A Lőverek komplex, rekreációs célú fejlesztése	ERFA rendelet 5. cikk (6) c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése

Projektkód	Tervezett projekt	Kapcsolódó EU beruházási prioritás
LOV-2	Az Erzsébet-kert fejlesztése	ERFA rendelet 5. cikk 6 (e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozsdaovezetek (köztük az átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezés-mentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása
GAZD-1	Kereskedelmi létesítmények fejlesztése	ERFA rendelet 5. cikk 8 (b) a foglalkoztatás-barát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását
GAZD-2	KKV-k fejlesztése	ERFA rendelet 5. cikk 8 (b) a foglalkoztatás-barát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását
GAZD-3	Sopron és térsége foglalkoztatási paktum létrehozása	ESZA rendelet 3. cikk (1) a) i.: Munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén
GAZD-4	Helyi gazdaságfejlesztési projektek támogatása, a munkavállalói mobilitás elősegítése	ESZA rendelet 3. cikk (1) a) i.: Munkaerő-piaci hozzáférés a munkakeresők és az inaktív személyek számára többek között helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén
KOZL-1	Győr – Sopron országhatár vasútvonal fejlesztése	KA rendelet 4. cikk d) i. a multimodális egységes európai közlekedési térség támogatása a TEN-T-be történő beruházás révén
KOZL-2	Grenzbahn	KA rendelet 4. cikk d) i. a multimodális egységes európai közlekedési térség támogatása a TEN-T-be történő beruházás révén
KOZL-3	M9 (M84) várostérséget érintő szakaszának előkészítése	KA rendelet 4. cikk d) i. a multimodális egységes európai közlekedési térség támogatása a TEN-T-be történő beruházás révén
KOZL-4	ÉNY-i összekötő út és déli tehermentesítő forgalmi gyűrű kiépítése	KA rendelet 4. cikk d) i. a multimodális egységes európai közlekedési térség támogatása a TEN-T-be történő beruházás révén
KOZL-5	A térségi munkavállalói közúti mobilitás feltételeinek javítása	ERFA rendelet 5. cikk 8 (b) a foglalkoztatás-barát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását
KOZL-6	Határon átnyúló közúti közlekedési kapcsolatok visszaállítása	ERFA rendelet 5. cikk 8 (b) a foglalkoztatás-barát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése révén, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint a konkrét természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását

Projektkód	Tervezett projekt	Kapcsolódó EU beruházási prioritás
KOZL-7	Kerékpárutak fejlesztése	ERFA rendelet 5. cikk 4 (e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását
KOZL-8	Kisléptékű közlekedésbiztonsági fejlesztések	ERFA rendelet 5. cikk 4 (e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását
TUR-1	Páneurópai Piknik Emlékhely fesztiválközponttá fejlesztése	ERFA rendelet 5. cikk (6) c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése
TUR-2	Fertő tavi vízitelep fejlesztése	ERFA rendelet 5. cikk (6) c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése
TUR-3	Egységes arculat és tematikus turisztikai csomagok kidolgozása, fejlesztése	ERFA rendelet 5. cikk (6) c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése
TUR-4	Soproni helytörténeti tartalomfejlesztések 21. századi eszközökkel	ERFA rendelet 5. cikk (6) c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése; ERFA rendelet 5. cikk (9) d) a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák keretében végzett beruházások
TUR-5	Városi-egyetemi közös könyvtár kialakítása	ERFA rendelet 9.(a) a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába történő beruházás, az egészségi állapotbeli egyenlőtlenségek csökkentése, a társadalmi, kulturális és rekreációs szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés megteremtésével a társadalmi együttműködés előmozdítása, valamint az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra való átállás
TUR-6	Balfi Gyógyfürdőkórház és környezetének fejlesztése	ERFA rendelet 5. cikk (6) c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése; ERFA rendelet 9.(a) a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába történő beruházás, az egészségi állapotbeli egyenlőtlenségek csökkentése, a társadalmi, kulturális és rekreációs szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés megteremtésével a társadalmi együttműködés előmozdítása, valamint az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra való átállás
TUR-7	Várisi úti Rehabilitációs Intézet fejlesztése	ERFA rendelet 5. cikk (6) c) a kulturális és természeti örökség védelme, elősegítése és fejlesztése; ERFA rendelet 9.(a) a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába történő beruházás, az egészségi állapotbeli egyenlőtlenségek csökkentése, a társadalmi, kulturális és rekreációs szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés megteremtésével a társadalmi együttműködés előmozdítása, valamint az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra való átállás
KSZOLG-1	Az önkormányzati intézményállomány energetikai megújítása	ERFA rendelet 5. cikk 4 (c) az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a közcélú infrastruktúrákban, beleértve a középületeket és a lakóépületeket is

Projektkód	Tervezett projekt	Kapcsolódó EU beruházási prioritás
KSZOLG-2	Önkormányzati közszolgáltatások egyenlő esélyű, akadálymentes hozzáféréseinek biztosítása	ERFA rendelet 9.(a) nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába történő beruházás, az egészségi állapotbeli egyenlőtlenségek csökkentése, a társadalmi, kulturális és rekreációs szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés megteremtésével a társadalmi együttműködés előmozdítása, valamint az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra való átállás
KSZOLG-3	Az önkormányzati bérlakás- és egyéb helyiségállomány korszerűsítése	ERFA rendelet 5. cikk 4 (c) az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a közcélú infrastruktúrákban, beleértve a középületeket és a lakóépületeket is
KSZOLG-4	Bölcsődék és óvodák fejlesztése	ERFA rendelet 5. cikk 8 (c) helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása új munka-helyek teremtése érdekében, amennyiben ezek a tevékenységek a(z) [...] /2012/EU [ESZA] rendelet alkalmazási körén kívül esnek
KSZOLG-5	Korszerűtlen játszóterek fejlesztése	ERFA rendelet 5. cikk 6 (e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozsdáövezetek (köztük az átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezés-mentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása
KSZOLG-6	Orvosi rendelők felújítása, fejlesztése	ERFA rendelet 9.(a) a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába történő beruházás, az egészségi állapotbeli egyenlőtlenségek csökkentése, a társadalmi, kulturális és rekreációs szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés megteremtésével a társadalmi együttműködés előmozdítása, valamint az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra való átállás
KSZOLG-7	Prevenációs célú, egészségmegőrző „szoft” projektek	ESZA rendelet 3. cikk (1) a) vi. aktív és egészséges idősödés
KSZOLG-8	Aktív és minőségi időskor támogatása	ESZA rendelet 3. cikk (1) a) vi. aktív és egészséges idősödés
KSZOLG-9	Komplex idősügyi központ létrehozása	ERFA rendelet 9.(a) a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába történő beruházás, az egészségi állapotbeli egyenlőtlenségek csökkentése, a társadalmi, kulturális és rekreációs szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés megteremtésével a társadalmi együttműködés előmozdítása, valamint az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra való átállás
KSZOLG-10	A hajléktalan-ellátás infrastrukturális javítása	ERFA rendelet 9.(a) a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába történő beruházás, az egészségi állapotbeli egyenlőtlenségek csökkentése, a társadalmi, kulturális és rekreációs szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés megteremtésével a társadalmi együttműködés előmozdítása, valamint az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra való átállás

Projektkód	Tervezett projekt	Kapcsolódó EU beruházási prioritás
KLI-1	Az Önkormányzat Fenntartható Energia Akciótervének (SEAP) elkészítése	ERFA rendelet 5. cikk 4 (c) az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a közcélú infrastruktúrákban, beleértve a középületeket és a lakóépületeket is
KLI-2	Ikva és Sós patakon záportározók létesítése és a patakok mederendezése	KA rendelet 4. cikk b) ii.: egyedi kockázatok kezelésére, a katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség biztosítására és katasztrófavédelmi rendszerek fejlesztésére irányuló beruházások elősegítése
KLI-3	Jereván lakótelep korszerűtlen lakóépületeinek energiahatékony felújítása	ERFA rendelet 5. cikk 4 (e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható városi mobilitás és a csökkentést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását

Nemzeti Fejlesztési 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió

Nemzeti Fejlesztés 2030 – OFTK nemzeti prioritásai a 2014-2020-as időszakra vonatkozóan	Sopron MJV kapcsolódó tematikus céljai
Patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben	1.1. Gazdasági szereplők helyi és térségi szintű együttműködések ösztönzése 1.2. Helyi gazdasági húzóágazatok kiemelt támogatása, ipari területek és telephelyek infrastrukturális fejlesztése
Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a tudástársadalom felé	1.3 Helyi foglalkoztatás javítása 3.1. Oktatás, nevelés, képzés színvonalának megőrzése, továbbfejlesztése
Útban az erőforrások és energiahatékonyság, illetve az energiafüggetlenség felé	4.1. Épített környezet és energiahatékonyság javítása 5.2. Környezet- és természetvédelem hatékonyságának javítása
Népesedési és közösségi fordulat	3.2. Demográfiai egyensúly kialakulásának ösztönzése 3.4. Társadalmi befogadás, szociális biztonság erősítése
Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán	1.1. Gazdasági szereplők helyi és térségi szintű együttműködések ösztönzése 2.3. Helyi lokálpatrióta kezdeményezések felkarolása

Győr-Moson-Sopron megyei Területfejlesztési Program

GYMS megyei specifikus célok	Sopron MJV kapcsolódó tematikus céljai
Jedlik Ányos Specifikus Fejlesztési Cél – Kreatív humán erőforrások	1.1. Gazdasági szereplők helyi és térségi szintű együttműködések ösztönzése 1.3 Helyi foglalkoztatás javítása 3.1. Oktatás, nevelés, képzés színvonalának megőrzése, továbbfejlesztése
Kühne Károly Specifikus Fejlesztési Cél – Innováció a gazdaságban	1.1. Gazdasági szereplők helyi és térségi szintű együttműködések ösztönzése

	1.2. Helyi gazdasági húzóágazatok kiemelt támogatása, ipari területek és telephelyek infrastrukturális fejlesztése
Baross Gábor Specifikus Fejlesztési Cél – Elérhetőség, megközelítés	4.2. Közlekedési és közműhálózat fejlesztése
Timaffy László Specifikus Fejlesztési Cél – Környezet, kultúra és életminőség	2.1. Kulturális és turisztikai kínálat bővítése 2.3. Helyi lokálpatrióta kezdeményezések felkarolása 3.3. Helyi lakosság egészségügyi állapotának javítása 4.1. Épített környezet és energiahatékonyság javítása 5.1. Városi közterületi zöldfelületek minőségének javítása
Göcsei Imre Specifikus Fejlesztési Cél – Belső kohézió, centrumok és perifériák	2.3. Helyi lokálpatrióta kezdeményezések felkarolása 3.4. Társadalmi befogadás, szociális biztonság erősítése
Esterházy János Specifikus Fejlesztési Cél – Együttműködés a szomszédokkal	1.1. Gazdasági szereplők helyi és térségi szintű együttműködéseinek ösztönzése

7.2. Belső összefüggések

Az ITS stratégiai és tematikus céljainak belső összefüggései a 4. fejezetben, a célrendszer és a beavatkozások összefüggései az 5. fejezetben bemutatásra kerültek. A következő táblázat a beavatkozások belső kapcsolódásaira világít rá, vagyis azt mutatja, hogy az egyes projektek/projektcsomagok hatásai, várt eredményei mely esetekben adódnak össze, illetve erősítik egymás leginkább. A korábban már alkalmazott jelrendszer ebben a pontban is érvényes:

- ++ erős kapcsolódás;
- + gyengébb kapcsolódás;
- üresen hagyott rubrika esetében nincs kapcsolódás, nincs kimutatható összekapcsolódás a projektek/projektcsomagok között.

A táblázat nem szimmetrikus, ugyanis a projektek/projektcsomagok megvalósulásának egymásra gyakorolt hatása nem minden esetben azonos.

Projekt-kód	Főbb tervezett projektek/projektcsomagok	KULCS-1	KULCS-2	KULCS-3	KULCS-4	BELV	KUR	LOV	GAZD	KOZL	TUR	KSZOLG	KLI	ASZP
KULCS-1.	M85 gyorsforgalmi út kiépítése		+	+	++	+	+	+	++	++	++	+	+	
KULCS-2.	Integrált közösségi közlekedési csomópont kiépítése			++	+	++	+	++	+	++	+	+	+	+
KULCS-3.	A Várkerület értékmegőrző megújítása – II. ütem					++			+	++	+	+		+
KULCS-4.	Gazdasági területek szolgáltatásainak és infrastrukturális hátterének fejl.								++	+		+		
BELV	A Belváros AT fejlesztései			++					+	++	++	++	+	++
KUR	A Kurucdomb AT fejlesztései								+	+	++	+		++
LOV	A Lőverek AT fejlesztései								+	++	++	+	++	
GAZD	Aktív, innovatív gazdaságfejlesztés		+		++	++	+	+			+	++	+	+
KOZL	Fenntartható közlekedésfejlesztés				+	++	++	++	++		++	+	+	+
TUR	Differenciált turisztikai és kulturális fejlesztések			+		++	+	++	+	+		+	+	+
KSZOLG	Helyi közszolgáltatások infrastrukturális és tartalmi fejlesztései					++	+	+	+	+	+		+	++
KLI	Klímaváltozás hatásainak mérséklése					+	+	++	+	++	+	+		+
ASZP	Antiszegregációs program			+		++	++		+		+	++		

8. A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia megvalósításának főbb kockázatait az alábbi táblázatban foglaltuk össze. Az azonosított kockázatok eltérő mértékben, de a stratégia célkitűzéseinek elérését veszélyeztetik, ezért kiemelt szempont a kockázatok kezelése: csökkentése illetve kiküszöbölése, lehetőség szerint preventív eszközökkel.

Három fő szakaszt különítettünk el – I. Előkészítés, II. Megvalósítás és III. Fenntartás, amelyek nemcsak időbeli ütemezésben eltérők, de más-más szempontú kockázatokat foglalnak magukban. A kockázatokat e szerint a három fő szakasz szerint azonosítottuk, az egységességet folyamatos sorszámozással biztosítottuk.

A megnevezett kockázatot a bekövetkezés valószínűsége szerint (2. oszlop) alacsony, közepes vagy magas minősítéssel láttuk el. Emellett kiemelt vizsgálandó szempont volt (3. oszlop), hogy a kockázat bekövetkezése milyen hatást gyakorol a stratégia megvalósulására. Itt szintén alacsony, közepes vagy magas jelzőket alkalmaztunk. Mind a 2., mind pedig a 3. oszlop esetében a magas minősítés jelenti a legerősebb kockázatot, így az ezek kezelésére, csökkentésére tett intézkedések (4. oszlop) bírnak leginkább jelentőséggel. Értelemszerűen az alacsony kockázat kivédése egyszerűbb. Ugyanakkor fontos figyelembe venni azt a tényezőt, hogy alacsony bekövetkezési kockázatnak is lehet nagy hatása a stratégia megvalósulására, ezért is kell együtt vizsgálni ezt a két szempontot.

Jelen kockázatelemzés átfogó, általános hatókörű, azaz nem terjed ki az egyes, konkrét tervezett projektek, programok konkrét kockázataira, ezeket az adott fejlesztéshez kapcsolódó, részletes elő/megvalósíthatósági tanulmány, illetve akcióterv kockázatelemzése vizsgálja majd.

Kockázat megnevezése	Bekövetkezés valószínűsége	Hatása a stratégia megvalósulására	Kockázat kezelésére, csökkentésére tervezett intézkedés
ELŐKÉSZÍTÉSI SZAKASZ			
1. A vonatkozó jogszabályi környezet, eljárásrendek, forráskeretek folyamatos változása az előkészítés során	magas	magas	- Kapcsolattartás a változtatásokban érintett szervezetekkel - A tervezést érintő hatályos jogszabályok, eljárásrendek, finanszírozási feltételek folyamatos nyomon követése - A stratégia illeszkedésének biztosítása 2014.09.30-ig a változó tervezési környezet, jogszabályokhoz
2. Megfelelően megalapozott, számszerű mutatók (eredményindikátorok) meghatározásának nehézsége a tervezett beavatkozásokhoz	magas	magas	A szakmai jogosultsági kritériumrendszer rendelkezésre állásakor a stratégia kiegészítése, pontosítása a megfelelő indikátorokkal

Kockázat megnevezése	Bekövetkezés valószínűsége	Hatása a stratégia megvalósulására	Kockázat kezelésére, csökkentésére tervezett intézkedés
3. Beavatkozások pontatlan vagy nem reális ütemezése	közepes	közepes	- Rendszeres kapcsolattartás a központi tervezést végző, érintett szervezetekkel - A szükséges információk rendelkezésre állásakor az ütemezés véglegesítése az ITS-ben vagy a projektet előkészítő, (elő)megvalósíthatósági tanulmányban, illetve az akciótervben
4. Sikertelen/elhúzódó közbeszerzési eljárások	közepes	közepes	A közbeszerzési eljárások alapos szakmai előkészítése jól képzett közbeszerzési szakértő bevonásával csökkentheti a kockázatot
5. A kulcsprojektek előkészítését megalapozó (elő)megvalósíthatósági tanulmányokra nincs forrása az önkormányzatnak vagy más projektgazdának	magas	közepes	- Rendszeres kapcsolattartás a központi tervezést végző, érintett szervezetekkel, a vonatkozó problémák kommunikálása feléjük - Lobbitevékenység támogatott, megelőlegezett előkészítési források elérésére
6. Az ITB kidolgozásához szükséges szakmai kritériumrendszer nem ismert 2014 júniusában	magas	közepes	- Rendszeres kapcsolattartás a központi tervezést végző, érintett szervezetekkel - A szükséges információk, szakmai kritériumrendszer rendelkezésre állásakor az elvárt dokumentáció elkészítése
7. A CLLD kidolgozásához szükséges jogosultsági és szakmai információk nem állnak rendelkezésre 2014 júniusában	magas	közepes	- Rendszeres kapcsolattartás a központi tervezést végző, érintett szervezetekkel - A szükséges információk rendelkezésre állásakor az ütemezés véglegesítése az ITS-ben vagy a projektet előkészítő, (elő)megvalósíthatósági tanulmányban, illetve az akciótervben
MEGVALÓSÍTÁSI SZAKASZ			
8. Betervezett indikátorok egy része nem teljesül	közepes	magas	Reálisan teljesíthető, mérhető indikátorok tervezése
9. Kivitelezéskor nem várt problémák merülnek fel (pl. régészeti leletek stb.), csúszik a határidő	közepes	magas	Alapos helyzetfeltárás, részletes tanulmánytervek elkészítése az előkészítő szakaszban
10. Megnövekedett menedzsment feladatok ellátása, emberi erőforrás és/vagy kompetenciahiány	közepes	magas	A stratégiai és operatív menedzsment megerősítése további személyekkel, és a hiányzó kompetenciákkal
11. Sikertelen/elhúzódó közbeszerzési eljárások a kivitelezésre	közepes	közepes	A reális költségtervezés és közbeszerzési eljárások alapos szakmai előkészítése jól képzett közbeszerzési szakértő bevonásával csökkentheti a kockázatot

Kockázat megnevezése	Bekövetkezés valószínűsége	Hatása a stratégia megvalósulására	Kockázat kezelésére, csökkentésére tervezett intézkedés
12. Helyi civil szervezetek bevonása nehézséget jelent a megvalósítás során	alacsony	közepes	Partnerség-építés a helyi civil szervezetekkel a tervezés kezdeti szakaszától (a különböző munkacsoportokban képviseltették magukat, részt vettek a műhelytalálkozók, konzultációkon a tervezés irányítóival), részvételi alapú, interaktív kommunikáció, folyamatos visszacsatolási lehetőségek biztosítása személyesen és különböző internetes felületeken (honlap, közösségi portálok stb.)
13. Lakossági ellenállás egyes fejlesztésekkel szemben	közepes	közepes	Partnerség-építés a helyi lakossággal a tervezés kezdeti szakaszától, részvételi alapú, interaktív kommunikáció, folyamatos visszacsatolási lehetőségek biztosítása személyesen és internetes felületeken (lakossági fórumok, műhelytalálkozók, konzultációk, honlap, közösségi portálok stb.)
FENNTARTÁSI SZAKASZ			
14. A megújult közintézmények és közterületek (zöldfelületek) fenntartási költségei lényegesen magasabbak az előzetesen betervezettnél	közepes	közepes	Alapos tervezés, reális költségkalkuláció, költséghaszon-elemzés elvégzése
15. A megújult lakások fenntartási költségei lényegesen magasabbak az előzetesen betervezettnél	közepes	közepes	Alapos tervezés, reális költségkalkuláció, költséghaszon-elemzés elvégzése
16. A fenntartási időszakban a menedzsment-kapacitás nem vagy részlegesen biztosított	közepes	közepes	A stratégiai és operatív menedzsment megerősítése további személyekkel, és a hiányzó kompetenciákkal
17. Helyi lakossági és civil szervezetek elégedetlensége, egyet nem értése egyes fejlesztésekkel	közepes	közepes	Partnerség-építés a helyi lakossággal és a civil szervezetekkel a tervezés kezdeti szakaszától egészen a megvalósításig részvételi alapú, interaktív kommunikáció, folyamatos visszacsatolási lehetőségek biztosítása személyesen és internetes felületeken (honlap, közösségi portálok stb.)
18. A megújított vagy újonnan telepített zöldfelületek gyors leromlása, pusztulása	közepes	alacsony	A tervezési fázisban alapos szükségletfelmérés, megfelelően képzett, tapasztalt szakemberek bevonása, telepítési szabályok betartatása, a kivitelezői szerződésben a növényoptálás feltételeinek pontosan rögzítése

9. A megvalósítás eszközei és nyomon követése

9.1. A célok elérését szolgáló nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Az ITS célrendszerében megjelenő stratégiai és tematikus célok megvalósulásához az 5. fejezetben bemutatott beruházási típusú projektek mellett ún. fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek is nagyban hozzájárulnak. A jelen alpontban részletezésre kerülő tevékenységek egyfelől keretet adnak az infrastrukturális beavatkozásokhoz, másfelől indukálják azok minél nagyobb arányban történő megvalósulását.

9.1.1. Szabályozási környezet

Az ITS-ben megjelenő projektek és a magánereős fejlesztések vonatkozásában egyaránt kiemelt jelentőségű a kiszámítható, stabil országos és helyi szabályozási környezet, az átlátható és következetes jog- és rendeletalkotói, valamint –alkalmazói magatartás, a támogató adminisztratív környezet. Lényeges tehát, hogy Sopron MJV Önkormányzata a rendeletalkotás és annak alkalmazása során minden esetben szem előtt tartsa ezeket a szempontokat.

Az önkormányzat a szerkezeti terv, a helyi építési szabályzat, a szabályozási tervek, a közművesítés stb. segítségével is képes egyes ingatlanok, vagy akár egész tömbök fel- vagy leértékelődését elérni (egy ingatlan beépíthetővé válik, vagy intenzívebb beépítés válik lehetővé az adott területen, esetleg ha egy ingatlant belterületbe vonnak stb.). Amennyiben az önkormányzat saját ingatlanán beavatkozásokat eszközöl, a környező ingatlanok értéknövekedésével lehet számolni, mely fejlesztéseket és gazdaságélénkítést idézhet elő. Az önkormányzat fontos feladata a város szabályozási terveinek és helyi építési szabályzatának rendszeres felülvizsgálata és szükség szerinti módosítása annak érdekében, hogy a város számára fontos fejlesztések megvalósulhassanak. Ugyanígy lényeges a jelenleginél tudatosabb, stratégiai szemléletű ingatlanpolitika alkalmazása.

Az ún. településrendezési szerződések jogi háttérrel és kerettel is biztosítanak egy-egy ingatlanfejlesztés megvalósítása során, az adott területen érintettek (akár anyagi) bevonásával. Az önkormányzat pillanatnyilag nem rendelkezik hatályos településrendezési szerződéssel, ugyanakkor nem zárkózik el ezek alkalmazásának lehetőségétől. Sok hazai városban található példát a tervalku intézményére, vagyis hogy szabályozási engedményeket adnak a beruházóknak az általuk átvállalt önkormányzati terhekért, közösségi típusú vagy városi funkciót erősítő fejlesztésekért cserébe. Sopron belvárosában ugyanakkor alapvetően elkerülendő ez a típusú fejlesztési eszköz, mert az örökségvédelmi jelentőségű környezet nem teszi lehetővé a kialakult beépítés intenzitásának további növelését.

Sopron MJV Önkormányzata az elmúlt években elsősorban „háromlábbon álló” vállalkozási szerződéseket kötött szabályozási terv módosítása tárgyában, azon esetekben, amikor a harmadik fél számára az aktuális, hatályos szabályozási tervi és a helyi építési szabályzatban megfogalmazott építési előírások nem voltak megfelelőek, korlátozták fejlesztési elképzeléseiket. Ezekben az esetekben a harmadik fél költségviselőként jelent meg, a tervezés finanszírozásának egyik, vagy egyszemélyű kötelezettségvállalójaként. Ezen

fejlesztési célok részben megvalósultak, a gazdasági helyzet, a beruházói hajlandóság függvényében. A sikeres gyakorlatot az önkormányzat a jövőben is folytatni kívánja.

Sopronban az önkormányzat munkáját a Helyi Érdekegyeztető Tanács (HÉT) is segíti, melynek különlegessége, hogy a három klasszikus oldalt (önkormányzat, munkaadók, munkavállalók) a civilekkel is kiegészítették. A HÉT célja, hogy a négy főbb szektor között lehetővé tegye a rendszeres párbeszédet és a konfliktuskezelést, valamint észrevételekkel, javaslatokkal segítse az önkormányzati jogszabályalkotás folyamatát és segítsen a döntéshozatalban.

9.1.2. Stratégiaalkotás, projekt-előkészítés

Az egységes szabályozási környezethez szorosan kapcsolódik a fejlesztési elképzelések előre lefektetett stratégiai irányok és programok mentén történő megvalósítása. A korábban már elkészült számos ágazati stratégia, akcióterv és program mellett ezt igazolja a koherens dokumentumrendszerként létrejövő Településfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési Stratégia, valamint ezek közös Megalapozó Vizsgálata. Az 5. fejezetben részletezett beavatkozások között pedig a beruházási tevékenységek mellett egy térségi gazdaságfejlesztési program kidolgozása, valamint az önkormányzat Fenntartható Energia Akciótervének (SEAP) elkészítése is helyet kapott.

Az önkormányzat a beruházási projektek előkészítésében szintén kiemelt szereppel bír: a projektek megalapozásának első lépését számos esetben tanulmány-, koncepció- vagy programterv kidolgozása, más esetekben építészeti terv- vagy ötletpályázat jelenti. Az elmúlt évek néhány jelentősebb terv- vagy ötletpályázata:

- Városi – egyetemi közös könyvtár létrehozása – építészeti tervpályázat, 2001;
- Páneurópai Piknik Emlékhely fesztiválközponttá fejlesztése – ötletpályázat, 2008;
- A Várkerület értékmegőrző megújítása – építészeti tervpályázat, 2009;
- Építőkockák – nyílt városfejlesztési pályázat egyetemi hallgatók számára, 2008 és 2010;
- Papréti Zsinagóga - építészeti és hasznosítási ötletpályázat, 2014.

9.1.3. Gazdaságfejlesztés

Az önkormányzat a kívánatos gazdaságfejlesztés irányát meghatározhatja saját tervek, koncepciók, programok által. Ezek megalkotása széles körű egyeztetések mentén folyik, így a közös elvek és célok lefektetése az elképzelések megvalósulását reálissá teszi. A programok, tervek elkészítése a hivatalon belül a Városfejlesztési Osztály koordinációjával zajlik. Az önkormányzat több, egymással párhuzamosan futó tevékenysége folytán a gazdasági szféra különböző szintjein próbálja az igényeket felmérni, valamint élni a lehetőségekkel.

A városfejlesztési elképzelések megvalósításához a magántőke bevonása is szükséges, ezért Sopronnak is befektetés-ösztönző politikára kell törekednie. A befektetők városba vonzása korszerű gazdasági szolgáltatások biztosításával, helyi adókedvezményekkel és az egyablakos ügyintézés továbbfejlesztésével egyaránt támogatható.

2010-től kezdődően Sopron városvezetése a helyi gazdaság szereplőit a civil szervezetekkel együtt szavazati joggal vonta be a helyi döntéshozatalba. A Közgyűlés munkájához kapcsolódóan aktív szerepük van a döntések előkészítésében, kidolgozásában és ellenőrzésében is. A Kereskedelmi és Iparkamara által

kezdeményezett Gazdasági Fórum keretében a Kamara elnöke és a városvezetés között folyamatos és heti rendszeres egyeztetések zajlanak, emellett a helyi gazdasági élet szereplői közvetlenül is kifejezhetik véleményüket, elmondhatják javaslataikat, feltehetik kérdéseiket a város vezetőinek.

Sopron volt az a város, amely 1997-ben - szinte elsőként az országban - bevezette a legnagyobb adófizetők köszöntésének hagyományát, a „virilistáknak” a közterhek viselésében vállalt szerepének elismerését. 2002 óta a Soproni Kereskedelmi és Iparkamara javaslatára a város a mecénásokat is rendszeresen köszönti (Lackner Kristóf díj). Ennek célja társadalmi megbecsülést és elismerést szerezni a várost önzetlenül támogató vállalkozóknak, vállalkozásoknak.

A gazdaságfejlesztési tevékenységek között megemlítendő még az ún. Portál Program. Sopron méltán büszke műemléki belvárosára, az Önkormányzat erején felül is próbál eszközöket találni annak méltó használatára, állagának megfelelő színvonalú megóvására. A városközpont hagyományőrző megújítása Sopron Önkormányzatának kitűzött célja. Ennek egyik fontos eleme a Várkerület kereskedelmi arculatának rendezése, a portálok épületszerkezeti és esztétikai állapotának rendbehozatala. A portálfejlesztés célja a történelmi belvárosban a kereskedelem és vendéglátás élénkítése, megtelepedésének ösztönzése, ezáltal a belváros életre keltése, mozgalmasabbá tétele. A funkcióbővítő városrehabilitációs fejlesztésekhez kapcsolódó felújítás és átalakítás az örökségvédelem szempontjainak messzemenő figyelembe vételével történik.

Országosan egyedülálló helyi kezdeményezésnek tekinthető, hogy 2010-től Kékfrank néven regionális pénzhelyettesítő papírutalványt indítottak a Sopron környéki cégek gazdaságélénkítési céllal. A soproni kékfrankos borról elnevezett helyi pénzt – mely történelmi, kulturális és gazdasági jegyeket egyaránt hordoz – a 2009 szeptemberében alapított Ha Mi Összefogunk Európai Szövetkezet forgalmazza. Míg az induláskor 381 helyen fogadtak el Kékfrankot - általában 5–10%-os kedvezményt adva a papírutalvánnyal fizetők számára -, 2014-ben már közel 700 soproni és környékbeli településen található kereskedelmi és szolgáltató egységben használható fizetőeszközként. A Kékfrank legkisebb címlete az 500 Kfr, legnagyobb pedig a 20.000 Kfr. A Kékfrank egy határokon átnyúló térség gazdasági felemelkedésének szolgálatát célozza, mely magában foglalja a helyi gazdaság élénkítését, a helyi pénzforgalom felgyorsítását, illetve a tőke helyben tartását.

9.1.4. Városmarketing

Az általános városmarketing eszközeként az internetes megjelenés az egyik legkorszerűbb és legfontosabb marketing eszköz. A város hivatalos honlapjának folyamatos karbantartása, az információs-kommunikációs lehetőségek minél szélesebb körben és kör felé való kihasználása a városmarketinggel foglalkozó szakemberek feladata. A turisztikai hírek éveken át <http://www.sopron.hu/> weboldalba integrált aloldalon jelentek meg, ma már azonban az újrászervezett TDM szervezet (Sopron Régió Turisztikai Központ NKft.) web- és facebook oldala (<http://www.turizmus.sopron.hu/>; <https://www.facebook.com/sopron.regio>) tartalmazza az aktuális programokat, turisztikai információkat. Ugyanakkor a jelenlegi városmarketing-értelmezésben kevésbé hangsúlyos a klasszikus befektető-vonzó elem: a városmarketinggel foglalkozó szakemberek kiemelt feladata a városban működő vállalkozásfejlesztő és vállalati érdekképviseleti szervezetekkel, az ipari parkokkal egyeztetett marketing eszközök kialakítása és működtetése.

A város a fentiek értelmében tervez folyamatos, informatív, párbeszédet lehetővé tevő marketing eszközöket alkalmazni, egyrészt az általános belső városmarketing, másrészt általános külső marketing terén a nem soproni célcsoportok számára.

9.2. Az ITS megvalósításának szervezeti keretei

Mint az az 1. Módszertani bevezető c. fejezetben bemutatásra került, a 2014-2020-as időszakra a városfejlesztési projektek megvalósításának módszertani és szervezeti keretei jelentősen megváltoznak. Jelen alfejezetben először bemutatjuk az elmúlt években kialakult és megszilárdult menedzsment-struktúrát, majd a következő, 2014-2020-as tervezési időszak módosuló követelményrendszerét ismertetjük, mely alapján a korábban egyértelműen hangsúlyosabb operatív menedzsment mellett jelentősen megnő a stratégiai menedzsment szerepe és emberi erőforrás igénye.

9.2.1. A jelenlegi struktúra bemutatása

Sopron MJV önkormányzati testületén belül a városfejlesztés témája a Városfejlesztési Bizottság kompetenciájába tartozik, a Közgyűlés által átruházott jogkör alapján. Ez a Bizottság készíti elő és tárgyalja meg a Közgyűlés elé kerülő városfejlesztési témájú ügyeket. A Polgármesteri Hivatal oldaláról a Bizottság munkáját a Városfejlesztési Osztály támogatja. A Városfejlesztési Osztály három szervezeti egységből áll:

- Városépítészeti csoport,
- Pályázati csoport,
- Beruházási csoport.

A hivatali struktúrán belül egy-egy jelentősebb projekt meghatározott személyhez kerül, aki a projekt tervezésétől a megvalósulás végéig felelős érte. A projektfelelősök rendszeresen beszámolnak egymásnak és a feletteseknek is a projekt állásáról, megvalósulásának folyamatáról.

A Városfejlesztési Osztály a Soproni Városfejlesztési Kft.-vel szoros együttműködésben dolgozik a sikeres és eredményes fejlesztések előkészítése és megvalósítása érdekében.

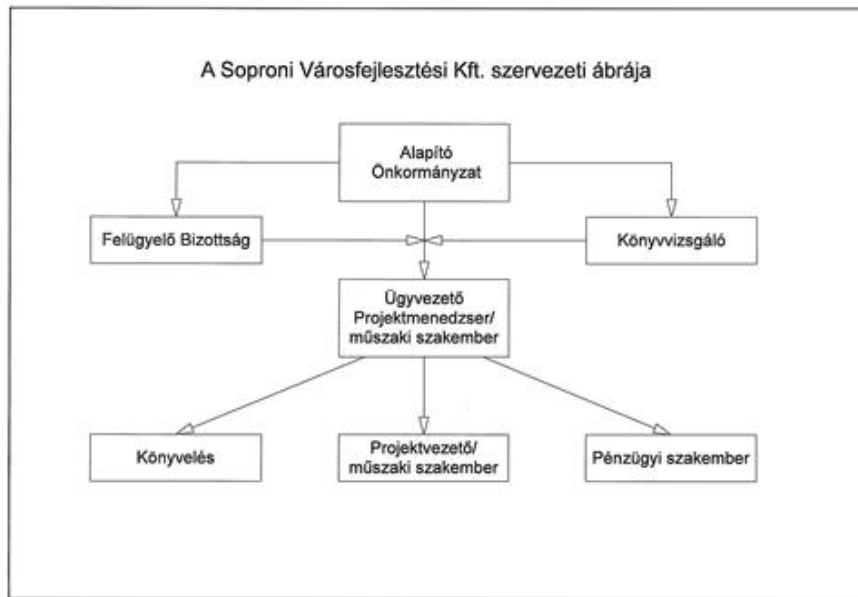
A Soproni Városfejlesztési Kft. (röviden: SVF Kft.) alapítója Sopron MJV Önkormányzata, döntéshozó testülete a Közgyűlés. Sopron MJV Közgyűlése az 52/2009 (III.26.) Kgy. határozatával fogadta el az SVF Kft. Szervezeti és Működési Szabályzatát, mely 2009.04.01-től hatályos. Az SVF Kft. 100%-os önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság, melynek fő feladatköre a városi építési projektek szervezése és a rehabilitációs projektek menedzselése.

A városfejlesztő társaság a Városfejlesztési Kézikönyv útmutatásainak megfelelően jött létre. A gazdasági társaságként való működés a korábbi, kizárólag hivatali struktúrán belüli városfejlesztési tevékenységgel szemben hatékonyabb, piaci szemléletű menedzsmentet biztosít és az önkormányzati költségvetést is tehermentesíti. Középtávon olyan forrás- és tervezési koordinációt valósít meg, amely révén a városrehabilitációs tevékenységei jobban tervezhetők, és finanszírozásuk is kiszámíthatóbbá válik. A városfejlesztő társaság működtetésével a magántőke bevonása is könnyebben megvalósítható, ezzel lehetővé vált a városfejlesztés és városrehabilitáció terheinek megosztása a közszféra és a magánszféra között. Az SVF Kft. az önkormányzati, kormányzati és EU-s források pénzügyi és szakmai szempontból hatékonyabb (multiplikátor-hatást biztosító) felhasználását teszi lehetővé, a későbbiekben pedig akár pénzügyi gazdaságfejlesztési konstrukciók (pl. JESSICA) igénybe vételére is alkalmassá válhat.

Soproni Városfejlesztési Kft. feladatai az alábbiak:

- épületépítési projektek megszervezése és városrehabilitációs projektmenedzsment;
- az önkormányzati határozattal kijelölt rehabilitációs akcióterületek teljes körű fejlesztéséhez kapcsolódó feladatok ellátása;
- akcióterületi tervek készítése és vizsgálata;
- az IVS felülvizsgálata, karbantartása;
- gazdaságfejlesztési elemek integrációja;
- a gazdasági partnerek koordinációja, civil és közigazgatási, államigazgatási partnerek koordinációja, lakosság bevonása;
- beruházásokat kiegészítő tartalmi fejlesztések megvalósítása;
- fenntartás koordinációja;
- pályázatok és források felkutatása, a megvételre kijelölt ingatlanok megvásárlása (üzleti tárgyalások lebonyolítása, szerződések előkészítése és megkötése);
- az adott terület előkészítési munkáinak irányítása, bontások, közműépítési munkák elvégztetése, ingatlanrendezéssel kapcsolatos feladatok ellátása;
- a közterület rendezési munkáinak irányítása, tervek elkészíttetése, kivitelezési munkák pályáztatása, megrendelése, a munkák folyamatos ellenőrzése, az elkészült munkák átvétele;
- az Önkormányzat beruházásában megvalósuló, illetve felújított egyes létesítmények esetében a beruházási feladatok ellátása;
- a magánvállalkozások építési tevékenységének koordinálása;
- az akciók mindenkori pénzügyi egyensúlyának biztosítása, a szükséges pénzforrások megszerzése, pályázatok és projektek elkészítése, esetleges bankhitelek felvétele;
- adminisztratív, információs feladatok ellátása (kapcsolattartás az Önkormányzattal, a Hivatal ügyosztályaival, lakossággal, vállalkozókkal, bankokkal).

Az alábbi ábra a Soproni Városfejlesztési Kft. aktuális szervezeti ábráját mutatja be:

Az SVF Kft. jelen fejezetben hangsúlyos projektmenedzsment feladatai részletesen az alábbiak:

- pályázattal kapcsolatos adminisztratív, pénzügyi és koordinációs feladatok ellátása;
- teljes körű pályázati tanácsadás;
- a megvalósítandó projektek valamennyi szereplőjével kapcsolattartás, munkájuk koordinálása, a kockázati tényezők számba vétele, a kockázatkezelési terv folyamatosan felülvizsgálata, továbbá a projektgazda támogatása a projekt kapcsán felmerülő adminisztrációs és pénzügyi beszámolási kötelezettségek ellátásában;
- a projekt megvalósításának nyomon követése, a beszerzésekre vonatkozó szerződések tartalmának felülvizsgálata a pályázati előírásoknak, illetve a támogatási szerződéseknek való megfelelés szempontjából;
- a projekt megvalósításával kapcsolatban keletkezett számlák formai és tartalmi ellenőrzése a pályázati elszámolásra vonatkozó előírásoknak való megfelelés szempontjából;
- a projekt műszaki vagy pénzügyi tartalmának módosulása esetén a támogatási szerződés módosításának, változás bejelentésének, esetleges szerződésmódosítás előkészítése, koordinálása;
- a tényleges és tervezett előrehaladás nyomon követése, segítségnyújtás az EMIR rendszerben való rögzítéshez, a projekt kockázatainak azonosítása és figyelése, azok menedzselése;
- projekt előrehaladási jelentések elkészítése, kifizetési kérelmek összeállítása, a pénzügyi elszámolás koordinálása, lefolytatása, egyéb szakmai jelentések, tájékoztatók elkészítése;
- a pályázatban bemutatott indikátorok teljesülésének nyomon követése;
- az esetleges helyszíni szemle ellenőrzéseken való részvétel;
- részletes projektterv, feladatterv összeállítása, egyeztetése a projektgazdával és az egyéb közreműködőkkel;

- koordinációs, egyeztetési feladatok ellátása a projekt teljes időtartama alatt;
- kedvezményezett szakmai érdekeinek képviselése;
- kapcsolattartás a támogatóval, a végrehajtás intézményi szereplőivel;
- a projektzárás feladatainak elvégzése (zárójelentés, pénzügyi elszámolás, projekt végrehajtásának értékelése, tapasztalatok összegzése);
- átfogó monitoring tevékenységek elvégzése;
- a projektben résztvevő egyéb alvállalkozók tájékoztatása és a projekthez kapcsolódó iránymutatások elvégzése;
- projekt kapcsán és azzal kapcsolatosan felmerülő jogi kérdések tisztázásában aktív közreműködés.

Az SVF Kft. alkalmazotti létszáma az elmúlt években az aktuális feladatmennyiség függvényében többször változott, alkalmazkodva a futó projektek eredményes megvalósításához szükséges emberi erőforrás igényeknek megfelelően.

9.2.2. 2014-2020-as változások ismertetése

A 2014-2020-as időszak városfejlesztési projektjeinek finanszírozási és megvalósítási struktúrája még nem véglegesedett, ugyanis még nem került elfogadásra az Európai Unió és Magyarország között az uniós források felhasználását szabályozó Partnerségi Megállapodás, és ennek megfelelően még sem a Terület- és településfejlesztési Operatív Program (TOP), sem pedig az ágazati operatív programok nem véglegesedtek. A már rendelkezésre álló információk és dokumentumtervezetek alapján a megyei jogú városok által igénybe vehető források több, eltérő lebonyolítási struktúra mentén hívhatók le, melyek különféle résztvevői kört és kompetenciákat igényelnek. A helyi tervezést nehezíti ugyanakkor, hogy a központi tervezés főbb irányvonalai az elmúlt hónapok során több esetben számottevően módosultak.

Jelen ismereteink szerint a Sopron Megyei Jogú Város területén megvalósítani tervezett projektek jelentős része a TOP hatálya alá tartozik. A TOP-os projektek és projektcsomagok előre meghatározott dedikált forráskeret terhére, Integrált Területi Beruházás (ITB) keretében valósulhatnak meg. Az ITB tervezési fázisát az Integrált Területi Programok (ITP) kidolgozása jelenti, mely az ITS vonatkozó projektcsomagjain alapul. Az ITB mint eszköz jelentőségét a programalapú tervezhetőség adja, vagyis a programgazda már az adott pénzügyi ciklus elején biztosan láthatja, hogy mely projektjeinek megvalósítása biztosított, így az esetenként ad-hoc módon történő pályázás helyett a valóban legszükségesebb, egymásra épülő, komplex fejlesztések valósulhatnak meg.

A decentralizált elven zajló tervezés három területi szinten valósul meg:

1. megyei,
2. megyei jogú városi,
3. megyei szinten, járási és a megyei jogú várost körbevevő járási szintre lebontva.

A három tervezési szintre a Kormány indikatív decentralizált tervezési forráskereteket határozott meg. A megyei szintre a megyei önkormányzat, a megyei jogú városi szintre a megyei jogú város, míg a járási és a megyei jogú várost körbevevő járási szintre a megyei önkormányzat tervez a települési önkormányzatok

bevonásával. A három szinten folyó tervezést a megyei önkormányzat koordinálja. Fontos, hogy a TOP hangsúlyosan gazdaságfejlesztési intézkedéseire csak a megyei önkormányzat ITP-je keretében lehet tervezni, vagyis a Sopron területén megvalósítandó gazdaságfejlesztési tevékenységek is a Győr-Moson-Sopron megyei ITP részét képezik – ennek tartalmáról a város és a megye folyamatosan egyeztetet.

A területi szereplők által kidolgozott Integrált Területi Programokat a Nemzetgazdasági Minisztérium minőségbiztosítja, szakpolitikai szempontból a tervezésért felelős részlege a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal közreműködésével, végrehajtási szempontból pedig a TOP végrehajtásáért felelős irányító hatósága (IH) útján. A minőségbiztosított Integrált Területi Programot a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter (NGM) és a megyei önkormányzat közgyűlése, illetve a megyei jogú város közgyűlése hagyja jóvá. A jóváhagyott ITP-t a megyei önkormányzat, vagy a megyei jogú város önkormányzata nyújtja be végrehajtásra az IH-nak. A befogadott ITP végrehajtására az IH és a megyei önkormányzat közgyűlése, illetve a megyei jogú város közgyűlése Integrált Területi Beruházási keret megállapodást köt. Az ITB végrehajtása két eljárásrend alapján történik. Az egyik az ITB projekt csomag kiválasztás, a másik az ITB felhívásos (közvetett) eljárásrend.

A városok számos nagyobb léptékű (országos jelentőségű) fejlesztése az ágazati operatív programok keretében valósulhat meg (pl. országos jelentőségű közlekedési, környezeti stb. infrastruktúra-fejlesztések), de ezekben jelennek meg pl. a profitorientált szervezetek foglalkoztatás-orientált és K+F támogatásai vagy a közép- és felsőfokú oktatási intézmények fejlesztései, melyekre ráépülhetnek a TOP célzott fejlesztési akciói.

Mindezt figyelembe véve megállapítható, hogy a 2014-2020-as időszakban a stratégiai menedzsment az eddiginél jóval nagyobb szerephez jut. Ezt a feladatot továbbra is Polgármesteri Hivatal szervezeti keretein, szakapparátusán belül, a Városfejlesztési Osztály vezetésével szükséges ellátni – nevesített, intézményesített keretek között. A különböző szereplők közti állandó koordinációt igénylő, összetett feladatok ellátása érdekében a szervezet létszámfejlesztése javasolt, ugyanis az új, kibővülő szerepkör (folyamatos programmenedzsment) ellátására a jelenleg is csak szűkösen rendelkezésre álló kapacitás nem elégséges. A stratégiai menedzsmentnek folyamatosan együtt kell működnie a döntéshozatalért felelős vezetőkkel, az operatív menedzsment szervezettel, a terület- és gazdaságfejlesztésben érintett helyi, térségi, megyei és országos szereplőkkel. A stratégiai menedzsment szervezet kiemelt szerepet játszik még a projektek előkészítésében és értékelésében, továbbá a partnerségi/egyeztetési feladatok ellátásában.

Az operatív menedzsmentet, vagyis a megvalósítással kapcsolatos pénzügyi, adminisztratív és egyéb műszaki-szakmai feladatokat továbbra is az SVF Kft. látja el.

9.3. A településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

A 2014-2020-as időszakban tervezett főbb beavatkozásokat részletező, a Fenntartható Városfejlesztési Program részét képező ITS egyik fontos alapkövetelménye, hogy a korábbi IVS-ekkel szemben a tervezés lépjen túl a városok közigazgatási határain, és azokat a fejlesztési szükségleteket is tartalmazza, melyek a környező, vonzáskörzetükhöz tartozó térségeket is érintik, ill. jelentős mértékben kihatnak az ott élők mindennapjaira.

A Kormány 1181/2013. (IV. 5.) Korm. határozata a várostérségi integrált programok tervezési térségeinek lehatárolásával kapcsolatos irányelvekről a következőt tartalmazza:

„A Kormány (...) a lehatárolás témakörében javasolja (...) a megyei jogú városok esetében integrált városfejlesztési programok kidolgozását, kiterjesztve azokat vonzáskörzetükre, amit a városok a környező településekkel közösen, a megyei önkormányzat bevonásával, az elérhető legfrissebb adatok, helyi felmérések és tapasztalatok alapján határolhatnak le. A lehatárolás során ajánlott szempontok kiemelten:

- a térség kapcsolatrendszere, kiemelten a munkaerőpiac szempontjából (pl. térségi ingázási zóna, közösségi és egyéni közlekedési kapcsolatok),
- a településekkel közös érdekeltségű fejlesztések (pl. közös közműszolgáltatások, humán szolgáltatások körzetei, közlekedési kapcsolatok fejlesztési lehetőségei, közös gazdasági alapokon nyugvó együttműködések),
- egyéb földrajzi és kulturális tényezők (pl. domborzati viszonyok, közös hagyományok, kisebbségek megoszlása). (...)”

A tervezés szempontrendszerében azonban ezt követően több esetben is változott: a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal által 2013 augusztusában kidolgozott „Iránymutatás a Megyei Jogú Városok számára a TOP és ágazati OP-k tervezési folyamatának és végrehajtásának érdekében elkészítendő tervdokumentumok kidolgozásához” c. útmutatóban foglaltak szerint: „A tervezés jelenlegi állása szerint várostérség alatt a területfejlesztési statisztikai kistérséget értjük.” Mindezek figyelembe vételével 2013 novemberében a partnerségi tervezési folyamat részeként a következő települések vezetői kaptak együttműködési felkérést: Agyagosszergény, Ágfalva, Csáfordjánosfa, Csapod, Csér, Ebergőc, Egyházásfalu, Fertőboz, Fertőd, Fertőendréd, Fertőhomok, Fertőrákos, Fertőszentmiklós, Fertőszéplak, Gyalóka, Harka, Hegykő, Hidegség, Iván, Kópháza, Lövé, Nagycenk, Nagylózs, Nemeskér, Pereszteg, Petőháza, Pinnye, Pusztacsalád, Répceszemere, Répcevis, Röjtökmuzsaj, Sarród, Sopronhorpács, Sopronkövesd, Szakony, Újkér, Und, Völcsej, Zsira.

Az 1298/2014. (V. 5.) Korm. határozat újabb módosulást eredményezett, ugyanis eszerint „A Kormány (...) egyetért azzal, hogy a várostérség és a megyei jogú város térsége szintjének területi meghatározása a járások alapján történjen (...)”. A változás Sopron esetében nem jelentős, ugyanis a Sopron-Fertődi kistérség és Sopron járás által lefedett területek között egyetlen település, Répceszemere jelenti a különbséget.

A fent jelzett megkeresésre a legtöbb település részéről pozitív válasz érkezett – képviselőik az elkészült dokumentumok (Megalapozó vizsgálat, TK, ITS) véleményezésére a társadalmasítási folyamat során külön felkérést kapnak 2014 augusztusában. A funkcionális várostérségből érkező javaslatok a dokumentumok véglegesítése során a tervezők figyelembe veszik.

A Sopron MJV közigazgatási területére vonatkozóan zajló tervezés mellett a megyei gazdaságfejlesztési ITP, valamint a járási projektcsomag kidolgozásához kapcsolódóan is folyamatos kapcsolatot tart fenn a várostérségével. A településközi koordinációt nagyban megkönnyíti, hogy a 2013. január 1-től hatályba lépett jogszabályváltozás (2011. évi CLXXXIX. tv. Magyarország helyi önkormányzatairól) ellenére a Sopron-Fertőd Többcélú Kistérségi Társulás nem szűnt meg, mindössze néhány tagtelepülés lépett ki belőle. A fennmaradt önálló jogi személyiségű társulás azóta is rendszeresen ülészik, így az érintett települések vezetői folyamatosan egyeztetni tudnak az éppen aktuális, több helyi önkormányzat működését is érintő kérdésekről, a közös fejlesztési lehetőségekről.

9.4. Monitoring rendszer kialakítása

A jelenlegi, 2007–2013 időszak egyik fontos tapasztalata, hogy a célok megvalósulásának méréséhez szükséges adatok nem vagy csak korlátozottan állnak a települések rendelkezésére, így a stratégia menedzselésének egy fontos eszköze nem elérhető és hasznosítható. Mivel a 2014–2020 közötti időszakban az eredményorientált forrásallokáció elve érvényesül, az indikátorok és azok célértékeinek szerepe megnő. A stratégiai menedzsment szervezet egyik fontos feladata lehet a monitoring tevékenység szervezése és irányítása – lehetőség szerint egy önálló városfejlesztési munkacsoport keretében.

A monitoring rendszer kialakításához az alábbi EU-s rendeletek jelentik a kiinduló alapot:

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1301/2013/EU RENDELETE (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a „Beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe” célkitűzésről szóló egyedi rendelkezésekről, valamint az 1080/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről: a rendelet I. melléklete tartalmazza a jelzett célkitűzés ERFA-támogatásának közös kimeneti indikátorait.
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1304/2013/EU RENDELETE (2013. december 17-én) az Európai Szociális Alapról és az 1081/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről: a rendelet I. melléklete tartalmazza az ESZA-beruházások közös kimeneti- és eredménymutatóit.
- Az Európai Bizottság iránymutatása a 2014-2020-as programozási időszak ERFA és KA forrásfelhasználásának ellenőrzésére és értékelésére (2014. március).

Fentiek ellenére a helyi szintű monitoring mutatók és azok ellenőrzésének rendszere a tervezés jelen fázisában még nem alakítható ki, ugyanis:

- a Magyarország által az EU Bizottsághoz benyújtott Partnerségi Megállapodás tervezete még nem került elfogadásra, így annak tartalma nem tekinthető véglegesnek;
- a Terület- és településfejlesztési Operatív Program és az ágazati operatív programok jelenleg csak (részben nyilvános) tervezetek formájában léteznek – ezek véglegesítését és elfogadását követően alakul ki az a keretrendszer, amelyhez az alsóbb szintű szereplőknek, így a megyei jogú városoknak is igazodniuk kell. A hazai indikátorok mérési és módszertani útmutatója várhatóan az OP-k elfogadását követően kerül kidolgozásra;
- a stratégiában megjelenő projektek finanszírozhatósága a tervezés jelen szakaszában nem garantálható, a megvalósító intézményrendszerre vonatkozó szabályok még nem véglegesedtek;
- a stratégiában megjelenő projektek jelentős részének előkészítettsége nem teszi lehetővé pontos, számon kérhető indikátorok meghatározását.